

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

5'inci Toplantı
23 Ekim 2020 Cuma

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.-Giresun Milletvekili Cemal Öztürk ve Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim ile 46 milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3147)

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Lütfi Elvan'ın, İstanbul Milletvekili İbrahim Kaboğlu'nun (2/3147) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 19 ve 20'nci maddeleri üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

IV.-AÇIKLAMALAR

1.- Konya Milletvekili Abdüllatif Şener'in, Manisa Milletvekili Uğur Aydemir'in, Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı'nın, İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu'nun, İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in ve İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun (2/3147) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 19 ve 20'nci maddeleri üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve Komisyon Başkanı Lütfi Elvan'ın aynı konuyla ilgili yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklamaları

2.- İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun, (2/3147) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 19 ve 20'nci maddeleri üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine yönelik yapılan konuşmalara ilişkin açıklaması

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

5'inci Toplantı
23 Ekim 2020 Cuma

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 14.05'te açılarak üç oturum yaptı.

Giresun Milletvekili Cemal Öztürk ve Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erım ile 46 Milletvekilinin, İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3147), maddelerinin görüşmeleri de tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon Başkanı Lütfi Elvan, İstanbul Milletvekili İbrahim Kaboğlu'nun (2/3147) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 19 ve 20'nci maddeleri üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklama yaptı.

Konya Milletvekili Abdüllatif Şener, Manisa Milletvekili Uğur Aydemir, Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı, İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu, İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır, Uşak Milletvekili İsmail Güneş ve İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir, İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun (2/3147) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 19 ve 20'nci maddeleri üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve Komisyon Başkanı Lütfi Elvan'ın aynı konuyla ilgili yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu, (2/3147) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 19 ve 20'nci maddeleri üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine yönelik yapılan konuşmalara,

İlişkin açıklama yaptı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 23.04'te toplantıya son verildi.

23 Ekim 2020 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.05

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, sayın teklif sahibi milletvekillerimiz, Kıymetli Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 5’inci Birleşimini açıyorum.*

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.-Giresun Milletvekili Cemal Öztürk ve Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim ile 46 milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3147)**

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Gündemimizde (2/3147) esas numaralı Giresun Milletvekili Cemal Öztürk ve Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim ile 46 milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi bulunmaktadır.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, şimdi teklifin maddeleri üzerindeki görüşmelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

11’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 11- 193 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“16. Tam mükellef gerçek kişilerin, 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununun 225 inci maddesi kapsamında dolaylı temsilci olarak yetkili kılınan Posta İdaresi ya da hızlı kargo taşımacılığı yapan şirketler tarafından düzenlenen elektronik ticaret gümrük beyannamesiyle gerçekleştirdikleri mal ihracatı kapsamında elde ettikleri kazancın %50’ si. Bu indirimden yararlanılabilmesi için bu kapsamda sayılan;

1. İhracattan kaynaklanan hasılatları toplamı yıllık 400.000 Türk lirasına kadar olanların, ilgili yılda kendilerinin sigortalı olması,

2. İhracattan kaynaklanan hasılatları toplamı yıllık 800.000 Türk lirasına kadar olanların, ilgili yılda kendilerinin sigortalı olması ve en az ortalama bir tam zamanlı ya da eş değer kısmi zamanlı işçi çalıştırması,

3. İhracattan kaynaklanan hasılatları toplamı yıllık 1.600.000 Türk lirasına kadar olanların, ilgili yılda kendilerinin sigortalı olması ve en az ortalama iki tam zamanlı ya da eş değer kısmi zamanlı işçi çalıştırması,

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

** (2/3147) esas numaralı Kanun Teklifi 22/10/2020 tarihli 4’üncü Toplantı tutanağına eklidir.

4. İhracattan kaynaklanan hasılatları toplamı yıllık 2.400.000 Türk lirasına kadar olanların, ilgili yılda kendilerinin sigortalı olması ve en az ortalama üç tam zamanlı ya da eş değer kısmi zamanlı işçi çalıştırması,

şarttır. (Bu bentte geçen sigortalı ibaresi 5510 sayılı Kanun kapsamında sigortalı sayılanları ifade eder.)

Cumhurbaşkanı bu bentte yer alan oran, tutar ve sayıları yarısına kadar indirmeye ve iki katına kadar artırmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığı maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Öztürk, maddeyle ilgili görüş alalım.

Buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, tekrar hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Madde 11, mal ihracatından elde edilen kazançların yüzde 50’sinin beyannamede bildirilen gelirlerden indirilmesi başlığını taşıyor. Mevcut durumda, Gelir Vergisi Kanunu’nun 89’uncu maddesinin 13 numaralı bendine göre, yurt dışına verilen ve yurt dışında yararlanılan mimarlık, mühendislik, tasarım, yazılım, tıbbi raporlama, muhasebe kaydı tutma, çağrı merkezi, ürün testi, sertifikasyon, veri saklama, veri işleme, veri analizi, eğitim ve sağlık hizmetlerinden elde edilen kazançların yüzde 50’si beyan edilen gelirden indirim konusu yapılabilmektedir. Yapılan düzenlemeyle, tam mükellef gelir vergisi mükelleflerinin ihracat kapsamı, ağırlık ve tutar itibarıyla Ticaret Bakanlığınca belli edilen tutarı aşmayan mal ihracatından elde ettikleri gelirlerinin yüzde 50’sinin beyannamede bildirilen gelirlerden indirilmesine imkân tanınmaktadır. Yazılım, tasarım, proje çizimi ve içerik paylaşımı dâhil, hizmetlerden elde edilen ihracat gelirleri bu kapsama girmemekte olup şartları dâhilindeki 13 numaralı bent kapsamında indirimden faydalanılabilecektir. İndirimden faydalanılabilmesi için ihracatı yapan kişinin sigortalı olması gerekmektedir. Ayrıca tutarlar var, kanun maddesinde söz konusu, arzu ederseniz okuyayım, değilse...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Maddeyle ilgili söz taleplerini karşılayayım.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Herkese iyi çalışmalar diliyorum.

Sayın Başkan, bu ihracat teşviikiyle ilgili bir madde, bizim de tabii ki destekliyor olmamız gereken bir madde. Yalnız bilgi almak isterim, vergi harcamaları arasında ihracatla ilgili... Mesela geçen yıl ve bu sene ihracata ne kadar istisna tanındı? Vergi harcamalarında çıkmış olması lazım, bir onu öğrenmek istiyorum. Bir de şöyle bir konu var, buna TÜRMOB da gönderdiği notta değinmiş: Biliyorsunuz, vergi kanunlarında muafiyet, istisna ve indirim diye 3 kavram var, birbirinden farklı bunlar; istisna, muafiyet ve indirim. Şimdi, burada, TÜRMOB’un da işaret ettiği üzere “Bu, bir indirim değil, -burada Gelir Vergisi Kanunu’nun 89’uncu maddesinde indirimler düzenlenmiş- bu, bir istisnadır, farklıdır.” diyor, uygulamada da farklılığı vardır. Geçmiş yıl kazançlarından da düşülebilmesinin sağlanabilmesi için, ayrı bir şekilde düzenlenmesi gerekir düşüncesi var. Bu konuda ne derler biliyorum.

Cemal Bey, bir de 2020 ve 2019 yıllarının vergi harcamaları ve istisnaya ilgili rakamlarını özellikle istiyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Sayın Öztürk.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Konuyla ilgili Gelir İdaresi Başkanımız Bekir Bey bilgi verecek.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam.

Buyurun Bekir Bey.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Şimdi, demin Sayın Vekilim de söyledi, 13'üncü bentte de gene benzer bir istisna var geçmiş yıllarda uygulanan. Burada kazanç elde edildiği zaman, o kazancın yüzde 50 kadarlık kısmı bir istisnaya söz konusu oluyor, orada da yani normal muhasebe sistemi üzerinde etkisi yok, beyanname üzerinden kazanç olduğunda o kadarlık kısım indiriliyor. Kazanç olmadığında indirim mümkün olmayacağı için, gelecek yıllara sirayet etmesi de çok anlamlı olmayabilir.

Vergi harcamalarıyla ilgili de biz arkadaşlara söyledik, çıkartıp vereceğiz onu, hem geçmiş yıllarda ihracatla alakalı hem de bununla alakalı, ne kadar varsa vereceğiz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, müsaade eder misiniz?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Biraz önce söylediğim gibi, vergi kanunlarımızda 3 tür kavram var, indirim, istisna ve muafiyet. Birisi konuya, birisi kişiye, bir de indirimler vardır, burada da tanımlanmış; sosyal, kültürel, stratejik nedenlerle mükelleflerin vergi matrahından indirmelerine izin verilen harcamalar, 89'daki. İstisnanın gelecek yıllara, geçmiş yıl zararı olarak beş yıl içerisinde beyan edilecek kazançlardan mahsup edilmesi söz konusu, indirim sadece cari yıl kazancından yapılabiliyor, matrah varsa, yoksa sonraki yıllara kalmıyor. “Böyle bir farklılık var, onun için, bu istisnayı ayrı bir madde olarak düzenleyelim.” diyor TÜRMOB da. Zannediyorum teknik olarak da doğrudur, ben de ona katılıyorum. Bu şekilde düzenleyelim, maddeye karşı çıkmıyoruz ama.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Gelir İdaresinden buna cevabı alalım, net.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Biz de özellikle böyle olmasını istediğimiz için buraya yazdık zaten, ileriki yıllara gitmesin diye, ilgili yılda kâr varsa kendi yılında indirilsin, ileriki yıllara sirayet etmesin diye 89'uncu maddeye koyduk indirim olarak. Bilinçli yaptık bunu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, vergi harcamalarına ne kadar istisna uygulanmış geçen yıl ve bu yıl onu öğrenebilir miyiz?

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Sayın Üstadım, onu size iletacağız.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Onu alalım birazdan Bülent Bey'e iletelim. Bu arada başka arkadaşlar var zaten konuşma talebinde bulunan, o cevabı az sonra sizden alayım.

Sayın İpekyüz, buyurun lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, aslında cevabı hepimize letseler iyi olur. Şimdi, açıklanınca tam böyle doyurucu bir anlayabilelim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Hepimize verecek.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Öyle yapalım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sadece Bülent Bey sordu diye değil, zaten söylendiği zaman hepimiz duyacağız.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Bir de Sayın Kuşoğlu'nun belirttiği bu TÜRMOB... TÜRMOB temsilcisi buradaysa bir de kendisinden bir görüş dinlesek yararlı olur.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Burada mı TÜRMOB temsilcisi? Yok.

Evet, başka ilave edeceğiniz bir şey var mı Sayın İpekyüz?

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Yok, tamam.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Kuşoğlu?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok, teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Yok. Birazdan cevabını alacağız.

Sayın Usta, buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, elektronik ticaretin bu şekilde vergilendirilmesi olumlu bir şey. Yani, nihayetinde, burada vergisiz bir alanın kalmaması lazım. Tabii, ben bunu söylerken ben bunun vergilendirilmediğini aslında düşünüyorum. O yüzden, sorum şu olacak: Mevcut durumda bu alan vergilendiriliyor mu? Vergilendiriliyorsa, mesela, buradan biz ne kadar vergi geliri elde ediyoruz? Net sorum bu.

Bunun dışında, yine, burada formülasyonla ilgili, yani bu şeylerin takibi, istihdam takipleri, istihdam ve hasılat takipleri acaba sağlıklı bir şekilde yapılabilecek mi? Burada, Sayın Başkan biraz daha bizi ikna edici bir şeyler söylese memnun kalacağım.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Sındır, buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu madde içerisindeki “Yazılım, tasarım, proje dahil hizmet ihracatı kapsamında elde edilen gelirler düzenleme kapsamına alınmamıştır.” ifadesinin, bilişim sektöründeki arkadaşların metinden çıkartılması talebi var. Neden olduğu da soruluyor; neden yazılım, tasarım, proje dâhil hizmet ihracatı kapsamında elde edilen gelirlerin düzenleme kapsamı dışında olduğunu soruyorlar ve bunun kapsam içerisine alınması taleplerini ben de buradan dile getiriyorum. Bu konuda bir açıklama yapılırsa sevinirim.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim Sayın Sındır.

Sayın Şener, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz teklifin 11’inci maddesi bir vergi teşviki düzenliyor. Burada, gelir vergisi mükelleflerine yönelik bir teşvik var. Benzer bir hüküm, teklifin diğer maddelerinde kurumlar için de var mı, onu bilmiyorum. Kurumlar vergisi mükellefleri için de böyle bir paralel madde var mı bu teklifin içerisinde, bu önemli gibi geliyor bana. Madem gelir vergisi mükelleflerine tanınan bir indirim vardır, bu indirimin aynı paralel bir şekilde kurumlara da tanınması, birini diğerine göre dezavantajlı duruma düşürmemek açısından gereklidir diye bakıyorum. Eğer gelir vergisi mükelleflerine bir teşvik tanınır da bu teşvik anlamlı olur da kurumlara aynı teşvik verilmezse, bu sefer mükellefleri kurumlaşmaktan caydırma anlamı taşıyabilir. Yani bireysel ihracat yapmak, bir kurum, bir şirket kurarak ihracat yapmaktan daha cazip hâle gelecektir ve pek çok yeni işe başlayan mükellef de “Aman, şirketleşmeyelim, şu avantajdan yararlanmıyoruz.” diye düşünecektir. Onun için, benzer bir maddenin kurumlar için de düzenlenmesinin faydalı olacağını düşünüyorum, eğer bu teklifin içerisinde yoksa, belki gözümden kaçan bazı maddeler de bulunabilir diye söylüyorum bunu.

Diğer taraftan, biraz önce Kamil Bey belirttiler, bu, yazılım, tasarım vesaire gibi işler nedeniyle bu elde edilen kazançların bu maddeden yararlanmamasının sebebinin açıklanmasında fayda var diye düşünüyorum. Sadece mal ihracatına dayalı bir teşvik getirilmiştir.

Diğer taraftan, bu ihracatın sınırıyla, limitiyle ilgili miktarı, sınırıyla ilgili bir şeyi içeriyor mu bu madde? Çünkü 800 bin Türk lirasına kadar hasılatı olanlar 1 işçi istihdam edecekler, 1 milyon 600 bin lira yıllık toplam hasılatı olanlar 2 işçi istihdam edecekler, 2 milyon 400 bin Türk lirasına kadar olanlar da 3 işçi istihdam edecekler diye zorunluluk getirmiştir. Yani bu, hem ihracatı teşvik etme amacına yönelik bir madde hem de istihdamı teşvik amacına yönelik bir madde. İki amaç bir arada ama 3 işçiden sonrası için bir ifade yok "...hasılatları toplamı yıllık 2.400.000 Türk lirasına kadar olanların..." deniliyor. Yani buradan şunu mu anlıyoruz? 2 milyon 400 bin liradan fazla hasılatı olanlar bu teşvikten yararlanmayacaklar anlamı mı çıkıyor burada? Niye limit koyuyoruz ya? Ne kadar çok yaparsa o kadar iyi. Bence ona sınır getirmek doğru bir şey değil. Olsa olsa şu denilebilir: "2 milyon 400 bin Türk lirası üzerinde geliri olanların indireceği gelir 2 milyon 400 bin liranın yüzde 50'sidir." diye bir sınır getirelim ama daha fazla kazananı, daha fazla ihracat yapanı caydırarak ihracatı nasıl teşvik edeceksiniz? Burada bence bir paradoks var gibi geliyor yani bir taraftan ihracatı teşvik etmek istiyorsunuz, diğer taraftan da bu madde daha fazla ihracat yapanı cezalandırıyor. Böyle teşvik olmaz, olsa olsa bu fazla ihracat yapanların da indirebileceği hasılatı bir sınır koyarsınız, hiç değilse aradaki dengeyi bozmazsınız diye düşünüyorum.

Sonra, bu düzenlemede böyle, istihdamla ilgili karmaşık ifadeler biraz uygulamayı da zorlaştıran bir şeydir. Ama ben biliyorum maliyeciler, bu vergi mevzuatını düzenlerken hep, bu zor anlaşılan düzenlemeyi tercih ederler. Çünkü "Bir meslek mensupları grubunun bunu anlaması, her mükellefin anlamasından yeğdir." diye bakılıyor. Onun için daha sade, anlaşılır metinlerin vergi mevzuatında yer alması faydalı olur diye düşünüyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Çok doğru.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Gerek 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu gerek Kurumlar Vergisi Kanunu gerek 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun ilk metni çok sade, anlaşılır; sade bir vatandaş okuduğu zaman da veya bir avukat, bir mühendis okuduğu zaman da anlaşılacak metin niteliğindedir. Ama bu kanunlara daha sonraki dönemlerde ilave edilen maddeler hep daha karışık oluyor, o maddeyle öbür maddenin irtibatını bulmakta da zorlanıyorsunuz. O bakımdan Maliye, bu metinleri hazırlarken ilk kanunun -ana kanunun- üslubuna, tarzına, anlaşılabilirliğine uygun düzenlemeler yaparsa daha uygundur.

Mesela bu metinden, 2 milyon 400 bin lira üzerinde gelir elde edenlerin yararlanamayacağını ben anlayamadım okurken, okuyan hiç kimse de anlamaz. Ama sordum, baş işaretleriyle "Evet, yararlanamaz." dediniz. Yararlanılamayacağını Maliyeden tasdik geldikten sonra anlayabildim. Piyasadaki mükellefler de aynen böyle anlıyorlar; bir mali müşavirden, bir muhasebeciden, yeminli mali müşavirden "okey" almadan hiçbir maddeyi anlayamıyorlar, hâlbuki burası anlaşılır yazılabilir.

Evet, teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Şener.

Sayın Emecan, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, herkese merhabalar.

Şimdi, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun diğer indirimlerini düzenleyen 89'uncu maddesinde yeni bir teşvik usulü ihdas ediliyor bu maddeyle. Ben, hem bir soru sormak istiyorum hem de yine söylenen bir öneriyi de tekrar etme ihtiyacı duydum açıkçası.

Öncelikle, burada yapılan indirim yani indirimleri düzenleyen maddede yapılan düzenleme... Yani bu acaba bir indirim midir, yoksa istisna mıdır, hangi kapsamda değerlendirilmeli? Çünkü bu yönde bazı farklı görüşler var, açıkçası bizim de bir aydınlatılmamızda fayda var bu konuda. Neden böyle bir kafa karışıklığı oluştu acaba, indirim mi, istisna mı diye?

İkincisi, bana da gelen bilgiler var bu yazılım, tasarım ve proje dâhil hizmet ihracatının kapsam dışında bırakılmasıyla ilgili. Çünkü bugün küresel rekabet alanında yazılım sektörünün güçlendirilmesi gerektiği zaten ortada ve yine, yazılımın Türkiye’de toplam ihracat içindeki payına baktığımızda binde 5 oranında, yüzde 0,5 oranında bir payı olduğunu görüyoruz. Bu, çok düşük bir pay diğer ülke oranlarına baktığımızda, kendi ülkelerindeki yatırım ve ihracat içindeki aldığı paya yani güçlendirilmesi gerektiği, desteklenmesi gerektiği ortada. Neden hakikaten bu, kapsam dışında bırakılmıştır? Bu talebi de değerlendirmek gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Emecan.

Sayın Öztürk, sorulara cevap vermek üzere sözü size, Sayın Bakan Yardımcımıza ve Gelir İdaresi Başkanımıza sırayla vereceğim.

Buyurun Sayın Öztürk.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Öncelikle ben düşüncelerimi ifade edeyim. Yeni bir teşvik unsuru ihdas ediliyor tabii burada. Kapsamı, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nun diğer indirimleri düzenleyen 89’uncu maddesinin (1)’inci fıkrasına yeni bir bent ekleniyor ve bu bent kapsamında ihraç edilen malların, kazançların yüzde 50’sinin beyannamede belirlenen gelirlerden indirilmesine imkân tanınıyor ve söz konusu indirimden faydalanabilmek için de bentte belirtilen hasılat ve istihdam şartları getiriliyor. Yani burada kanun koyucunun, düzenlemenin amacı, bir mikroihracat türü, yeni bir tür... Sayın Abdülatif Şener Bey Bakanımın dediği konu benim de dikkatimi çekti, nitekim Bakan Yardımcımıza da söyledim, burada bir netlik yok yani 2 milyon 400 bin lirayı aşmayacağı öngörülmüş ama böyle bir öngörü şu an için rasyonel olmaz. Eğer aşarsa 2 milyon 400 binden sonrasına böyle bir teşvik getirilmeyebilir; o, büyük ihracatçı kapsamına girdiği için, mikroihracatçı olmaktan çıktığı için düşünülebilir.

Tabii ki yazılım, tasarım, proje dâhil hizmet ihracatı kapsamından elde edilen gelirlerin düzenleme kapsamına alınmayışı... Bu konuda Sayın Bakan Yardımcımızın ve Genel Müdürümüzün görüşlerine başvurulm. Gerekirse bu maddeyi daha iyi düzenlemek için de bir ara fırsatı alalım diye düşünüyorum.

Sayın Bakan Yardımcımıza söz veriyorum ben.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Bakan Yardımcım, söz sizde, buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Efendim, burada amaç, daha önce dikkate alınmamış olan bir alana indirim sağlayarak kayıt içine almak yani bu “start-up” diyebileceğimiz küçük ihracatçıların, bireysel ihracatçıların desteklenmesi şeklinde. Üst limit konusunda sayın vekilimin talimatlarını aldım, onlara bakacağız. Bu bir indirimdir bizim yorumumuza göre.

Burada sayın vekillerimizin birden fazla dile getirdikleri “Niye yazılım ve benzeri konular burada yok?” sorusunun cevabı efendim, onlar zaten şu anda var mevzuatta, bu 89’uncu madde indirim maddesi, onun (13)’üncü bendi özellikle yazılım, tasarım, mühendislik, bu konuları içeriyor ve aynı

yüzde 50 oranı orada da var. Yine, burada dün gece konuştuğumuz konu gibi yeni bir mecra olduğu için bunun da içeri almak için bu konuyu getirdik. Yoksa dediğiniz gibi, yazılım, tasarım gibi konular zaten şu anda dercedilmiş durumda mevzuata.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Bülent Bey’in soruları vardı, Gelir İdaresi Başkanımızdan onların cevabını alalım.

Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Yazılım kısmı söylendi zaten. Bu indirim kısmını da daha önce söylemiştim, bu zaten indirimleri düzenleyen maddenin altında yer alıyor ve biz “ileriki yıllara sirayet etmesin” diye özellikle buraya yazdık, yani bir indirimdir bu. Belki öbür tarafta yazılması istenebilir ama biz özellikle buraya yazdık yani, indirim olarak düşünüyoruz. Niçin kurumlarda yok? Doğru yani orada yok ama biz burada işte dün akşam vergiden muaf esnaf uygulamasında olduğu gibi ilk etapta gelir vergisi mükelleflerine yönelik bir düzenleme söz konusu, kurumlarda bu düzenlemeyi yapmadık.

Bu ilk vergi harcamasıyla alakalı da en azından bununla ilgili kısmı şimdi çıkardık gümrükten aldığımız yerlerle de. Şu yukarıdaki, yani elektronik ticaret beyannamesi kapsamında, gümrük beyannamesi kapsamında yapılan ticaretin kapsamına baktığımızda, onların hepsinin bu kapsama girip de aynı sınırlar içinde kalıp da faydalanması durumunda 200 milyon dolarlık falan bir vergi harcamasıyla karşı karşıya olduğumuz gözüküyor. Yani bu kapsamda kazanç elde edip de yüzde 50’sini gider yazarlarsa 200 milyon dolarlık bir vergiden vazgeçmiş olacağız.

ERHAN USTA (Samsun) – O zaman daha 400 milyon vergi alacağız.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Tabii tabii, bu vergi dışı olan bir alan değil. Normal firmalar, gerçek kişiler, bu kapsamda ihracatlarını yapıyorlar ve normal fatura kesiyorlar ihracatta, kurumlar vergisini hesaplıyorlar. Vergilendirilebilir bir alan, yeni bir alan değil.

ERHAN USTA (Samsun) – Şu anda 400 milyon TL alıyoruz ya sizin hesaplarınıza göre.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Evet, evet o şekilde.

ERHAN USTA (Samsun) – En azından onu...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Usta, söz talebiniz mi var?

ERHAN USTA (Samsun) – Evet.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ben de anlayamadım konuşmalarınızı.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Usta, söz talebiniz varsa size söz vereyim. Karşılıklı olarak şey yapmayın çünkü kayıtlara girmiyor.

Buyurun, açtım mikrofonunuzu.

ERHAN USTA (Samsun) – Peki, teşekkür ederim.

Şunu söylemeye çalışıyorum Sayın Başkan, yani ben bunu anlamaya çalışıyorum, bir itirazım olduğundan filan değil ama hani yaptığımız işi düzgün yapaalım anlamında. Tabii, kanunen böyle bir vergi var şu anda, burası vergilendirilen bir alan ama biz biliyoruz ki bunlar küçük işlemler ve büyük ihtimal çok fazla vergilendirilmiyor. Aslında Sayın Bakan Yardımcısı onu söyledi. Biz kanunen vergilendirilen fakat çok fazla vergi alınamayan bir alanı teşvik ederek vergi kapsamına almaya çalışıyoruz değil mi? Şimdi, bunu net bir şekilde koyalım, bunun bir ayıbı yok. Dolayısıyla, şimdi, Sayın Başkanın ifadesinden de yıllık 400 milyon TL’lik vergi olduğunu anlıyoruz ve bunun yarısından vazgeçeceğiz. Şimdi o zaman şunu sormamız lazım, takip eden soru şu olabilir: Buranın ne kadar teşvik

unsuru... Teşvik etmemiz lazım. Yoksa ben durup dururken niye bir vergiden vazgeçeyim? Ülkenin bu kadar gelir sıkıntısı varken, efendim, esnaf siftah yapmadan kepenk kapatıyor, onlara “Stopajını yüzde 20 vereceksin.” diyoruz, orada bir indirim yapmıyoruz ama burada bir kazanç varsa... Nihayetinde bu kazanç üzerinden alınan bir vergi.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – İstihdam şartı var ama orada.

ERHAN USTA (Samsun) – İstihdam şartının olması bir şeyi değiştirmiyor. Yani zaten bunları var olanlar için konuşuyoruz. O zaman şunu söylememiz lazım: “Biz burada bir etki analizi yaptık, buradaki hacim şu kadar artacak, üretime bu kadar katkısı olacak, istihdama bu kadar katkısı olacak.” Eğer bunlar olmayacaksa -bence- bu alana bu teşviki yapmayı ben doğru bulmuyorum en azından şu andaki ekonomik şartlar itibarıyla.

İkinci bir risk, ona ilişkin fikrinizi almak isterim: Bir kayma olabilir mi? Yani normal vergilendirdiğin bir alandan hatta kurumlar vergisi kapsamındaki bir alandan bu gerçek kişiler üzerinden bir ihracat... Bu rakamlara, bu limitlere gelinceye kadar, işte 2 milyon 400 bine gelinceye kadar bir kayma olup vergiden kaçınma gibi bir olayla karşı karşıya kalabilir miyiz? Bunlara ilişkin de düşünceler paylaşılsa sevinirim.

Yani özetle şunu söylemeye çalışıyorum Sayın Başkan: Üretimi, ihracatı artıracak tedbirleri alalım ancak yani bunu kamçılamayacaksa gelir kaybıyla da karşı karşıya kalmayalım. Geliri olmayan insanlardan vergi aldığımız bir ortamda para kazanan -şu anda da veriyor zaten- vermeye devam etsin. Zaten çok yüksek değil buradaki vergi oranları. Onu söylemeye çalışıyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet.

ERHAN USTA (Samsun) – Lütfen yani, zorlanmak zorunda kalıyoruz böyle ikili şeye giriyoruz. Bu netlikte, sorudaki netlikte cevapta bir netlik istiyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Usta.

Şimdi, başka söz talebi olan arkadaşlarımız da var. Sayın Öztürk, Sayın Bakan Yardımcımız, Sayın Gelir İdaresi Başkanımız, yani bu konunun sizin tarafınızdan net olarak Komisyon üyelerimize -birazdan tekrar söz vereceğim- anlatılmasından sonra ben bunu oylayacağım çünkü anlaşılmayan yerler var.

Şimdi, birkaç arkadaşımız daha söz talep etti onları da vereyim, o arada siz lütfen daha net olarak bunu bir şeye bağlarsanız memnun olurum.

Sayın Aydemir, buyurun lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, burada, bu maddede küçük işletmeleri, gerçek usulde mükellefleri destekliyoruz anladığım kadariyle. Burada, tabii, 1, 2, 3, 4, 5, 6 maddede, 4 maddede sınırlandırmışız “2 milyon 400 bin liraya kadar” demişiz, “Yüzde 50’si beyannameden indirilecek” diye ibare var. Şimdi, 2 milyon 400 bin liraya kadar ihracat yapan işletmeler, küçük işletme mi sayılıyor? Diyelim ki 3 milyonluk ihracat yaptı, bunun 2 milyon 400 bin lirasını baz alıp yüzde 50’sini matrahtan indirecek miyiz, yoksa 2 milyon 400 bini geçtiği için küçük işletme sınıfından, mikro düzeyden çıktı, artık bu istisnadan, indirimden faydalanamayacak mı mükellefler? Bunun açıklığa kavuşması lazım Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, notunuzu alın, birazdan onu isteyeceğiz.

Sayın Yılmaz, buyurun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Abdüllatif Bey’in sorduğu sorunun yani “2 milyon 400 binin üzeri ne olacak?” sorusunun cevabı şu mu? Yani, şu ana kadar piyasada olan bitenlerden derlediğiniz istatistiki bilgiye göre şu anda en yüksek ihracat yapan şirket 2 milyon 400 bin yapıyordu ama bir yıl sonra bu 5 milyona da çıkabilir, 6 milyona da çıkabilir. Dolayısıyla “Onu o zaman düzenleyeceğiz.” mi diyorsunuz? Yani, şu anda elinizde topladığınız veriye göre bu şekilde en yüksek ihracatı yapan şirketin hasılatı 2 milyon 400 bin mi?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Sayın Yılmaz, teşekkür ediyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – İkinci bir husus...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Erhan Vekilimin sorduğu sorunun cevabı herhâlde şu: Bu teşvikten ilave bir ihracat artışı beklenmiyor. Bu teşvikten beklenen, istihdam artışı yani 2 milyon 400 bin lira ihracat yapan 3 kişi istihdam edecek. Dolayısıyla kaç tane şirket var bu işi yapan? Dolayısıyla bunların toplamında bir yılda kişi olarak ne kadar istihdam artışı bekleniyor? Dolayısıyla şunu söylüyoruz, diyoruz ki: “Sizden alacağımız verginin yarısından vazgeçiyoruz, vazgeçtiğimiz verginin yarısıyla siz 2 kişi, 3 kişi istihdam edin, istihdam artsın ve dolayısıyla insanlar buradan kazansın.” Herhâlde söylediğiniz bu. Yani ihracat artışı yok ama istihdam artışı bekliyorsunuz. Ve toplamda kaç şirket var? Kaç şirket, kaç kişi çalıştıracak ve istihdam sayısı kaç kişi artacak?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Sayın Sındır, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, o yazılımla ilgili, ben dün hangisi olduğunu, yani ona tekrar bir bakarsanız, bu kapsamda olup olmadığı konusunda net görüşünüzü öğrenmek istiyorum. Orada bir ibare var “bilişim teknolojileri” vesaire diye ama onun başlığına ve kapsamına bir bakarsanız sevinirim. Eğer kapsama alınmıyorsa -ben de okuyamadım, siz hemen söz verince ona bakayım demiştim- onun kapsama alınmasının sektör açısından, özellikle yazılım sektöründe gerçekten umudumuz olan gençlerin de önünü açacak çok önemli bir katkı olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, şimdi tekrar sözü Sayın Öztürk size veriyorum ve cevaplar var ise sırasıyla Bakan Yardımcımız ve Gelir İdaresi Başkanımıza vereceğim.

Net olarak sorulan sorulara lütfen cevaplarınızı alalım.

Buyurun Sayın Öztürk.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Değerli Başkanım, biraz önce söylediğim gibi, bu yeni bir teşvik unsuru ve esas amacı istihdamı teşvik. Yani burada 1 kişi, 2 kişi ve 3 kişi, azami 3 kişiyle sınırlandırılmış durumda. Tabii, burada esas kasıt -kanun yazılırken bürokrat arkadaşlarla bunu daha önce de müzakere ettik- tam mükellef gerçek kişiler söz konusu, tüzel kişiler için böyle bir şey yok. Gerçek kişiler, son günlerde özellikle gençler ya da yeni iş alanları bulan insanlar evlerinden bile, bürolarından bile küçük çaplı ihracat yapabiliyorlar. Ama bu niye 2 milyon 400 bin lirayla sınırlandırıldı? Bunun mantığını ben de o gün sormuştum arkadaşlara. “2 milyon 400 binin üzerine çıkıldığında bu tüzel kişiliğe dönüşür.” Öyle öngörülüyor, olma şartı yok, hukuki bir şeyi yok ama deniliyor ki: “2 milyon 400 bin liranın üzerinde ihracat yapan bir kişi gerçek kişi olmaz, tüzel kişilik olur.” Onun zaten kendi çapında indirimleri, teşvikleri var. Burada tabii ki biz kanunu yorumlarken şöyle not almışım: 89’uncu maddenin birinci fıkrasına yeni bir bent ekliyoruz ki bu 16’ncı bent oluyor -elinizdeki kanun maddesinde de var- açık açık “tam mükellef gerçek kişiler” diyor. Ve tabii bunu da “Posta İdaresi ya da hızlı kargo taşımacılığı yapan şirketler tarafından düzenlenen elektronik ticaret gümrük beyannamesiyle gerçekleştirdikleri”

gibi bir ifade var. “Mal ihracatı kapsamında elde ettikleri kazancın %50’si.” diyor ve bu indirimden bu kapsamda yararlanabilmek için de maddede 4 tane şart getiriliyor. İşte, “400 bin liradan başlıyor...” “Kendinin sigortalı olması.” diyor bundan yararlanabilmesi için, yine bu da istihdamla ilgili bir konu sayılır. “800 bin liraya kadar olana 1 kişilik istihdam, 1 milyon 600 bin olursa kendisi ve 2 kişi ve 2 milyon 400 bin olursa kendisi ve 3 kişiye istihdam” diye getiriyor. Dediğim gibi bu, tam mükellef gerçek kişiler için yeni bir teşvik unsuru ve esas amacı istihdamı teşvik. İstihdama teşvik edildiği için de yüzde 50 gibi vergiden kendisine bir istisna getiriliyor.

Ben daha kapsamlı açıklama için sözü Sayın Bakan Yardımcımıza veriyorum, söyleyeceklerim bu kadar.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Bakan Yardımcım, bir saniyenizi rica edeyim.

Değerli arkadaşlar, ben size yeterli sözü veriyorum. Bakan Yardımcımıza veya Sayın Öztürk’e sözü verdikten sonra tekrar söz talepleri başlıyor. Onun için birkaç tane söz talebi geldi, son defa onları değerlendirmek istiyorum.

Sibel Hanım, vazgeçtiniz mi?

Buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan, iyi çalışmalar diliyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, bir şey daha ilave edeceğim çok özür dileyerek eğer arkadaşlar ondan sonra tatmin olmazlarsa söz alsınlar.

Şimdi Bakan Yardımcım ve Gelir İdaresi Başkanımı yaptığım görüşmede bu 2 milyon 400 bin sınırını tekrar çalışıp bunu kaldırmak üzere Genel Kurul görüşmeleri sırasında bir değişiklik yapabiliriz. Bunu da ben söyleyeyim, takdir Komisyonumuzundur.

ERHAN USTA (Samsun) – Yanlış yaparsınız.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sadece o sorun değil ki.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Öztürk, yeni işe başlayanlarla ilgili bir cümle kullandınız.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Aydemir, söz şu anda Sayın Özdemir’de. Bitirsin size vereceğim, hızla gidelim.

Buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tabii, şöyle, çok da zaman almamak adına... Gerçekten ciddi bir düzenleme, istihdam -ki en temel sorun alanımız- ve bu konuda şu anki tartışmalar dahi bir düzenlemenin ne kadar hazırlıksız bir şekilde buraya geldiğini ortaya koyuyor.

Elektronik ticaret -evet, işte bireysel diyorsunuz- gençlerle beraber farklı bir boyuta ulaştı ama Plan Bütçe Komisyonunda -bazı kanun tekliflerinde karşılaştığım- bu konuda hep böyle kısmi düzenlemeler yapılmaya çalışılıyor. Elektronik ticaret ve değişen ticaret araçlarıyla beraber ülke olarak gerçekten kapsamlı bir düzenlemeye ihtiyaç var. Burada yine bir geçici ve kısmi çözüm getiriliyor ve istihdamla teşvik noktasında da bir gerçeğe ortaya koyuluyor, ya bu gerçekçi değil. Zaten koyduğunuz sınırlar... İşte 400 bin en alt sınır, zaten dediğiniz gibi bunun altını, bu ticareti birçok insan oturduğu masa başında yapıyor. Yani hem gelir noktasında hem indirim ve istihdam noktasında sorunlu bir madde gibi gözüküyor yani bunun daha kapsamlı ve daha hazırlıklı getirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Özdemir.

Sayın Aydemir, buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, Başkanım, Sayın Öztürk konuşmasına “yeni işe başlayanlar” diye bir cümleye başladı. Şimdi bu gerçek kişiler de yeni işe başlayan mükellefler kaç yıl süreyle bu istisnadan, indirimden faydalanacaklar? Mesela eskiden hayat standardından... Yeni işe başlayan mükellefler...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Yok, yok düzeltiyorum. Yok “yeni bir teşvik” dedim “yeni işe başlayanlar” demedim. Kayıtlara bakalım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi diyelim ki gerçek mükellef on yıldan beri ihracat yapıyorsa faydalanacak mı bundan?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Düzeltiyorum eğer öyle bir şey demişsem. “Yeni işe başlayanlar” değil “yeni bir teşvik sistemi” dedim. Eğer kayıtlara bakalım öyle demişsem ona göre konuşalım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Öyle öyle, ben dikkatli dinledim, “Yeni işe başlayanlar” diye cümleye girdiniz. O zaman yeni işe başlayanlar diye olacaksa iki yıl şartı, üç yıl şartı koyuyor muyuz? Eskiden hayat standardı vardı, hayat standardında yeni işe başlayanlara üç yıl hayat standardının yüzde 50’si uygulanıyordu, muafiyet getirmiştik onlara, bunda da böyle bir şey mi var? Böyle bir düzenleme düşünür müsünüz? Yani hani yıllardan beri bu işi yapanlardan ziyade yeni işe başlayanları teşvik amaçlıysa hem istihdamı teşvik olur hem yeni işe başlayanlara teşvik olur. Bunu da düşünürseniz...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Şimdi, arkadaşlar, isterseniz şöyle bir şey yapalım: 11’inci maddeyi görüşmelerin sonuna bırakıyorum. Bu arada sizin yapmayı düşündüğünüz bir değişiklik varsa bunu Divana, Komisyona iletin yoksa bu şekilde görüşmeleri yapıp o zaman oylarız. Şu anda eksikler var anladığım kadarıyla. Ben bu maddeyi görüşmelerin sonuna bırakıyorum. Bir diğer maddeye geçiyorum uygun görürseniz.

ERHAN USTA (Samsun) – Başkanım, ben bir söz alabilir miyim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Usta, bu şekilde devam edelim.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, hayır, bu çalışmalara...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Hayır, bakın, size şu anda söz versem çok sayıda yeniden söz isteyen var. Bakın, elli dakika oldu, bir maddede ilerleyemedik, hâlâ aynı yerde kaldık. Onu arkadaşlar bir çalışsınlar, tekrar bir daha dinleyelim onlardan. Öyle yapalım mı?

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, bu çalışmalara ışık tutması anlamında bir şey söyleyeceğim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – O zaman müzakereye devam ediyorum, söz taleplerini karşılayıp maddeyi oylayacağım.

Buyurun Sayın Usta.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Niye böyle yapıyorsunuz?

ERHAN USTA (Samsun) – Yani Başkanım, ilk tavrınız güzeldi ama ikinci tavrınız, “İlla, söz isterseniz.” falan diye olmamalı.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ama bakın, bir maddeyle ilgili bir karara varmak istiyoruz. Ama bu maddeyi “Hayır, bırakmayalım, illa konuşmaya devam edelim.” diyorsanız o zaman tercih sizin, buyurun, ben bütün talepleri karşılayacağım ve maddeyi devam ettiriyorum.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkanım, şunu ifade etmeye çalışıyorum: Şimdi, tabii, herkesin burada farklı düşüncesi olabiliyor yani iktidar tarafından, muhalefet tarafından veya arkadaşlarımız tarafından. Mesela, 2 milyon 400 bin limitiyle ilgili bir itiraz geldi, araştırıldı yani sorgulandı. Bence

böyle bir limitin mutlak suretle olması lazım burada. Şimdi hemen bir tane itiraz gelince limiti... Ben o yüzden dedim yani konuşalım da ondan sonra hazırlığını yapsın. Şimdi, buradan bence limiti kaldırma gibi bir noktaya giderse yanlış olur. Biz burada küçükleri teşvik edeceksek etmemiz lazım yani kurumsal...

Şimdi, ben bu soruyu soruyorum, soruyu sorduktan sonra şunu söyledim, arkadaşlarımızdan şunu rica ettim: Ya, lütfen aynı netlikte bir cevap verin bana. Kaymayı nasıl önleyeceğiz? Şunu söylemeye çalışıyorum: Bir tane kurumsal firma var. Burada, evinde üretim zorunluluğu yok çünkü maddede olduğu gibi, herhangi bir şey yok, burada bir ticaret var. Herhangi bir yerden aldığı malı -yanlış mı biliyorum- buradan, internet üzerinden satabilecek. Bir tane kurumsal firma, normal ihracatçı bir firma ve işte, yüzde 20 kurumlar vergisi ödeyen bir firma, bir anlamda 10 tane tanıdığını veya elemanını ayarlamış olsa onlar gerçek kişi olarak bir kaydını yaptırsa ve bunlar üzerinden, her biri üzerinden ihracatını oraya kaydırması olsa bu sefer aslında hiçbir şey olmayacak, kendi çalışanını da onun yanından gösterir. Yani bir kaymayla ciddi bir vergi kaybına neden olabiliriz. O yüzden, diyorum ki: Tam tersine, limit olmadan hatta limiti belki biraz daha aşağı çekmemiz lazım. Çok küçükleri buradan bir şey yapabiliriz. Bu kaymaları da önleyecek tedbirler almamız lazım. Bakın, mutlaka sizler de yıllardır bu işlerle uğraşıyorsunuz. Ama inanın otuz yılımızı verdik biz bu vergi işi için. Yani bizim Maliye Bakanlığımız yapamayacağı, denetleyemeyeceği işleri formüle etmeye bayılıyor. Yani denetlemeyeceğiz bunu arkadaşlar. Niye denetlemeyeceğimiz bir şeyden...

En sonunda Cemal Bey kabul etti, “Buradan bir ihracat artışı beklemiyoruz.” dedi, böyle bir şey olabilir mi? Ben, 200 milyon lira -şu andaki rakamlarla kayma olursa belki bu 1 milyar liraya çıkacak- bir vergi teşviki yapacağım ancak hiç ihracat artışı olmayacak. Ya, ihracat artışı olmayacaksa 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’na ben niye istihdam teşviki koyuyorum? O zaman verelim prim teşvikini başka bir kanunda... İstihdam için bu olmaz. Yani yapılan hazırlık eksik, verilen cevaplar hazırlığın daha da eksik olduğunu gösteriyor ve müzakerelerin uzamasının nedeni bu. Yani şurada bizim sorularımıza cevap verilse, güzel bir formülasyonla geline bu müzakereler uzamayacak Sayın Başkan.

Bu çerçevede, lütfen, yine neticelendirmeyin, arkadaşlarımız bir daha baksınlar. Ancak bence bu 2 milyon 400 binlik limiti kaldırmak veya yukarıya çekmek değil yani bunun bu hâlde kalması ve aşağı doğru gitmesi... Ancak kaymayı önleyecek mekanizmaların buraya mutlaka yerleştirilmesi lazım yoksa ciddi bir gelir kaybıyla karşılaşırız, onu söyleyeyim.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Şener...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, konuşmam sırasında sorduğum bir soru cevaplandırılmadı.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Oraya söz vermeden tekrar söz taleplerini aldım ya onun cevabını alacağız ama tekrar hatırlatın isterseniz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ama bir hatırlatmak istiyorum.

Şimdi Gelir Vergisi Kanunu’ndaki bazı maddeler tevkifatlarda vesaire olduğu gibi Kurumlar Vergisi Kanunu’ndaki atıfla kurumlar açısından da uygulanıyor. Dolayısıyla bu “indirimler” başlığı altında düzenlenen bu bentteki hükümler kurumlar açısından da uygulanıyor mu veya benzer, paralel bir maddeyi kurumlar için düzenlediniz mi? Bunu öğrenmek istiyorum.

İkinci de, burada şöyle bir ifade var; “Hazine ve Maliye Bakanlığı maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.” diyorsunuz. Bu ifadenin burada yer almasına gerek yok. Niye gerek yok? Hazine ve Maliye Bakanlığı zaten vergi kanunlarının uygulanmasıyla ilgili usul

ve esasları belirlemeye yetkilidir. Yani her bir düzenlemeden sonra bu konudaki düzenleme yetkisi, bilmem, usul esas belirleme yetkisi Maliye Bakanlığına aittir demek bir fazlalıktan başka bir şey olmadığı gibi bir kanuna, Gelir Vergisi Kanunu'nun 89'uncu maddesine bir bent ilave ediyorsunuz ve üstelik de bu bendin sonuna bu ifadeyi koyuyorsunuz. Ben buna bir ihtiyaç olmadığı ve sistematığı de bozduğu kanaatindeyim, çıkarılması faydalıdır diye düşünüyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Şener.

Sayın Kalaycı, buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi yapılan izahatardan bunun bir ihracat teşviki değil istihdam teşviki olduğu söyleniyor. Yani benim merak ettiğim de şu: Bu kişiler, bu ihracatı yapanlar yanlarında çalıştırdıklarını bildirmiyorlar mı? Yani kayıt dışı bir çalışma var da onu mu kayda almak istiyoruz? Onu anlamadım. Eğer ilave istihdam sağlamaksa amaç zaten ilave istihdamla ilgili başka maddelerde teşviklerimiz var. Yani istihdamı nasıl artıracamız burada? Ben onu anlamadım. Çok da önemli bir rakam “200 milyon dolar” deniyor yani yaklaşık 1,6 milyar TL bir vergi harcamam söz konusu. Nasıl bir istihdam sağlayacağım ben burada? Ya mevcutları bildirmiyorlar ben kayda alayım diye uğraşıyorum. Eğer öyleyse bir anlamı var. Yani kayıtlı çalıştırmıyor da “Ben bunu kayda bu şekilde aldırırım.” diyorsak tamam ama. Yani maliyeti de çok pahalı yani maddenin daha net ifade edilmesi gerektiğini düşünüyorum, daha net yazılması gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet.

Sayın İpekyüz...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Ya, aslında bütün arkadaşlar bu maddede bir anlaşılabilir durum var, daha doyurucu bilgiye ihtiyaç var. Az önce de konuşmuştuk TÜRMOB temsilcisi yoktu, şu anda sanıyorum salonda. Eğer tekrar üzerinde çalışılacaksa onların da görüşünü almakta yarar var.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Evet, son olarak TÜRMOB temsilcisini dinliyoruz ve sonra Bakan Yardımcımıza söz vereceğim.

Buyurun.

TÜRMOB TEMSİLCİSİ PROF. DR. SEMİH ÖZ – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Ben Semih Öz, Profesör Doktor Semih Öz. TÜRMOB Danışmanı olarak buraya geldim. Bu maddeyle ilgili bir görüşümü ifade etmek istiyorum.

Burada tartışılması gereken asıl konu bu maddenin yeri kanımca. Aslında bu madde güzel ve olumlu bir düzenleme ama bu bir istisna. Oysaki Gelir Vergisi Kanunu'nun 89'uncu maddesi indirimlerle ilgili. Bu şu anlama geliyor: Mükellefin başka kazancı varsa eğer beyanname üzerinde onlardan bu da indirilecek anlamına geliyor. Oysaki gerçekten teşvik olması gerekiyorsa bu maddenin ticari kazançla ilgili bölümde yer alması gerekir. Çünkü mükellefin zararı varsa örneğin ya da başka bağışları varsa örneğin onlar varken bu durumda bunları indiremez veya seneye bunları devredemez. Dolayısıyla bu maddenin asıl yerinin tartışılması gerekir bence burada ve yeri hatalı diye düşünüyorum. Çünkü örneğin işte kâr payı kazançları istisnası var, gençler için 75 bin liraya kadar 28 yaşına kadar olanlar için istisna var. Dolayısıyla bu maddenin de aslında burada değil istisnalarla ilgili bölümde yer alması gerekir diye değerlendiriyorum ve öneriyorum ve teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Soruları cevaplamak üzere Sayın Bakan Yardımcımıza sözü veriyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Bakanım, müsaade ederseniz şunları ben söyleyeyim.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Tabii, tabii...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, müsaade ederseniz ben bu konu hakkında bir iki ekleme yapmak istiyorum çünkü “Burada, maddede anlaşılmayacak bir durum var.” dediler. Anlaşılmayacak bir durum yok aslında arkadaşlar, ama işi o kadar müzakere ettik ki içinden çıkılamayacak bir hâl gibi gözüküyor.

Rakamlarla gidelim. Bakın, şu anda bu şekilde, Türkiye’de 24 bin civarında insan, gerçek kişi ihracat yapıyormuş, 24 bin ve bundan da 400 milyon TL gelir vergisi elde ediyor Türkiye. Yani bu şekil ihracattan 400 milyon Türk lirası gelir vergisi elde ediyoruz. Her bir ihracatçının ortalama 2 kişi çalıştırdığını varsayımıyla -1 ila 3 kişi arasında ya, bir de kendisi ama 1 ila 3 kişi, bizim burada maksadımız istihdamı teşvik etmek- 48 bin kişiyi etkileyeceğini, 48 bin istihdam oluşturacağını varsayıyoruz ve buradan da bu 400 milyon TL’nin yüzde 50’sini indirime tabi tuttuğumuz için Hazine 200 milyon Türk lirası gelir vergisinden feragat ediyor. Şimdi bu 200 milyonu da...

ERHAN USTA (Samsun) – İstihdamda artış ne kadar?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – 48 bin kişi. 48 bin kişiyi istihdam edeceğini düşünürsek...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şu anda kaç kişi çalışıyor Sayın Öztürk.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Mustafa Bey de bunu sordu.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Öztürk, açıklamanıza devam edin, kişisel soruları tekrar girmeyin lütfen, açıklamanız bekliyorum ben.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Devam ediyorum.

Bu kurumlar için böyle bir şey söz konusu değil, bu kimler için? Gerçek kişi tam mükellefler için söz konusu ve bu, istihdamı artırmak için getirilen ve bir konsept belirlenmiş. Dolayısıyla maddenin bu şekilde geçmesinde ısrar ediyoruz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam, teşekkür ederim.

Sayın Bakan Yardımcımız, kısa ve net olarak soruların cevaplarını alalım.

Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Sayın Başkanım, aslında Sayın Vekilim, cevapların önemli kısmını verdi, ben birkaç ekleme yapmak istiyorum konseptte.

Şimdi, birkaç defa muhtelif sayın milletvekillerimiz “şirket” dedi, şirket değil, buradaki söz konusu gerçek şahıs, şirket söz konusu değil. Şu anda 24 bin kişi bu işi yapıyor, yanında kaç kişi kayıtlı çalışıyor? Anahtar konu orası. Bizim hedefimiz 24 çarpı ortalama 2’den 48 bin kişinin kayıt altında istihdam edilmesi, bunu hedefliyoruz efendim. Şu anda eğer bunlar çalışıyorsa hepsi kayıt altında mı, onu kesinleştirmek istiyoruz. Buradaki hedef istihdamı kayıt altına almak.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bunu araştırmak lazım Sayın Bakan Yardımcım. Kendisi de var mı?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Kendisi artı 2...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Tabii, kendisi de olacak.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, dinleyelim lütfen.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Bir önemli konu da tarifimizde burada bu kişilerin, bu gerçek kişilerin bu sevkiyatları iki şekilde; PTT veya FedEx veya DHL gibi hızlı kargo yöntemleriyle bu işi yapması. Şileple yollayamazlar, kamyonla yollayamazlar, o farklı bir kulvara gidiyor. Bu tamamıyla -eminim pek çok kişinin tanıdığı vardır- internetten

siparişleri alıp direkt gidiyor DHL ofisine oradan paketi yolluyor. Bu insanlara yönelik olan bir çalışma ve burada hedef hep kayıt altına almak. Buradan, bu 400 milyon liranın 200 milyon lirasını peşinen kaybedeceğimiz sanmıyoruz çünkü şartımız yanlarında kayıt altında istihdam olması, o yoksa zaten adam gelip bu indirimi kullanamaz. Efendim, şu anda kayıt altındaki insanları bilmiyoruz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Bakan Yardımcım, teşekkür ediyorum.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Efendim, bir şey daha ekleyebilirim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Son eklemenizi yapın.

Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Efendim, herkes kayıt altındaysa o zaman çok güzel, 200 milyon lirayı alsınlar ama değilse 3 kişi, 5 kişi bizim kârımız olur. Riskimiz 200 milyon lira efendim.

ERHAN USTA (Samsun) – Evet.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Tamam, evet bu; biz de bu riski almaya hazırız efendim.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Yıllık mı?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Yıllık efendim, yıllık. Eğer herkes kayıt altındaysa efendim, o zaman bizim riskimiz 200 milyondur devlet olarak, herkes kayıt altındaysa.

ERHAN USTA (Samsun) – Kaymaya nasıl engel olacağız yani öbür taraftan bu tarafa geçmesine?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Efendim, adam şirketini kapatıp şahsa geçecekse kendi bileceği iş yani. Efendim, adam şileple mal sevk ederken bir anda kapatıp DHL’le mi malı yollayacak?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Usta...

Tamamlandı mı?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Hayır efendim, özür dilerim.

Sayın milletvekilimizin bir sorusu vardı, bu yazılımla ilgili bahsedilen bentten 89’uncu maddenin diğer indirimler... Bu arada, TÜRMOB’a katılmıyoruz, bu bir indirimdir çünkü burada 13 tane indirim tarifi var. O zaman hepsinde bizim istisna koymamız gerekiyor. O, akıl alacak bir şey değil. 89’uncu maddenin 13’üncü bendinde -efendim, çok kısaca okuyayım kapsamı- “Türkiye’de verilen ve münhasıran yurt dışında yararlanılan mimarlık, mühendislik, tasarım, yazılım, tıbbi raporlama, muhasebe kaydı tutma, çağrı merkezleri, üretim testi, sertifikasyon, veri saklama, veri işleme, veri analizi ve ilgili bakanlığın görüşü alınmak suretiyle...” diye devam eden bir konu. Efendim, burada çok net bir şekilde yazılımlar var.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

11’inci maddenin müzakereleri tamamlandı.

Şimdi maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

12’nci maddeyi okutuyorum...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, sorduğum 2 soruya cevap verilmedi.

ERHAN USTA (Samsun) – Hiçbir soruya cevap verilmedi, hiçbir hazırlık yok.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Efendim, yeteri kadar müzakeremizi yaptık, defalarca kere sizlere söz hakkı verdim ve karşı tarafta...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Söz hakkı istemiyorum. Sorduğuma niye cevap verilmiyor?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Efendim, ben oraya sözü veriyorum, o soruya cevap verilmiyorsa tekrar sorarız ama defalarca kere bunu yaptım, biliyorsunuz. Yani müzakere konusunda benim bir eksiğim var mı? Yok.

Evet, arkadaşlar, 12’nci maddeyi okutuyorum...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Böyle bir müzakere usulü olmaz. Burada “Kanun doğru mu geçecek, yoksa hızlı mı geçecek?” ona karar verin Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Şener...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Müzakerede bir süre sınırı mı var, süre kısıtı mı var?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Burada kanun düzgün mü geçecek, doğru mu geçecek, yoksa hızlı mı geçecek?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Şener, sakın olun, müsaade edin. Buyurun, yerinize oturun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – 2 kez tekrar ediyorum, cevap vermiyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Efendim, buyurun yerinize oturun, ben size anlatayım. Yani benimle ilgili bir eksik mi var?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Var.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ne var, eksik ne var? Bakın, bir saatten beri ben...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Eksik şu: 2 soruma cevap alamıyorum, siz hızlı bitirme derdindesiniz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Şener, böyle bir dertte değilim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bu Komisyonu idare eden Plan ve Bütçe Komisyonu Başkan Vekili olarak hızlılığa değil, doğruluğa öncelik vermeniz lazım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, bitirdiniz mi sözünüzü?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bitirdim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun, o zaman oturun, ben size cevap vereyim.

Şimdi böyle bir müzakerede birbirimizi bu şekilde itham ederek hiçbir şeye varamayız. Bakın, ben sizlere, Sayın Erhan Usta söz istediğinde daha sonraya bırakabiliriz ve bir başka maddeye geçebiliriz, daha sakın bir şekilde bunu halledebiliriz dememe rağmen söz talepleri devam etti. Ben, bu söz taleplerinin tamamını defalarca kere karşıladım. Tekrar oraya söz vermiş, cevapları almış olmama rağmen, tekrar gelen söz taleplerini 3 veya 4 kere tamamladım. Şimdi “Müzakerede bir eksik var.” dersenez buna ben üzülürüm. Bu konuda bir eksik yok.

Bakın, bir maddeyi bir saattir müzakere ediyoruz yani o konuda... Ha, Sayın Şener, siz sorduğunuz sorunun cevabını almamış olabilirsiniz, müzakere içerisinde çeşitli görüşler olabilir. Biz bir toplantı yönetiyoruz sonuç itibarıyla, sizin görüşleriniz doğrudur, yanlıştır; biz bu konuda bir şey diyemeyiz tabii ki.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – 2 kere soruyorum, 2 ayı defa da sorduğum soruya cevap verilmedi.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Sayın Şener’in sorduğu soruya -ben dikkat etmedim tabii, sizin sorunuz mu, başkasının sorusu mu, verilen cevaplar- neden cevap verilmedi arkadaşlar?

Bir de ben bir şey rica ediyorum. Bir kişi soru sorduğu zaman, cevap verirken ismiyle birlikte “Sayın Şener’in sorusuna cevap olarak...” diye verdiğiniz zaman herkes bunu daha net olarak görür.

Nedir? Sayın Şener’in sorusuna niye cevap verilmedi?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – 2 soru sordum, 2’si de cevaplanmadı.

Birincisi: Kurumlar açısından bu maddenin benzeri var mı?

İkincisi: Bu “Maliye Bakanlığı usul ve esasları belirler.” burada fazlalıktır dedim. Bir bentte “Maliye Bakanı bunun usul ve esaslarını belirler.” demek... Zaten genel ilkeler gereği, çıkarmış olduğu genel tebliğlerle Maliye Bakanlığı bütün vergilerin uygulanmasıyla ilgili usul ve esasları belirliyor. Her bir bende “Bununla ilgili usul ve esasları Maliye Bakanı belirler.” dersiniz şişirirsiniz mevzuatı.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, maddeyi oyladık, Sayın Şener’in bir itirazı oldu, onun cevabını alacağım.

Bu arada yeni söz talepleri var, bunlar neyle ilgili?

Sayın Güneş...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Usulle ilgili.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Benim de usulle ilgili.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Şu anda bir usul tartışmasına girmemize gerek yok.

Sayın Şener’in sorusuna cevabı alalım.

Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Sayın Başkanım, Şener Bakanımızın iki sorusundan birincisine cevabımız: Kurumlar vergisinde böyle bir uygulama yok, net olarak yok. İkincisi: Usul ve esastan söz etmemiz... Pratik hayatta zaman zaman yargı yönünden sıkıntı yaşandığı için bunu özellikle koymak istiyoruz efendim ve biliyorsunuz, pek çok maddede de bu oluyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dün de bazı maddelerde hem iktidar kanadından milletvekillerimizin hem de muhalefet kanadından milletvekillerimizin soruları ve kafalarında soru işaretleri olmasına rağmen birçok madde geçti o şekilde. Bu, gerçekten de Komisyonumuzu tatmin etmiş değil. Evet, burada belki bu geceye kadar bunun çıkarılması gerekiyor, öyle bir talimat alınmıştır ama...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Benim hiç acelem yok, o konuda bunu kabul etmem.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bundan mutluluk duyarım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Bakın, maddeler konusunda genel olarak benim tarzım değildir bu, onu asla kabul etmem. Sayın Şener ifade etti, öyle bir düşünce içerisinde değilim. Yani bir saat geç gideriz, iki saat geç gideriz; hiç önemli değil.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Etmemenizden gurur duyarım, gerçekten bunu da çok isterim ama böyle bir yasa yapma usulü olmaz, hakikaten olmaz. Bunların hepsi kamudan gelmiş ama kamu tarafından da açıklanamayan maddeler; hiçbirimizi tatmin etmiyor, hiçbirimizi, Sayın Başkanım sizi de biliyorum.

Biraz önce basında yer aldı, gazetelere düştü, okuyabilirsiniz. Sayın Mehmet Muş açıklama yapıyor “Yeni bir madde gönderiyoruz. Yapılandırma böyle böyle, bu şartlarda olacak, on sekiz ayda, şunda bunda...” E, biz burada niye oturuyoruz? Siz orada neden oturuyorsunuz? Bir anlamı yok ki bu görüşmelerimizin, hiçbir anlamı yok. Ya, bu kadar saygısızlık olmaz. Biz gecenin birinde gittik ya, külçe gibi yığıldım kaldım. Ben dün sabahın altısında kalkmışım, üç saat uykuyu uyumuşum, gelmişim, bu kadar saygı duyuyorum işime, yapmaya çalışıyorum; birden bir açıklama “Böyle çıkacak.” Ya, bütçeyle ilgili hiç açıklama yapmayan, Türkiye bütçesiyle ilgili açıklama yapmayan idare, şurada bir maddeyle ilgili açıklama yapıyor ya da teklifle ilgili açıklama yapıyor. Olmaz ki böyle bir şey ya, olmaz, gerçekten olmaz; hepimize hakarettir bu, hepimize hakarettir ve Türkiye Büyük Millet Meclisine ve şahsına da hakarettir. Hakikaten böyle çalışılmaz.

Çok teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ben teşekkür ederim.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öncelikle şunu söyleyeyim: Az önceki ifadenizden son derece memnun olduğumu ifade etmek isterim. Bülent Bey’in söylediği şeylerin de tamamına katılıyorum yani hem yapılandırma ile ilgili hem de diğer işlerle ilgili.

Bakın, biz burada illa konuşalım diye değil, on beş saniyede soru sorup bir şeyi öğrenmeye çalışıyoruz. Defalarca soru sorma gayretimiz hem işimize saygımızdan hem de...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Keşke onu düzenli yapabilirsek. Ben de çok seviyorum onu, böyle diyalog içerisinde, karşılıklı soru-cevap aslında münazaranın en güzel tarafı. Ama onu yapamıyoruz çünkü çoğunluğumuz var, her arkadaş onu yapmaya çalıştığı zaman da toplantının düzeni olmuyor, yoksa haklısınız yani.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Başkanım, ona olan merakımızdan da değil aslında. Sorulara cevap alamayınca ister istemez bir daha soruyoruz. Ben bir de yakın olmanın avantajını kullanarak arkadaşlara buradan ayrıca soruyorum kayıtlara girmeyecek şekilde.

Bakın, Sayın Bakan Yardımcısı “Burada potansiyel risk 200 milyon TL.” diyor ki böyle değil, bu risk yukarıya doğru gidebilir, bu bugün olan bir şey.

Şimdi, hani bir şey olduğunda bu kaymaya bir cevap vermiyorsunuz. Böyle gülerken biraz da istihzayla “Firmayı kapatıp da oraya kargoyla mı gönderelim?” diyorsunuz. Öyle değil, firmasını kapatmasına gerek yok. 10 gerçek kişiyle anlaşırsınız, bir kısım malları da bu kadar vergi avantajı varken buradan gönderebilirsiniz. Bu olmayacak bir şey değil. Bununla ilgili, bunu önleyebilmeye dair bir şey söylemeniz lazım bana. “Ne kadar mevcut istihdam var?” diyoruz. Bakın, rakamı bilmiyoruz,

rakamını bilmediğimiz bir şeyi teşvik ediyoruz. Yani oradaki istihdamı bilmiyorsunuz, ondan sonra ben burada kayma olabilir dediğimde “Kayma olmaz efendim.” diyorsunuz. Böyle bir şey var mı? O zaman bize tatmin edici bir şey söylemeniz lazım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 150 bin kişi çalışıyor şu anda, olabilir yani ihtimali var.

ERHAN USTA (Samsun) – Bilmiyoruz ama rakam yok.

Şimdi, şöyle bir şey yapalım, küçücük bir hesap. Sayın Başkanım, müsahahanıza sığınarak söylüyorum. Şimdi, 2 milyon 400 bin liraya kadar cirosu olanların 3 kişi çalıştırılması kaydıyla yüzde 50 vergisini düşürüyoruz. Ortalama nedir böyle bir şeyde? Yüzde 20 kazançla malını sattığını düşünelim. 2 milyon 400 binin yüzde 20’si ne olur? 480 bin lira kâr elde eder burada. Ondan sonra yüzde 50 vergi avantajı sağlarsak 240 bin lira. Bunu on iki aya böldüğümüzde 20 bin lira. Neyin karşılığında 20 bin lira vergi avantajı sağlıyorum? 3 kişiyi istihdam edecek diye. Çok maliyetli bir şey bu teşvik.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – 4.166 lira kişi başı yıllık. Bir istihdam...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 480 bin lira toplam elde ettiği gelir, onun üzerinden vergi ödüyor.

ERHAN USTA (Samsun) – 480 bin kazancı, bunun 240 binini matrahtan düşüyorum. Doğru söylüyorsunuz, 20 bin. 20 binin de o zaman kaçını alalım? Bu, müterakkide kaç geliyor? 2 milyon 400 bin, gelir vergisi dilimlerinde kaç girer? Ne olur ortalama vergisi? 35’e, 40’a girer, 40’a doğru gider.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yüzde 35.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam, doğru söylüyorsunuz, ben orayı atlardım, 8 bin lira. 8 bin lira da fazla. Sayın Bakan Yardımcısı, 3 kişinin istihdamı için 8 bin lira vergi avantajı sağlıyorsak yani bence bu çok maliyetli bir avantaj. Mustafa Bey’in dediği gibi zaten öbür tarafta istihdamla ilgili bir sürü teşviklerimiz, hepsi var.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ - Yıllık ama aylık değil. Bir istihdam için aylık 4 bin lira kotası var.

ERHAN USTA (Samsun) – Aylık, hayır, 12’ye bölüyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bunu kayıt altına alıyoruz ama şimdi o dediğiniz şeyi kayıt dışı yapıyor şu anda.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, siz 48 bine böldüğünüz için...

Sayın Vekilim, hayır, 48 bine bölmeyin. Bakın, ben burada kanundan söylüyorum. (Gürültüler)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Cemal Bey, tamam da Erhan Bey konuşmayı bitirsin, ne olur ya. Bu şekilde bitiremeyiz ki. Lütfen siz bölmeyin ya.

ERHAN USTA (Samsun) – 48 bine bölmeyin, onu ben de yaptım ama 48 bin hayali bir rakam. 3 kişi çalıştırdığı zaman kendisi dâhil, 2 milyon 400 bin liraya kadar ciro olması durumunda biz bu vergi avantajını sağlıyor muyuz?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – 12’nci madde miydi? Bakalım.

ERHAN USTA (Samsun) - Evet, o zaman doğru, ben vergilemeyi unutmuşum, onu yaptığımızda bile -yani 20 bin lira matrahtan indirimdir- aylık olarak hesap ettiğimizde yüzde 40 üzerinden 8 bin lira vergi avantajı sağlıyoruz 3 kişiyi istihdam edecek diye. Bilmiyorum, çok maliyetli.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Devletin bu kadar parası yok. Kamu açığı bu sene millî gelirin yüzde 6,1’i. 1990’lı yılların ortalamasının üzerinde bir kamu açığımız olduğu bir yılda Sayın Bakan Yardımcısının “Riskimiz 200 milyon, biz o riski alırsak.” demesini de ben çok manidar buluyorum. Yani ya rakamlara hâkim değiliz ya da nereden buluyoruz bu parayı? Yani kaç lira borçlandığımızın farkındayız değil mi? En son borçlanma dolar cinsinden yüzde 6,4’le borçlandık. İki yıl içerisinde merkezî yönetim borç stoğu yüzde 80 arttı. “200 milyon lirayı ben göğüslerim, problem değil.” filan, öyle bir şey yok, öyle bir dünya yok; bütçe hepimizin.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim.

Sayın Güneş...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimiz halkımız tarafından seçilmiş, buraya gelmiş milletvekilleriyiz ve neticede hepimiz de halkımızın menfaatine olan şeyleri düşünüyoruz yani burada kimse art niyetli düşünemez. Neticede burada kanun teklifini getiren arkadaşlar da kendi zaviyelerinden baktıkları zaman, en doğru neyse o şekilde kanunu getiriyorlar ve neticede burada müzakereler oluyor.

Burada iktidarda olan veya birinci parti milletvekilleri de bazen itiraz ediyor, sizler de itiraz ediyorsunuz ve konuyu anlamaya çalışıyoruz ve mantıklı geldiği zaman da bunu oyluyoruz, geçiyor veya geçmiyor. Burada neticede şu var: Yani hepimiz soru sorabiliriz ama bazı soruların cevabını varsa kasten vermiyorsa tabii ki buna tepki gösterebiliriz ama sizin istediğiniz cevapları verecek diye de bir kaide yok. Neticede burada tartışmalar belli bir süre devam eder, ondan sonra da inananlar buna “Evet.” der, inanmayanlar da “Hayır.” der. Yani burada öfkelenecek, kızacak herhangi bir şey yok ki, kasti bir şey yok. Yani diğer taraftan da siz de bürokrasiden geliyorsunuz. Yanlış anlamayın beni ama bizim arkadaşların kasti bir şeyi olamaz ki yani böyle bir şey olamaz. Yanlış anlamayın lütfen, üslubumuzu biraz daha nezaketli yapsak daha iyi yol alırız diye ben düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani şimdi, nezaket dersi verirsiniz, olmaz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Estağfurullah, estağfurullah öyle bir şey yok.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, bakın, şimdi, ben burada kendimi paralıyorum. Gececeğini bildiğim maddelerden biri...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Usta, bakın, söz talebiniz varsa değerlendireceğim.

Sayın Kalaycı, buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, kayıt dışılığı kayda almanın yanında bu yolla ihracatın artırılmasının da amaçlandığını düşünüyorum, her ne kadar bu konuda çok detaylı bilgi verilmediyse de. Bu yolla yani Posta İdaresi ya da hızlı kargo taşımacılığı yoluyla ihracat yapmanın belli usulleri var -benim bildiğim- belli bir kilo, belli bir tutar şartları var. Bu alana biraz daha yoğunlaşılmasını teşvik ediyoruz gibi geliyor bana, öyleyse anlamlı ihracatı da artırma bu yolla, o anlam varsa o zaman düzenlemede sıkıntı olmaz. Posta İdaresi ya da hızlı kargo aracılığıyla mal ihracatını da bu teşvikin artırması düşünülüyor olması lazım.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Tabii efendim.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – O zaman sıkıntı yok yani ihracatı artırırsa sıkıntı yok.

Gümrükten arkadaşımız varsa, bunun usulünü tam anlatırsa da o zaman daha iyi kavrarız.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Kalaycı, teşekkür ederim.

Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Açıkçası Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi değilim, sadece istihdamla özel olarak ilgilendiğim için paketi de takip etmek istedim. Dün de gerekçem nedeniyle katılamadım. Şöyle, önce şunu söyleyeceğim Sayın Başkan: Şimdi, baktığımız zaman, teklif sahibi Sayın Öztürk “Belki daha sonra, müzakere sürecinde bu maddeyi bürokrasi ve taraflarla birlikte tartışabiliriz.” dedikten sonra Sayın Usta -madem tartışılacak- bir katkı sunmak amaçlı söz aldığı anda “O zaman herkes konuşsun ve maddeyi oyalayalım.” gibi bir tavır sergilediniz. Burada, gerçekten, nitelikli yasa yapma açısından bu tavrınız uygun olmadı çünkü teklifi getirenler açısından da detaylı tartışılması gereken bir noktaya varılmıştı. Siz bunu maalesef engellediniz ve madde kabul edildi şu an. Yani konuşmalarımızın bir anlamı yok açıkçası.

Bir kayıt dışılıktan bahsediliyor ve bir de rakam veriliyor, “24 bin kişi, 400 milyon.” Bu nasıl tespit edildi? Bu rakama istinaden de bir kanun teklifi hazırlanıyor ve istihdam politikasında bir değişim dönüşüm bekleniyor. Yani her yönüyle sıkıntılı bir madde. Bir defa kayıt dışı sorunu temel sorun alanlarımızdan biri. İstihdam sorunu temel sorun alanlarımızdan biri. İhracat temel sorun alanlarımızdan biri. Elektronik ticarete dönük kapsamlı yasa ihtiyacı temel sorun alanlarımızdan biri iken bu teklif maddesiyle ne hedefleniyor? Hedefe ulaşılacak mı? Tamamen muallak. Ancak teklif maddesi onaylandı. Nasıl bir süreç olacak, bilemiyorum.

Teşekkür ediyorum söz verdiğiniz için.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Şener...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, usul tartışması açtığınızı düşünüyordum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ben açmadım, sadece söz veriyorum Sayın Şener. Arkadaşlar ne arzu ediyorsa onu söylüyorlar.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – O nedenle ben söz aldım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, muhalefetin verdiği kanun teklifleri görüşülmüyor Mecliste. Aynı konuda muhalefetin vermiş olduğu teklifler Hükümet partisinin tekliflerine eklenerek de gelmiyor buraya. 1990’lı yıllar boyunca bu, böyleydi. Bir konu görüşülürken o konuda Mecliste iktidarın-muhalefetin ne kadar kanun teklifi varsa o basılı kâğıtlara eklenir gelirdi, herkes bilirdi onu. Dolayısıyla tek taraflı çalışan bir yasalaştırma süreci var hem Komisyonumuzda hem de Genel Kurulda. Ama benim gördüğüm kadarıyla, iktidar milletvekillerimiz Hükûmete ve bürokrasiye bu yasa metinleri konusunda çok fazla güven duyuyorlar ve kanun teklifini yapan arkadaşlarımız sinyal almadıkları takdirde bir kelimeyi, bir cümleyi, bir ifadeyi değiştirmekte de tereddüde düşüyor ve hiçbir şey değişmeden buradan geçiyor. Yani böyle bir yasalaşma süreci sağlıklı değil, bu da Parlamentonun yapması gereken, bir işte göstermesi gereken özenin gösterilmemesi anlamına geliyor. Bana kalırsa birlikte, Komisyon üyeleri olarak bir toplantı yapalım, organize etsin Sayın Başkan veya Başkanlık Divanı. Bu yasalaşmayla ilgili, buraya gelen metinlerle ilgili, hangi zaafaların olabileceğiyle ilgili, arkadaşların neye dikkat etmesi gerektiğiyle ilgili karşılıklı görüş alışverişinde bulunalım, böyle bir seansa yaparsak buradaki çalışmaların da daha verimli geçeceğini, daha etkin geçeceğini, daha az tartışmalı geçeceğini düşünüyorum. Böyle bir kendi aramızda yapmamız gereken bir çalışmaya ihtiyacımız var diye düşünüyorum Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Şener.

Evet, iyi olur, ben bunu Başkana ileteceğim. Bu veya buna benzer maddelerde daha kolaylaştırıcı bir çalışma içerisinde olabiliriz.

Teşekkür ederim katkılarınız için.

12'nci maddeye geçiyoruz.

12'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 12 – 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesine üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Tam mükellef sermaye şirketlerinin iktisap ettikleri kendi hisse senetlerini veya ortaklık paylarını,

i) Sermaye azaltım yoluyla itfa etmeleri halinde iktisap bedeli ile hisse senetlerinin veya ortaklık paylarının itibari değeri arasındaki fark tutar sermaye azaltımına ilişkin kararın ticaret siciline tescil edildiği tarih,

ii) İktisap bedelinin altında bir bedel karşılığında elden çıkarmaları halinde iktisap bedeli ile elden çıkarma bedeli arasındaki fark tutar elden çıkarma tarihi,

iii) İktisap ettikleri tarihten itibaren iki tam yıl içerisinde, sermaye azaltım yoluyla itfa etmemeleri veya elden çıkarmamaları halinde, iktisap bedeli ile hisse senetlerinin veya ortaklık paylarının itibari değeri arasındaki fark tutar iktisap tarihinden itibaren iki tam yıllık sürenin son günü

itibarıyla dağıtılmış kar payı sayılır ve bu tutarlar üzerinden %15 oranında vergi tevkifatı yapılır. Bu fıkra kapsamında tevkif edilen vergiler herhangi bir vergiden mahsup edilemez. Cumhurbaşkanı, bu oranı sifıra kadar indirmeye veya bir katına kadar artırmak suretiyle yeniden tespit etmeye yetkilidir.”

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Öztürk, 12'nci maddeyle ilgili açıklama alayım, ondan sonra Sayın Şener'e söz vereceğim.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, 12'nci madde tam mükellef sermaye şirketlerinin kendi hisselerini iktisap ettikleri değer in altında elden çıkaranlara yüzde 15 tevkifat getiriyor. Düzenlemeyle şirketlerin öz sermaye yapılarını korumak ve vergi kaybını önlemek amaçlanmıştır. Tam mükellef sermaye şirketlerinin kendi hisse senetlerini veya ortaklık paylarını bazı şartlarda iktisap etmeleri hâlinde bu durumun dağıtılmış kâr payı sayılacağı düzenlenmekte ve bu tutarlar üzerinden herhangi bir vergiden mahsup edilemeyecek şekilde yüzde 15 vergi tevkifatı yapılması öngörülmektedir.

Böylece tam mükellef sermaye şirketlerinin vergisiz bir şekilde kâr dağıtmalarının önüne geçilmekte ve şirket kârlarının dağıtılıp dağıtılmadığına bakılmaksızın tevkif yoluyla alınacak vergiye ilişkin bir vergi güvenlik müessesesi ihdas edilmektedir.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim.

Sayın Şener, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; maddede bir gariplik var gibi geliyor bana. Geliyorsunuz, siz bir şirket kuruyorsunuz. Biliyorsunuz yeni mevzuata göre bir anonim şirket bile tek kişi tarafından kurulabiliyor. Oraya belli bir miktar para koyuyorsunuz, ticari işlerinizi de akساتması muhtemel bir zorluğunuzdan dolayı oradaki hisselerin bir kısmını satıyorsunuz yani kendi koyduğunuz paranın bir kısmını kullanıyorsunuz, hiçbir kâr elde etmediği hâlde, vergiye tabi bir işleme tabi olmadığı hâlde, kendi koyduğunuz paradan kullandığınız için, satım yaptığınız için, onu doğrudan doğruya yüzde 15 stopaja tabi tutuyorsunuz ki safi geliri bulmak mümkün olmadığı için bu olayda, bunu “Vergi oranı olarak yüzde kaç olur?” diye hesaplayamayız bile. Yani adamın parasını kendisi kullandığı için vergiye tabi tutuyorsunuz. Bu, bütün ekonomi mantığına aykırı bence

ve gerekçe olarak da “Şirketin sermaye yapısını korumak.” olarak nitelendirdi Cemal Bey. Ya, adam sermayesinin tamamını batıracak bir durumdaysa bir kısmını satıp da o sıkıntıdan kurtulursa şirketin sermaye yapısını niye zayıflatmış olsun, belki güçlendirmiş olacak.

Osmanlı’da modern iktisat mantığına ters şöyle bir iktisat mantığı vardı: 15’inci, 16’ncı yüzyılda Avrupa’da büyük kentler olmadığı için; işte, İstanbul en az 500 bin nüfuslu bir kent; aynı şekilde Bursa çok, yüz binlerce nüfuslu bir kent, Avrupa’da ise Avrupa’nın en büyük nüfusu Paris’in bile nüfusu 60 bin... Osmanlı ekonomisinin mantığı büyük şehirlerin iaşesine dayalıydı. “Ekonomi” deyince temel problem buydu. Bu nedenle de ihracat yapılması caydırıcı idi devlet politikası açısından. İhracatı değil, ithalatı teşvik ediyordu Osmanlı maliyesi. Arşivde bir belgeye rastlamıştım, bir Venedikli tüccar cebine parasını koyuyor, Kıbrıs’a geliyor ve biraz mal alacak. Kıbrıs Valisi bunun getirdiği paradan gümrük vergisi alıyor. Tüccar itiraz ediyor “Ya, ben buraya mal getirmedim, vergi alıyorsunuz üzerinden, paramdan vergi alıyorsunuz; böyle iş olur mu?” diyor. Sonra Valiyle çözemiyor sorununu İstanbul’a, payitahta şikâyet dilekçesi yazıyor. Şikâyet dilekçesi üzerine payitaht, Validen savunma istiyor. Vali de diyor ki: “Efendim, bunlar ceplerine birkaç bakır akçe alıyorlar, geliyorlar; bizim ne kadar malımız, mülkümüz, yiyeceğimiz, içeceğimiz ne kadar ürün varsa burada hepsini alıp götürüyorlar. Bunu engellemek için getirdiği paradan gümrük vergisi aldım.” Şimdi, siz de adamın kendi cebine koyduğu paradan vergi almaya kalkıyorsunuz. Yani bunda bir terslik var arkadaşlar. Böyle, bununla sermaye yapısı korunmaz şirketlerin. Şirketlerin sermaye yapısını koruyacaksınız başka bir şey yapmak lazım.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Emecan...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu görüştüğümüz 12’nci maddeyle tam mükellef sermaye şirketlerinin kendi hisselerini iktisap etmek suretiyle bir şekilde kâr dağıtımını yapmalarının önüne geçilmeye çalışılıyor gibi görülüyor.

Bu maddenin özellikle Cumhurbaşkanına verilen yetki kısmıyla ilgili bir belirsizlik vardı, sanırım bir önergeyle o düzeltilmeye çalışılmış ama hani yeterli olup olmadığını da konuşuruz süreçte.

Bir de bize gelen bazı eleştiri notları da var tabii, özellikle halka açık şirketlerin kapsamdan çıkarılmasıyla ilgili ya da başka şeyler. Ben özellikle STK temsilcilerinden bu konuda görüş bildirmek isteyen varsa burada onları bir dinlemek iyi olur diye düşünüyorum. Özellikle TÜSİAD yetkilisi var mı acaba burada? Varmış. Bir dinleyebilir miyiz?

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Devam edin, siz bitirin.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Tamam, STK temsilcilerini dinleyelim, onların eleştirilerini de alalım, ben ondan sonra devam edeyim.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Vekilim, sözünüzü bir tamamlayın, sırası geldiğinde ona söz veririm.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Tamam, tamamladım ben.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Katırcıoğlu...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında, doğrusun isterseniz konuyu doğru dürüst tartışabilmek için biraz daha açıklayıcı bilgiye ihtiyaç var. Yani niçin yapılıyor bu? Yani kendi hisse senetlerini iktisap etmesinin sebebi nedir?

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Buyurun Sayın Bakan Yardımcım.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Teşekkür ederim.

Değerli milletvekillerimiz, 2012 yılında Ticaret Bakanlığı özellikle halka açık şirketlerin hisse senetleri değerlerinin aşırı düşmesi durumlarında bir önlem olarak şirketlere kendi hisselerini borsadan satın alma hakkı verdi, buradan başlıyor hikâye. Zaman içerisinde gerek uygulamalarda gördüklerimiz gerekse iş dünyasının bizden talep ettiği, Gelir İdaresinin talep ettiği muktezalardan ortaya çıkan burada belirli konularda daha net pozisyon alınması gerektiği bizim açımızdan en önemli konu.

Burada işin mekaniğini anlatmak çünkü biraz karmaşık bir konu, burada amaç vergi almak değil, burada amaç şirketin dışına fon transferinin önlenmesi. Şöyle bir örnek vereceğim: Şirketin bir hissedarı bir şekilde, eğer bu, halka açıksa, piyasadan hisse toplayıp bu hisseleri istediği fiyattan şirkete satabilir şu anki durumda. Eğer hissenin değeri borsada 10 liraysa tanesi, 50 liraya satabilir şirkete, böylece şirket kendi fonlarını herhangi bir vergi veya kontrol olmadan o hissedara devredebilir, teorik olarak bahsediyorum. Bunun bu şekilde yorumlanmaması ve buna yol açmaması için bu işi yapan şirketler bize defaatle gelip “Nasıl ilerleyelim, nasıl bu konuda mevzuata uyalım?” diye bizden görüş alıyolar. Bunun kanunla netleştirilmesi gerektiği konusunda bizim bir anlayışımız var. Şimdi hep hisse deyince biraz olay şey olabiliyor, bunu şöyle düşünebilirsiniz hani, şirketin hissedarı elindeki bir apartman dairesini, şirkete dairenin değerinin iki misline satabilir, dairenin değeri 100 bin lira olabilir, onu şirkete 500 bin liraya satabilir, aynı şey. Hisse yerine apartman dairesi; sonra şirket bu daireyi sattığı zaman bir zarar ediyorsa demek ki net olarak şirket kendi kaynaklarını hissedarına devretmiş demektir, aradaki fark kadar.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Fon transferi gibi.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Aynen. Yani fon transferi yapıyor, bunu vergiden muaf, hiçbir şekilde kayıt altına almadan şirketi zayıflatıyor, öz sermayesini. Bu kanun teklifi buna yönelik efendim. Burada amacımız vergi peşinde koşmak değil, diyoruz ki -şimdi, hisseye dönüyorum- bu şekilde pahalıya hisse almışsa şirket, kendi hisselerini ve kimden aldığını biz önemsemiyoruz, bu aldığı hisseleri daha ucuza satarsa burada bir plan vardır, o zaman aradaki farkın yüzde 15’ini biz alırsız stopaj olarak. Çünkü birine bir şekilde demek ki fon aktarılmış, bu kâr transferidir, onun yüzde 15’ini alıyoruz efendim. Evet, net olarak yapılan bu. Buradan şirketin...

ERHAN USTA (Samsun) – Gerçekten borsada değeri düşmüşse yapılan kâr ne olacak?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Efendim, zaten orası önemli. Dediğiniz gibi borsada düşmüşse zaten orada sorun yok, onu görebiliyorsunuz ama zaten iş dünyasından bize gelen talepler de bu yönde. “Yani ben böyle yapıyorum, doğru mu yapıyorum? Ben burada fon kaçırmıyorum.” veya “Hissedarıma bir şey aktarmıyorum.” şeklinde bizden müteaddit kereler mukteza istendi. Bu olayın artık kanunen bir şekilde netleşmesi gerektiğini düşündük, o nedenle bu çok teknik olan konuyu getirdik. Burada hiçbir şekilde bir ek vergi alalım diye bir durumumuz yok efendim. Eğer bahsettiğim şekilde bir fon transferi yapılıyorsa dışarıya, hissedara veya onun başka bulduğu biri veya bambaşka bir insan, aradaki farkın yüzde 15’ini biz peşinen stopaj olarak alıyoruz. Bu madde bunu içeriyor efendim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şirketlerin sermaye yapısını korumak, Maliye Bakanlığının mı görevi yoksa Sermaye Piyasası Kurulunun mu görevi? Böyle bir sorun varsa bu sorunu çözmesi gereken yer Sermaye Piyasası Kuruludur.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Bakan Yardımcımız, teşekkür ediyorum.

Sayın Kaboğlu...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Burada bu maddeyle, anlayabildiğim kadarıyla, yapılan konuşmalardan da hareketle yeni bir vergi ihdas ediliyor. Şimdi, bu vergi ihdası tabii, Anayasa madde 73 çerçevesinde ele alınmalı ve vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı söz konusu olmalı vergi yükümlüsünün hakları açısından baktığımız zaman. Fakat yeni vergi ihdasının ötesinde, Cumhurbaşkanına Anayasa madde 73'ün son fıkrası çerçevesinde bir artırma ve eksiltme yetkisi veriliyor. Bu da yüzde 30'a varan bir oran yani 100 üzerinden 30'luk pay Cumhurbaşkanının oynama alanına, takdir alanına giriyor. Sıfır da olabilir, yüzde 30 da olabilir. Şimdi, bu da Anayasa madde 13, ölçülülük ilkesi açısından ele alınması gereken bir husus. Tabii, esasen burada ihdas edilen yeni vergi Anayasa madde 48 çerçevesinde -bilmiyorum bu maddeyi yazanlar Anayasa madde 48'i okudular mı özel teşebbüs açısından- "Devlet, özel teşebbüslerin millî ekonominin gereklerine ve sosyal amaçlara uygun yürümesini, güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayacak tedbirleri alır." Şimdi, devlete böyle bir yükümlülük yüklenmişken acaba onlara yüzde 30'a varan artı vergi yükümlülüğü getirmek ne ölçüde bu maddenin amacına uygun düşer? Kaldı ki bir kez ihdas edildikten sonra 73'üncü maddeye de sosyal amaçlara da vergi adaleti ilkesine de uygun olduğunu varsayacak olursak yüzde 30'luk miktarın Anayasa madde 13'e göre ölçülü olmadığı ve çok geniş bir alana yayıldığı dikkate alınırsa Anayasa'nın söz konusu bu 3 maddesi açısından ciddi bir biçimde irdelenmeli ve sorun yarattığı ortaya konulmalıdır.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında Sayın Bakan Yardımcısının açıklamaları öncekilerden farklı olarak gayet güzeldi bu maddeye ilişkin olarak, hakkını teslim edelim. Yalnız şu kafama takıldı: Diyelim ki borsada bir hisse senedi 2 lira. Bir yatırımcı yatırım yapacak, şeyden de toplama imkânı da çok fazla yok. O anda borsada işlem görmeyen, bir başkasının elinde olan B grubu hisse senetleri için de olabilir değil mi bu dediğimiz? Yani orada çünkü toplu. Adamın elinde 2 milyon var. Bir yatırım yapacak, elindeki kâğıdın çok yüksek oranda artacağını düşünüyor. O şekilde borsada o gün işlem gören... Çünkü borsadan tek tek toplamak çok kolay değil. Ondan sonra tuttu, işte 2 lirayken 4 liradan aldı çünkü 20 liraya gideceğini varsayıyor. Ondan sonra 4 liradan aldı kendi bünyesine, kendi hisse senetlerini topladı. Daha sonrasında, biraz vakit geçtikten sonra diyelim ki hakikaten yapacağı şeyler olamadı, eli çok sıkıştı, bunaldı etti; bunu yeniden 2 liradan, 1 liradan satmak durumunda kaldı veya işte pandemi geldi, bütün borsalar göçtü. Böyle bir durumda da bunu biz kâr transferi olarak kabul edip yine aradaki farkı vergilendirecek miyiz? Ha ben bunu sürekli şeytanın avukatlığını yapmak anlamında filan demiyorum. Burada hiç hile yapılmadan da bu durum olmuş olabilir. Bunu nasıl ayırt edeceğiz vergi tekniği açısından? Kâr transferi olabilir, ona katılıyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Şimdi TÜSİAD temsilcimize söz veriyorum.

Buyurun.

TÜSİAD TEMSİLCİSİ SERCAN YÖRÜKOĞLU – Teşekkür ediyorum.

Sayın Komisyon Başkanı ve değerli milletvekilleri, şimdi, bu maddeyle ilgili olarak şirketlerde geri almadaki temel amaç tüzel kişiliği, şirket ortaklarını, çalışanları ve diğer paydaşları korumadır. Hisse geri alım serbestisi ortaklığa kazanç sağlamak değildir. Başta halka açık sermaye şirketleri olmak üzere, sermaye şirketleri tarafından kendi hisse senetlerinin iktisap edilmesi sonucu temettü dağıtımı olarak kabul edilmesi bazı amaçların yok sayılmasına sebebiyet verecek, ayrıca sermaye şirketleri tarafından

sermaye piyasalarında gerçekleşen düzenleyici işlemleri engelleyerek piyasanın sağlıklı işlemesine de mâni olabilecektir. Bu maddeye ilişkin kanun teklifinin içerdiği belirsizliklerin giderilmesine yönelik öneriler şöyle değerlendirilmektedir tarafımızca.

1– Halka açık şirketler kapsamından çıkarılmalıdır. Burada tabii şirketlerin kendi isteğiyle geri alım yapması durumunda, halka açık şirketlerde tüm ortaklar için geçerli olmayan geri alım sürecinin düzenleme gerekçesinde vurgulandığı şekilde bir kâr dağıtımı uygulaması niteliğinde yapılandırılması mümkün görülmemektedir. Tüm ortaklardan geri alım yapılamaması, halka açık şirkette geri alımı temettüden ayırtırmaktadır. Ayrıca geri alım maliyeti satış payından pay sahibine yansıtma durumu da söz konusu olamayacağından, stopaj yüküne hissesini şirkete de satarak nakdi alan ortaklar yerine şirkete pay sahipliği devam eden ortaklar katlanmak durumundadır.

2– Şirkete SPK düzenlemeleri gereği zorunlu olarak kendi paylarını satın alması durumunda ise, burada tabii halka açık şirketlerin hisse geri alımı zorunlu ayrılma hakkı uygulaması nedeniyle de gündeme gelmektedir. SPK düzenlemeleri uyarınca, halka açık şirketlerin bir şirketin ilgili mevzuata tanımlanan birleşme, bölünme gibi önemli nitelikteki işlemleri gerçekleştirebilmesi için pay sahiplerine ayrılma hakkı tanınması ve şirketin dileyen pay sahiplerinin hisselerinin SPK’nin belirlediği fiyattan satın alması zorunludur. Ayrılma hakkı durumunda gerek geri alım işlemi gerekse alım şirketlerinin inisiyatifine bırakılmayıp bir zorunluluk olarak uygulanmaktadır. Dolayısıyla bu işlemlere ayrıca bir stopaj zorunluluğu getirilmesi, halka açık şirketlerin kendi seçiminde olmayan bir konuda ilave maliyet unsuru oluşturacak ve bu maliyeti hisselerini satan ortaklara yansıtmak da mümkün olmayacaktır. Önerilen vergileme rejimi çalışanlar hisse senedi edindirme programlarını paya dönüştürebilir, borçlanma araçlarının yaygınlaşmasını da engelleyebilecektir.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle hisse geri alımlarına ilişkin öneriyle getirilen vergileme rejiminin halka açık şirketler için uygulanmasının adil olmayacağı ve sermaye piyasalarının gelişimini olumsuz etkileyeceği düşünülmekte, halka açık şirketlerin bu uygulamadan muaf tutulması anlamlı görülmektedir. Bu kapsamda, ilgili maddeye diğer değişikliklerle birlikte şu hükmün eklenilmesini öneriyoruz: “Bu fıkra hükümleri, Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri uyarınca, payları halka arz edilmiş olan veya halka arz edilmiş sayılan anonim ortakların geri alınan payları için uygulanmaz.”

Şimdi bir de, bizim nezdimizde tevkifat oranlarının farklılaştırılmasıyla Cumhurbaşkanı yetkisine açıklık kazandırılmalıdır. Burada pay sahibi statüsü, dar mükellef, tam mükellef, gerçek-tüzel kişi mükellef veya şirketin halka açık olma durumu dikkate alınarak tevkifat oranının farklılaşmasına -yani sıfırlanması olabilir- imkân vererek bir Cumhurbaşkanı yetkilendirilmesine kanun teklifinde yer verilmesi önerilmektedir.

Bir de “Getirilen tevkifat kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra satın alınan paylar için uygulanmalıdır.” için, kanun teklifinde yer alan iki tam yıllık sürenin hesaplanması ve bu bağlamda kanunun belirtilen yürürlük tarihinin açıklığa kavuşturulması önem taşımaktadır. İki tam yıllık sürenin kanunun yürürlük tarihinden sonra iktisap edilen veya kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra, iki tam yıl süresi olan paylar için uygulanacağı hususun yürürlük maddesinde veya ilgili hükümde açıklıkla belirtilmesi önemlidir. Kendi paylarını iktisap eden şirketler açısından bu işlemde doğan kâr ve zarar kazancıyla ilişkilendirilmemelidir.

Son olarak, bu düzenleme çerçevesinde, iktisap ve yeniden satış neticesinde elde edilen kazanç şirketin pasifinde, öz sermaye hesapları bünyesinde bir özel hesapta, ihraç primi ve kazancı hesabında tutulacaktır. Özel bir hesapta tutulan bu tutar, yalnızca şirket tarafından iktisap edildiği, kendi paylarının satışından zarar olması hâlinde, bu zararların mensubuna kullanılabilir. Buna paralel olarak,

payların tekrar satışından zarar doğması hâlinde, bu zararın da kurum kazancından indirim mümkün olmayacaktır. Hisse senedi zararı olarak nitelendirilecek bu tutarlar bilançonun pasifinde öz sermaye hesapları bünyesinde tutulacak, sadece ihraç prim kararlarına mahsup edilebilecektir.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – TÜSİAD temsilcisine teşekkür ediyoruz.

Sayın Yılmaz...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Bu madde son derece önemli bir madde. Şu anda dünya kamuoyunun tartıştığı iki husus var. Bunlardan bir tanesi, dünyada gelir ve servet dağılımının bozulmuş olması, hem de çok fazla bozulmuş olması; ikincisi de dünyada siyaset sahnesinde artan popülizm.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Değerli vekillerim, sistemde bir sıkıntı var, kendisi kapandı.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Efendim, bu konu -dediğim gibi- son derece önemli bir konu ve bunun şu anda dünya ekonomilerine ve dünya siyasetine etkisi şu: Gelir ve servet dağılımı son derece bozulmuş vaziyette ve popülizm de artmış vaziyette. Hem siyaseten popülizmin artması hem de gelir ve servet dağılımının bozulmasının arkasında yatan, büyük merkez bankaları tarafından takip edilen para politikası ve dolayısıyla da parasal genişleme. Parasal genişlemenin sonucunda para çok ucuzladığı için şirket sahipleri ucuz parayla kendi şirketlerini alıyorlar, dolayısıyla defter değeri ile piyasa değeri arasında bir fark yaratıyorlar, bu farkın sonucunda da zenginlikleri artıyor. Servet ve gelir dağılımındaki bozulmanın ana nedeni de bu. Dolayısıyla, bu açıdan bakıldığında, kendi hissesini satın alanların elde ettikleri gelirlerin vergilendirilmesi son derece doğru ve adil bir durum fakat benim bilmediğim husus şu: Türkiye’de bu ne kadar yapılıyor? Türkiye’de para dışarıdaki kadar ucuz değil yani dışarıda para bedava, onu söyleyeyim. Şu anda 15 trilyon dolar karşılığı tahvilin getirisi eksi ve buradan çok büyük kazançlar sağlıyorlar ve bu da büyük bir rahatsızlık yaratmış vaziyette dünyada ve dolayısıyla da otoriteler “Bunu nasıl vergilendiririz?”in üzerinde duruyorlar. Dolayısıyla, benim yetkililerden öğrenmek istediğim şu: Türkiye’de bu iş ne kadar yapılıyor? Nasıl yapılıyor?

Sermaye Piyasası Kanunu bizde şirketlerin güçlenmesi için “debt financing” yerine “equity financing” dediğimiz yani hisse senedi, kişilerin para koymasını teşvik ediyor. Ama kasasında ucuz para varsa, bununla gidip kendi hissesini alıyor ve dolayısıyla, defter değeri ile piyasa değerini artırıp oradan bir gelir sağlıyorsa bunun vergilendirilmesinin bence bir mahzuru yok diye düşünüyorum. Ama piyasada gerçekte ne oluyor bitiyor, bu konuda bilgi sahibi olmak lazım yani kaş yapalım derken göz çıkarılmasın.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sağ ol Sayın Vekilim.

Şimdi, 12’nci madde üzerinde 1 önergemiz var, Cumhurbaşkanımızın yetkileriyle ilgili; onu bir okutayım müsaade ederseniz.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun teklifinin 12’nci maddesiyle 193 sayılı Kanun’un 94’üncü maddesine üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen fıkranın son cümlesinde yer alan “Cumhurbaşkanı,” ibaresinden sonra gelmek üzere “tam mükellef sermaye şirketinin paylarının Borsa İstanbul’da işlem görüp görmemesine, işlem gören paylarının toplam payları içindeki oranına, geri alınan payların

Borsa İstanbul'da işlem gören paylardan olup olmasına, tam mükellef kurumlardan geri alınıp alınmamasına, tam mükellef sermaye şirketinin yıllık satış hasılatı ve diğer gelirlerinin toplam tutarına göre ayrı ayrı ya da birlikte," ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Yaşar Kırkpınar

İbrahim Aydın

Nilgün Ök

İzmir

Antalya

Denizli

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Cumhurbaşkanının maddede yer alan oran yetkisinin tüm mükelleflere yönelik kullanılabileceği gibi, tevkifat yapacak olan kurumun paylarının Borsa İstanbul'da işlem görüp görmemesi ya da Borsa İstanbul'da işlem gören paylarının toplam payları içindeki oranına göre, geri alınan payların borsada işlem gören paylardan olup olmasına göre, geri alınan payların tam mükellef kurumlardan alınıp alınmadığına göre ya da hisse senedini ya da ortaklık payını geri alan kurumun satış hasılatı ve diğer gelirlerinin toplam tutarına göre farklı uygulanmasına da imkân veren değişiklik yapılmaktadır.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Sayın Güneş, buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Tabii, bu, 12'nci maddede sermaye şirketleri kendi hisselerini yüksek fiyattan alıp düşük fiyata bir başkasına sattığı zaman sermaye azalttığı varsayılarak bunlara biz vergi uyguluyoruz, ben bunu anlıyorum. Fakat burada, halka açık şirketlerde bu hisseleri, şirket hisselerini kişi borsa üzerinden satmak zorunda mı, borsa haricinde de kişilere bunu satabilir mi? Yani, diyelim ki tüm hisseler için borsa üzerinden mi işlem yapılmaktadır halka açık şirketlerde? Şimdi, daha önce Sayın Usta -ben bilmiyorum tabii o konuda fazla bilgim yok- farklı hisse tiplerinin olduğunu ve dolayısıyla da bunların borsa haricinde satılabileceğini söyledi. Dolayısıyla da eğer bu borsa harici satılabiliyorsa halka açık hisselerde de aynı tehlikenin olduğunu ve halka açık hisselerin bu şeyden çıkarılması gerektiğini ifade etti. O zaman bunun yanlış olacağını ben düşünüyorum, aynı tehlike orada da var. Yani, diyelim ki şirket kendi hisselerini borsa haricinde çok düşük bir fiyatla tanıdıklarına bildiklerine satarak şirketi zarara uğrattırabilir diye düşünüyorum. Bu konuda bir açıklama olursa Bakan Bey'den...

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sağ olası, teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Gelir İdaresi Başkan Yardımcımızdan sorularımıza cevap bekliyoruz.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI İDRİS ŞENYURT – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bu madde, evet biraz teknik bir madde, o yüzden anlaşılması biraz zor. TÜSİAD'ın yapmış olduğu eleştirilere cevap verecek şekilde açıklamaya çalışacağım maddeyi ve tahmin ediyorum ondan sonra kafamızdaki soru işaretleri sona erer diye düşünüyorum. Bu maddenin yapılmasında yani düzenlenmesinde temel iki amaç var.

Birincisi, Türk Ticaret Kanunu'nda bir düzenleme yapıldı ve şirketlerin -daha önce bu imkân yoktu- kendi hisselerini geri almalarına imkân verdiler. Şirketlerin hisselerini geri alması nasıl bir sonuç ortaya çıkarıyor? Şirketteki fonların ortaklara aktarılması, karşılığında kendi hissesi geldiği için öz kaynakta bu kadar tutar azalmaya neden oluyor. Aslında, bunun yapılmasındaki temel amaç,

özellikle borsadaki firmaların ekonominin durumuna göre şirket hisseleri defter değerlerinin çok altına düşerse burada şirketlerine kendi güvenlerini gösterip kendi hisselerini alıp fiyatının borsada yukarıya çıkmasını sağlamak, yani aslında gerçek değerine gelmesini sağlamak. Yüzde 10 limit var burada, bu aslında son derece dünyada da uygulaması olan bir düzenleme. Şimdi, bizim bu düzenlemeyi yapmamızdaki temel nedenlerden birisi bunun vergi kanunlarımızdaki karşılığı tam net değildi. Bu, problemlere neden oluyordu? Neden problemlere neden oluyordu? Şimdi, bir örnek üzerinden gidelim. X anonim şirketi -borsaya açık ya da borsaya açık da olmayabilir- ortaklarının da hisselerini geri almayı istedi, geri aldığı an ortağına parayı ödüyor ve artık fon şirketten çıkıp ortağına gitmiş oluyor. Vergi mevzuatında bu sırada artık şirkette oluşmuş kârın burada ortağa aktarıldığı yorumu yapılıyordu.

Diğer taraftan, Türk Ticaret Kanunu'ndaki amaç ise aslında şirketin kendi hissesini alıp bunu yukarı çıkarıp daha sonra satmaktır. Şimdi, böyle bir yorum yaptığımız zaman şirketlerin elinden bunu almış oluyoruz. Yani, kendi hissesini aldığı an kâr dağıtımı vergilendirmesi yapıp şirketlerin kendi hisselerini almalarının önüne geçiliyordu. Bunun önüne geçilmek amacıyla birincisi bu düzenleme yapıldı. Baktığımız zaman orada 3 tane bent var, 3 şekilde kâr dağıtımı yapılıyor. Bu nedir?

Birincisi, siz kendi hissenizi aldınız, X anonim şirketi gitti ortağından hissesini aldı, ortağına parayı ödedi ama hisse şu anda aktifinde duruyor. Bunu tekrar geri satabilir, sattığı zaman aslında o fon tekrar geri gelmiş olacak ve dolayısıyla bir fon çıkışı olmayacak. Bu durumda bir vergilendirme yapmak çok doğru olmayacaktı. O zaman dedik ki: Eğer şirket ortağından tamam aldı, iyi niyetli bir şekilde alıyor ve amaca uygun olarak kullanmak istiyor ve bunu belirli bir süre sonra geri sattı. Bunu aldığı fiyata, aynı fiyata ya da daha yüksek bir fiyata satarsa bir kâr transferi olmamış oluyor. Dolayısıyla burada vergilendirilecek bir durum yoktur, bunu vergilendirmiyoruz ama ortağından alıp daha düşük bir fiyata satarsa burada artık şirketten net bir şekilde kâr transferi olmuş oluyor, dolayısıyla burada bir kâr dağıtımı vergisi olacak.

Diğer bir kâr dağıtımı ne zaman ortaya çıkar? Siz şirketten, ortağımdan hissenizi aldınız, aktifinizde duruyor, aslında sermaye azaltımı yapmak istiyorsunuz fakat sermaye azaltımı yaptığınız zaman, zaten şu anda mevcut mevzuatımızda da sermaye azaltımında eğer itibari değer ile şirketten geri alış değeriniz arasında bir fark varsa bu, kârdan kaynaklanan bir sermaye azaltımıdır ve “Bu, ortaklara kâr dağıtımıdır.” denir ve bu kâr dağıtımı stopajına tabi tutulur. Bunun önüne geçmek amacıyla şirket aktifinde hisseyi tutmaya devam ediyor, dolayısıyla onun için büyük bir yükü olmayacak. Biz burada bir süre veriyoruz, diyoruz ki: Eğer siz bunu alıyorsanız iki yıl içerisinde bunu tekrar satmanız lazım, satmazsanız kâr dağıtımı artık yapılmış oluyor çünkü artık bundan sonraki süreç bizim açımızdan kâr dağıtımının bu amaçla yapıldığı kanaatini oluşturuyor.

Üçüncü durum da zaten sermaye azaltımına gitmesi. Sermaye azaltımına gittiği zaman da şirketin ortaklarından aldığınız tutar ile itibari değeri arasındaki fark artık bir kâr transferidir ortağına net bir şekilde, dolayısıyla buradaki 3 durumda bizim için kâr transferi gerçekleşmiştir ve bu durumlarda bir vergilendirme olmasını öneriyoruz.

Şimdi, TUSİAD'ın eleştirilerinden birisi ise bunun yürürlük tarihinin ne olduğuna ilişkindi, onun belirsiz olduğuna ilişkindi. Bu düzenleme yapılmadan daha önceki yoruma baktığımız zaman şirket kendi hissesini iktisap ettiği an fon çıkışı gerçekleşmiştir ve kâr dağıtımı yapılmıştır diyorduk, dolayısıyla bu yeni düzenlemeyle artık yeni bir kanuni hüküm geliyor, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yeni hükümler uygulanacak. Bunun anlamı da şudur: Yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iktisap edilen hisseler için yeni hükümler uygulanacak, dolayısıyla aslında TUSİAD'ın yaptığı eleştirinin bizim bakış açımızla kanunda karşılandığını düşünüyoruz.

Diğer bir eleştirisi de şuydu TÜSİAD'ın benim anladığım kadarıyla: Şirket hissesini ortağından aldı, diyelim ki kârlı sattı. Şimdi, burada getirdiğimiz vergilendirme kâr dağıtım vergilendirmesi, dolayısıyla kârlı sattığı zaman bizim getirdiğimiz yeni düzenlemeye göre bir vergilendirme yok ama kurum kâr elde ettiği zaman, her zaman kurumların elde etmiş olduğu bütün gelirler, kârlar kurumlar vergisine tabidir. Dolayısıyla siz buradan bir hisse sattığınız zaman elde ettiğiniz kazanç kurumun artık bir kazancıdır yani bu yapılan düzenlemenin tamamen dışında bir düzenleme, dolayısıyla bunun da vergilendirilmesi son derece normaldir diye düşünüyoruz.

Çok kısa bir şekilde hemen şunu da söyleyip bitiriyorum: Önergeyle halka açık şirketlere farklı vergilendirme getirme konusunda Cumhurbaşkanına yetki veriliyor, bunun nedeni de şu aslında: Şimdi, bizim iki yıllık süremiz vardı şirket hissesini aldıktan sonra bunu sermaye azaltımı yoluyla giderebilmesi ya da geri satabilmesi için. Bazı olağanüstü durumlarda eğer bu mümkün olmazsa yani şirketin aldığı hisseyi geri satması çok mümkün olmazsa, o da ekonominin bulunduğu durumdan kaynaklanıyorsa bu durumlarda bu yetkinin kullanılabilmesi için getirilmiş bir düzenleme.

Şu anda benim söyleyeceklerim bu kadar.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Gelir İdaresi Başkan Yardımcımıza teşekkür ediyoruz.

Sayın Erhan Usta, ilave sorunuz mu var efendim?

ERHAN USTA (Samsun) – Evet.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Buyurun

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Başkan Yardımcısının açıklamalarından az önce sordum aslında, siz gelmemişsiniz, şu olabilir mi acaba: Ben o kâr transferi kısmını anladığımı tahmin ediyorum da ama gerçekten almış olabilir, hatta biraz da piyasa fiyatının üzerinde bir şekilde kendi hissesini almış olabilir çünkü bir yatırım kararı açıklayacaktır, hisse senetlerinin çok fırlayacağını düşünüyordur şirket yani piyasadaki fiyatın da üzerinden bir B grubu hissesini almış olabilir. Sonradan sıkıntıya girdi, o yatırımı yapamadı, hisse senetleri aşağı doğru gidiyor, ondan sonra da elindeki hisseleri tekrar satacak. Şimdi, bu durumda aradaki farkı -yani yüksek alıp ucuz sattığında- biz “Kâr transferi yaptınız siz baştan hileli bir işlem yaptınız.” deyip orayı vergilendireceğiz. Hileli yapanlar için doğru ancak hayatın ekonomik koşulları içerisinde gerçekten yapıyorsa hiçbir hile olmadan, onu ayırt etme imkânınız olacak mı, orada nasıl bir işlem yapacaksınız? Borsa düştü, iş krize girdi, işte, pandemide martta borsalar çakıldı.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ediyorum.

Sayın Katırcıoğlu, sizin sorunuzu da alalım, sonra cevap isteriz.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Yani bu açıklamalar belli bir çerçeveden baktığımızda yararlı gibi gözüküyor ama benim hâlâ anlamakta zorlandığım şey şu: Bir şirketin kendi hisse senetlerini geri alması yani bir anlamda kendi fiyatını manipüle etmesi nasıl oluyor da makul ve kabul görür bir yaklaşım olarak söz konusu olabiliyor? Yani eğer bu davranışı şirketler dünyasında genel olarak düşünürsek kendi fiyatını manipüle etmek dediğimiz şey serbest piyasa ekonomisine zaten aykırı bir durumdur. Dolayısıyla da ben hakikaten anlamakta zorlanıyorum. Yani rekabet otoritesinin, Rekabet Yasası'nın bu çerçevede söylediği bir şey var mı? Biraz daha aydınlatırsanız sevinirim.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Hocam, teşekkür ediyorum.

Son defa, Gelir İdaresi Başkanlığımıza son iki soruyla ilgili olarak söz veriyorum.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI İDRİS ŞENYURT – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın vekilimin sorusu son derece güzel bir soru. Evet şirket piyasa koşullarına göre yüksek fiyattan almış olabilir ve bunu daha sonra düşük fiyattan satmak zorunda kalmış olabilir. Ne yazık ki bizim bu düzenlememizde bunun tam karşılığı yok ama eğer şöyle bir şey olursa orada zaten çıkmaz yani itibari değerinin altında alıp sermayenin altında giderse burada olmaz ama eğer piyasadan yüksek fiyatta alıp daha sonra düşük fiyatta satıp zarar elde ederse bu doğal olarak şirketin içerisindeki kaynaklar dışarıya gitmiş olacağından burada bir vergilendirme olması gerekiyor. Bunun önüne geçmek için de bizim işte o iki yıllık süreyi koymamızdaki temel neden aslında bu süreçte hani beklenmesi, yoksa aslında baktığımız zaman ilk kâr transferi, ilk iktisap olduğu zaman fon çıkışı olmuş oluyor. Biz bu iyi niyetli mükellefleri ayırt edebilmek için iki yıllık bir süre içerisinde bunun değerlendirilip bu süre içerisinde elden çıkarılması durumunu ortaya koyduk. Yoksa dediğiniz doğru yani orada da bir vergilendirme ne yazık ki olacak.

Bir de “Kendi hisselerini alması manipülasyona neden olabilir mi?” şeklinde bir soru vardı, o aslında dünyada da olan bir uygulama. Burada yalnız bir sınırlama getiriliyor yani hisselerinizin yüzde 10’u oranında alabiliyorsunuz. Dolayısıyla bunlar elbette bir manipülasyona neden oluyorsa bu ilgili kurumlar tarafından takip edilip yaptırım gerektiriyorsa bunlar yapılacaktır diye düşünüyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Gelir İdaresi Başkan Yardımcımıza çok teşekkür ediyoruz.

Değerli vekillerimiz, kabul edilen önerge doğrultusunda 12’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 14- 193 sayılı Kanunun geçici 67 nci maddesinin beşinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere “(Diğer kanunlarda yer alan istisna veya muafiyet hükümlerinin açık olarak kesinti suretiyle ödenen vergileri de kapsama almadığı durumlar dahil).” ibaresi eklenmiş, onüçüncü fıkrasının ikinci parayafına “opsiyon sözleşmeleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile döviz, kıymetli madenler ve Sermaye Piyasası Kurulunca belirlenen diğer varlıklar üzerine yapılan kaldıraçlı işlemlere ilişkin sözleşmeler” ibaresi eklenmiş, ondokuzuncu fıkrasında yer alan “31/12/2020” ibaresi “31/12/2025” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Cumhurbaşkanı bu fıkra da yer alan tarihi beş yıla kadar uzatmaya yetkilidir.”

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, 14’üncü maddeyle ilgili bilgi almak üzere Sayın Öztürk.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, 14’üncü maddemiz, bazı kuruluşlara tevkifat yapılabilmesine yönelik belirsizliğin giderilmesi ve FOREX işlemlerinin tevkifata tabi tutulmasına yönelik bir maddedir. 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nun geçici 67’nci maddesinde menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılması ve tutulması sürecinde elde edilen gelirlerle mevduat faizleri, repo gelirleri gibi elde edilen gelirlerin vergilendirilmesine yönelik düzenlemelere yer verilmiştir. Bununla birlikte, bazı kanunlarla vergi muafiyeti tanınan veya istisna tutulan kurum gelirlerinin bu kapsamda tevkifata tabi tutulup tutulmayacağına ilişkin ihtilaflar söz konusu olmaktadır. Yapılan bu düzenlemeyle, bu hususa açıklık kazandırılmakta ve diğer kanunlarda açık hüküm olmadığı sürece bu kurumların gelirlerine madde kapsamında tevkifat yapılacağı belirtilmektedir.

Getirilen yeni bir düzenlemeyse kaldıraçlı alım satım –diğer adıyla FOREX- işlemlerinden elde edilen gelirlerin de tevkifat yapılarak vergilendirilmesidir. Ayrıca maddenin uygulama süresi 31/12/2025 tarihine kadar uzatılmakta ve bu süreyi beş yıla kadar uzatma konusunda da Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Usta, buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu madde önemli bir madde, torba kanunda yer alan. Bu maddeyle yapılmak istenen en önemli şey, esas itibarıyla baktığımızda -geçici madde kapsamında vergilendirilen bir kısım- stopaj usulüyle vergilendirilen bu menkul sermaye iratlarının süresinin uzatılması.

Şimdi, burada ne yapılıyor, neler var bu kapsamda diye baktığımızda, hisse senedi alım satım kazancı, işte varantlardan sağlanan kazançlar, özellikle faiz, daha doğrusu paradan para kazanma şeklinde ifade edebiliriz, vatandaşın anlayacağı şekilde. İşte Eurobond faizlerinden elde edilen gelirler, bir de normal devlet tahvilleri var, mevduat faizleri var, repo gelirleri var. Şimdi, bu madde ne zaman çıkmış diye baktığımızda bu geçici madde 2004 yılında düzenleniyor. 2020 yılındayız, on altı yıl geçmiş, geçici madde kapsamında işlem yapıyoruz, hâlâ geçerli ve bunu beş artı beş, on yıl daha uzatma konusunda da yetki istiyoruz. Yani on altı yıl, yirmi altı yıl olacak. Bir defa bu kısmını genel olarak eleştirmemiz lazım. 2006-2007 yıllarında bu tür stopaj usulüyle vergilendirmelerin kaldırılarak beyan usulüne geçilmesi ve gerçekten bir vergilendirmenin yapılması konusunu Türkiye çalışmıştı. Aradan bu kadar zaman geçtikten sonra, 2020 yılında... Şu da var aslında, bir on yıl daha bu ekonomi düzelmeyecek anlamı çıkar buradan. Yani bir on yıl daha biz bu süreyi uzatıyoruz. Bakın, “Faiz geliri elde edene –en net ifadeyle- sağlanan vergi avantajını ben bir on yıl daha sürdüreceğim.” diyoruz. Sayın Başkan, bu çok kabul edilebilir bir şey değil.

Hep söylüyorum, hakikaten şimdi illeri, ilçeleri geziyoruz, “Esnaf zor durumda.” diyoruz, kira stopajı yüzde 20. Kira stopajının yüzde 20 olduğu bir ülkede ve nihayetinde hiçbir siftoh yapmadan dükkânını açıyor bir esnaf, ondan sonra kirasını dahi ödeyemiyor, ödeyemediği kira üzerinden yüzde 20 stopaj alan kamu idaresi, devlet bir faiz gelirinden kimi türlerinde sıfır vergi alıyor, kimilerinde yüzde 10 alıyor; mevduatta da işte vadesi kısa olursa yüzde 18’e kadar çıkıyor bildiğim kadarıyla. Yani faizden hiç vergi almayacağız, orada bir gelir olduğu hâlde vergi almayacağız, gelirden vergi almayacağız; hiçbir geliri olmayan esnafın da stopajından yüzde 20 alacağız.

Tabii, şimdi ekonominin bu kadar sıkıntıda olduğu bir dönemde getirip bu heyetten bununla ilgili yetki isteyeceğiz. Ben bunun son derece yanlış olduğunu görüyorum. Bu yapılmazsa nasıl olacak? Yani finansmanın bu kadar zorlaştığı, sıkıntılı olduğu bir dönemde bu bir zaruret olarak gözüktüyor, aslında öyle de değil. Az önce Durmuş Bey de bir vesileyle ifade etti, şu anda dünyanın tartıştığı şey bu tür sermaye kazançlarının daha fazla vergilendirilmesi, bunlara avantaj sağlanması değil veya sağlanmış avantajların devam ettirilmesi değil. Yani gelir eşitsizliğinin son derece arttığı, efendim hele hele bizim Türkiye açısından bakarsak dünyada faiz filan çok fazla yok ama mesela orada da borsa var, başka şeyler var. Reel faizin çok fazla olması bile, nominal faizlerin yüksek ve dünya standartlarının çok üzerinde olduğu ve çok ciddi gelirlerin elde edildiği bir dönemde ve diğer tarafta da insanların fakirleştiği bir dönemde, şimdi vergi ihtiyacımız var diyoruz, yüzde 16,7 2021 yılı bütçesinde vergi gelirleri artacak diyoruz. Yani, burada bu tür kazançlara ilave bir vergi getirmediğimize göre işte KDV üzerinden ve ÖTV üzerinden yani zengin vatandaş ile fakir vatandaş ayırt etmeyen vergi türleri üzerinden bir

vergiye abanacağız ama bu tarafta, bu tür kazançlarda sağladığımız avantajı devam ettireceğiz. Ben bunun hakkaniyete uygun olduğunu düşünmüyorum. Burada, tabii, hemen şimdi stopajdan vazgeçin, bu yapılmalıydı bu vakte kadar, 16 yıl beklenmemeliydi.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yok yani bitti zaten artık yıl sonuna kadar stopaj...

ERHAN USTA (Samsun) – Yıl sonundan sonrası da var.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hayır...

ERHAN USTA (Samsun) – Konumuz o değil, yani bütün mesele o değil; burada sıfır vergi, faizde sıfır vergi var değil mi? İşte listesi burada. Yıl sonuna kadardı, yıl sonundan sonra ne olacağı yine belli değil, yani yüzde 20, indirimi bir süreliğine getirmiş olabiliriz. Yani şunu söylemeye çalışıyorum: Bana göre devletin gelire ihtiyacı var, devletin pandemiyle ve ekonomik fakirlikle, yoksullukla mücadele anlamında mücadele etmesi lazım. Parası yok, işte rakamları daha önce konuştuk, aynı şeyleri tekrar etmek istemiyorum. Yani bu şey kapsamında, 2020 yılında, pandemiyle mücadele kapsamında merkezi yönetim bütçesinden harcanan para sadece 8 milyar TL, sadece 8 milyar TL harcayabilmişiz. Niye? Çünkü bütçe açıklarımız çok fazla, paraları o tarafa bu tarafa çarçur etmişiz, kaynakları dağıtmışız, şimdi vergi toplamakta da zorlanıyoruz. Dolayısıyla 8 milyar liralık bir harcamayla bu koskoca pandemiyle mücadele etmek durumundayız, zaten insanlar zor ve sıkıntılı durumdaydı, bu zor ve sıkıntılı durumun daha fazla devam etmesini talep eder gibi bir durum var. Burada, bugün, aslında bu heyetin, hadi burada gerçek usulde beyana geçemeyebiliriz ama bu stopaj oranlarının artırılmasının tartışılması gerekir diye düşünüyorum, bu bir zaruret. Yani kaynakların yeniden dağıldığı, artık işte gelir eşitsizliğinin arttığı ve sermayenin daha fazla vergilendirilmesinin gerektiği bir ortamda tekrar bunu bu şekilde geçirmenin ben yanlış olacağını düşünüyorum. Aslında, bize, bakın hep yabancılar şöyle böyle filan diyoruz ama OECD bile, bizim gittiğimiz bütün Türkiye incelemelerinde “Bu tür sermaye kazançlarını daha fazla vergilendirin.” şeklinde hep tavsiyelerde bulundu. Çünkü bunlar daha fazla, daha yüksek gelir grubunun kazançları, buraların daha fazla vergilendirilmesi lazım Sayın Cemal Öztürk Bey.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ama tam tersini anlatıyorsunuz. Yani getirilen düzenlemeyle FOREX vergiye tabi değildi, biz, şeye alıyoruz onu, kayıta alıyoruz, yani bir vergiye tabi tutuyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Değil, burada on beş çeşit vergi türü var, onların stopajlarının sıfırını devam ettiriyoruz. FOREX filan değil, türev ürünler. Onun da ne kadar doğru olduğu ayrı bir şey. Orada da şunu söyleyeyim o zaman. İstanbul Finans Merkezi Projesi kapsamında yapılan çalışmalar var. Türev ürünlerden İstanbul’un bir finans merkezi hâline gelebilmesi için türev ürünlerin vergilendirilmeyeceği konusunda piyasaya verilmiş bir taahhüt vardı, yani o işlemleri değil; işin ben daha büyük bir kısmıyla ilgileniyorum. Esas olarak faiz üzerinden almadığımız stopajları...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ama kanunun öngördüğü, o sizin anlattığınız...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Öztürk... Sayın Öztürk, lütfen...

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, siz yine buna cevap verirsiniz. O zaman şöyle anlaşıyor, meramımı ifade etmekte zorlanıyorum demek ki. Burada yapılan şey şu: Özü itibarıyla faiz üzerinde bir beyana dayalı bir vergilendirme yok. Yani siz bir gerçek kişiyse, asgari ücretliyi bile nasıl yapıyoruz, yüzde 15’ten başlayarak yüzde 40’a kadar -eğer gelir oraya çıkıyorsa- ücretleri vergilendiriyoruz değil mi? Asgari ücretliler yüzde 20’lik vergi dilimine giriyor ama sizin ne kadar faiz geliriniz olursa olsun, hemen hemen neredeyse öyle, size diyoruz ki kimisinde yüzde sıfır kimisinde yüzde 10 bir stopajı ver, tamam ondan sonra beyan etmenize gerek yok. Burada ciddi bir vergi avantajı sağlıyoruz. Bu vergi avantajını da fakirliğin bu kadar arttığı, sıkıntının bu kadar arttığı daha doğrusu, devletin gelire ihtiyacı olduğu bir dönemde, devletin bu pandemi ve ekonomik sıkıntılarla mücadele etmek için

kaynağa ihtiyacı olduğu bir dönemde biz bu faiz avantajını, faiz üzerindeki bu vergi avantajını devam ettirecek sistemi, bir on yıl daha uzatacağız diyoruz. Bunun hakla adaletle bir alakası yok, dolayısıyla burada yapılması gereken şey bir defa beyana geçilemeyecekse bile çok kısa bir süre içerisinde ki bunu geçmeyi tartışmamız lazım, Türkiye bunları 10 yıl önce tartıştı. Ama şimdi bunlardan vazgeçip bir on yıl daha stopaj usulünü, artık hiçbir gelişmiş ülkede olmayan bu sistemin devam edeceğini öngörmek son derece yanlış olur ve burada da bu faiz üzerinden alınan vergilerin mutlak suretle artırılması gerekir diye düşünüyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Usta.

Sayın Şener, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; öncelikle, bu konuşmalarda dakikalar çalışıyor olsa, herkes konuşmasının ne kadar sürdüğünü takip edebilse faydalı olur diye düşünüyorum. Dün çalışıyordu, bugün çalışmıyor. Ben buna bir dikkatinizi çekmek isterim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Hemen cevaplayayım: Ben, oturduğumdan beri bugün onu hiç çalıştırmadım, herkesi serbest bıraktım, hiç kimseye de müdahale etmedim ama bunda bile ben demek ki doğru bir şey yapmamışım, bu bile yanlış olmuş. Aslında, ne yapacağımızı da şaşırtıyoruz. Saat 2’den bu yana hiçbir konuşmacıya müdahale etmedim ve sayaç çalıştırmadım. Siz sayacın çalışmasını istiyorsunuz. Hay hay, hemen sayacı çalıştırıyorum.

Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Hayır, orada görmediğimiz hâlde sayaç çalışıyor diye düşündüm de ondan...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Hayır, hiç çalıştırmadım efendim, hiç kimseye de müdahale etmedim ben bugün.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Serbest bıraktıysanız iyiymiş.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Böyle kalsın o zaman.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi, maddeyle ilgili bazı yorumlar yapılabilir ama ben sadece bir nokta üzerinde durmak istiyorum.

“Vergilerin kanuniliği” diye temel bir ilke vardır. Bu ilke şunu içerir: Kanunsuz vergi olmaz. Eğer vatandaşlara devlet bir yükümlülük yıkıyorsa mutlaka bunun kanunla belirlenmesi lazım yani halk temsilcilerinin oluşturduğu meclislerde halktan hangi işlemleri nedeniyle ne kadar vergi alınacağını parlamentonun belirlemesi lazım. Bu, temel bir ilkedir. Bu temel ilkenin kökenleri ta 13’üncü yüzyıla kadar gider, Magna Carta’ya kadar gider. Kralın vergilendirme yetkisi tartışılmıştır önce demokrasinin ortaya çıkması için. Kral, kendine göre, keyfine göre halktan vergi toplayamaz. Bu temel ilke ortaya çıkmıştır. Krallığın vergilendirme yetkisine karşı halk arasında isyanlar, olaylar ortaya çıkmıştır. Sonunda denilmiştir ki: “Kral, halktan vergi toplamasın; bir parlamento oluşsun, halkın temsilcileri o parlamentoda bulunsun ve halktan ne kadar vergi toplanacağı onların kararıyla belirlensin.” Bu temel ilke, sonunda, parlamentoların gelişmesine yol açmış ve daha sonra da demokrasiyle ilgili, demokratik kurallarla ilgili gelişmelere yol açmıştır ve günümüz demokrasisinin özünde de halktan kanunsuz vergi alınmayacağı ilkesi vardır. Vergi, mutlaka kanuna dayanır, kanunsuz olmaz.

Bizim Anayasa’mıza da bu girmiştir. Anayasa’nın 73’üncü maddesi vergi ödeviyle ilgilidir. Bu maddede der ki: “Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır.

Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır.” Bakın, bu çok temel bir cümledir. Vergilemeyle ilgili önümüze ne geliyorsa bu temel cümleye uyup uymadığına bakmamız lazım. Ve madde devam ediyor, deniliyor ki: “Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muafık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiğı yukarı ve aşağı sınırlar içinde değışiklik yapmak yetkisi Cumhurbaşkanına verilebilir.” Bakın, Cumhurbaşkanına vergilerle ilgili neyin verilebileceğı ifade ediliyor. 16 Nisan referandumundan önce bu, Bakanlar Kuruluna verilen bir yetkiydi. Hükümet biçimi 16 Nisanda değışti ve bu, Cumhurbaşkanlığına verilen bir yetki oldu. Cumhurbaşkanı, bu yetkiyi kullanırken bile yeni bir vergi ihdas edecek nitelikte oynayamaz vergi yasalarıyla veya süresi bitmiş bir verginin hâlâ uygulanmaya devam etmesi şeklinde bir karar alamaz, almaya kalkarsa Anayasa’ya aykırı olur. Vergi kanunlarında Cumhurbaşkanına böyle bir yetki verirsiniz o da Anayasa’ya aykırı olur. E, şimdi bu maddede ne diyoruz? Diyoruz ki: “Bu maddeyle ilgili vergi 31/12/2020’ye kadar uygulanacakmış.” Bu değışiklikle diyoruz ki “Bu vergi 31/12/2025’e kadar uygulanacak.” Tamam, biz yasama organıyız, kanunların vergilerle ilgili düzenleme yapacağını biliyoruz yani bu düzenlemeyi yapabiliriz ama “Cumhurbaşkanı bu fıkrada yer alan tarihi beş yıla kadar uzatmaya yetkilidir.” maddesini buraya koymaya biz yetkili değıliz. Neden değıliz? Anayasa’ya aykırı bu. Anayasa diyor ki: “Cumhurbaşkanı vergilerin süresini uzatamaz, süresi bitmiş bir verginin süresini uzatamaz.” Bu çok net bir hüküm. Bakın, tekrar okuyorum: “Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muafık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiğı yukarı ve aşağı sınırlar içinde değışiklik yapmak yetkisi Cumhurbaşkanına verilebilir.” diyor ama süresi bitmiş bir verginin, geçici olarak uygulanan bir verginin belli bir süre daha devam etmesi demek, olmayan bir dönemdeki bir vergiyle ilgili kararı Cumhurbaşkanının oluşturmaması demektir ve Anayasa da bunu içermiyor.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Yetkiyi biz veriyoruz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Anayasa bunu içermiyor. Geçmişte birkaç yanlış yapıldıysa o yanlışlar da Anayasa’ya aykırıdır ama Hükümet, iktidar milletvekillerimiz “Biz Anayasa’ya aykırı da Cumhurbaşkanımıza vergilendirme yetkisi veriyor.” diyorsa, bu Anayasa’ya aykırı olur. “Olsun, biz yine de yaparız.” diyorsanız bu da ne Meclisin saygınlığına yaraşır ne de milletvekillerinin kendilerine duyacağı saygıya yaraşır bir iş olmaz. Onun için Anayasa’ya uyalım, şu son cümleyi buradan çıkaralım diyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Şener.

Maddeyle ilgili başka söz talebi var mı arkadaşlar?

Sayın Kaboğlu...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Efendim, ben de aynı son fıkranın altını çizmiştim anayasallık açısından, Sayın Şener onu ayrıntılı bir biçimde açıkladı. Dolayısıyla Anayasa’ya aykırı olduğu görüşüne katılıyorum.

Teşekkürler.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Peki, teşekkür ederim.

Sayın Öztürk, değılendirmenizi alayım.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, yeni bir düzenleme yapılmıyor bu maddeyle, sadece süre uzatılıyor, bazı belirsizlikler gideriliyor, FOREKS işlemleri tevkifat kapsamına alınıyor. Dolayısıyla maddemizin bu şekilde kabulünü takdirlere arz ediyoruz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

17'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 17- 193 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 93- Yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarını, bu maddedeki hükümler çerçevesinde, 30/6/2021 tarihine kadar Türkiye’deki banka veya aracı kuruma bildiren gerçek ve tüzel kişiler, söz konusu varlıkları serbestçe tasarruf edebilirler.

Birinci fıkra kapsamına giren varlıklar, yurt dışında bulunan banka veya finansal kurumlardan kullanılan ve bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla kanuni defterlerde kayıtlı olan kredilerin en geç 30/6/2021 tarihine kadar kapatılmasında kullanılabilir. Bu takdirde, defter kayıtlarından düşülmesi kaydıyla, borcun ödenmesinde kullanılan varlıklar için Türkiye’ye getirilme şartı aranmaksızın bu madde hükümlerinden yararlanılır.

Bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla kanuni defterlerde kayıtlı olan sermaye avanslarının, yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce Türkiye’ye getirilmek suretiyle karşılanmış olması hâlinde, söz konusu avansların defter kayıtlarından düşülmesi kaydıyla bu madde hükümlerinden yararlanılır.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca defter tutan mükellefler, bu madde kapsamında Türkiye’ye getirilen varlıklarını, dönem kazancının tespitinde dikkate almaksızın işletmelerine dâhil edebilecekleri gibi aynı varlıkları vergiye tabi kazancın ve kurumlar için dağıtılabilir kazancın tespitinde dikkate almaksızın işletmelerinden çekebilirler.

Gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince sahip olunan ve Türkiye’de bulunan ancak kanuni defter kayıtlarında yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazlar, 30/6/2021 tarihine kadar vergi dairelerine bildirilir. Bildirilen söz konusu varlıklar, 30/6/2021 tarihine kadar, dönem kazancının tespitinde dikkate alınmaksızın kanuni defterlere kaydedilebilir. Bu takdirde, söz konusu varlıklar vergiye tabi kazancın ve kurumlar için dağıtılabilir kazancın tespitinde dikkate alınmaksızın işletmeden çekilebilir. Bu fıkra kapsamında bildirilen taşınmazların aynı sermaye olarak konulmak suretiyle işletme kayıtlarına alınması hâlinde, sermaye artırımı kararının bildirim tarihi itibarıyla alınmış olması ve söz konusu kararın bildirim tarihini izleyen onuncu ayın sonuna kadar ticaret siciline tescil edilmesi kaydıyla, bu madde hükümlerinden faydalanılabilir.

Türkiye’ye getirilen veya kanuni defterlere kaydedilen varlıkların elden çıkarılmasından doğan zararlar, gelir veya kurumlar vergisi uygulaması bakımından gider veya indirim olarak kabul edilmez.

Bu madde kapsamında bildirilen varlıklar nedeniyle hiçbir suretle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmaz. Bu hükümden faydalanılabilmesi için birinci fıkra uyarınca bildirilen varlıkların, bildirim yapıldığı tarihten itibaren üç ay içinde Türkiye’ye getirilmesi veya Türkiye’deki banka ya da aracı kurumlarda açılacak bir hesaba transfer edilmesi şarttır.

Cumhurbaşkanı, bu maddede yer alan süreleri, bitim tarihlerinden itibaren her defasında altı ayı geçmeyen süreler halinde bir yıla kadar uzatmaya; Hazine ve Maliye Bakanlığı, madde kapsamına giren varlıkların Türkiye’ye getirilmesi ve bildirim ile işletmeye dâhil edilmelerine ilişkin hususları, bildirim esas değerlerin tespiti, bildirimin şekli, içeriği ve ekleri ile yapılacağı yeri, maddenin uygulanmasında kullanılacak bilgi ve belgeler ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Öztürk, maddeyle ilgili bilgi alalım sizden.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, maddeyle beraber Gelir Vergisi Kanunu’na geçici bir madde eklenmekte. Malumunuz, mevcut durumda geçmiş dönemlerde, muhtelif zamanlarda benzer düzenlemeler kullanılmıştır. En son düzenleme Gelir Vergisi Kanunu’nun geçici 90’ıncı maddesiyle yapılan düzenlemedir; 30 Haziran 2020 tarihine kadar yurt dışında bulunan varlıkların Türkiye’ye getirilmesi ve yurt içindeki varlıkların kayda alınması imkânı tanınmış ve bildirilen ve beyan edilen varlıkların değeri üzerinden de yüzde 1 vergi alınmıştır. Bu yeni yapılan düzenlemeyle yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının Türkiye’ye getirilmek suretiyle millî ekonomiye kazandırılması amaçlanmakta. Gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince sahip olunan ve Türkiye’de bulunan ancak işletmelerin kayıtları arasında yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazların kanuni defterlere kaydedilmesine imkân verilmektedir. Madde hükmünden yararlanmak isteyenlerin 30 Haziran 2021 tarihine kadar banka veya vergi dairelerine bildirimde bulunmaları gereklidir. Bu bildirimler üzerinden herhangi bir vergi alınmayacaktır. Bu bildirimler dolayısıyla hiçbir surette vergi incelemesi ve tarhiyatı yapılmaması öngörülmektedir.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Şimdi maddeyle ilgili müzakerelere başlıyoruz.

Sayın Girgin, buyurun lütfen.

SÜLEYMAN GİRGIN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyeleri, sayın milletvekilleri, sayın bürokratlar, varsa eğer basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Madde 17’yle, ülkeye getirilen finansal varlıkların hiçbir incelemeye tabi tutulmaksızın ülke içine getirilmesi düzenlenmektedir. Söz konusu düzenleme tipi kamuoyunda “varlık barışı” diye bilinmektedir. Son on iki yılda bu konuda yapılan 6’ncı düzenlemeyle karşı karşıyayız; en son, bildiğim kadarıyla 2019 yılında yapılmıştı. Konu, iktidarın ne kadar büyük acziyet içerisinde olduğunu göstermektedir aslında. Şöyle ki: Sürekli olarak bu tür düzenlemeler getirerek vatandaşların ve şirketlerin kayıt dışı işlemlerini izleyemediği, bu varlıkların hangi amaçlarla yurt dışına gittiği, bu varlıklar arasında yurt dışına çıkarılan ve suç geliri olan paraları takip edemediği, bu şekilde çıkarılan varlıklar yüzünden ne kadarlık bir vergi kaybı yaşandığını bilemediği net olarak anlaşılmaktadır. Hükûmet sürekli olarak yaptığı bu düzenlemelerle kayıt dışı ekonomiyi ve suç gelirlerinin yurt dışına kolayca çıkarılarak aklanmasını da aslında teşvik etmektedir. Bu şekilde suç faaliyetleri sonucu oluşan kara paranın sorgusuz sualsiz bir şekilde ülkeye kabul edilmesiyle âdeta suç geliri elde eden ve uluslararası terörizmle bağlantılı finansal hareketleri gerçekleştiren kişileri sürekli affettiğini dünyaya da ilan etmiş bulunmaktadır. Nitekim, 2019 yılında, uluslararası kara para aklama ve terörizmin finansmanı ile mücadele kuruluşu olan Mali Eylem Görev Gücü (FATF) Türkiye’yle ilgili son raporunu kamuoyuna açıklamıştır. FATF, Türkiye’nin gelecek yıllarda para aklama ve terörizmin finansmanı ile mücadelede ilerleme sağlamazsa Pakistan, Moğolistan ve Yemen gibi gri listeye ekleneceği uyarısında bulundu. Ayrıca, FATF, raporunda Türkiye’nin, Birleşmiş Milletlerin İran’a, Kuzey Kore’ye ve Taliban’a yönelik yaptırımları uygulamakta yavaş davrandığını da belirtmektedir. Yine G7 ülkeleri tarafından 1989 yılında kurulan, Paris merkezli FATF 200’den fazla ülkede insan kaçakçılığı, uyuşturucu kaçakçılığı, terör saldırıları ve kitle imha silahlarının finansmanı dâhil bir dizi ciddi suçla mücadele için politikalar üretiyor ve standartlar belirtiyor.

Sürekli olarak bu tür düzenlemeler yapan iktidar, büyük vergi geliri sağlayabileceği faaliyetleri bu şekilde vergi dışında bırakmakta, toplayamadığı bu tür vergilerin yerine ise daha yüksek KDV, ÖTV ile ücretlerden alınan vergileri koymaktadır. Ücret geliri elde edenden, örneğin asgari ücretliden

vergiyi hemen kaynağında tahsil eden, bu konuda hiçbir vergi oranı indirimi yapmayan, mutfak tüpü ve doğal gaz gibi temel ihtiyaç ürünlerinden bile ÖTV alan iktidar, kayıt dışı ve kara parayla ilintili olabilecek yurt dışına çıkarılmış finansal varlıklar için sürekli af çıkarmakta ve bunlardan vergi almaktan vazgeçmektedir.

Bu anlayış bu tür finansal varlıkları elinde tutan kişi ve şirketlerin sürekli olarak vergiden muaf olmalarına ve inceleme dışı kalmalarına yaramakta ve büyük bir adaletsizliğe neden olmaktadır. Bu düzenleme ayrıca şunu göstermektedir ki ülkemiz bu iktidarın basiretsiz ekonomi yönetim anlayışı yüzünden büyük bir yabancı para kaynağı eksikliği sorunu yaşamaktadır. Kamu bankaları yoluyla satılan milyarlarca dolar ve bu yüzden elimizde rezerv kalmaması dolayısıyla sorgusuz sualsiz her türlü yabancı kaynağa acilen ihtiyaç duyduğumuz maalesef gün gibi ortaya çıkmıştır.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Girgin.

Sayın Emecan, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, en son 2019 yılında böyle bir düzenleme yapmıştık, geçici 90’ncı madde eklenmişti Gelir Vergisi Kanunu’na ve bu madde “...31/12/2019 tarihine kadar Türkiye’deki banka veya aracı kuruma bildiren gerçek ve tüzel kişiler, söz konusu varlıkları serbestçe tasarruf edebileceklerdir.” şeklinde bir madde, tabii, tamamını okumayacağım.

Şimdi, demek ki 31/12/2019 tarihine kadar birtakım varlıklar getirilememiş Türkiye’ye, buradan o anlaşılıyor ve bu getirilemeyen varlıkların tekrar getirilebilmesi için de şimdi yeni bir düzenlemeye gidiyoruz “...30/06/2021 tarihine kadar Türkiye’deki banka ve aracı kuruma bildirilen gerçek ve tüzel kişiler, söz konusu varlıklarını serbestçe tasarruf edebilirler.” diye.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Sayın Girgin de söyledi 6’ncı varlık barışıyla ilgili bu 6’ncı düzenleme. Buradan hakikaten ne elde ediyoruz? Ne geliyor, nereye gidiyor bu varlıklar? Yani geliyor geliyor bir şeyler ama bizim ekonomimizde hiçbir düzelme, hiçbir katkı sağlamıyor. Kimlere katkı sağlıyor bu getirilen paralar? Hangi kanalla geliyor? Kapsamı o kadar geniş tutulmuş ki yani kayıt altında olmayan -geneli üzerine konuşmamda da belirtmiştim- bu çok ciddi bir şekilde kara para aklama operasyonudur arkadaşlar. Şimdi, bir de bakıyoruz, yine, geçici madde 90’dan devam ediyorum. O maddede şu vardı: “Banka ve aracı kurumlar kendilerine bildirilen varlıklara ilişkin olarak yüzde 1 oranında hesapladıkları vergiyi bildirim izleyen ayın 15’inci günü akşamına kadar vergi sorumlusu sıfatıyla bir beyannameyle bağlı bulunduğu vergi dairesine beyan eder ve aynı sürede öderler.” diye. Yani yanlışsam düzeltin. Benim anladığım kadarıyla, bundan da vazgeçmişiz bu maddede. Hiçbir şey yok. Bu kadar mı aciz bir hâle geldik ya? Biz, Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak bu kadar mı aciz hâle geldik? Yurt dışındaki varlıkların ve yurt içindeki kayıt altında olmayan varlıkların kayıt altına alınması için yüzde 1 oranındaki vergiden bile -ki devletin vergisi ne kadar önemli, devletin topladığı vergi bu kadar önemliken, devletin vergiye bu kadar ihtiyacı varken- biz vazgeçiyoruz bu getirdiğimiz düzenlemeyle. Bu, hakikaten hiç anlaşılabilir değil. Yani hiçbir şart aranmaksızın, ekonominin, Türkiye Cumhuriyeti devletinin aslında iflasının, yeni sistemin Türkiye Cumhuriyeti devleti demeyeyim, Cumhurbaşkanlığı yönetim sisteminin iflasının bir itirafıdır bu madde ve kesinle desteklemiyoruz.

En azından, ben kendi adıma konuşuyorum, kesinlikle bu düzenlemeyi desteklemiyorum ve geri çekilmesini talep ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkürler Sayın Emecan.

Sayın İpekyüz, buyurun lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, ben aslında bir soruyla başlamak istiyorum. Arkadaşlar belirttiler, on iki yılda 6 kez... Bu, 6 kez boyunca hedeflenen neydi, ne kadar geldi?

Şimdi, burada bir bunu bilmemiz lazım ve peyderpey niye uzatılıyor? Yani ilk önce başladığında ne kadar hedeflenmişti, yüzde kaç geldi ve bununla ilgili bir araştırma yapılıyor mu? Yani kimler, hangi şirketler, bireyler mi değil mi?

Şimdi, Türkiye, zaten son dönemde gerek komşularıyla gerek Orta Doğu'da bir yığın gelişmelerle beraber dışarıda iyi bir fotoğraf sergilemiyor ve ne olduğunu bilmediğimiz, nasıl kazanıldığını bilmediğimiz paranın Türkiye'ye gelmesi sadece itibar açısından değil gelecek açısından da bir yığın endişe ve kaygıyı beraberinde getirecektir ve en çok da toplumsal barış açısından, ayrımcılık, kutuplaşma açısından; ekonomik açıdan, makasın açılması açısından birileri açlık seviyesinin altında asgari ücretle geçim derindeyken birileri ayağını üst üste atıp hiçbir vergi vermeden buraya gelecek. Türkiye'deki en büyük vergiyi emek hattında, işçi katında çalışan insanlar vermektedir. Gayrimeşru diyelim; uyuşturucu mu, silah mı, kayıt dışı bir yığın para kazanan ve bununla beraber hak ihlal eden, yurt içinde veya yurt dışından gel, ayak ayak üstüne at, otur, hiç kimse senden hesap sormayacak. Bunun hiçbir izahı yok. Ne hedefleniyor, ne yapılıyor? Yani sosyolojide, sağlıkta, hangi branşta, hangi bilim dalına sorarsanız sorun bir düzenleme yaparken korumak zorundasınız, önlemek zorundasınız. Ya, teşvik, anladık teşvik teşvik de siz kara parayı mı teşvik ediyorsunuz? Bu maddenin gelişinde gerçekten hedef ne, amaç ne? Hiç anlamıyoruz. Ya, o zaman Türkiye'de vergi verenler desin ki: "Ya, biz vermeyelim, kaçıralım vergiyi. Nasıl olsa yılda bir veya iki yılda bir af gelecek, o şekilde verelim." Veya hiç hesap sorulmayacak. Ne diyoruz? Yetinmiyoruz, altı ay olmak kaydıyla bir yıla bunu uzatabilme yetkisini Cumhurbaşkanına veriyoruz. Bugün bunu bilen "Nasıl olsa bir yıla kadar bir madde çıkacak, ben en iyisi kara para kazanayım, bunu kaçırayım, hiç vermeyeyim. Nasıl olsa bir yıl sonra bunu çıkartacağım." diyecek. Ya, bu tür şeylerin izahı yok. Bugün, siz yurt dışından ev almaya kalksanız, siz yurt dışına Türkiye Cumhuriyeti'nden para göndermeye çalışsanız, karşı taraf şunu diyor: "Bu parayı siz Türkiye'de nasıl kazandınız, bana belgeleyin." Yani siz dünyanın herhangi bir yerinde gidip ev alamazsınız, belgelemek zorundasınız. Ben kazandım değil, ben şundan aldım değil, belgelemek zorundasınız. Biz ne yapıyoruz? Gelin. Yani bu, gerçekten ülkede barış açısından da baktığımızda, ekonomik dengeler açısından da baktığımızda, makas açısından da baktığımızda hiç kabul edilebilir bir şey değildir. Ya buna birileri bile bile ortam yaratıyor ya da ortaklık yaratıyor yani bizim bilgimiz dâhilinde "Yapın, nasıl olsa altı ayda bir getireceğiz." anlamına geliyor bu; bunun okuması o. Bir, soruma yanıt bir de bu maddenin tümüyle geri çekilmesini talep ediyoruz.

Teşekkürler.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Maddeyle ilgili başka söz talebi var mı?

Sayın Yılmaz, buyurun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Şu anda, geldiğimiz nokta itibarıyla ve görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin ruhu itibarıyla ekonomide bir sıkışmışlık var ve bu sıkışmışlık da giderek artıyor. Ekonomik birimlerin mevcut durumunu düşündüğümüzde böyle bir kolaylaştırmaya ihtiyaç olduğu gibi görünüyor. Dolayısıyla geçmişte yapılanlara da baktığımızda yöntemler var, bu yöntemlerden biri işte yapılandırma, şu anda buna gerçekten ihtiyaç var. Diğer biri matrah artırımı yapılıyor yani matrah artırımı, doğru beyanda bulunmuyor, vergi kaçırıyor fakat bir şekilde üzerine gidiliyor, ondan sonra diyor ki: "Tamam, ben bu işi yaptım, ben bu suçu işledim. Beni inceleme, ben matrahımı arttırayım, cezamı çekeyim." Bir

diğeri de varlık barışı yani 1924'ten bu tarafa zannedersen 35 tane bu tür tedbirler alınmış, bu tür aflar ortaya çıkmış, şimdi de 36'ncısı gündeme getirilmiş vaziyette. Özellikle varlık affıyla ilgili olan kısma baktığımızda, şu anda Türkiye'nin dış borçlanması baktığımızda; bu, cari açıktan mı kaynaklanıyor yoksa dış borç ödemesinin finansmana olan ihtiyacından mı kaynaklanıyor? Bu konuda yapılan çok çalışma var. Şu anda Türkiye'nin yurt dışından aldığı her 100 birimlik borcun ancak yüzde 45'i cari açığa gidiyor, geriye kalan, önceki dönemlerde ortaya çıkan cari açığın finansmanı için alınan borçların tekrar finansmanı için borç alıyoruz; böyle bir kısır döngünün içerisine girdik. Peki "Bu konunun burayla ilgisi nedir?" dediğinizde, bunun ilgisi şu: Yani dışarıdan aldığımız borcun belli bir miktarı dışarıda balans oluşturuyor, dışarıya gidiyor ve dolayısıyla şu anda affetmeye çalıştığımız, "Ülkeye getirilsin, ilgililerin bilançolarına yazılsın." dediğimiz şey, önceki dönemlerde aldığımız ve yurt dışına çıkarılan borçlardır. Dolayısıyla böyle bir kısır döngünün içerisindeyiz; bu son derece önemli.

Ben şahsen, şu anda borçların yeniden yapılandırılmasına bir ihtiyaç olduğunu düşünüyorum fakat şunu biliyor muyuz; bu borçların yapılandırılması ne kadar süreyle olacak? Burada bir yıllık gibi bir süre var. Şu varsayımı mı sayıyor; önümüzdeki üç ayda, altı ayda veya neyse bir yılda ekonomi tekrar ivme kazanacak, yatırımlar tekrar hareketlenecek, dolayısıyla şirketlerin, dolayısıyla da o şirketlerin istihdam ettiği insanların, kesimlerin nakit akımlarında bir düzelmeye ortaya çıkacak ve dolayısıyla bu ortaya çıkan düzelmiş nakit akımlarıyla da bu borçlar peyderpey ödenecek. Bunun hesabı kitabı yapıldı mı, var mı böyle bir şey? Bilim Kurulu ne diyor? Yani önümüzdeki üç ayda, altı ayda bu pandemi olayı sona erecek ve ondan sonra ekonomi tamamen açılacak, dolayısıyla bütün sektörler faaliyete başlayacak ve peyderpey de nakit akımı başlayacak; böyle bir hesap kitap var mı, yapıldı mı böyle bir hesap kitap? Böyle bir şey yok. Yani Bilim Kurulu ne söyledi, oralarla görüşüldü mü ve oradan alınan bilgiye istinaden mi böyle bir yasal düzenleme getirildi? Bunu bilmiyoruz. Dolayısıyla şu anda -dün uzun müddet tartıştığımız gibi- belki 9-10 tane madde görüştük "sürenin uzatılması, süreninin uzatılması, sürenin uzatılması" ve orada da gördük ki uzattığımız bu süreler de bir işe yaramayacak. Belki tekrar süre uzatımına gideceğiz, burada da aynı şeyi yaşayacağız. Dolayısıyla yani gerçekçi bir şey yapabilmek için Bilim Kurulu bize ne söylüyor? Bilim Kurulunun söylediği çerçevede eğer bize deniliyorsa ki "Mevcut alınan tedbirler çerçevesinde ve bu tedbirlerin şu, şu kademede uygulanması çerçevesinde yıl sonuna kadar veya 2021 yılı Mart ayı 1'inci çeyreğinin sonuna kadar bu işler düzelebilecek." deniliyorsa ona göre bir düzenleme yapalım ve tekrar bunu uzatmak için buraya gelmeyelim. Fakat böyle bir şey söz konusu değil. Burada, yapılması gereken husus: Evet, borçların ertelenmesine gerçekten ihtiyaç var ama burada ihtiyaç sahibi dikkate alınmalı. Bütün bu düzenlemelerin sonucunda tuzu kuru olanlar buradan yararlanıyor asıl ihtiyaç sahiplerinin ihtiyaçları giderilmiyor. O nedenle benim sorum şu: Gerçekten öngördüğünüz sürede ekonomide tekrar yatırımlar başlayacak, kapasite kullanım oranları artmaya başlayacak, bir ivmelenme başlayacak ve dolayısıyla gerek hane halkının gerekse şirketler kesiminin nakit akımlarında peyderpey iyileşme başlayacak ve bunlar da oradan elde ettikleri nakit akımlarıyla peyderpey bu borçlarını ödeyebilecekler mi? Böyle bir çalışma var mı bunu öğrenmek istiyorum?

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim Sayın Yılmaz.

Sayın Özen, buyurun lütfen.

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Teşekkürler Başkan.

Değerli üyeler, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Burada, göze çarpan çok önemli -bu maddede- bir konu var. Burada Türk vatandaşı veya yabancı uyruklu ayrımı yok. Bu, uluslararası kamuoyunda Türkiye'nin bir kara para aklama merkezi hâline geldiği suçlamasıyla karşı karşıya bizi koyabilir. Çünkü Türk vatandaşları için de öyledir. Yani "Yurt dışındaki varlıklar." diyorsun. Yurt dışında varlık -ben yurt dışında otuz yıl kalan birisiyim- elde etmişseniz zaten onlar kayıt altındadır, istediğin ülkeye de götürebilirsin, ama gayrimeşru yollardan kazanmışsan o ülkede siz onu piyasaya çıkaramazsınız. Bu ne anlama geliyor? Gayrimeşru yollardan kazanılan, uluslararası çetelerin gayrimeşru yoldan kazandığı paraların Türkiye'ye getirilip aklanması; kara para aklanma merkezi oluyor Türkiye. Evet, anlıyorum ülkenin bütçesini iflasın eşiğine getirdiniz fakat biz bunu da hak etmiyoruz, yani Türkiye Cumhuriyeti kara para aklama merkezi olarak uluslararası kamuoyunda böyle bir suçlamayla karşı karşıya gelmemeli. Yani gelişmiş ülkelerde, yurt dışında bu işler bu kadar basit yürümüyor. Siz, para getirmek için şöyle bir şart koysanız: Bankadan bankaya Türkiye'ye aktarılmış olsa "Biz, bundan hesap sormuyoruz." Deseniz, bu anlaşılır fakat adam valizine doldurup getirdi. Dünyanın hiçbir gelişmiş ülkesinde, demokratik ülkesinde hiç kimse çantaya para koyarak o ülkeye giriş yapıp o ülkede de o parayı aklayamaz; o paraya el konulur. Meşruluğunu o paranın ispatlamak zorundasın, o paranın kaynağını ispatlamak zorundasın.

Şimdi, vatandaşlarımız da zor duruma düşüyor aslında onları da suça teşvik ediyorsunuz. Yurt dışındaki kaynağı; yurt dışındaki mal varlığının kaynağı yoksa yolsuzluk yapmıştır, hırsızlık yapmıştır arkadaşlar, gayrimeşru işlerle uğraşmıştır. Onun için bu maddenin tümüne karşıyız, bu maddenin çekilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim.

Sayın Şener buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Sayın Başkan, değerli üyeler, değerli bürokratlar, değerli davetliler; daha önce "varlık barışı" diye, sevimli bir ifadeyle kamuoyuna takdim edilmeye çalışılan bu tür düzenlemeler, cumhuriyet tarihi boyunca rastlanmayacak kadar çok ve görülmeyecek kadar sık Meclise gelmekte, yasa olarak çıkmakta ve sonra da uygulanmaktadır. Yasa, şeffaf bir şekilde Meclisten geçiyor ama ne yasanın görüşmeleri sırasında ne de uygulamalar sırasında; bu düzenlemeden neler elde ettik, Türkiye'ye gelen para ne kadardır, Bu paraların kaynağı nedir, ne değildir, hiçbir bilğimiz olmuyor. Ben, sayısını unuttum kaç kere düzenleme yapıldığının ama sayın milletvekili "6 kez" dedi. Bu 6 kez, doğru mudur onu da onaylatmak isterim. Yani, ne demektir bu? Deminden beri 3 kuruş fazla vergi alabilmek için veya vergiyi 3 kuruş indirip piyasayı canlandırmaya yönelik teşvik yapabilmek için çaba harcıyoruz, sonra bir madde geliyor aynı paketin içerisinde bütün vergi sistemini altüst ediyor; yasal olmayan hem yıllarca 1 kuruş vergi ödenmeden elde edilmiş devasa paralar bir maddeyle hem legalleşiyor, yasadışılığı ortadan kaldırılıyor hem de tek bir kuruş vergi alınmadan güvenceli hâle getiriliyor. Alın terini, ömrünü ailesinin nafakası için harcayan insanların peşine Maliye düşüyor; çoğu vergi borcunu ödeyemediğinden batıyor, çoluk çocuğu aç kalıyor, sefil kalıyor, biz burada sadece uluslararası düzeyde büyük refah paylaşımı içerisinde olan insanların keyfini ve rahatını sağlamak için madde düzenlemeye kalkıyoruz. Tabii, böyle bir düzenlemeyi biz yapıyoruz anlamında demiyorum ama bu teklifi buraya getirenlerin, burada savunanların, bunun hiç kabul edilebilir bir şey olmadığını bilmeleri lazım. Buna benzer, kara parayı bile legalleştiren bir düzenleme hangi ülkede üst üste 6 kez yapılmıştır bana bir söyleyin bakayım. Dünyanın tek örneği ya, başka bir örneği varsa bana söyleyin. Hangi ülkelerde bu iş böyle üst üste yapılıyor? Bu iş üst üste yapıldığı zaman, bu bir kural hâline geliyor, bu bir istisna olmaktan çıkıyor. Şu anda bir istisna görüşmüyoruz ki biz, Hükûmetin kural hâline getirdiği bir şeyi konuşuyoruz ve bunun kabul edilebilir bir tarafı yok. Hiçbir medeni, demokratik

ülkede vatandaşın gözüne baka baka böyle bir düzenlemeyi hiçbir siyasi iktidar gerçekleştiremez. Ama bu nasıl birikir? Böylesine bir hukuku, mantığı, yasallığı olmayan; helal kazanç elde etmeyi, legal, resmî vergisi ödenmiş kazançla insanları yaşamayı teşvik etmeyen, ortadan kaldıran, toplumsal ahlaki da çürüten böyle bir şey neyin sonucu olabilir? Bunu çözümlmek zorundayız. Bu yasaları düzenleyen biziz. Mekanizmalar nasıl işliyor, nasıl işliyor olabilir? Bunu konuşmak lazım, açık yüreklilikle konuşmak lazım. Mesela bir senaryo ben kurayım, bu senaryoya göre yönetici sınıf ve bu yönetici sınıfın elde ettiği gayrimeşru kazançlar, yolsuzluk, kara para, bizim hayal edemeyeceğimiz kaynaklardan elde ettikleri ama meşru olmayan, legal olmayan, yasal olmayan paralar. Dünya buna önem veriyor. Niye önem veriyor? İşte, “Yolsuzluk algısı ülkelerde nedir acaba?” diye uluslararası çalışmalar yapılıyor ve şeffaflık endeksleri yayınlanıyor. Yönetici sınıfın kara paraya yönelmesi, yolsuzluğa yönelmesi, kanuni olmayan kaynaklara ve servet birikimine yönelmesi, tekasür merakı peşinde koşması –Kur’an’ın ifadesiyle- toplumu da çürüten bir şeydir. Yönetici sınıf bir ülkede etik değerler oluşturur toplumda. Toplumu da çürüten bir şeydir ama yönetici sınıfın böylesine bir çarkla zenginleşmesi ve bunun sürekli bir birikim hâline gelmesi yeni bir refleksi ortaya çıkarır bu yönetici sınıfta. Nedir o ortaya çıkan yeni refleksi? Yolsuzluklar arttığı takdirde o ülkede saydamlık kalmaz, hesap verebilirlik kalmaz. Yani bu mekanizmanın gayrimeşru kazançların yönetici sınıfın da içerisinde olduğu bir çarkla dönüyor olması o ülkede kamu gelirlerinin harcanmasının, kamu harcamalarının nereye yapıldığının bilinmemesine çaba harcayan bir yönetici sınıfı ortaya çıkarır yani saydamlık kalmaz ülkede, şeffaflık kalmaz, hesap verebilirlik kalmaz. Bunu nasıl sağlar? Bunu değişik mekanizmalarla sağlar. Birincisi, yasaklar koyar, hele yargıyı da eline geçirdiyse yargıyı sopa gibi kullanmaya başlar, eleştirilere tahammül edemez, birtakım gizlediği şeyleri açığa çıkarmaya çalışan gazetecilere, aydınlara, politikacılara tahammülü kalmaz ve topyekûn baskıcı bir yönetim tarzına doğru gelişir ülkedeki yönetim tarzı. Bu son derece önemli çünkü kara para biriktiği zaman onu korumaya almak için buna ihtiyacı var ama iş burada da kalmaz, nereye doğru evrilir? Saydamlık ve hesap verebilirliğin yok olması ise ülkedeki mevcut yönetici sınıfın daha fazla yolsuzluk, daha fazla kara parayla beslenme alanını genişletir yani zincirleme etki tepki, birbirini besleyen ve doğuran yeni bir yönetim tarzı ortaya çıkar. Bu büyüdükçe, bu çabaların parçası olarak büyüdükçe saydamlık ve hesap verebilirliğin yok olması ise ülkedeki yönetici sınıfa uzanan yolsuzluk ve kara para miktarını da tekrar daha devasa boyutlarda beslemeye başlar. Zincirleme gider bu ve sonra, yönetici sınıfın elindeki yasa dışı paranın artması ise bir yandan saydamlığı ve hesap verebilirliği tamamen ortadan kaldırma çabalarını artırırken, diğer taraftan elindeki kaynakları legalleştirmesi için çaba harcamasını da artırır. Biriken devasa gayrimeşru bir kazanç varsa ülkeye hâkim yönetici sınıf onun legalleşmesi için çaba harcar. Bu, doğrudan doğruya insanın normal fitratına uygun bir gelişme sürecidir; sosyolojik, psikolojik bir gelişme sürecidir. İsterseniz bu mekanizmayı, Komisyon olarak güvendiğiniz sosyologları, psikologları oturtalım şuraya bu konuyu bir tartışma konusu hâline getirelim, bir analiz konusu hâline getirelim. Legalleşme çabası arar. E, legalleşmeyi sağlayabilmesi için iki şeye ihtiyacı vardır bu yönetici sınıfın. Nedir o iki şey? Birincisi: Devlet gücünü kullanarak bir düzenleme yapma ihtiyacı çünkü legalleşmeye ihtiyacı var. Bir çanta para değildir o; bu, taşınamayacak kadar, banka hesaplarına sığmayacak kadar, banka dışı yerlerde tutulamayacak kadar veya gayrimenkulden borsa araçlarına varıncaya kadar diğer tasarruf araçları, oralarda dahi taşınamayacak boyutlarda büyümüş bir hadisedir.

OTURUM BAŞKANI ABULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Şener, lütfen tamamlar mısınız.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bunun sağlanması için devlet gücünün kullanılarak legalleştirilmesine ihtiyaç vardır ama bu da yeterli değil. Bu legalleştirmenin sağlanabilmesi için kamuoyunun da ikna edilmesi lazımdır. Yani kamuoyunun sessizliği için, ikna edilmesi için veya gözüne batıp tepki göstermemesi için uygun ortama ihtiyaç vardır, uygun. Bu sefer yönetici sınıf o

uygun ortam için mücadele etmeye başlar; legalleştirme çabası en temel dürtüsü çünkü. O “uygun ortam” dediğimiz şeyse krizlerdir, ekonomik krizlerdir. “Millet derdine düşmüşken krizi fırsata çevirme.” dediğiniz şey de budur zaten.

OTURUM BAŞKANI ABULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Sayın Şener...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ve bunun neticesinde, bir taraftan yolsuzlukların devasa boyutlara ulaşması, saydamlığın, şeffaflığın ortadan kalkması, demokratik bir düzende olmayacak baskıcı bir düzenin ortaya çıkması, arkasından legalleştirme çabaları, bunun için uygun ortam arama çabaları ve krizleri besleme ve kriz seveci bir iktidar yapısının ortaya çıkması. Bu, korkunç bir şeydir ve bundan daha tehlikelisi var. Böyle bir ortamda devlet, doğrudan doğruya mafya devletine dönüşür. Türkçeye pek tercüme edildi mi bilmiyorum, yabancı kaynaklarda bu mafya devleti kavramı çok yaygın olarak kitaplaştırılmıştır, akademik çevrelerde tartışılan bir hadisedir.

Şimdi, şu yaptığımız düzenlemenin ülkenin yapısına, devlet düzenine, sosyal ortamına ne büyük bir darbe ve ihanet olduğu ortadadır. Biz, bunun peşine niye düşüyoruz? Bunun peşine düşmenin ve bu düzenlemeyi yapmanın gerekliliğini bana anlatın, ikna edin.

OTURUM BAŞKANI ABULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Şener.

Sayın Aydemir, buyurun lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Evet, Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Şener, psikologdan, sosyologdan bahsetti. Hatırladığım kadarıyla bir psikolog “Bütün mutsuzluklar kardeşler.” diyor ve “Kullandıkları dil de aynıdır.” diye ekliyor. Bir başka yerde de “En büyük mutsuzluk hoşnutsuzluktur.” diye bir tarif getirilmiş. Hakikaten ben... Tabii ki söylediklerinizden öğreniyoruz, elbette ki farklı veçheden bakışları görüyoruz, bundan dolayı da mutlu oluyoruz ama bütün bütün siyahta takılıp kalmak hakikaten insanın hayatını bütün bütün mutsuz hâle getirir. Sizde böyle bir şey var. Biraz önce, bir milletvekilimiz bu düzenlemeye dönük “Kara paralar buraya gelecek.” gibi bir tarif yaptı. “Kara para.” dediğiniz nedir? Yasa dışı yollardan elde edilmiş para demektir. Ara ara konuşmacılar özellikle Avrupa ülkelerini tebci edip, Avrupa ülkelerini yüceltip “Onlarda çok mükemmel bir hâl var...” Hatta biraz önce Sayın Şener konuşurken de zahirinde onu çağrıştıracak şeyler söyledi “Çok daha düzgün zeminleri var.” gibi bir yaklaşım... Eğer öyleyse oralarda kara para nasıl temin ediliyor? Orada elde edilmiş kazançlar nasıl sıhhsiz kazanç oluyor? Orada bize ait, bizi ifade eden çok sayıda iş adamı var ve zaten burada Cemal Bey o kadar güzel tarif etti ki. Ne diyor? “Maksat, yurtdışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının Türkiye’ye getirilmek suretiyle millî ekonomiye kazandırılması.” Bu kadar net, bu kadar berrak. Buna rağmen, arka planda başka şeyler arayışı içerisinde olmak hakikaten hayatı size, böyle, zulüm pozisyonu hâline getirir. Ben, bundan bir şey anlamıyorum.

Bu, fevkalade yerinde bir düzenlemedir. “Efendim, 6 defa yapılmış.” 7’nci defa olsun, ne olur? Geçtiğimiz dönem, anladığım kadarıyla yüzde 1 vergi alınmış gelenlerden ama bu dönem alınmayacak; böylesine de bir değişiklik var. Maksat bu kadar netse, bu kadar iyi niyeti ifade ediyorsa, öyleyse buna karşı durmanın ve bu maddeye dönük ülkemizi ilzam edici, ülkemizi suçlayıcı, sanki kara paranın merkeziymiş gibi, bu zeminde, millet zemininde bunları ifade etmenin anlamını ben hakikaten çözmiyorum. Ben, fevkalade yerinde bir madde olarak görüyorum, olması lazım; 6 defa olmuş, 7 olsun, 8 olsun; yeter ki millî ekonomiye bu değerleri aktarabilelim.

Bundan dolayı, bu maddeyi hazırlayan, getiren Cemal Bey ve Bekir Ağabey, size minnettarız, teşekkür ediyoruz; sağ olun, var olun.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Aydemir.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sizin delaletinizde sormak istiyorum: Şimdi, bundan önce 6 defa yapıldı; ne kadar kişi yararlandı bundan? Kaç kişi ve ne kadar vergi tahsilatı oldu, Türkiye’ye ne kadar varlık girişi söz konusu oldu? Bu servet unsurları tek tek ne kadar? Cemal Bey...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Bülent Bey’in sorusu olarak not alalım. Sayın Öztürk, söz verdiğimde bunun cevabını kimden alacaksak...

Sayın Kuşoğlu, buyurun devam edin.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ben, teşekkür ederim.

Sayın Kaboğlu...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ben, bu madde çerçevesinde kişisel durumumun bu madde içerisine girdiğini düşünerek bir somutlaştırma yapmak istiyorum. Benim de Fransa bankasında param var; 1986-2017 yılları arasında Fransa üniversitelerinde “professor invite” kadrosunda verdiğim derslerin “semestre” ve “trimestre” olarak -hesabıyla- 2017 başlarında emekli oldum. Son yıllardaki maaşlarım ve emeklilikten itibaren milletvekili seçilinceye kadar olan mütevazı emeklilik maaşım Fransa’daki bir bankaya yatırıldı. Dolayısıyla, benim şu anda Fransa’da bir bankada avro olarak param var. Tamamen alınının teriyle kazanılmış bir para, bütün vergileri resmen ödenen maaş. Peki, o zaman ben, Haziran 2021’e kadar onu bildirmezsem, şu hâlde kanun dışı bir şeye düşmüş oluyorum. Yani o para, hani diyelim ki, 10 bin avrodur, 20 bin avrodur; otuz yıl çalışmış bir kişi olarak orada bir emekli profesörün 10 bin avro, 20 bin avro tutma seçeneği olmayacak; “Orada mı bulunsun, Türkiye bankasında mı bulunsun?” biçiminde bir seçeneği olmayacak.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Getirelim Hocam, Türkiye’ye getirelim.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Ben bildireceğim bunu; peki, ne yapacağım, bankanın adını da mı vereceğim? Bankanın adını verdiğim zaman ne olacak? Resmî makamlar mı “Söz konusu bankadan İbrahim Kaboğlu’nun parasını, avrosunu şu bankaya transfer edin.” diyecek?

Şimdi, burada gerçekten, tabii, konuya bankacılık açısından da bakılabilir, bazı açılardan değinildi ama bu kadar şey değil düzenleme gerçekten çizdiğiniz gibi “Bu çok olumlu bir düzenlemedir.” biçimindeki bir yaklaşıma karşı olduğumu ben de paylaşmak isterim.

Tabii ki şuna girmiyorum; demek ki bu maddeyi yazarlar da kuşkulmuş ki, Cumhurbaşkanına burada verdikleri açık sürelerle rağmen, yine “Uzatır, uzatır.” demişler. Ben, eğer param varsa, yasa dışı duruma düşmek istemiyorsam Haziran 2021’e kadar bildiririm, bu iş biter. Ha, yasa dışı duruma düşmeyi göz önüne alıyorsam, o zaman bildirmem. Cumhurbaşkanına artık bunun ötesine neden uzatma yetkisi veriyorsunuz? Demek ki bu maddenin uygulanması konusunda sizlerin de kuşkusu var. Tabii, bunun yanında, Cumhurbaşkanının bu tür süreleri uzatma konusunda 73’üncü maddenin ona yetki vermediği zaten söylendi, o konuda bir kuşku bulunmamakta. Bu açıdan, doğrusu, kişiler ve Türkiye’nin uluslararası ticari ilişkileri açısından doğuracağı sorunları dikkate alarak bu maddenin ya geri çekilmesinin ya da yeniden yazılmasının yararlı olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Sındır...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Tabii, nazik, üsluba daha uygun bir dille “varlık barışı” diyoruz; ne kadar süslü bir ifade, varlık barışı. Aslında tam anlamıyla, yasa dışı yani bir suç işlenerek elde edilen kazancın affedilmesi; başka bir şey değil varlık barışı, aslında bir kara para aklama.

Değerli arkadaşlar, şu siyasi vurguyu da yapma ihtiyacı duyuyorum: Eğer siz ülkeyi üreterek büyüme anlayışından, vizyonundan uzaklaştırırsanız, üretimden koparırsanız, ithalatı öncelikle ithalata dayalı tüketim ve üretim anlayışıyla yol almaya çalışırsanız, israfı önemsemeyip, hatta had safhada uygulanmasının önünü açan uygulamalar ortaya koyarsanız, paranın maliyetinin dünyada en yüksek olduğu ülke hâline getirip ekonomiyi bir batağın içine sürüklemiş iseniz artık, suç sonucu, bir suç işlenerek sağlanmış, elde edilmiş kazancı da elde etme çabası içerisine girersiniz. Aslında bu gelinen nokta gerçekten bir batağın içerisinden çıkma çabasıdır, suçu da affetme yoludur.

Bakın, kara para aslında literatürde yasa dışı yollardan sağlanan kazanç. Burada yapılan düzenleme de tamamen bu çünkü burada birçok ifadede “Türkiye’ye getirilen veya kanuni defterlere kaydedilen varlık...” Yani kanuni deftere kaydedilmemiş bir varlık zaten suç yoluyla elde edilmiş bir varlıktır ya da kayıt dışı ekonomik faaliyetlerden sağlanan kazançlardır. Şimdi, bir suç işleniyor, bu suçtan bir kazanç elde ediliyor, bir mal varlığı, bir menkul değer elde ediliyor, yasal olmayan kaynağının gizlenmesi amacıyla meşru bir kaynaktan elde edilmiş gibi gösterilmeye çalışılıyor. Aynı zamanda, suçlunun suçunu gizlemesi, silmesi ve suçtan kendini arındırma çabasının bir sonucu aslında burada getirilenler. Bunu yaparken de dünyanın her yerinden söz konusu bu suçtan kaynaklanan gelirlerin toplandığı bir merkez olma çabası bu düzenlemeyle ülkemizin uluslararası platformda itibarının, güvenilirliğinin ciddi anlamda sarsılmasına da neden olur diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, bir başka sorum: Avrupa Birliği ve uluslararası sözleşmelerle uyum konusunda durum nedir? Bu konuyu da ben duymak isterim değerli bürokratlardan ve teklifi sunan milletvekili arkadaşlarımızdan.

Bir de bu “kara para aklama olarak ifade edilebilecek bir suçtan elde edilen, sağlanan kazancın kanunileştirilmesi” olarak ifade edilebilecek bu madde aslında Cumhurbaşkanına da bir yıla kadar uzatma yetkisi veriyor. Yani bir de böyle ilginç bir şey var, o bir yıla kadar daha suç işlenebilir. “Siz oradan sağladığınız haksız kazançları getirin, ben, onları bir yıla kadar yetkim var, bu süre...” Böyle bir yetki de olabilir mi yani? Bu da anlaşılır bir şey değil.

Bu düşüncelerimle, bu maddenin beni çok rahatsız ettiğini özellikle belirterek geri çekilmesinde fayda görüyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Sındır.

Sayın Özdemir, buyurun lütfen.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Hocam Sayın Sındır’ın da sorduğu gibi, Avrupa ülkeleri ve Avrupa Birliği ya da Avrupa açısından, bizim de üyesi olduğumuz kurumlar açısından değerlendirme noktasında nasıl bir cevap vereceksiniz? Çünkü Avrupa Birliği son ilerleme raporlarına baktığınız zaman -uzun süredir inceliyorum raporları- ekonomi ve kurumsallık noktasında da Türkiye’de çok ciddi anlamda geriye gidişleri -yaklaşık beş altı yıl- belirtiyor rapor. Bundan yedi yıl ya da beş yıl öncesinde ekonomi noktasında bir iyiye gidişle ve kurumsallaşmayla ilgili övgüler alırken bugün ciddi düzeyde geri gidişler belirtilmekte. Raporda bize en çok rüşvet, yolsuzluk, şeffaflık, kurumsallaşma noktalarında ciddi uyarılarda bulunuluyor ki bunlara dikkat etmemiz gerekiyor. Şöyle ki: Kurumsallaşmadan daha şahsileşen bir yapıya döndüğümüz, bu da doğal olarak bir güven ortamı, özellikle ülkemize kaynak

yaratılması... Çünkü maddenin temelinde bu var; ülkeye parasal bir girişin, bir sermaye girişinin sağlanması temel gerekçe maddenin içerisinde. Ancak çok farklı kaygılar dile getirildi bugün ve çok ciddi kaygılar bunlar ülkemiz adına çünkü ülkemizin bugün raporlara da yansıyan bir şekilde güvenli bir yatırım ortamı olmadığı, bırakın parasını getirmek, bu ülkeye gelip... Çünkü parasını getirmesinin sebebinde bir yatırım ortamına dönüşmesinin sağlanması istenecek, aksi hâlde ne olacak bu paralar, bu kaynaklar? Güvenli bir yatırım ortamını sağlayabiliyor muyuz biz? Bırakın uluslararası yatırımcıları, ulusal yatırımcılar... İşte, bugün, gidiyoruz, ülkenin farklı bölgelerindeki yatırımcılarla görüşüyoruz. Ben daha dün -belki 16'ncı maddede biraz buna vurgu yapacağım- Diyarbakır'daydım, seçim bölgemde, İstanbul'daydım; büyük yatırımcılarla görüştük. Kaygıları ne biliyor musunuz? Yani ulusal düzeyde yatırım noktasında çok büyük kaygılar varken, güven ortamı yokken, kurumsallaşma lağvedilmişken işte her şeyi bir kişinin iki dudağı arasındaki söze ve kurallara bağlıyoruz. Ne düşünüyor yatırımcılar? Bir gece yarısı nasıl bir kararname çıkacak ve nasıl bir karar alınacak, nasıl süre uzatılacak? Elde ettiğimiz teşvik devam edecek mi etmeyecek mi? Çünkü kurumsal bir mekanizma yok. Aşağıdan yukarıya giden bir talep, ihtiyaç ve bakanlık düzeyinde bir değerlendirme, genel müdürlük-bakanlık o aradaki değerlendirme, istişare mekanizması yok; yani kaygı ortamı. Demokratik işleyen kurumsal yapılar; evrensel ilkeler bunlar bildiğiniz üzere, hepimizin bildiği. Hukuk sistemi, adalet sistemi, güven veren bir ortam; bizim bunlara odaklanmamız lazım. Bunlarla ilgili yapısal ve bizleri gerçekten ciddi anlamda uyaran raporlara ya da bunları uygulamaya döndürecek yasalara ihtiyaç varken biz bugün... İşte, benden önceki bütün çok değerli konuşmacılar, muazzam derecede deneyime sahip Komisyon üyeleri ciddi kaygıları dile getirdiler.

Ben de bu anlamda Sayın Hocam Sındır'ın sorusunu tekrar ediyorum ve bu noktada gerçekten bu maddenin neleri getirip neleri götüreceği noktasında da iyi bir değerlendirme yapılmasını takdirlerinize sunuyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim.

Maddeyle ilgili başka söz talebi var mı? Yok.

Şimdi konuşmalarla ilgili değerlendirmeler için Sayın Öztürk size ve ilgili arkadaşlara söz veriyorum.

Buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri; çok sayıda arkadaşımız söz aldı ve değerlendirme yaptı, hepsine teşekkür ediyorum.

Ben ilk konuşmamda da söyledim, bunun amacı, her ne kadar... Hukuki adı “varlık barışı” değil bunun, burada Gelir Vergisi Kanunu'na geçici bir madde ekliyoruz; var olan bir maddenin aslında süresi uzatılıyor, bir de daha önce yüzde 1 vergi alınıyordu, şimdi vergi alınmayacak.

Kara para konusunda Sayın Bakan Yardımcımız biraz sonra sizi aydınlatacak ama ben birkaç tespit var, onlara, özellikle sorulara cevap vermek istiyorum.

“6'ncı defa yapılıyor.” dedi arkadaşlar. Ben sayısını bilmiyorum ama bunu kabul etsek bile 6 defa yapılmış; önümde son yapılandırılmalara ilişkin, uygulamalara ilişkin veriler var, onları da sizinle paylaşmak istiyorum. Mesela, en son 2019 yılında yapılan varlık barışı düzenlemesinde sisteme -Sayın Kuşoğlu burada değil, o zaman kendisine iletebilirsiniz- 17 milyar Türk lirası para girmiş Türkiye'de. Bu, 2019'da çıkan Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici maddesiyle beraber 17 milyar ve bundan da 170 milyon vergi elde etmişiz Türkiye olarak. Daha önceki yıllara ait de var, kafanızı fazla karıştırmak

istiyorum ama mesela, 2018’de de 16 milyar girmiş ve 126 milyon vergi elde edilmiş. 2016’da veri yok, 2013’te 69 milyar girmiş sisteme, 1,4 milyar vergi elde edilmiş, böyle gidiyor geriye doğru. İşte, 2010’u da vereyim madem; 2010’da da 47,3 milyar sisteme girmiş ve 1,6 milyar...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Öztürk, onların hepsini bir tekrar eder misiniz? Arkadaşların bir çoğunun sorularında vardı. Onu yıllar itibarıyla bir tekrar edin siz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Kayıtlardan alabilir arkadaşlar, ben tekrar edeyim ama...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tekrar edin, ondan sonra diğer sorulara geçelim.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – O zaman tekrar ediyorum: 2019 yılında, çıkardığımız son yasadan sonra 17 milyar Türk lirası sisteme girmiş, 170 milyon Türk lirası vergi elde edilmiş; 2018 yılında 16 milyar sisteme girmiş, 126 milyon lira vergi tahsil edilmiş; 2013 yılında 69 milyar sisteme girmiş, 1,4 milyar vergi tahsil edilmiş; demek ki vergi oranları o zaman farklı. 2010 yılında 47,3 milyar sisteme girmiş, 1,6 milyar da vergi tahsil edilmiş. Bunlar bendeki bilgiler.

Sayın Emecan dedi ki: “ Bu varlıklar nereye gidiyor?” İşte, Türkiye’deki finans sistemine giriyor bu paralar.

Sayın İpekyüz dedi ki: “Siz kara parayı mı teşvik ediyorsunuz?” Hayır, biz kara parayı teşvik etmiyoruz. Sayın Bakan Yardımcım bu kara parayla ilgili bilgi verecek.

Durmuş Yılmaz Milletvekilime teşekkür ediyorum “Böyle zamanlarda böyle kolaylaştırmalara ihtiyaç duyuluyor.” dedi. Finans ekonomisine emek vermiş, Merkez Bankası Başkanlığı yapmış bir insanın da bunu söylemesi son derece yerinde ama siz diyorsunuz ki...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bir dakika, yanlış anlaşılma olmasın.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Özür dilerim, devam edeyim.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Hane halkı çok sıkıntılı durumda. Dolayısıyla, burada bir sıkıntı var.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Yapılandırma, işte, matrah artırma...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bunun yeniden yapılandırılması ihtiyacı had safhaya geldi, söylemek istediğim bu.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Devam ediyorum.

Sadece varlık barışı için demiyorsunuz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yoksa ben Türkiye’den, aldığımız dış borçlardan yurt dışına para kaçırılsın, o para da tekrar gelsin, yeniden yapılandırın; böyle bir şeye razı olamam, böyle bir şey de söylemedim.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sözlerinizi not aldım, böyle söylediğinizi iddia etmiyorum. Devamında diyorsunuz ki: “Yapılandırma, matrah artırımı, varlık barışı...” ve biraz önce dediniz ki: “Sosyal medyadan aldığım bilgilere göre de yapılandırma 1924’ten beri devam ediyor.”

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Öztürk, Sayın Yılmaz onları yapılandırmayla ilgili söyledi.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Tamam işte, ben de onu söylüyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Bu maddeyle ilgili başka görüşleri oldu. Onu yapılandırma sırasında değerlendirelim.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Borçların yeniden yapılandırılmasına ihtiyaç olduğunu söylüyor. Bu bir şeyi ifade eder yani finans, para sistemde kaldığı müddetçe ülke ekonomisine, bireysel ekonomiye katkısı olur.

Bilim Kurulunun ne düşündüğünü sordunuz, bunu şahsen ben de merak ediyorum, bilmiyorum.

Sayın Özen -bilmiyorum orada mı ama bizim Komisyonumuzun üyesi olmayan bir milletvekilimiz- “Türk vatandaşı veya yabancı ayrımı yok.” dedi. Doğrudur. Türk vatandaşı-yabancı ayrımı yok bu meselede. “Türkiye’de bir kara para aklama merkezi suçlamasıyla karşı karşıya kalabilir.” dedi. 6 defa böyle bir varlık barışı olmuş -bu 6’ncı- daha önce bir suçlamayla karşılaşmadık. Bavulla gelen paranın gümrükle beyan edilme zorunluluğu var, bunu arkadaşımız bilmiyor olabilir. Dediğim gibi, kara para konusunda sözü Sayın Bakan Bey’e vereceğim.

Sayın Kuşoğlu’nun sorusuna cevap verdim, ne kadar para girişi olduğunu, kaç kişi olduğunu bilmiyoruz ama 17 milyar son para girişi.

Sayın Kaboğlu, merak etmeyin, Fransa’daki paranızı gönül hoşluğuyla Türkiye’ye getirebilirsiniz. Fransa’da belki size yeterince faiz tahakkuk ettirmiyorlardır çünkü faizler orada neredeyse negatifte ama Türkiye’de siz birikimlerinize iyi bir faiz alabilirsiniz, endişe etmenize gerek yok. Bildirmeyenlere, getirmeyenlere de bir yaptırım yok Türkiye’de hâlen; yani getirmek zorunda değilsiniz, getirirseniz de “Niye getirdiniz, size vergi tahakkuk ettiriyoruz.” diye de bir sistem yok. Gönülünüz ferah olsun.

Sayın Okyay Sındır -Kamil Hoca- suç işlenerek elde edilen kazancın affedilmesi, böyle bir şey kesinlikle söz konusu değil. Suç işlenerek kazanılan para Türkiye’de farklı yöntemlerle takip ediliyor; bununla ilgili MASAK var, çeşitli kurumlar var ama burada yapmış olduğumuz şey kaynakların sisteme girişi. Ben tekrar ediyorum: Yapılan düzenleme geçmişteki düzenlemenin yeni şekli; eskisinden vergi alınıyordu, şimdi vergi yok. Tek meselemiz, sisteme giren paranın teşvik edilerek gerek gerçek kişilerin gerek tüzel kişilerin varlıklarını sisteme getirmeleri.

Bir şeyi daha düzeltelim: Her defasında Cumhurbaşkanına yetki verilmesi konusu gündeme geliyor bütün kanun maddelerinde, haklısınız. Bu bir sistemin gereğidir, yeni yönetim sisteminin gereği. Ne deniliyor? Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde icranın birinci kişisi olarak Cumhurbaşkanına böyle bir yetki verilmesi yönetim sisteminden kaynaklanan bir şey, yoksa Sayın Cumhurbaşkanının şahsiyle ilgili değil.

Ben teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim.

Sayın Bakan Yardımcımız, buyurun lütfen.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli vekiller, değerli hazırun; Sayın Vekilimin de bahsettiği -MASAK’dan bahsetti- noktadan girmek istiyorum: MASAK malumunuzdur, bizim Bakanlığımızın ekosisteminde, bünyesinde yer alan çok önemli bir kuruluştur. MASAK daha önce bir Sayın Milletvekilimizin bahsettiği, Paris’te merkezi bulunan, Mali Eylem Görev Gücü -FATF- adlı uluslararası organizasyonun çok temel bir üyesidir ve çok takdir edilen bir üyesidir. Bu FATF’in ve dolayısıyla MASAK’ın, uluslararası camianın üzerinde çalıştığı 2 tane çok önemli görevi vardır: Birincisi, kara paranın aklanmasıyla mücadele; ikincisi, terörizmin finansmanı ile mücadele.

Kara paranın aklanması konusu çok çok ciddiye alınan bir konudur efendim, bu tabii ki takdir edersiniz kamuoyuyla çok paylaşılabilecek bilgiler olmayabiliyor. Ancak, kara paranın temelinde illegal yolla elde edilen paranın, izlenmesi mümkün olmayacak bir şekilde legalize edilmesi yatar biliyorsunuz. Burada, bizim varlık barışımızda, paranın Türkiye'ye gelmesi veya Türkiye'deyken kayıtlara geçmesinde bizim en temel şartımız mükellef olması, Türk vatandaşının gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olması, eğer mükellef değilse mükellef yapıyoruz. Kara para aklama böyle olmaz yani adamın bütün geçmişini, her şeyini kayıt altına alıyoruz. Böyle kara para aklayan bir insan, kanun dışı bir insan gelip kendini kanuna bu şekilde deklare etmez diye düşünüyorum.

Dolayısıyla, kara para aklama konusunda çok iyi bir yerdeyiz ülke olarak ve Sayın Vekilim de aslında değindi: Şu ana kadar yapılan 6 tane varlık barışı projesinde veya eyleminde uluslararası kuruluşlardan "Siz kara para aklıyorsunuz." diye hiçbir eleştiri almadık. Çünkü bahsettiğim şekildeki süreç yani kara para diye nitelendirilebilecek diye düşündüğümüz bir parayı Türkiye'ye getirip veya Türkiye'deyken kayda geçirip bankalara sokan, sisteme sokan kişinin kayıt altına alınması temel şart. Kara parada yoktur böyle bir şey, bunu vurgulamak istedim.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 17'nci madde kabul edilmiştir.

Görüşmelere on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.30

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 17.52****BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, 5’inci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Kaldığımız yerden görüşmelere devam edeceğiz.

33’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 33- 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 32 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Cumhurbaşkanı, bu oranı beş puana kadar indirmeye ve tekrar kanuni seviyesine getirmeye yetkilidir.”

“(6) Payları Borsa İstanbul Pay Piyasasında ilk defa işlem görmek üzere en az %20 oranında halka arz edilen kurumların (bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, finansman şirketleri, ödeme ve elektronik para kuruluşları, yetkili döviz müesseseleri, varlık yönetim şirketleri, sermaye piyasası kurumları ile sigorta ve reasürans şirketleri ve emeklilik şirketleri hariç) paylarının ilk defa halka arz edildiği hesap döneminden başlamak üzere beş hesap dönemine ait kurum kazançlarına kurumlar vergisi oranı 2 puan indirimli olarak uygulanır. İndirimden yararlanılan hesap döneminden itibaren beş hesap dönemi içinde pay oranına ilişkin bu fıkra ile belirlenen şartın kaybedilmesi halinde, indirimli vergi oranı uygulaması nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler vergi ziyai cezası uygulanmaksızın gecikme faizi ile birlikte tahsil edilir.”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Erim, buyurun lütfen.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Sayın Başkan, kıymetli üyeler; madde 33, kurumlar vergisi oranlarının düşürülmesi. Düzenleme, Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 32’nci maddesinin (1)’inci fıkrasına yetki cümlesi ve maddeye yeni bir bent eklemektedir. Mevcut durum, mevcut kurumlar vergisi oranı tüm kurumlar için yüzde 20 olup 2018, 2019 ve 2020 yılları için kurumlar vergisi oranı geçici olarak yüzde 22 olarak uygulanmaktadır. Yapılan düzenlemeyle, kurumlar vergisi oranı 2021 yılından itibaren yüzde 20 olarak uygulanacaktır. Cumhurbaşkanına bu oranı 5 puana kadar indirme, tekrar kanuni seviyesine çıkarma yetkisi verilmektedir. Payları, Borsa İstanbul Pay Piyasasında ilk defa işlem görmek üzere en az yüzde 20 oranında halka arz edilen kurumların 5 hesap dönemine ait kazançlarına kurumlar vergisi oranının 2 puan indirimli olarak uygulanması öngörülmektedir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Erim, teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen arkadaşlarımızdan Sayın Katırcıoğlu, buyurun lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Doğrusu, bu maddenin özellikle borsaya yeni katılan şirketleri teşvikle ilgili ikinci kısmına bir itirazımız yok fakat birinci kısmıyla ilgili şöyle bir problem olduğu kanaatindeyim ben: Şimdi, Cumhurbaşkanına, yüzde 20 olan kurumlar vergisi oranını yüzde 5'e indirme yetkisi veriyoruz. Benim anladığım kadarıyla, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile parlamenter sistem arasında bir kesişme noktası bu. Şöyle ki, vergi doğrudan doğruya Meclisin iradesinde olması gereken bir konu ama burada Cumhurbaşkanına yasamaya ait olan bir yetkiyle ilgili bir kullanma yetkisi veriyoruz. Doğrusunu isterseniz, ben, burada en azından kesişen noktanın açık ve net olması gerektiğini düşünüyorum. Bir kere, Cumhurbaşkanına böyle bir yetki vermek doğru gelmiyor bana. Dolayısıyla da bu maddenin birinci kısmına itiraz ediyorum, ikinci kısmını destekliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Sayın Usta, buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında kanun teklifinin tümünü konuşurken bu konuyu bir miktar ifade etmiştik. Aslında ben bunun gerekçesini öğrenmek istiyorum. Yani geçtiğimiz iki yıl mı, üç yıl mı uyguladık; 2 puan artırımlı uyguladığımız kurumlar vergisinde şimdi ne oldu da 5 puan indirim yetkisi alıyoruz? Tabii kullanılıp kullanılmayacağını bilmiyoruz ancak piyasada böyle bir beklenti oluşacak. Şimdi “Bütçe açıklarımız arttı.” diyoruz, “Devletin paraya ihtiyacı var.” diyoruz. Vatandaş zorda, sıkıntıda, pandemiyle mücadelede veya ekonomik sıkıntılarla mücadelede devletin paraya ayrıca ihtiyacı var. Şimdi, böyle bir ortamda nihayetinde kurumlar vergisinin 5 puan indirilmesi bana çok mantıklı gelmiyor; ekonomik gerçeklerini anlamak mümkün değil, konjonktür de uygun değil. Dolayısıyla, şimdi, bu kazanç üzerinden alınan bir vergi. Bir kurumun kazancı yoksa zaten sıfır matrah veya zarar beyan ediyor, hiçbir şekilde vergi vermiyor. Eğer para kazandıysa bunun üzerinden, geçmişten daha az vergi almak çok mantıklı değil. Kaldı ki bizim kurumlar vergisi oranımız çok yüksek değil. Yani diğer dünya uygulamaları arkadaşlarda vardır; bir İrlanda’da yüzde 12,5 var, onun dışında yüzde 20 ve üzerindedir bütün dünyada kurumlar vergisi oranları, ekseriyetle öyledir. Dolayısıyla, o anlamda da baktığımızda kurumlar vergisi oranının indirilmesinin, böyle bir yetki alınmasının -bu yetkinin, tabii kullanılıp kullanılmayacağı bizim inisiyatifimizin dışına çıkıyor, bizim sanki kullanılacakmış gibi burada değerlendirme yapmamız gerekiyor- bunun şu anda hem Türkiye ekonomisinin mevcut şartlarıyla uyumlu olmadığını hem de aslında böyle bir sıkıntımız olmasa bile ben kurumlar vergisi oranının çok yüksek olduğunu düşünüyorum; o anlamda bunun yanlış bir düzenleme olacağını ifade etmek istiyorum.

Son olarak da bunun gerekçesi nedir? Burada nasıl bir fayda bekliyoruz? Ekonomiyi nasıl tahrik edeceğini değerlendirerek böyle bir teklifle geldi arkadaşlar, onun da gerekçesini öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Usta.

Sayın Şener, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, değerli üyeler; burada yüzde 20 olan kurumlar vergisinin yüzde 15'e düşürülmesi konusunda Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir. Bizim vergi mevzuatı geleneğimizde böyle ana vergilerin temel oranlarında düzenleme yapma, indirme, artırma yetkisini Cumhurbaşkanına veya hükümete verme geçmiş yıllarda görülen bir hadise değildir. Bu vergilerin yasayla belirleneceği geleneğine de uygun olarak bazı stopajlarda veya ara oranlarda hükümete yani Bakanlar Kuruluna veya daha sonra Cumhurbaşkanına bu tip yetkiler verilmişse de

kurumlar vergisi gibi temel bir verginin oranında burada düzenleme yapmadan “Cumhurbaşkanına yetki verelim.” demek bana makul gelmiyor. İsterseniz bu oranı burada yüzde 15’e indirelim ihtiyac varsa ama “Yetki verelim, Cumhurbaşkanı indirsın.” demek doğru değildir, bu birincisi. İkincisi, zaten bütçe açıkları artmış ve tavan yapmış bir bütçe açığımız var. Böylesi bir ortamda kurumlar vergisi oranını düşürmek, vergi gelirlerini azaltmak doğru, makul görünen bir hadise değil. Zaten dolaylı vergilerin toplam vergi gelirleri içerisindeki oranı doğrudan vergilere göre yüzde 70’e çıkmış yani denge bozulmuş. Tüm dünyada, gelişmiş ülkelerde dolaylı vergilerin değil, doğrudan vergilerin toplam içerisindeki payı daha yüksekken bizde süreç tersine dönmüş. Burada kurumlar vergisi oranının düşürülmesi de yine böyle bir sakıncayı devam ettirmektedir. Bu sakınca şudur: Dolaylı vergilerin daha fazla alınması, kamu giderlerinin düşük gelir gruplarından finanse edilip harcamaların öyle yapıldığını gösterir yani adaletsiz bir vergi sistemi varken bu, adaletsizlik oranını artıracak bir husustur.

Üçüncüsü, konjonktürel olarak düşürmenin bir mantığını zaten görmüyorum burada. Kurumlar vergisi oranının düşmesiyle ilgili bu düzenleme, benim aklıma TELEKOM’un özelleştirilmesini getirmektedir. Biliyorsunuz, 2005 yılında TELEKOM özelleştirildi ve ihaleye girenlerden yabancı bir firmaya, Oger’e verildi. Bu özelleştirmeden bir süre sonra kurumlar vergisi oranı düşürüldü. O dönemde kurumlar vergisi oranının düşürülmesiyle birlikte “Oger’in TELEKOM’u almaktan elde ettiği ilave kâr şu kadar milyar yapar, bu kadar milyar yapar.” diye basında çok yazılmış, çizilmiş ve tartışılmıştı. Böyle temel bir ihaleyi etkileyecek, ihalenin kârlılık oranını etkileyecek değişikliğin ihaleden sonra değil, ihaleden önce çıkarılmasının gerekli olduğu... Çünkü teklif veren herkes, kendi kâr hesabını yaparken o günkü vergi oranlarını dikkate alıyor ama siz vergiyi ihaleden sonra yaptığınız zaman, ister istemez ihaleyi alanın kâr marjını artırıyorsunuz ve şöyle bir şüpheyi ortaya çıkarıyorsunuz: “Bu ihaleye, bu teklifi veren gizli bir fısıltıyla kurumlar vergisi oranının düşürüleceğini bilmiş olmalı ve teklifi ona göre vermiş olmalı.” diye bir tartışmayı o günlerde gündeme getirmişti. Nitekim, daha sonra Türk bankalarından aldığı kredilerle ödemelerini yapan Hariri ailesine ait Oger şirketi -Suudi kökenli bir şirket- sözleşmede, bütün altyapı tesislerini yenilemiş olarak yirmi iki sene sonra kurumu devlete tekrar teslim etme taahhüdüyle aldığı hâlde, parasını Türk bankalarından aldığı kredilerle -5,5 milyar dolardı- ödedi. Altyapısını hiç yenilemedi. TELEKOM Oger’e teslim edilirken Türkiye’nin vergi rekortmenleri arasındaydı, ya 1’inciydi ya 3’üncüydü. 2018’e kadar kaç yıl sürüyor? On üç yıl sürüyor galiba. On üç yıl boyunca TELEKOM’un kârlarının yüzde 90’ını yurt dışına transfer etti. Daha sonra hiçbir tesisi yenilemeden ve eskimiş olarak bıraktı ve “Ben bunu işletmiyorum, borcumu da ödeyemiyorum.” diye gitti. Şimdi bu Hariri ailesinin nerede olduğunu bilen yok herhâlde veya biliyorsak bile bir hesap soran yok, bunu telaffuz eden bir iktidar yok ama bırakıp giderken devlete tam 17 milyar lira borç yükleyerek gitti, kamu bankalarındaki kredilerini de ödemedi gitti.

Şimdi, dolayısıyla, geçmişte de böyle bir durum varken, tartışılmış bir konu varken ve acısı hâlâ bugün ülkede bazı zihinlerde, hafızalarda çok canlı devam ederken “İdareye 5 puanlık bir indirim verelim, istediği zaman kullansın.” gibi doğrusu böylesine bir düzenleme olamaz. Burada yapacaksak burada yapalım, 5 puan indirmeyi gerekli görüyorsa Maliye ve Hazine Bakanlığı burada bu indirimi yapalım ve noktayı koyalım. Zaten sık sık kanun değiştirmeye alıştık biz burada, Hükümet partisi bizi alıştırdı buna. Bir ay sonra aynı maddeyi tekrar değiştiriyorlar, beş ay sonra aynı şekilde değiştiriyorlar. Buradan da pek zorlama görmüyor, rahatça geçiyor. Cumhurbaşkanının da yükü fazladır, onu da yormayalım, zahmete girmesin, burada biz yapalım. İki ay sonra “Biz bunu tekrar yükselteceğiz.” dediğiniz zaman ben itiraz etmeyeceğim, çok doğru bir iş yapıyorsunuz, “evet” oyu veriyorum diyeceğim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yılmaz, buyurun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Ben de benden önce konuşan milletvekili arkadaşlarım gibi gerçekten bu maddedeki yüzde 5 indirimin neyi amaçladığını öğrenmek istiyorum. Burada ekonomik bir amaç mı var, bölüşümle ilgili bir amaç mı var, sosyal dengeyi sağlayacak bir amaç mı var? Yani bunun açık ve net olarak ortaya konulması lazım. Eğer ekonomik faaliyetlerin artması amaçlanıyorsa -şu anda ekonomide, yatırımlarda bir ivmeleme başladı- ekonomik aktivitede bir artış mı var, bunu hızlandırmak için bir teşvik mi veriliyor, dolayısıyla yabancı sermayenin de gelip burada yatırım yapması vesairesi mi amaçlanıyor? Yahut da bölüşümü daha adil hâle getirmek için mi yapılıyor? Ki böyle olabilmesi için vergi oranının yükseltilmesi lazım? Yani düşürerek bunu... Ha, tersinden dersiniz o da mümkün diye belki tartışabilirsiniz “Biz yüzde 5 düşüreceğiz, daha fazla yatırım yapılacak, dolayısıyla işsizler iş bulacak, dolayısıyla onlar da daha fazla gelir elde edecek ve sosyal adalet de sağlanacak.” argümanında bulunabilirsiniz ama böyle bir şey söz konusu değil.

Geçmişte kurumlar vergisi oranlarının düşük veya yüksek olması konusunda -özellikle 1980’li yılların sonunda ve 1990’lı yılların başında İrlanda örneğinden hareketle- karar alıcılar arasında ve akademisyenler arasında çok önemli tartışmalar vardı. İrlanda’da faiz oranları çok düşük olduğu için çok hızlı yabancı sermaye çektiği ve o dönemde sıkıntıya girmiş olan İrlanda ekonomisinin çok çabuk toparlandığı... Dolayısıyla da diğer ülkeler “Burada haksız bir rekabet var.” dediler. Bu, uzun müddet tartışıldı. Burada da acaba böyle bir şey mi var, bir çalışma mı var, bu indirimin arkasında ne var? Bunu açıkçası öğrenmek istiyorum.

Eğer bu indirimle sosyal adalet sağlanmak isteniyorsa o zaman şu soruların cevabını almamız lazım: Şu anda -bendeki bilgiye göre, yanlış olabilir, değişmiş olabilir- 740 bine yakın mükellef var. 740 bine yakın mükellefin aşağı yukarı 14-15 bini toplam kurumlar vergisinin neredeyse yüzde 70’ini, yüzde 80’ini ödüyor, geriye kalanlar da çok cüzi bir kısmını ödüyor. Dolayısıyla, acaba, burada sosyal adalet sağlanmak isteniyor ise aynen gelir vergisinde olduğu gibi, küçük KOBİ’lerden daha yukarıya giden holdinglere kadar belli bir derecelendirme yapıp aynen gelir vergisinde olduğu gibi artan oranlı bir kurumlar vergisi getirilemez mi, eğer amaç sosyal adaleti sağlamaksa?

Dolayısıyla, gerçekten, bu maddedeki düzenlemenin, yüzde 5 indirimin amacı ekonomik mi, bölüşüm mü, sosyal adaleti sağlamak mı? Eğer bunlardan herhangi biri veya hepsi birlikte nasıl sağlanacak? Bunu rakamsal olarak açıklayabilir misiniz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın İpekyüz, buyurun lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, teşekkürler.

Aslında konuşmacılar dile getirdiler yani gerçekten amaç ne? Biz dünden beri çalışıyoruz, pandemi öne sürülüyor, pandemi nedeniyle birçok mağduriyet dile getiriliyor. Fakat bazı düzenlemelerin pandemiyle ilişkisi olmadığı gibi amaç konusunda da yeterli bir bilgi verilmiyor. Yani sosyal devlet açısından nasıl olacak? Dün mesela gençlerle ilgili düzenlemede bütün sendikalar karşı çıkmasına rağmen hiç istenmeyen sonuçlar çıktı ve “pandemi” denildi “ihtiyaç” denildi “istihdam” denildi.

Şimdi, Türkiye’de, biz biliyoruz ki ücretliler yüzde 15’le başlayıp yüzde 40’a kadar vergi vermekteler ve Türkiye’deki nüfus olarak en büyük kesim işçiyi, memuru ve hele hele asgari ücretlileri ele aldığımızda, bu oranı verirken biz şimdi şirketlere bu kolaylığı getirip yüzde 15’e düşüreceğiz. Yani bunun bir diğer okunması, miktar değil oransal olarak baktığımızda, şirketler asgari ücretlilerden daha düşük oranda bile vergi verebilecekler, asgari ücretlinin aldığı maaşı dikkate aldığımızda ve oradaki kesintiyi dikkate aldığımızda... Eğer amaç sosyal devletse, eşitlik ilkesiyse, pandemiye, krize en büyük tercihi, asgari ücretin açlık sınırının altına olduğu bir dönemde oraya yönelik yapmamız lazım, eğer amaç buysa ona göre bir düzenleme yapmamız lazım veya istihdam düşünülüyorsa, ekonomik bir kalkınmayla ilgili bir şeyler düşünülüyorsa paralel seyretmesi lazım. Birilerini daha mağdur edip birilerine daha yüklenip daha da ezip birilerini rahatlatmak, bu gerçekten tercih edilmemesi gereken bir durumdur. Bununla beraber, Türkiye’deki büyük bir nüfusla, mağduriyet yaşayan bir nüfusla, artık kirasını ödeyemeyecek hâle gelen nüfusla ilgili de bir düzenleme yapılması lazım. Onlar gerçekleşmediği sürece biz adil olmuyoruz ve eşitlikçi davranmıyoruz.

Teşekkürler.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Aydemir, buyurun lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Başkanım, aslında birkaç defa, daha doğrusu müteaddit defalar dile getirdik ama bir daha söyleyeyim: Hemen hemen her kanun görüşmesinde “Efendim, niye Cumhurbaşkanına böyle bir yetki veriliyor?” diye kayıt düşüyor burada konuşanlar. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi bunu amir de onun için. Eskiden kanunlar yapılırken Bakanlar Kuruluna atıfta bulunulurdu. Aslında, siz biliyorsunuz -benden de iyi biliyorsunuz- ama özellikle tek adam vurgusu yapmak için bunu söylüyorsunuz. Bu doğru bir şey değil, buna gerek yok. Elbette ki Cumhurbaşkanı yetkili kılınacak. Cumhurbaşkanımız yüzde 50’nin üzerinde oyla, bu milletin tercihiyle seçilmiş ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi bunu gerekli kılıyor zaten. Dolayısıyla, biz burada bunları yaparken, hazırlarken, ardından Cumhurbaşkanına bu yetkiyi vermemiz kadar doğal bir şey olamaz.

Bir başkası, efendim, vergilerde bir artırım söz konusuysa kıyamet kopuyor. Şimdi, indirim için yetki veriyoruz, buna muhalefetin katkı sunması, “eyvallah” demesi, “helal olsun” demesi gerekirken, tenkit niye? İşte ben hep buna karşı çıkıyorum. Doğruda müşterek olarak fikirdeş olursak ülkeye katkı sunarız, öbür türlü ne oluyor? Biraz önceki konuşmamda söyledim ya: “İlle de siyahta ısrar.” O da size hayatı zindan ediyor, bunu özellikle not düşünüyorum ve Cemal Bey’e, Bekir Bey’e teşekkür ediyorum, sağ olsunlar.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Katırcıoğlu tekrar söz talebiniz mi var?

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Kısaca onu alalım, daha sonra Kaboğlu’na söz vereceğim.

Buyurun Sayın Katırcıoğlu.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, şimdi sevgili arkadaşımız İbrahim Bey’in bu söyledikleri üzerine bu konuyu gündeme getirmiş olmaktan dolayı benim bir cümle daha söylemem lazım galiba.

Şimdi, ta Magna Carta'dan beri, yönetenler ve yönetilenler arasındaki ilişkide ortaya çıkmış olan bir kavram var, o da bütçe hakkı. Bütçe hakkı Meclise aittir yani toplumun seçtiği insanlara aittir. Tabii ki Cumhurbaşkanı da toplum seçiyor fakat burada amorf bir yapı var, benim söylemek istediğim oydu. Yani anlıyorum sizi, Cumhurbaşkanlığı sistemi böyle bir şeyi ima ediyor, Cumhurbaşkanı eğer hükümetin kendisiyse tabii ki yetkiler hükümete verilir, dolayısıyla da var. Ama burada kurumlar vergisi gibi temel bir verginin bir anlamda Cumhurbaşkanına verilmiş olması bütçe hakkına bir müdahaledir, dolayısıyla da benim itirazım öyle bir yerden. Yoksa o ayrı bir mesele, tartışabiliriz.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Anayasa'da var.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ne var Anayasa'da?

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Görevleri.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Peki, yani ben şimdi o Anayasa'nın hazırlanış sürecini bilmiyorum ama bu bir bütçe hakkına müdahale değil midir sizce?

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Daha önce de...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Yani “Eskiden beri olan bir şey.” diyorsunuz.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – İbrahim Bey'in dediği gibi daha önce Bakanlar Kuruluna verilen yetki şimdi Cumhurbaşkanına veriliyor.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ama Bakanlar Kuruluna verilen yetkiler de temel kanunlar gibi kanunlara müdahale etme hakkını taşımaz.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Bir müdahale değil ki bu, 5 puan indirme, sınırlı.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Yüzde 20'den yüzde 15'e kadar düşürebiliyorsa eğer, böyle bir yetki veriyorsak müdahale...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Sayın Katırcıoğlu, şöyle: Anayasa'da, alt limiti veya üst limiti belirleme hakkıyla böyle bir yetki verebilirsiniz, Anayasa açısından da bir sıkıntı yok. Anayasa'da sadece şeyi söylüyor yani bir sınır koyulması gerektiğini ifade ediyor. Tabii, o maddesini hatırlamıyorum Anayasa'nın.

53'üncü madde mi?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 73.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – 73, evet.

Buyurun Erol Bey, kusura bakmayın.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bir daha “check” edelim bakalım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Kaboğlu, buyurun lütfen.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Mademki yaşa dayalı bir ayrımcılıkla söze girdiniz...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Siz büyüğümüzsünüz, her zaman saygımız sonsuz.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – ...hemen belirtiyim Sayın Başkan, tam elli yıl önce, Ekim 1970'te Ankara Hukuk Fakültesine kaydoldum. Gazeteci soruyor Andre Malraux'a: “Sayın Malraux, sizin için en büyük mutsuzluk nedir?” Yanıt veriyor: “Yaşlanmaktan daha büyük mutsuzluk olabilir mi?” Aynı soruyu kendime soruyorum: Hukuk devletinden uzaklaşmaya tanık olmaktan daha büyük mutsuzluk olabilir mi?

Şimdi, doğru, haklısınız, biraz önce Öztürk de dile getirdi, Sayın Aydemir de dile getirdi “Artık alışın Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine.” diye, “İtiraz etmeyin.” diyorlar fakat şu var, bakın, dikkat edin: 104 açık, doğru, tarihimizde ilk kez -Osmanlı dâhil- devlet yetkisi ve yürütme yetkisi 1 kişiye verildi. İlkler, dünyada da bir örneği yoktur, hiçbir çağdaş devlette böyle bir örnek yok. Ama şu yapılmadı, başaramadınız ya da gerek görmediniz: Normativite ilkesi kalkmadı. Çok şükür, Türkiye Cumhuriyeti, insan haklarına dayanan, laik ve demokratik sosyal bir hukuk devletidir; bu, normdur. Bu bakımdan, biz bu maddeden, Anayasa madde 104, fıkra on yediye kadar, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerini çerçeveleyen kurallara kadar Anayasa’nın bağlayıcılığı ilkesini mutlaka gözetmek durumundayız. Mesela, biraz önce, benden önce yapılan konuşmalar çerçevesinde, bu oranın, Cumhurbaşkanına artırma eksiltme yetkisinin verilmesi “Cumhurbaşkanına niye veriliyor?” değil. Cumhurbaşkanına verilmesini de savunabilirsiniz ama bu, esasen Anayasa madde 2’nin öngördüğü hukuki belirlilik ilkesiyle ilişkili bir şeydir; bu, bir yasama yetkisine giren, kanunilik ilkesine giren bir durumdur ve bu açıdan bunu yasa belirlemeli. Nitekim, Anayasa Mahkemesi, Cumhurbaşkanlığı kararnameleri üzerine yaptığı denetimde “Yetki bakımından bu senin düzenleme alanına girmiyor; bu, yasanın düzenleme alanına giriyor diye yetki yönünden içeriği incelemiyorum.” diyor, “Bu senin yetkinde değil.” diye iptal ediyor Anayasa Mahkemesi. Bu bakımdan, hani “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi” kavramını kullanabilirsiniz ama hiçbir zaman unutmayalım, Anayasa’nın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkesi sona ermiş değildir ve çok şükür son ermiş değildir, madde 11 yürürlüktedir.

Bu itibarla, biraz önce tabii ki sevgili Cemal Öztürk Bey dedi ki: “Siz endişe etmeyin, Fransa’daki bankadaki paranızı muhafaza edin.” Hayır, Sayın Öztürk, bu burada oylandığı anda ben üç ay da beklemeyeceğim, hemen bildireceğim. “Benim Fransa’da Credit Lyonnais’de şu kadar param var.” diye kaynağını da belirteceğim çünkü ben hukuka saygılıyım, hep öyle oldum ve öyle olacağım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Bir yasal düzenlemeye karşı olmak başka şeydir ama yürürlükteki mevzuata uygun davranmak başka bir şeydir. Bizim burada yaptığımız, yapmaya çalıştığımız, kaliteli yasama çerçevesinde, Anayasa’nın üstünlüğüne saygılı yasaların çıkmasını sağlamaktır. Yoksa biz kişilerin, “Cumhurbaşkanı kimdir, kim olacak değil?” ama tabii ki nihai hedefimiz, asıl hedefimiz Türkiye’nin Osmanlı’dan bu yana, Tanzimat’tan bu yana oluşturduğu “devlet”e ilişkin kurallar ve kurumlar çerçevesinde parlamenter demokratik rejime dönmektir ama dönünceye kadar Anayasa madde 11 yürürlükte, normativitesi yürürlükte. Bu nedenle, sistem ile, sistem veya rejim deyimi ile Anayasa’nın üstün hükümlerini lütfen birbirinden ayıralım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Özdemir.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şöyle ki ben de açıkçası tartışmaların akabinde söz talep ettim. Dolaylı vergilerle ilgili önemli bir düzenleme getirilecek. Gerçekten, kamu maliyesi açısından ve devlet politikası açısından vergi düzenlemeleri çok önemli ve kritik düzenlemeler. İleriye dönük, özellikle, ülke ekonomisi açısından, sosyal devlet açısından yaratacağı etkiler noktasında da iyi değerlendirilmeleri gerekir. Bizim geleneğimiz açısından da kamu geleneği açısından da bu hep böyleydi. Sayın Bakanımız, Sayın Şener’in de söylediği gibi dolaylı ve dolaysız vergiler noktasında da gerçekten bir tartışma var dünyada da ve bizim de ülke açısından bu noktada köklü değişiklikler yapmak, yapıcı ve kalıcı çözümler noktasında düzenlemeye de ihtiyacımız var. Özellikle dezavantajlı alanlar için, kişiler için belki ya

da kurumlar için, sektörler için bu vergi düzenlemesinde bir ihtiyaç gözüküyor. Şöyle açıkçası, şimdi, burada çok ucu açık bir yetki ve kamu maliyesi noktasında, devletin gelirleri noktasında önemli bir yetki Cumhurbaşkanına veriliyor; bir indirim yetkisi veriliyor ve istediği zaman da bunu tekrar kanuni seviyesine getirme yetkisi veriliyor. Bir itirazda bulunduğumuz süre içinde hep şu cümle kuruldu: “Eskiden zaten Bakanlar Kuruluna verilen yetki şimdi Cumhurbaşkanına.” Bu kadar basit bir cümle değil bu açıkçası ve Anayasa dayanak olarak gösteriliyor ama Anayasa’da aynı zamanda partili bir Cumhurbaşkanı, şu an öyle bir uygulama var yani çok kalıcı ve gerçekten devlet açısından ve bütün vatandaşlarımız açısından, kurumsal, yatırımlar açısından, iş dünyası açısından çok önemli sonuçlar doğuracak vergi düzenlemesi, bir devlet politikasından belki bir parti politikasına dönüştürülebilir; belki bu yetkiyle kullanabilir, bilmiyoruz, Cumhurbaşkanının kişisel inisiyatifine bağlıyoruz bu durumu biz. Bunun ciddi kurumlar ve istişare, Meclis...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Özdemir buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bir tartışmanın sonucu olması gereken bir şeyi biz bir parti politikasına dönüştürüyoruz. Böyle kötü niyetli, suistimale açık kullanılabilir. Ucu açık, hani bir öneri, bir çalışma, bir teklife göre Cumhurbaşkanı ya da dönemsel ihtiyaca göre. Şu an bunu yapıyoruz, bunu kanunla değiştiriyoruz ve böyle bir cümle yok burada. Sadece Cumhurbaşkanına bir yetki veriliyor. Bu oldukça sakıncalı, Meclisin, Plan ve Bütçe Komisyonunun bunu daha dikkatli değerlendirmesi gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Evet, Sayın Erim buyurun.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Genelde itirazları Sayın Usta’nın ve Sayın Şener’in, Sayın Yılmaz’ın, Sayın İpekyüz’ün, hep yetkiyle ilgili, Sayın Cumhurbaşkanımıza verilecek olan yetkiyle ilgili ama burada, Cumhurbaşkanımızın daha önceden KDV oranı belirleme ve ÖTV oranı belirleme yetkisi var. Sonuçta, bu konjonktüre bakılacak, daha önce de Sayın Aydemir ve Sayın Kalaycı söylediler, Bakanlar Kurulu yetkiliydi, şimdi sistemden dolayı Sayın Cumhurbaşkanına yetki veriliyor. Bunun amacı, şirketlerin vergi yükünü azaltarak üretimi, istihdamı, ihracatı artırması ve bu şekilde daha çok yatırım, daha çok istihdam ve daha çok sonuçta vergi, yine dönüp dolaşıp piyasa canlandıkça verginin tahsili de daha kolay olacak, açıklaması bu; bu şekilde.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 16 - 193 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 92 - Tam süreli çalışırken 31/12/2020 tarihine kadar, kısmi süreli olarak çalışmaya başlayan hizmet erbabının ücretleri; kısmi süreli çalışmaya geçmesi nedeniyle çalışmadığı gün sayısı kadar kısmi süreli yeni bir çalışan istihdam edilmesi ve bu çalışanın en az altı ay süreyle çalışmaya devam etmesi şartıyla, gelir vergisinden istisnadır. Şu kadar ki bu istisnayı uygulamak suretiyle alınmayacak vergi tutarı, bu kapsamdaki her bir çalışan için aylık brüt asgari ücretin %10 unu aşamaz. Bu istisna, on iki ayı geçmemek üzere, kısmi süreli olarak yeni istihdam edilen çalışanın çalışmaya devam ettiği sürece uygulanır.

Kısmi süreli çalışmaya başlayan mevcut çalışanlara yapılan ücret ödemeleri nedeniyle düzenlenen kağıtların, bu madde kapsamında gelir vergisinden istisna edilen aylık brüt ücrete isabet eden kısmı damga vergisinden istisnadır.

İstisnadan yararlanma şartları bulunmadan istisnadan faydalanılması nedeniyle eksik tahakkuk ettirilen vergiler, vergi ziyai cezası uygulanmaksızın tarh edilir.

Cumhurbaşkanı; bu maddede yer alan altı ve oniki aylık süreleri dört katına kadar uzatmaya ve 31/12/2020 tarihini her defasında birer yıllık dönemler halinde dört kez uzatmaya, maddede belirtilen oranı bir katına kadar artırmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığı maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Erim siz mi konuşacaksınız?

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Evet.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – 16’ncı madde, kısmi süreli çalışmanın ilave istihdam şartıyla teşviki. Düzenleme Gelir Vergisi Kanunu’na geçici madde eklemektedir. Mevcut durum, kısmi süreli çalışanların ücretleri de tam zamanlı çalışanlarda olduğu gibi gelir vergisine tabi tutulmaktadır. Kısmi zamanlı çalışmanın teşvik edilmesine yönelik bir düzenleme mevcut değildir. Yapılan düzenleme, tam zamanlı çalışan bir hizmet erbabının kısmi çalışmayı kabul etmesi ve çalışmadığı gün kadar yeni bir hizmet erbabı istihdam edilmesi ve yeni istihdam edilen bu çalışanın en az altı ay süreyle çalışmaya devam şartıyla, tam zamanlı çalışmadan kısmi zamanlı çalışmaya geçen hizmet erbabına on iki ay boyunca gelir vergisi ve damga vergisi istisnası sağlamaktadır. Bu kapsamdaki istisna uygulaması nedeniyle vazgeçilecek gelir vergisi her bir çalışan için aylık brüt asgari ücretin yüzde 10’unu, bu oran 2020 yılı için 294 Türk lirasına tekabül etmektedir, yüzde 10’u aşmayacaktır. Ayrıca, Sayın Cumhurbaşkanına maddede belirtilen süreleri ve oranı artırma yetkisi verilmektedir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Girgin, buyurun lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, sayın bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, arkadaşlar, öncelikle, kıdem tazminatını alabilmesi için bir işçinin hangi koşulları yerine getirmesi gerekir, onu bir anlamamız lazım maddeye geçmeden önce. Bir işçi kıdem tazminatını alabilmesi için öncelikli olarak 4857 sayılı İş Kanunu’na tabi olması gerekiyor, sonra bir yıl çalışmış olması gerekiyor, sonra da haklı feshe dayalı olması için haklı fesih şartını taşıması gerekiyor. Bunun dışında, iş sözleşmesi ister yazılı ister sözlü olsun belirsiz süreli iş sözleşmesi olması gerekiyor. Çünkü dün de konuşuldu, belirli süreyle yapılan çalışmalarda işçi kıdem tazminatını alamıyor, ihbar öneli alamıyor, işe iade davası açamıyor. Peki, hangi hâllerde işçi kıdem tazminatını alıyor bunun dışında? Birincisi, sağlık sebebiyle bir iş yerinde kanıtladığı takdirde sorununu, kıdem tazminatı hakkına erişiyor yani sağlık nedenleriyle iş akdinin feshedildiğini ispatlaması gerekiyor. Ayrıca, alacaklarının ödenmemesi nedeniyle fesih ve kıdem tazminatına kavuşuyor işçi. İşverenin işçi aleyhine suç işlemesi hâlinde kıdem tazminatına hak kazanıyor işçi. Askerlik hizmeti hâlinde, askere gittiğinde, müracaat ettiğinde işverene kıdem tazminatını alabiliyor. İşçinin iş kollarında esaslı bir değişiklik yapılması hâlinde, işçi iş akdini feshederek kıdem tazminatına hak kazanıyor ve emekli olması hâlinde kıdem tazminatına hak kazanıyor, bir de ölümü hâlinde kıdem tazminatına hak kazanıyor. Dün geçen 28’inci

maddeyle bu saydığım kuralların hemen hemen çoğu bertaraf edildi. Örneğin, evlenme hâlinde bir kadın işçi haklı şekilde kıdem tazminatını alabilecek iken, süresi belirli iş kapsamına giren işçilerin tamamı bu haktan mahrum kaldılar.

Değerli arkadaşlar, bu bilgilerden sonra kanun maddesi hakkında bir değerlendirme yapmak istiyorum. Kanun teklifinde işçilerin kıdem tazminatı hakkına ikili saldırı söz konusu. Birinci saldırı, kıdem tazminatını tümüyle ortadan kaldırmayı amaçlayan 28'inci maddedir ki bu madde TÜRK-İŞ, HAK-İŞ ve DİSK'in itirazlarına rağmen, noktası virgüllü değişmeden geçti. İkinci saldırı, kıdem tazminatı hakkını yaklaşık yarıya indiren 16'ncı maddedir yani bu maddedir. Getirilmek istenen düzenleme, tam süreli çalışırken 31/12/2020 tarihine kadar kısmi süreli olarak çalışmaya başlayan hizmet erbabı ücretlerinin kısmi çalışan yeni bir işçinin en az altı ay süreyle istihdam edilmesi şartıyla gelir vergisinden istisna olacaktır. Bu kapsamdaki istisna uygulaması nedeniyle vazgeçilecek gelir vergisi her bir çalışan için aylık brüt asgari ücretin yüzde 10'unu aşamayacak demektir. Madde düzenlemesinin amacı istihdamı teşvik edici gibi görünse de her hâlikârda işin ve ücretin bölünmesi kabul edilemez bir düzenlemedir. Sırf teşvikten yararlanmak için işin ve ücretin bölünmesi geri dönülmez sorunlar yaratacak ve çalışma barışını bozacaktır.

Kısmi zamanlı iş sözleşmesi, çalışan işçi açısından kapsamlı iş sözleşmesi değişikliği anlamına gelmektedir. Bu durumu kabul etmeyen işçinin haklı nedenle sözleşmesini ilk başta anlattığım gibi fesih hakkı vardır ama getirilen düzenlemeyle işçinin onayı alınmadan işçiyi direkt olarak kısmi süreli iş sözleşmesinde çalıştırılabilmesinin önü açılmaktadır.

Öte yandan, bu madde, teklifin diğer maddeleriyle birlikte düşünüldüğünde, örneğin 25 yaş altında ve 50 yaşın üstünde bulunanların tam süreli işlerin yerine belirli süreli iş sözleşmesiyle istihdam edilmelerinin önünde artık yasal hiçbir engel de bırakılmamaktadır. Bu gruba dâhil olanlar işverenleri tarafından belirli süreli iş sözleşmelerine geçmeleri yönünde baskıya maruz kalmaları hâlinde nasıl korunacaklardır? Kısa çalışma uygulamasında en çok şikâyet edilen hususların başında "kısa çalışma" adı altında tam süre çalışma yaptırılması gelmekteydi. Benzer durum bu madde kapsamında belirli süreli çalışanların başına da gelecek midir?

Bilineceği üzere, kısa çalışma ödeneği bazen işverenler tarafından işçi aleyhine kullanılmakta, bu süreçte işçiler gerçekte tam çalışmasına rağmen kâğıt üstünde ödenek süresi kadar çalıştırılır gösterilmekte ve bu işçilerin primleri eksik ödenmektedir. Ücretin kısa çalışma ödeneği dışında kalan kısmı ise işçiye elden verilmektedir. Ödenmeyen sigorta priminin işçinin gelecekteki haklarını olumsuz etkilediğini ayrıca belirtmeye gerek yoktur. Kaldı ki 25 yaş altında ilk defa işe girecekler için artık tam zamanlı çalışma bir seçenek dahi olmayacaktır. Öte yandan, bu durumdaki işçilerin gelir kayıpları nasıl telafi edilecektir? Eğer iş bulunabilirse yarım gün bile bir işte, yarım gün başka bir işte çalışmanın, hele hele büyük şehirlerde oradan oraya gitmenin zorluğu da ortadadır.

Değerli arkadaşlar, kıdem tazminatının ödenmesi kanunlarımızda bellidir. Kıdem tazminatı işçinin son ücreti üzerinden ödenir. Bu konuya özellikle dikkat çekmek istiyorum. 16'ncı maddeyle gelen asıl tehlikenin ne olduğuna yönelik şimdi açıklama yapmak istiyorum. On yıl kıdemli bir işçinin ücreti işten çıkarılmasından bir ay önce artırılmışsa eğer, işçinin on yıllık kıdemi de bu zamlı ücreti üzerinden hesaplanır. Buna karşılık, on yıllık tam süreli çalışan işçi eğer kısmi süreli çalışmaya geçirilmiş ve ondan sonra işten çıkarılmışsa bu işçinin ücreti de son ücreti üzerinden yani kısmi süreli çalışma nedeniyle yaklaşık yarıya indirilmiş ücreti üzerinden hesaplanır. Yasa teklifi küçük bir vergi indirimi vererek yıllardır tam süreli çalışan işçileri kısmi süreli çalışmaya geçmeye teşvik etmektedir. Ekonomik

krizin etkilerinin arttığı koşullarda önümüzdeki aylarda işten çıkarılacak işçilerin kıdem tazminatı bu uygulamayla yaklaşık yarıya indirilmiş olacaktır. Bu nedenle, mevcut işin ve ücretin bölünmesine yol açacak düzenlemeler kabul edilemez niteliktedir.

Değerli arkadaşlar, örneğin, emekliliğini hak etmiş bir işçi düşünelim; emekliliğini hak eden işçinin işveren tarafından kısmi çalışmaya teşvik edildiğini düşünelim. İşçinin şartları ile işverenin şartları eşit değildir. İşveren şu veya bu şekilde çalıştırdığı işçisini, art niyetli işverense eğer, kısmi çalışmaya zorlayabilir. Akabinde emekliliği gündeme geldiğinde kısmi çalışmadan dolayı ücreti düşecek olan işçi yirmi beş yıllık, otuz yıllık kıdemini son ücret üzerinden alacaktır. Eğer bu uygulama böyle değilse Bakan Yardımcım lütfen buna bir açıklık getirsin. Bu, ileriye yönelik işçinin kıdem tazminatının yarıya düşürülmesidir, hak gasbidir. Ben, bu açıklamanın, bu kanun maddelerinin detaylı bir şekilde açıklanmasını özellikle istirham ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sağ olun Sayın Vekilim.

Başka söz isteyen?

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Bakanlık yetkilimiz açıklama yapacak.

GELİR İDARESİ DAİRE BAŞKANI KAAK KASIM – Sayın vekillerim, söz konusu maddeyle getirilen düzenleme, öncelikle taslağımız itibarıyla gönüllülük esasıyla başlaması gerekiyor. Tam süreli çalışan bir işçinin kısmi süreli çalışmayı kabul etmesi gerekiyor. Kabul ettikten sonra, biz, bu kısmi süreli çalışmayı kabul eden yeni işçinin ücretini gelir vergisinden istisna ediyoruz, metinle. Bunun koşulları ise yerine yeni bir işçinin istihdam edilmesi ama o kısmi süreliliye geçen işçinin daha az çalıştığı süreyi ikame eden yeni bir kısmi süreli çalışanın gelmesi gerekiyor. Bizim istisna ettiğimiz, tabii o kısmi süreliliye geçen eski çalışanın ücreti. Sınırı brüt asgari ücretin yüzde 10'u yani 2.943'ün yüzde 10'u, 294 lira oluyor, 27 lira da damga vergisi var yani toplam 321 lira.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) - Gerçekten bu bir akıl tutulması gibi bir şey ya. Bir ay bir kişi çalıştıracaksın, istikrar kazanacak, ikiye bölüyorsun, yarısını ben yapacağım, yarısını sen. 2 kişi mi istihdam edilmiş oluyor bu durumda?

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Vekilim, bir bitirsin, size söz vereceğim tekrar.

GELİR İDARESİ DAİRE BAŞKANI KAAK KASIM – Sayın Vekilim, yeni istihdamın en az altı ay süreyle çalışmaya devam etmesi gerekiyor maddenin işlemesi için.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Burada mı çalışacak altı ay? Niye ikiye bölüyorsunuz?

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Yılmaz, bir bitirsin, size ilave söz vereceğim.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – 3 kere, 5 kere okudum, yeni anladım. Çok hazırlıksız bu iş.

GELİR İDARESİ DAİRE BAŞKANI KAAK KASIM – Şöyle ki: Çalışma hayatının koşulları içerisinde kendi istekleriyle -yani maddenin lafzı ve ruhu onu gerektiriyor- çalışma hayatının zorunluluklarıyla kısmi süreliliye geçmeyi tercih eden çalışanlar olabilir.

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Zorlama da olabilir.

GELİR İDARESİ DAİRE BAŞKANI KAAK KASIM – Çalışma hayatının sonuçlarını bilemiyoruz tabii. Yani nihayetinde, bu kısmi süreli çalışmayı teşvik eden özelliği var. Evet. İstisna yoluyla vazgeçtiğimiz gelir yönünden bir gelir azaltıcı etkisi var ama bunun çok yüksek olmayacağını varsayıyoruz.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Biz teşekkür ederiz.

Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, açıkçası, Sayın Girgin çok detaylı olarak o teknik kısımlarını anlattı. Önceki konuşmalarında da söylemiştim. Biz bu kısa çalışmanın etkileriyle ilgili birçok kurumla da görüştük, geri bildirimlerini aldık. Yani siz bu maddeyi getirirken acaba -Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı temsilcileri de burada- bu kısmi çalışmanın başladığı andan itibaren gerek çalışanlar açısından gerekse işverenler açısından etkilerini ölçtünüz mü? Çünkü bizim yapmış olduğumuz çalışmalarda, çalışanlara uygulamış olduğunuz bu kısmi çalışma ödeneği işverenler açısından suistimale açık bir noktaya dönüştüğü gibi, kimi işverenler de -o verdiğiniz cüzi ücretle geçinemeyeceği için- çalışanlarını ayrıca normal maaşlarıyla devam ettirip işçisini korumak anlamında bir tasarrufta bulunduklarını ve devletin verdiği desteğin hiçbir anlam ifade etmediğini belirttiler ve başvuruların birçoğunu geri çektiklerini söylediler. Bırakın bir çalışanın ekstra işi istihdam etmesi, mevcut çalışanlarının bile yükünü üstlendiklerini ve bunu kendi yapıları gereği tabii ki zarar ekseni noktasında sürdürdükleri noktaya kadar devam ettirebileceklerini ve kapanma noktalarına geldiklerini birçoğunda söylüyorlar. Yani bu çalışma yapılırken bu kanun teklifi ben okuduğum zaman ve o geri bildirimi aldığım verilerle karşılaştırdığımda, gerçekten ilginç bir düzenleme olmuş. Gerek o sosyal güvenlik anlamında çalışanların hakları bağlamında da suistimale açık olması noktasında da tamamen işverenin inisiyatifli olması noktasında da. Yani Bakanlık ne gerekçeyle bunu getirdi? İstihdamı artmış gibi göstermek, diğer çalışan güvencesiz kalacak. İşveren, işte vergi avantajı, o söylediğiniz cüzi miktardan yararlanması için böyle bir tasarrufta bulunacak mı ikinci bir çalışana? Bir de şu boyutu var: Çalışanı zaten istihdam edebilmesi için o işverenin üretim yapabilmesi gerekiyor, talep ortamının oluşması gerekiyor. Zaten birçok kurum çok kaygı içerisinde. Biz İstanbul ve dün itibarıyla da Diyarbakır çevresinde bir çalışma yaptık ve büyük küçük bütün yatırımcılar, işverenler, 1 çalışanı olan da 200 çalışanı olan da bu temel sıkıntıları dile getirdiler bize. Şimdi, siz bu maddeyi getirirken arkasındaki o verileri elde ettiniz mi acaba? Güvencesiz bir süreçte olacak, artı, sosyal güvenlik anlamında kanuni haklarından vazgeçecek, belki bir sömürü noktasına dönüşecek kimi ve işsiz kalacak belki o birinci çalışan. Bu konuların gerçekten detaylı değerlendirilmesi gerekiyor. Yani istihdamı teşvik anlamında getirdiğiniz maddelerin gerçekten hepsi sorunlu, sıkıntılı; kalıcı çözüm getirmeyen, sığ bakış açısını tamamen bu torba içerisinde yansıtmışsınız.

Ülkenin istihdam politikalarını artırma ve bizim temel, şu anki belki ülkenin birinci gündemi olan istihdam politikasının köklü bir değişime ihtiyacı var. Bunun için de üretim ve yatırım ortamının iyileştirilmesi gerekiyor. Firmalar kapanıyor. İç pazarda zaten bu mümkün değil ama dış pazarlarda uygulamış olduğunuz tutarsız dış politikalar nedeniyle o sınır ülkelerindeki ticaret de maalesef tamamen zarar görmüş durumda. Ve gerçekten, bundan önce işveren açısından, çalışan açısından, istihdam açısından ciddi sorunların dikkate alınması lazım. Bunları dile getirmek için söz aldım.

Sosyal güvenlik açısından da Sayın Girgin'in söylediği kıdem tazminatıyla ilgili düzenlemeleri de dikkate almanız gerekiyor. Böyle bir güvenceyi de burada maddeyle sağlamanız gerekiyor.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederiz Sayın Vekilim.

Sayın Kaboğlu...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederiz Sayın Başkan.

Benim de iki sorum olacak, iki kısa soru. Birincisi; bu maddeyi yazarken, Anayasa'nın 5'inci maddesinin sosyal devlet yükümlülükleri olarak, sosyal devlet çerçevesinde devlete yüklediği yükümlülükleri okudunuz mu ve bu yükümlülükler doğrultusunda 5'inci maddenin ikinci cümleciğinde belirlenen yükümlülükler doğrultusunda madde 65'te öngörülen devlet, sosyal ve ekonomik alanlarda Anayasa'yla belirlenen görevlerini, bu görevlerin amaçlarına uygun öncelikleri gözetme yükümlülüğünü dikkate aldınız mı? Birinci sorum bu, anayasal düzlemde.

İkinci sorum ise; son paragrafta altı ve on iki aylık süreleri 4 katına kadar uzatma, yani 2024'e kadar. Nedir bu 4 katı, dört yıl daha? Niçin mesela üç yıl değil de dört? Neden dört? Neden beş yıl değil de dört? Nasıl belirlendi bu süre?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yılmaz...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Heyetten, Komisyondan özür diliyorum ama söyleme ihtiyacı hissettim. Ben bu maddeyi Nobel'e aday göstereceğim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Sındır, buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Yılmaz, benim önerim Nobel'e daha öncelikli aday olacak.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bir asgari ücret dediğimiz ücret nedir? Bir işçinin yasal olarak alacağı, işçiye ödenebilecek en düşük maaş seviyesi. Ülkemizde asgari ücret şu an itibarıyla açlık sınırının gerek işçi konfederasyonlarının da sürekli, her yıl, her ay açıkladığı açlık sınırının altında olan bir ücret. Şimdi öyle bir düzenleme geliyor ki bir ücrete 2 işçi çalışsın. Yani benim önerim şu, Sayın Yılmaz'ın Nobel Ödülü'ne aday olacak önerim: Her gün 1 işçi çalışsın, 30 kişi istihdam edilsin; dolayısıyla, Türkiye'nin istihdam sorununu çözmüş olursunuz. Yani sıfır işsizlik, her şey mükemmel, sorunsuz bir istihdam.

Değerli arkadaşlar, amaç nedir, amaç? Amaç “Kâğıt üzerinde işsizlik oranını ne kadar düşürdük, ne kadar çok istihdam yarattık?” görüntüsünü mü vermek, bir görüntü, bir halüsinasyon mu yaratmak ve toplumda “Ekonomi iyi gidiyor, işsizlik şu rakamda.” deme fırsatını bulmak ve toplumda bu algıyı yönetmek mi yoksa toplumun yoksul, işsiz, emekçi kesiminin geçim standardını bir nebze olsun yükseltebilmek mi? Bu getirilen hüküm, bu getirilen düzenleme öyle “Yoksul kesimin, emekçi kesimin gelir düzeyi biraz daha yükselsin.” değil; tam tersine, biz gelirin, sosyal refahın geniş tabanlara, bütün halkın her kesimine, işsize, yoksula, emekçiye adil, eşit dağıtımını beklerken onu, o alanı daraltıp onu kendi içinde bölüştürmeye çalışıyorsunuz. Yani zenginler, toplumun bir avuç -özür dileyerek söylüyorum ama bu ifadeyi yine kullanacağım- yandaş sermayesi palazlanırken yoksula düşen pay daraldıkça daralıyor ve “Bu payı da nasıl daha çok insana dağıtırız da, yoksulluğu nasıl böylesiyle yönetiriz de onların da sesini bir nebze olsun süreçte kapatırız, kısarız...” Benim önerim şu: Vazgeçin böyle şeylerden. Emegin, alın terinin hakkını ve işçinin, emekçinin toplu iş sözleşmesi, grevli toplu iş sözleşmesi haklarını ve emeginin hakkını alabilmesi için çaba gösterin; yoksul ve dar gelirli vatandaşlarımıza da aile sigortası gibi nakdî destek verin, işte o zaman belki derim ki sosyal refahı tabanda belli bir standarda çıkarıyorsunuz; geliri daha adil, daha eşit paylaşıyorsunuz. Bu yaptığımız, geliri daha da daraltmak tabanda ve “Bunu kendi içinde nasıl bölüştürürüm?”ün hesabıdır bu madde, başka bir şey tartışmaya da gerek yok diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum Sayın Sındır.

Sayın Usta, buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, çok kısa, hemen... Kısmi çalışmaya geçen birisinin yerine başka bir kısmi çalışan olduğunda onun ücretine belli şartlarda on iki ay süreyle vergiden bir istisna tanınıyor anladığımız kadarıyla. Yine, diğerlerinde olduğu gibi, uygulaması ve takibi bana göre çok zor –hani, işin iş hukukuyla ilgili veya iş gücü piyasasıyla ilgili kısımlarını arkadaşlar değerlendirirler ama- onun dışında da vergisel açıdan da uygulamasının son derece zor olduğunu düşünüyorum. İşsizliğe çare olacak bir şey değildir, olsa olsa ikisi de iş gücünde görüneceği için işsizlik rakamları üzerinde belki bir olumlu tesiri olabilir; yani işsizliği gerçekten düşüremiyoruz belki ama bu şekilde belki işsizlik rakamları üzerinde de bir etkisi olabilir.

Fakat daha derin değerlendirme açısından, Sayın Başkanım, uygun görürseniz sendikaların da bir görüşlerini alalım. Burada sendikalardan arkadaşlar var, onlar bir değerlendirme yaparlarsa belki daha sağlıklı bir şekilde görüşlerimizi ifade ederiz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, sendikalardan kim var?

Sayın Emecan, önce size mi söz vereyim yoksa sendikaları mı dinleyelim?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sendikaları dinleyelim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sendikaları dinleyelim, peki.

Buyurun.

TÜRK-İŞ HUKUK MÜŞAVİRİ FERHAN TUNCEL – Tüm Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, efendim, bu madde dün akşam Komisyondan geçen 28’inci ve 32’nci maddeyle de birlikte düşünülmesi gereken bir madde. Burada madde öz olarak ne söylüyor? Diyor ki: Tam süreli çalışan birisinin bir teşvikle kısmi süreli çalışan hâline getirilmesini öngörüyor, özeti bu maddenin. Şimdi, bu, Gelir Vergisi Kanunu açısından kusursuz bir madde olabilir ama bunun İş Kanunu açısından sonuçları olur, yansıması olur ve bu yansıma da böyle kâğıt üstünde olduğu gibi olmaz. Çünkü neden? Yani Komisyonu aydınlatmak adına söylüyorum: Burada iş bölünmekte, işi bölüyorsunuz, yani daha önceden taşeronluk uygulamasında iş yerinde bölünme vardı; dün akşam geçtiğimiz 32’nci maddede sigortalılık bölünüyordu, burada işin kendisi bölünüyor. İşin kendisinin bölünmesi için, tam süreli çalışan biri... Tam süreli çalışan kimdir? Tam süreli çalışan, kanuna göre -bizim kanunumuzda haftalık çalışma ya da aylık çalışmadan haftalık çalışma öngörülüyor- kırk beş saat. Kırk beş saatin tamamını bir işvereni hasrederek çalışan kişi tam süreli çalışan kişidir. Ki ben burada, Komisyonda demin konuşulurken fark ettim, kısa süreli çalışma ile kısmi çalışma bazen karıştırılıyor birbirine, öyle bir durum var, onu da hissettim. Kısmi süreli çalışma demek tam süreli çalışmadan önemli ölçüde az olan çalışmadır ki kanun da bunu üçte 2 olarak tarif etmiştir, yani haftalık otuz saatin altında bir çalışma süresi var ise bu, kısmi süreli çalışmadır. Şimdi, siz tam süreli çalışan birini kısmi süreli çalışmaya geçirmek için öncelikle onun iş sözleşmesini sona erdirmeniz gerekir; yani bu da bizi dün akşam geçen 28’inci maddeye götürür. Tam süreli çalışan biri, iş sözleşmesi tasfiye ediliyor, arkasından, belirli süreli de çalıştırılabilir, sözleşmeyle de çalıştırılabilir. Bu, işin bir tarafı, yani kişi mecbur işini kaybetmiş olacak, sonra tekrar kısmi süreye dönecek. Bu, bir versiyon. Diğer versiyon, kişi zorlanabilir “Siz tam süreli çalışırken kısmi süreli çalışmaya geçeceksiniz.” denebilir, bu durumda zaten işçiyi koruyan bir mekanizma yok. 2017 yılında 7036 sayılı Kanun yine bu Komisyondan geçmişti o kanunda İş Kanunu’nun 91’inci maddesi değişmişti, devletin yetkisi o maddede iş sözleşmesi sonlandırılan işçilerin korunması vardı. Şimdi devlette böyle bir yetki yok. İş sözleşmesi sonlanmışsa işçinin gideceği hiçbir mekanizma yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet...

TÜRK-İŞ HUKUK MÜŞAVİRİ FERHAN TUNCEL – Özür dilerim Başkanım, biraz vakti alır gibi oluyorum ama...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Estağfurullah, buyurun.

TÜRK-İŞ HUKUK MÜŞAVİRİ FERHAN TUNCEL – Şimdi, bu, son derece önemli. Hemen ben de sonlandıracağım konuşmamı.

Kısmi süreli çalışmaya döndürülen kişi eğer iş sözleşmesi feshedilmeden, tasfiye edilmeden bu noktaya sürüklenirse o zaman kıdem tazminatı hakları yönlerinden de sonuçlar çıkar ortaya. Yani bu madde sonuç olarak, İş Kanunu’nda sesini duyurur, burada Gelir Vergisi Kanunu’nda lafta çok güzel görünebilir ama İş Kanunu’nda olumsuz, fevkalade olumsuz etkileri olur.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet...

TÜRK-İŞ HUKUK MÜŞAVİRİ FERHAN TUNCEL – Çünkü kıdem tazminatı son ücret üzerinden alınır.

Yani ben vaktinizi fazla almayayım, bu madde tuzaklı bir madde, çok sorunlu bir madde.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Emecan...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Konfederasyondan gelenler de vardı.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Pardon, pardon...

Sayın Emecan, bir saniye.

Evet, Sayın Serdengeçti buyurun. Kendinizi de tanıtın.

HAK-İŞ GENEL SEKRETER YARDIMCISI ERDOĞAN SERDENGEÇTİ – İsmim Erdoğan Serdengeçti, HAK-İŞ Genel Sekreter Yardımcısıyım.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; öncelikle, saygıyla selamlıyorum.

Ben konuşmamda bir iki rakam vermek istiyorum, OECD ortalamalarını ve daha sonra kısmi çalışma kabul edilecek mevsimlik işçilerin sorununu, ÇAYKUR’da altı ay çalışan mevsimlik işçilerin yaşadıklarını anlatmak istiyorum, bu kısmi çalışma geçtiğinde, teşvik edildiğinde neler geleceğini anlatmak istiyorum.

Şimdi, OECD’nin -Ferhan Bey söyledi- tanımı da böyledir, haftalık 30 saatten az çalışmaya kısmi çalışma diyor, OECD. Bizim Türkiye’de yasa olarak haftalık 45 saatlik bir çalışma vardır ancak ortalamalar Türkiye’de 48 saat çalışıldığını gösteriyor. Avrupa Birliği’ndeki örneklerde mesela İngiltere’de 36,5 saat çalışma vardır, Yunanistan’da 39 saat çalışma, Danimarka’da 32,4 saatlik bir çalışma var; 30 saate indirmeyi düşünüyorlar.

Kısmi çalışma oranlarına baktığımızda da: Türkiye’de 2019 yılı rakamı, tüm çalışanlar içerisinde yüzde 9,5’miş. OECD uygulaması ise yüzde 16,7. Kısmi çalışmanın işsizliği önlediğine dair tam bulgular yok. Bir iki rakam vermek istiyorum, mesela Çek Cumhuriyetinde, Çekya’da yüzde 5,3; OECD ortalamasının altında bir kısmi çalışma olmasına rağmen işsizlik yüzde 2,7; İtalya’da OECD ortalamasının üzerinde, yüzde 18’lik bir kısmi çalışma olmasına rağmen yüzde 10,6’lık bir 2019 işsizlik oranı var. Dolayısıyla burada tam bir netlik yok. Avrupa Birliği ülkelerinde işsizliğin az olmasının sebebi haftalık çalışma saatlerinin de azlığıdır, bunu belirtmek istiyorum.

ÇAYKUR örneğini vermek istiyorum: ÇAYKUR’da 11 bin civarında çalışan var -biliyorsunuz, tüm Doğu Karadeniz ekonomisinin bel kemiği- 9 bini mevsimlik işçi. Mevsimlik işçilerin şu sorunları var: Yılda altı ay çalışabiliyor kampanya döneminde yani, yılda yüz seksen gün çalışıyor. ÇAYKUR

mevsimlik işçisi işten ayrıldığında, yani üç yıl sonra işsizlik ödeneğinden faydalanamıyor, altı yüz günü doldurmadığı için, beş yüz kırk gün çalışma primi ödemiş oluyor. Yine , mevsimlik işçi, işinden ayrı olduğunda iş akdi feshedilmediği için işsiz kabul edilmiyor, İŞKUR programlarından da faydalanamıyor ve ÇAYKUR mevsimlik işçisi hiçbir zaman emeklilik için gerekli primleri dolduramıyor.

Bu kısmi çalışma teşvik edilebilir, esnek çalışma modelleri geliştirilebilir ama daha sonra tersine EYT dediğimiz yani yaşı doldurmuş, primini ödemiş çalışan kitleleri de ortaya çıkacaktır. Biz, HAK-İŞ olarak güvenceli esneklik diye bir model geliştirdik. Esneklik uygulamaları olabilir, kısmi çalışmak isteyen çalışanlar olabilir ama iş güvencesinin de düşünüldüğü modeller geliştirilebilir diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Emecan, buyurun, lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben, bu maddeyle ilgili görüşlerimi geniş bir şekilde, geneli üzerine yaptığımız görüşmelerde zaten belirtmiştim. Şu anda teknik olarak da hem Sayın Girgin hem de STK temsilcileri bize gerçekten çok aydınlatıcı bilgiler verdiler. Aslında, durumun ne kadar tehlikeli ve riskli olduğu ortada.

İşverenler açısından sahadan aldığımız geri bildirimleri de paylaşmıştım, benzer bildirimleri Sayın Sibel Özdemir de paylaştı. Yani, işverenleri 2 gruba ayıracak olursak bir kısmı, kötü niyetli işverenler, bunu çok kötü niyetli kullanabilir. Evet, zaten böyle bir risk var. İkincisi, iyi niyetli olarak kabul edeceğimiz işverenler tarafından da bunun hiç de uygulanabilir olmadığı yönünde aldığımız geri bildirimlerin de bence değerlendirilmesi lazım. Çünkü, bu getirdiğiniz uygulama hem iş barışını bozacak hem İş Kanunu'na aykırı bir şekilde sistemi deforme edecek, geri dönülmez yaralar açacak ve siz bence elde etmek istediğiniz sonucu da bu madde uygulamaya geçtikten sonra elde edemeyeceksiniz.

Şimdi, çok açık bir şekilde, bu maddenin işsizlik rakamlarının düzeltilmesiyle ilgili olduğu açık, bunu bütün konuşmacı arkadaşlarımız da belirtti. TÜİK'in yayınladığı işsizlik oranları, zaten mevcut işsiz rakamlarını yansıtmaktan çok uzak ama belli ki TÜİK rakamlarını da bir kenara bırakırsak ülkeyi yönetenler, ciddi anlamda işsizlik rakamlarıyla ilgili, Türkiye'deki işsizlik sorunuyla ilgili çok ciddi bir sorun olduğunu fark etmiş görünüyor. Yani, bu getirilen kanun teklifindeki özellikle bu bahsedilen maddeler -28, 32 ve 16'ncı madde- sürekli bu kanun teklifi görüşülürken istihdamı arttırmak, istihdamı arttırmak, istihdamı arttırmak şeklinde...

Şimdi, değerli arkadaşlar, içinde bulunduğumuz durum hakikaten çok sıkıntılı. Sayın Bakanımız, biraz önce yapmış olduğu konuşmada -bu varlık barışıyla ilgili maddede- hakikaten ders niteliğinde bir konuşma yaptı. Orada ülkeyi yöneten hâkim güçlerin ne hâle gelebileceğini çok iyi anlattı. İşte, şu anda da Türkiye'de, ülkeyi yöneten hâkim güçler artık ülkedeki fakir, işsiz, evine ekmek götüremeyen vatandaşın sorununu çözmek yerine, ben kendimi nasıl kurtarabilirim, şu işsizlik rakamlarını nasıl daha iyi gösterebilirim, iş dünyasına nasıl daha şirin görünebilirim... Yani, artık tamamen belli ki kendine odaklı -zaten bu belliydi- birtakım öngörülerle, birtakım kanun teklifleri hazırlatarak buraya gönderiyor.

Değerli arkadaşlar, ben aslında bu kanun maddesini kendi vicdanlarınıza da sunmanızı öneriyorum. Çok ciddi yaralar açacak, sonuç da alınamayacak. Hakikaten burada insanlara “İşini ve ücretini böl yani ekmeğini böl. Kıdım tazminatı hakkından vazgeç, sen geleceğini düşünme. Sen bunu böl, bir de bunu gönüllülük esasıyla yap.” diyorsunuz. Bu nasıl olacak? Bunu da merak ediyorum ve sözlerimi bitirmeden önce şunu da sormak istiyorum: Sahada bir araştırma yaptınız mı? Bir gönüllülük var mı sahada çalışanlarda? Böyle bir bildirim geldi mi size? Siz bunu sordunuz mu, gönüllülük esasıyla bir

etki analizi yaptınız mı bu konuda, bu maddeyi getirirken? “Sayın çalışanlar, böyle bir madde gelirse siz bunu uygulayabilirsiniz, kısmi çalışmaya döner ve başka birisiyle ekmeğinizi bölüşür müsünüz?” diye sordunuz mu? Bir veri elde ettiniz mi? Açıkçası bunu da paylaşmanızı rica ediyorum.

Sayın Başkanım, bu madde çok ciddi anlamda sıkıntılı bir madde. Hakikaten, belki burada oylanacak, geçecek ama bizim bu kadar konuştuklarımızdan, söylediklerimizden sonra, STK temsilcilerinin bu kadar anlattıklarından sonra iş barışını ciddi anlamda bozacak ve uygulanamayacak böyle bir maddenin Genel Kurula gelmeden tekliften çekilmesini öneriyorum ben. Bu soruma da cevap bekliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Özen...

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Arkadaşlar, ben ekonomist değilim ama görüyorum ki bu maddeyi hazırlarken çok zorlanmışlar, hep etrafından dönerek... Halk arasında bir söz vardır, bir taşla iki kuş vurmak. Bu maddeden benim anladığım şu: İstihdamı artırmak değil, yoksulluğu, açlığı paylaşmak. Birinci amacınız bu. Bu, istihdam yaratmaz. İkinci de: Yirmi, yirmi beş yıllık bir işçinin işverenin zorlamasıyla kısmi süreli çalışmaya geçirerek... Arkadaşlar da anlattı, kıdem tazminatı hesaplanırken son aldığı ücret üzerinden hesaplanıyor. Bu ne demek? Yirmi, yirmi beş yıllık işçinin kıdem tazminatının yüzde 50 düşmesi demek. Açık açık bunu söyleyin. Yani bunun etrafından dönüp anlatmanıza gerek yok. Bugün işçiler hakkında bir yasa getiriyorsunuz, sendika temsilcileri burada, hiçbir sendika temsilcisi bunu onaylamıyor, biz işçiye düşünmüş oluyoruz! Bu nasıl işçiye düşünmekse ben anlamıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Erim, buyurun.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Kimseye “Zorla çalış.” denilmeyecek. Ben 15 yaşından beri insan çalıştırıyorum, onlarca kişi de emekli oldu, böyle bir şey yok yani. Zorla kimseyi çalıştıramazsın, gönüllülük esası... HAK-İŞ Federasyonundan Serdengeçti Bey de söyledi, Avrupa’da da var bu, bugün olan bir şey değil. Kısmi çalışmak istiyorsa çalışır, çalışmak istemiyorsa çalışmaz. Zorla yapılacak bir şey değil bu.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, parti sözcüsü arkadaşlara özellikle sormak istiyorum: Yapılandırmayla ilgili maddeleri şu anda görüşeceğiz, sizlere de dağıtıldı. Okumamızı ister misiniz veya “Okunmadan görüşelim.” dersiniz öyle görüşebiliriz, tamamıyla tercih size ait. Bu konudaki görüşünüzü...

Sayın Usta, sizin görüşünüz nedir? Yarım saat alabilir okuma süresi, tercih tamamıyla size ait.

ERHAN USTA (Samsun) – Muhteviyatına ilişkin bilgimiz var, bana göre, okunmadan da olabilir ama diğer arkadaşlarımızdan bilgisi olmayan arkadaşlarımız var.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Onu oylarınıza sunacağım zaten.

ERHAN USTA (Samsun) – Bizim açımızdan çok sorun yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Katırcıoğlu...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bizim açımızdan da yok ama...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – “Bir sakınca yok.” diyorsunuz.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir sakınca yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Kalaycı... “Bir sakıncası yok.”

Arkadaşlar, 5 adet önerge var. Her birinizde bu önergeler var. Birinci önerge yapılandırmayla ilgili kapsam ve tanımları içeriyor. İkinci önerge kesinleşmiş alacakların yapılandırılmasını içeriyor. Üçüncü önerge ortak hükümleri içeriyor. Dördüncü önerge diğer hükümleri içeriyor. BAĞ-KUR'lularla ilgili 5510'a eklenen diğer önergemiz de beşinci önergede.

Şimdi, arkadaşlar, yine de tüm grupların “Okunmadan görüşelim, müzakere edelim.” demesine rağmen ben yine oylarınıza sunuyorum:

Bu maddelerin okunmadan müzakere edilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi müzakereyi açıyorum efendim.

Sayın Usta, sizinle mi başlayalım?

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, önce bir açıklama alsak aslında.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Pardon, çok affedersiniz, açıklama alacağız her bir önergeyle ilgili.

Ayşe Hanım, buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Sayın Başkanım, değerli vekillerim; 5 madde şeklinde Komisyonumuzun gündemine gelen önergelerde bazı alacakların yapılandırılmasına ilişkin hükümler ve beşinci önergede de BAĞ-KUR borçlarıyla ilgili bir düzenleme yer alıyor.

Kanun kapsamıyla ilgili, isterseniz, öncelikle bir bilgi arz edeyim. Kanun temel olarak vergi dairelerine yani Hazine ve Maliye Bakanlığına, Sosyal Güvenlik Kurumuna, gümrük müdürlüklerine, belediyelere, özel idarelere, YİKOB'lara olan borçların yapılandırılmasına ilişkin hükümleri içeriyor. Ancak dördüncü madde şeklinde ihdas edilmesi öngörülen maddede de kapsama girecek idareler artırılıyor. Öncelikle meslek kuruluşlarının, TOBB, TESK, Barolar Birliği, TÜRMOB, ihracatçı birliklerinin üyelerinden olan aidat alacakları yapılandırılıyor. KOSGEB'in kredi alacakları yapılandırılıyor. Yine Sanayi Bakanlığı bütçesinden organize sanayi bölgelerine ve sanayi sitesi yapı kooperatiflerine verilen kredilerin yapılandırılması düzenleniyor. Özel idarelerin, belediyelerin ve belediyelerin sahip olduğu şirketlerin, yüzde 50'sinden fazlasına sahip olduğu şirketlerin irtifak hakkı ve kiralama işlemlerinden kaynaklanan kira alacakları ve hasılat payları yapılandırılıyor. Vakıflar Genel Müdürlüğü ve mazbut vakıfların kira alacaklarının yapılandırılması düzenleniyor. Kalkınma ajanslarının özel idareler, belediyeler ve sanayi odalarından olan alacakları yapılandırılıyor ve son olarak da Türk Standartları Enstitüsünün sundukları hizmet nedeniyle doğan alacaklarının yapılandırılmasına ilişkin hükümler düzenleniyor.

Yine, kanunun kapsamı genel olarak 31 Ağustos 2020 öncesindeki borçlarla ilgili. Direkt “borç” tanımını kullanıyorum efendim, çünkü kanun sadece kesinleşmiş alacaklarla ilgili hükümler getiriyor; ihtilaflı alacaklar, inceleme aşamasında olanlar gibi henüz nihayete ermemiş, üzerinde tartışma olan kısım bu kanunun kapsamında değil. Kesinleşmiş, borç olan ve üzerinde herhangi bir ihtilaf bulunmayan alacaklarla ilgili yapılanma hükmü düzenliyor. Madde metinlerinde dava açılmaması gibi ifadeler var ama bu davalar alacağın varlığıyla ilgili davalar değil, alacakla ilgili hacizler, vesaireler için açılmış davalardır, onlardan vazgeçilmesi isteniliyor.

Yine, kanunun kapsamına giren maddede “Tanımlar” bölümü var. Burada önemli olan tanım “Yİ-ÜFE”. “Nedir ‘Yİ-ÜFE’ tanımı?” diye bir bölüm açılmış durumda. Belli tarihe kadar TEFE, daha sonra yine kullanımı “yurt içi üretici fiyat endeksi” baz alınarak tanımlanıyor kanunun kapsamı ve 1 Kasım 2016’dan itibaren de 0,35 diye sabit bir oran olarak belirleniyor. Buradaki düzenleme, son üç yapılanma ile ilgili yasalamızda da var olan düzenlemedir. Yurt içi üretici fiyat endeksinin aylık değişim oranları esas alınarak alacaklar yeniden hesaplanıyor ve bu kanun hükümlerine göre ödenmesi yönünde düzenleme yapılıyor, efendim, birinci maddenin özeti bu.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Devam edebilirim, arzu ederseniz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ayşe Hanım, devam edin, anlatın.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Tamam, peki.

Şimdi, burada “Alacaklı idarelerin hangi alacakları yapılandırılıyor?” dediğimiz zaman vergi idaresinin alacaklı olduğu tüm vergiler, herhangi bir istisnası yok. Yine belediyelerin takip ettiği emlak vergisi, çevre temizlik vergisi, ilan reklam vergisi gibi tüm vergiler kapsama giriyor; vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları kapsama giriyor; vergi dairelerinin takip ettiği alacaklardan kapsama girmeyenler adli para cezaları üst kurullar tarafından, düzenleyici denetleyici kurullar tarafından verilen idari para cezaları, Covid-19’la mücadele kapsamında Hıfzıssıhha Kanunu çerçevesinde verilen para cezaları ve yasak yerlerde tütün kullanımı nedeniyle verilen para cezaları kanunun kapsamı dışında tutuluyor. Gümrük idaremiz açısından tüm gümrük vergileri, faizler, gecikme zamları, gümrük para cezaları Sosyal Güvenlik Kurumu açısından tüm sosyal güvenlik primleri, sigorta primleri, emekli kesenekleri, işsizlik primleri, tüm primler kanun kapsamında yapılandırılıyor; genel sağlık sigortası primleri, idari para cezaları, gecikme zamları, faizleri aynı şekilde. Özel idareler ve YİKOB’lar için 6183 yani Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun’a göre takip edilen alacaklar yapılandırılıyor.

Belediyelerin -biraz evvel de bahsettim- kamu alacaklarının dışında su, atık su, katı atık ücretleri, özel hukuktan doğan alacakları yapılandırılıyor; kira alacakları ve hasılat payından kaynaklı alacakları yapılandırılıyor, alacak türü olarak. En çok sorulan konulardan birisi Kredi Yurtlar Kurumuna borçlu, öğrenim kredileri kapsamda mı? Evet, vergi daireleri tarafından tahsil edildiği için Kredi Yurtlar Kurumuna olan borçlar da bu kanun kapsamında yapılandırılıyor.

Onun dışında yaygın olarak sorulan trafik cezaları, seçim, nüfus, askerlik para cezaları, yine kara yollarından usulsüz geçişler nedeniyle kesilen para cezaları, Kara Yolu Taşıma Kanunu’na göre kesilen para cezaları, Çevre Kanunu’na göre kesilen para cezaları yapılandırma yasası kapsamında yapılandırılacak, efendim.

Yapılandırma Kanunu’yla ne yapılıyor? Aslında, son 3 yapılandırma yasasına benzer hükümler düzenlenmiş durumda, alacaklar orijinal vadelerinde ödenmesi gerektiği tarihten yayımı tarihine kadar gecikme zammı ya da faizi oranları yerine daha düşük bir oranda Yİ-ÜFE dediğimiz bir katsayıyla hesaplanıyor ve borçluya ödeme seçenekleri sunuluyor. 6 ila 18 taksit, ikişer ayda bir ödemeli ödeme seçenekleri sunuluyor. Peşin ödemeyi tercih eden borçlulara yüzde 90 oranında bu hesaplanan Yİ-ÜFE tutarından indirim yapılıyor. İlk 2 taksit ödeme süresi içinde borcunu tamamen ödeyen borçlulara Yİ-ÜFE’de yüzde 50 oranında indirim yapılıyor. Taksitle ödemeyi seçen borçlular, kanunda belirlenen bir katsayı, taksit dönemine ilişkin bir ek yükümlülükle karşılaşacaklar, gerçi bu da mevcut faiz oranlarından çok daha düşük belirlendi taksit ödeme süresinin faizleri, katsayıları da daha düşük belirlendi; önceki yasalarda olduğu gibi on iki aylık dönem için yüzde 4 buçukluk bir faizi olacak bu taksitlerin.

Borçluların taksitle ödeme hakkını kullanırlarken bu kanundan yararlanmaları için ilk 2 taksiti süresinde ödemesi lazım. Ondan sonra, ilk 2 taksiti ödedikten sonra bir takvim yılında 2 defa taksiti süresinde ödememe hâlinde kanunu ihlal etmemiş olacaklar. Bu ödenmeyen 2 taksit, son seçtikleri tercihe göre, seçtikleri son taksiti izleyen ayda gecikme zammıyla birlikte ödenirse kanundan yararlanmaya devam edecekler.

Belediyeler için yüz yirmi aylık bir ödeme planı öngörüldü her ay ödenecek şekilde ve kural olarak belediyelerin genel bütçe vergi gelirlerinden aldıkları paylardan kesinti yoluyla tahsilat sistemi getirildi. Özel idareler ve spor kulüplerine yetmiş iki aylık bir dönem verildi, 36 taksitte ödeyebilecekler. Bunun dışında, eğer borçlular kanun hükümlerini ihlal ederlerse ödedikleri tutar kadar yararlanacaklar, kalan borçları yine ilgili mevzuatımıza göre takip ve tahsil edilecek.

Yine, bir diğer önemli düzenleme bu taslakta; “Borçluların önceki kanunlar çerçevesinde yapılandırdıkları borçları ne olacak?” sorusunun cevabını şöyle veriyor taslak: 7143 sayılı Kanun’a, 2018 yılında çıkan kanuna göre 13’üncü taksit ödemesi yapılmış durumda. İsteyen borçlular; bozmamış, bu kanun çerçevesinde borçlarını ödemeye devam edenler mevcut kanundan bu kanuna gelebilecekler. Nasıl gelecekler? Yaptıkları ödemeler o kanun çerçevesinde yararlanılacak, kalan borç yeniden hesaplanarak bu kanuna getirilecek ve yeniden bir ödeme süresi kazanmış olacaklar. Diğer yapılanma yasalarının ise uygulama süreleri bitti. Dolayısıyla o kanunlardan hiç ödemediler veya kısmi ödediler, yararlanma hakkını kaybetmiş borçlular da ödemedikleri tutarlar için bu kanun kapsamında borçlarını yapılandırabilecekler.

Başvuru için bu yılın sonu öngörüldü taslakta. 31 Aralık’a kadar, kanundan yararlanmak isteyen borçlular ilgili idarelere başvuracaklar. Genel olarak Hazine ve Maliyeye ve Gümrüğe yapılacak ödemeler 2021 yılının Ocak ayında, Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemeler de Şubat ayında başlayacak.

Bu kanun kapsamında yapılandırılan bir diğer borç da -Sosyal Güvenlik Kurumu açısından kapsamlı bilgi isterseniz arkadaşlarımız zaten burada, bilgi verecekler- Sosyal Güvenlik Kurumuna ait idari para cezaları.

Yine, gelir testine hiç başvurmamayanların 31 Mart 2021 tarihine kadar gelir testine başvurmaları hâlinde ilk tescil tarihi itibarıyla sigortalılıklarının başlatılması, genel sağlık sigortası primlerini sadece aslını ödeyerek faizlerinden tamamen kurtulma imkânı, BAĞ-KUR sigortalılarının borçlarını ödemedikleri takdirde hizmetlerini dondurma ve primlerinin tahsilinden vazgeçilme imkânı, hizmetleri dondurulmuş BAĞ-KUR’luların yeniden sisteme girmek istemeleri hâlinde nasıl girebileceklerine ilişkin hükümler düzenleniyor.

Özetle yasa tasarısı bu şekilde.

Sorularınız varsa efendim, açıklamaya çalışalım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Ayşe Hanım, kapsamlı açıklamalarınız için.

Önergelerle ilgili görüşmelere aradan sonra devam edeceğiz.

Şimdi yarım saat yemek arası veriyorum.

Kapanma Saati: 19.20

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 19.58****BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – 5’inci Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Değerli Komisyon üyelerimiz, görüşmelerimize kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Verilen 5 önergeyle ilgili, ara vermeden önce, detaylı bilgileri almıştık. Şimdi, bu önergelerle ilgili müzakereleri başlatıyorum.

Söz taleplerini karşılayacağım. Lütfen, söz talebi olan arkadaşlarımız işaret buyursunlar.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben, Ayşe Hanıma teşekkür ederim verdiği bilgiler için. Bir de, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafıyla ilgili bilgi almak isterim. Bir de ilave olarak, 6183’le ilgili, daha önce bu 7143’ü çıkarmıştık 2018’de; çok kapsamlıydı, matrah artırımı vesaire her yönüyle daha kapsamlı bir kanundu. Onun sonuçları ne oldu acaba? Onları öğrenmek isterim Ayşe Hanım’dan; bir de SGK’dan aynı şekilde. Aslında onun sonuçlarına göre burada bir tahminde bulunabiliriz yani, buradaki gidişatı ona göre tahmin edebiliriz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Olur, tamam. O zaman onları da alalım, ondan sonra müzakereye başlayalım.

Ayşe Hanım, sözü tekrar size veriyorum, Bülent Bey’in bahsettiği konularla ilgili bilgiler varsa onları paylaşın.

SGK temsilcimiz burada mı?

SGK BAŞKANI VEKİLİ İSMAİL YILMAZ – Buradayım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam, sözü sonra da size vereceğim.

Buyurun Ayşe Hanım.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Teşekkür ederim efendim.

6736 sayılı Kanun kapsamlı bir kanundu. 80,4 milyarlık bir yapılandırma oldu, 41 milyar lira tahsilat gerçekleşti; oranı yüzde 51’dir.

7020 sayılı Kanun sadece kesinleşmiş alacaklara ilişkin düzenleme yaptı, burada da oran yüzde 40,8 olarak gerçekleşti.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şey kaçtı Ayşe Hanım, ne kadar bildirim, tahsilat vardı?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – 7020 sayılı Kanun sadece kesinleşmiş alacaklardı; 13,8 milyar lira yapılandırıldı, 5,6 milyar tahsil edildi.

7143 sayılı Kanun henüz 13’üncü taksitinde, daha devam ediyor. 69,6 milyar kümülatif yapılandırma, şu ana kadar da 25,8 milyar tahsilatı yapıldı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 13’üncü ayda... 18 ay mıydı?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Evet, 18 ay.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam değil mi Ayşe Hanım.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Tamam.

SGK temsilcimizden de alalım bilgileri.

Buyurun.

SGK BAŞKANI VEKİLİ İSMAİL YILMAZ – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ayşe Hanım genel çerçeveyi çizdi, ben kurumumuz açısından hangi borçları kapsıyor bunları, kapsamı ve sürece ilişkin bilgi vereceğim.

31/8/2020’den önceki döneme ait olan sigorta primleri, genel sağlık sigortası primleri, işsizlik sigortası primleri, idari para cezaları, rücu alacakları, yersiz ödenen gelir ve aylıklardan doğan alacaklar, BAĞ-KUR sigortalılarının daha önceki dondurulan dönemlere ilişkin primlerinin ihyası, yine BAĞ-KUR sigortalılarının 31/10/2020 tarihine kadarki olan borçları yapılandırma kapsamına girecek. Bizim, burada yaklaşık 165 milyar alacağımızın yapılandırma kapsamına gireceğini söyleyebilirim.

Yine, genel sağlık sigortalılar bu süre içerisinde gelir tespitine giderlerse herhangi bir prim ödemeyecekler. Yine genel sağlık sigortalılar şayet kanunun yürürlük tarihinden sonra iki ay içerisinde prim borçlarını öderlerse gecikme zammı ve gecikme faizi silinecek.

Ayşe Hanım’ın da ifade ettiği gibi birçok şeyimiz ortak. Burada yine biz de gecikme zammı ve gecikme faizlerini silerek Yİ-ÜFE’yle artış yapıp borçları yapılandıracacağız. Peşin ödenmesi hâlinde yüzde 90’ı, 2 taksitle ödeme hâlinde yüzde 50’si silinecek. Yine, kurumumuzun alacakları kapsamındaki idari para cezaları aslının yüzde 50’si silinerek kalan yüzde 50 Yİ-ÜFE kapsamında yapılandırılacak. Asılları ödenmiş kurum alacaklarından feriler kalmışsa, borcun aslı ödenmiş ve ferisi kalmışsa bunların yüzde 60’sı silinecek, yüzde 40’ı Yİ-ÜFE’yle hesaplanarak yapılandırılacak. Yine 6, 9, 18 taksit olarak ödenebilecek. 31/12/2020 tarihine kadar müracaat süresi öngörüyoruz. İlk taksit bizde 1 Mart 2021’de ödenecektir. Yine belediyelerde 120 ay, spor kulüplerinde 72 ay olarak taksitlendireceğiz.

4/B sigortalılar, ek 5, ek 6 dediğimiz primini kendi ödeyenler yine yapılandırma kapsamında bulunmakta.

Bir diğer geçici maddeyle, 4/B’liler açısından, kanunun yürürlük tarihine kadar olan prim borçlarının ödemeleri hâlinde sağlıktan faydalananacaklar. Eğer yürürlük tarihinden itibaren iki ay içerisinde ödememezlerse de bu süreleri dondurulacak ve sağlıktan faydalanabilecekler. 4/B’liler için geçmiş döneme ait dondurulan primler varsa, 4/B’liler açısından bunlar da Yİ-ÜFE’yle ihya edilerek ödenmesi sağlanacak. Bu dönemde ödendiği takdirde aylık bağlanabilecek. Şimdi, bir önceki yapılandırmaya ilişkin 7020’de kurumumuzun tahsilat oranı yüzde 22,45, 2018’de yapılan 7143’te yüzde 15,39. Tabii, 7143’ün ödemeleri henüz devam etmekte.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Belki ben atladım ama bir şey sormak istiyorum. Peşin ödeme hâlinde yüzde 90 dendi ama taksitlendirmede uygulanacak şey nedir? Anapara artı faiz?

Ayşe Hanım...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Sayın Başkanım, isterseniz bir vergi örneğiyle izah edeyim. 100 liralık bir vergi, buna diyelim 80 lira gecikme zammı işledi. 80 lira yerine hesaplama yapıyoruz, 40 lira Yİ-ÜFE çıktı, 140 lira oldu. 140 lirayı peşin öderseniz, peşin ödeme talebiyle gelerseniz 40 lira yerine 4 lira ödeyeceksiniz, Yİ-ÜFE tutarının 4 lirasını ödeyeceksiniz, 36 liralık yükten kurtulacaksınız. Taksitle öderseniz, 140 üzerinden seçtiğiniz taksite göre bir katsayı var. Diyelim ki 6 taksit seçtiniz, bir yılda ödemek istiyorsunuz. 140 lirayı 0,045 oranında yani yıllık yüzde 4,5 oranında bir katsayıyla çarpıp artıracamız, onu taksitlere böleceğiz. Bu işlemi yaptık, 1’inci taksiti ödemediniz ama 2’nci taksit sırasında elinize bir para geçti, hepsini birden ödemek istiyorsunuz. O zaman, yine 2’nci taksit süresinde geleceksiniz 100 lira anapara artı 40 liranın yarısını ödeyeceksiniz 20 lira, 20 lirası silinecek.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Yani on sekiz ayı kabul eden birisi anapara ve faizleriyle birlikte bu on sekiz ayı ödeyecek.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Tabii.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam anladım.

Sayın Kuşoğlu, söz sizdeydi, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Çok teşekkür ederim tekrar.

Anladığım kadarıyla sadece 6183 kapsamındaki alacaklarla ilgili, ancak Sayın Başkan, değerli arkadaşlarımız; kamuoyunda bu yeniden yapılandırma konusunda çok geniş bir beklenti var. Yani, bir ekonomik krizin olması, pandeminin olması, böyle bir ortamda Meclisten beklenen yapılandırma çok daha geniş kapsamlı. Dolayısıyla, beklenti çok yüksekken bu kadar dar bir kapsamda bunun çıkması sıkıntı yaratabilir, beklenildiği kadar rağbet görmeyebilir diye korkarım doğrusu, yeni bir beklentiye de girilebilir o durumda. Türkiye’de çünkü farklı mülhazalar yapılıyor şu anda. Dolayısıyla, birçok kişinin yararlanmayıp daha sonraki bir yapılandırmayı beklemesi de söz konusu olabilir. Aslında, bunu genişletmekte, o beklentileri de karşılamakta yarar var ama bir daha da bu tür bir yapılandırmanın yapılmayacağını da kesin olarak ifade etmek lazım. Bunlar daha önce konuştuğumuz konulardı, hatırlıyorsanız Naci Bey zamanında da bir daha bu tür yapılandırmaların gelmeyeceği vesaire öyle bir düzenleme de yapmıştık, konuşmuştuk ama sürekli olarak bunu daha sık aralıklarla yapmaya başladık. Eğer bu kadar büyük bir beklenti varsa son bir kez daha yapaalım ve bitirelim bu bahsi diye düşünürüm ben ama bundan sonra gerçekten hiç yapılmaması lazım. Yapılmıyorsa da hiç yapmayalım, bunu bile yapmayalım diye düşünürüm.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Kuşoğlu.

Sayın Katircioğlu, buyurun lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Son anda getirilen bu 4 önerge, borçların yeniden yapılanması...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – 5 önerge.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Evet, BAĞ-KUR da var, 5, doğru.

Yani bizim esastan buna itiraz etme diye bir düşüncemiz yok doğrusunu isterseniz çünkü görüyoruz ki ekonomik kriz giderek derinleşiyor ve halkın özellikle geliri olmayan ya da varlıksız kesimleri diyelim isterseniz, büyük sıkıntı içinde. Dolayısıyla da onlara değen birtakım borç ötelemeleri, indirimleri doğrusu desteklenmesi gereken kararlar olur bizim açımızdan da. Hatta, doğrusunu isterseniz, bizim gönlümüzde yatan -ki 4 tane de önerge verdik, birazdan önünüze gelecek- sadece borçların ötelenmesi,

yeniden yapılanması değil bazı borçların kaldırılması şeklinde de bir yaklaşımı benimsemiş olmamız lazımdı diye düşünüyoruz. Çünkü yine dün yaptığımız konuşmalarda benim özellikle altını çizmeye çalıştım gibi, Türkiye'nin önündeki krizi aşabilmesi için ihtiyacı olan şey talebin artmasıdır; talebin artması doğrudan doğruya çalışanların özellikle gelirlerinin artmasıyla ilgili bir şeydir. Dolayısıyla da burada çalışan kesimlerin ekonomik sıkıntılarını aşmaya yönelik her tedbir esasında talebi de artırıcı bir etki üretecektir ve dolayısıyla da üretim ve yatırımı artırma şansımız olacaktır diye düşünüyoruz. O sebeple de bazı borçların hakikaten tamamen silinebilir olduğunu düşünüyoruz. Bunlardan bir tanesi mesela Kredi ve Yurtlar Kurumunun borçları özellikle gençlere ilişkin silinebilmesi sağlanabilir doğrusunu isterseniz genç işsizliğin bu kadar tepe yaptığı bir Türkiye'de büyük bir rahatlama sağlar diye düşünüyoruz.

Başka konular da var ama onlara girmeyeyim. Bunları dediğim gibi, önergeler gelecek ve önergeler üzerinde...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kredi ve Yurtlar var da diğerleri...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ama borçların ötelenmesi var, ben silinmesinden bahsediyorum. Yani KYK borçlarının silinmesi pekâlâ mümkündür.

Hatta başka bir şey söyleyeyim size: Bakın, Türkiye'nin, iktidarın daha doğrusu, pandemiyle olan mücadelesinde yapmadığı şey bence... Yani kredi genişlemesi yaptı, dolayısıyla da bir parasal genişleme oldu. Bunun sonuçları da belki, daha önce Sayın Durmuş Yılmaz da söyledi gibi, benim anladığım kadarıyla ekonomiye çok fazla katkısı olmadı, altına, dövize vesaireye giden, borsaya giden bir etki yarattı. Ama başka ülkeler pandemiyle nasıl mücadele ettiler diye bakarsanız orada şunu görürsünüz: Karşılıksız transfer harcamaları yaptı hükümetler. Niçin yaptılar? Çünkü bu şok sadece arzdan gelen bir şok değil, talepten de gelen bir şok; dolayısıyla da ilk defa yaşanan bir şok bu bir anlamıyla hem talep hem arz yönlü bir şok. Dolayısıyla da bizim tercihimiz bu olurdu. Yani ama yine de dikkatinize getireceğiz, 4 tane önergemiz var bu konuda, desteklerseniz de sevinirim.

Çok teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim Sayın Katırcıoğlu.

Sayın Kalaycı, buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Başta vergi ve sigorta primi olmak üzere kamu alacaklarının yeniden yapılandırılmasına yönelik bu düzenlemelere olumlu bakıyoruz. Yapılan düzenlemenin hem ekonomimize hem de vatandaşlarımıza olumlu sonuçlar getireceğini düşünüyoruz. Bazı konuların da ilave edilmesi görüşünderiz. Nedir bunlar? Çiftçimizin Tarım Kredi kanalıyla kullandığı Tarım Kredi ve Ziraat Bankası kredi borçları. Her ne kadar geçen yıl yapılandırma yapılmışsa da tabii, faizleri uygun olmadığı için fazla olumlu bir sonuç alınmadı. Uygun koşullarda bu kredilerin de yapılandırılması talebimiz var. Yine esnafın Esnaf Kefalet kanalıyla Halk Bankasından kullandığı kredilerde de benzer bir düzenleme yapılması iyi olur. Sulama Kooperatiflerinin borçlarının kapsama alınmasını öngörüyoruz.

Yine, her yapılandırmada giriyordu ama her yapılandırmayla ilgili kanundaki görüşmelerde de hep şu görüşü ifade ettim: Bu, hiçbir şekilde bundan tahsilat yapamayız çünkü tahsil kabiliyeti kalmadı. Nedir bu? TEDAŞ'ın sulama birliklerinden olan alacakları. Yani bu, on beş sene oldu herhâlde, on beş senedir gelip gidiyor, bu sefer konmamış ama konup tümüyle silinmesi bence en doğrusu olacak çünkü tahsil etme kabiliyeti yok, hiç olmazsa şeyleri meşgul etmesin.

Tabii, elektrik deyince bu tarımsal sulamadaki elektrik tarifesinin biraz düşürülmesi bizim öteden beri savunduğumuz görüşümüz. Bir de faturalamanın, elektrik faturalarının çiftçiye hasat dönemi gönderilmesinin yararlı olacağını düşünüyoruz.

Tabii, Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizim şu görüşümüz de var: Yeniden yapılandırmanın devletin gelir yapısını bozduğunu, vergi sistemini bozduğunu, vergiye olan güveni sarstığını biliyoruz ama bugünkü şartlar, özellikle pandeminin getirdiği sıkıntılar böyle bir yapılandırma yapılmasını kaçınılmaz hâle getirdi.

Yine bu kapsamda esnafımızla ilgili söyleyeceğim bazı sıkıntılar var; bunlarla ilgili neler yapılabilir, yani yürütmenin bu konularda ek tedbir alması gerektiğini düşünüyorum. Kimlerdir bunlar? Özellikle küçük esnafımız yani aylardır çalışamayan esnafımız var, çalışsa bile müşteri gelmeyen yani masrafını dahi çıkaramayan birçok esnafımız var; işte kantincisi, yurt işletmecisi, lokantacısı, kafecisi, berberi, nakliye esnafımız, servisçiler, halk otobüsçüler, dolmuşçular, taksiciler, kahveciler, düğün salonu işletmecileri gibi yani hakikaten bu pandemi döneminde en fazla etkilenen bir kesim var. Bunlara yönelik ek tedbirler alınması gerektiğini düşünüyoruz.

Tabii, hep söylediğimiz bir konu var, 11'nci Kalkınma Planı'nda da öngörüldü, vergi reformu. Yani bu yapılandırmayı yapıyoruz bari arkasından hemen vergi reformunu da gerçekleştirelim. İki gündür hep tartışıyoruz, geçici maddeler asıl maddelerin sayısını geçmiş durumda vergi kanunlarında. Bu konuda da bir an önce gelir vergisi, kurumlar vergisi, Vergi Usul Kanunu'yla ilgili reformist düzenlemeyi yapalım ve bundan sonra bir daha yeniden yapılandırmaya gitmeyecek, mükellef sayısını artıracak, vergi ödeyenleri cezalandırmayacak bir sistem kuralım diyorum, bu konuda da çağrımızı yineliyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Kalaycı.

Sayın Usta, buyurun, lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, eski bir teknisyen olarak, normal şartlarda ben bu tür yapılandırma işlemlerine çok sıcak bakan birisi değilim. Ancak arkadaşlar da ifade ettiler, hakikaten şu anda içinde yaşadığımız durum farklı bir durum. Bunu tamamen gönül rahatlığıyla söylüyorum ki şu anda cidden böyle bir şeye ihtiyaç var, hatta toplumdaki beklenti şu anda önümüze gelen bu maddelerdekinden de daha geniş kapsamlı bir beklenti var. Biz buna bu anlamda olumlu bakıyoruz. İlave olarak da şunları söyleyebilirim: Şimdi, ekonomik kriz, pandemi nedeniyle veya pandemiden kaynaklı -her neyse- bu sıkıntıları hepimiz biliyoruz ve bunlar, özellikle pandemi diyelim ki hemen bu yılın sonuna filan bitecekmiş gibi de görünmüyor dolayısıyla bu önümüzdeki yılda da devam edecek. Özellikle küçük esnaf açısından da diğer mükellefler açısından da bu ekonomik sıkıntıların devam edeceğini öngörmek zor değil. Bu anlamda, bu yapılandırmadan istediğimiz sonucu elde edebilmek için ödemesiz sürenin biraz daha uzun tutulmasının ben daha uygun olacağını düşünüyorum. Yani, burada ocak ayından itibaren vergilerde, martta veya şubatta da sosyal güvenlik primlerinde birinci taksit ödemeleri başlayacak. Bunun yerine, bizim buradaki önerimiz Sayın Başkan, ödemesiz sürenin pandeminin gidişatını da dikkate alarak bir yıl kadar olması. Yani, on iki aylık veya bir yıllık bir ödemesiz süre ondan sonra da daha kolay ödenebilmesi için de on sekiz ay taksit, burada maksimum taksit süresi on sekiz ay, on sekiz ay değil de otuz altı ay olması şeklinde bir önerimiz var. Eğer bunu yapabilirsek... Yani geçmiş katılımlara da baktığımızda işte sosyal güvenlikle yüzde 20 civarında buraya bir katılım var yapılandırmaya, vergide de yüzde 40 civarında anladığım kadarıyla -veya kimisinde fark ediyor, biraz daha yükse de olabilir- böyle bir katılım var, bunların da ben daha yüksek oranlara çıkacağını düşünüyorum. Yani

kolaylaştırmamızda fayda var çünkü aralık ayı bugünkünden daha da bir kısım özellikle küçük esnaf açısından sorunlu geçeceğe benziyor. Eğer bunu yapmaz isek yine bir süre sonra tekrar bir yapılandırma ihtiyacı olacak, toplumdan böyle bir talep, beklenti artacak.

Burada diğer bir husus, biraz daha genişletme anlamında talepler de geliyor bize. Özellikle çiftçi borçları, tarım kredi kooperatiflerine olan çiftçi borçları, esnaf kefalet kooperatiflerine olan esnaf borçlarında böyle bir... Yani bunu bankalardan alınan krediler gibi düşünmeyelim, bu da yarı kamusal bir şey, bir durum. Dolayısıyla bunların da böyle bir kapsama alınması hem esnafımızı hem de çiftçimizi rahatlatacaktır diye düşünüyorum.

Diğer bir husus, -yanlış söylüyorsam arkadaşlar düzeltirse hani yanlış bir şey üzerine yorum yapmamış olurum- belediyelerin alacakları için de yine buradaki kurallara tabi olacaklar. Mesela biz şimdi işte Ankara'da olduğu için AŞTİ esnafının durumunu biliyoruz. Orada hakikaten yani onda 1'e düşmüş oran önceki dönemin hasılatlarına cirolarına göre. Mesela oralarda belki belediyelere asgarisi bu olmak koşuluyla inisiyatif de verilebilir. Bilmiyorum, böyle bir inisiyatifleri var mı? Yani mesela onlar on sekiz ayda değil de belki otuz altı ay yapılandırılacaklar, belki onlara bir inisiyatif verilmesi hem kendi alacaklarını tahsil etmeleri açısından hem de esnafın biraz daha nefes alması, soluk alması açısından faydalı olur diye düşünüyorum. Bir de bu ertelenen -yukarıda da konuştuk- vergi ve prim borçları mart, nisan, mayısındaki vergi, prim yükümlülüklerini ekim, kasım, aralığa ertelemiştik, şimdi bunlar tabii zannediyorum alacaklar kesinleşmiş hâle gelmediği için bu kapsama girmiyor teknik olarak. Ancak sanki bunun da bir yolunu bulmak lazım yani bunları zaten biz erteledik yani ödeyememe durumunda burada da hemen yarın tekrar sıkıntılar başlayacak. Bu pandemi nedeniyle madem ertelendi, dolayısıyla bunları da bu kapsama almanın -teknik açıdan çok zorluk olmayacaksa- onun yolunu bulmanın da faydalı olacağını düşünüyorum.

Son olarak da tabii, her şeye rağmen bir de vergisini ödeyen mükelleflerimiz var, onları da bir ödüllendirmek gerekir çünkü vergisini ödeyemeyenlere birtakım kolaylıklar sağlıyoruz. Bu yapılandırma, bir kolaylık demektir, normal vergi ve zam cezalarını almıyoruz, işte daha az miktarda bir şey alıyoruz. Onları da vergisini zamanında ödeyen mükellefleri de ödüllendirecek bir hususu da bu maddeye eklemenin ben faydalı olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Usta.

Sayın Aydemir, buyurun lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, önergemizde hemen hemen toplumun bütün kesimleri, bütün kesitleri var. Değerli Kalaycı'nın ifade ettiği özellikle çiftçi borçlarına dönük olan kısmı bilahare görüşülecek inşallah, o ifadelerine biz de katılıyoruz.

Burada çok önemli bir vurgumuz var, onu burada kayda geçirmek lazım. Covid-19'la mücadeledeki uygulanan cezalara dönük bu işlerden onları arı tutmak yani af kapsamı içerisine almamak en mühimiydi çünkü şöyle bir şey yapıyor, onu birçoğumuz etrafımızdan görebiliyoruz: "Yazılsa da önemli değil." filan denip sıhhat mevzusunda çok gayriciddi davranan kesimler vardı, bu bizim kararlığımızı da gösteriyor, bu açıdan çok önemlidir. Dolayısıyla önergemiz uzun zamana sari beklentileri karşılayacak inşallah.

Ayşe Hanım'a ben çok teşekkür ediyorum, çok tafsilatlı bilgiler verdi. Noksanları da varsa onlar da izale edilecektir, giderilecektir, böyle de bir beklentimiz var inşallah. Hayırlı uğurlu olsun diyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Aydemir.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Benim sadece sorum olacak, içerikle ilgili değil, Bakanlık Temsilcisi Ayşe Hanım’a. Yeniden yapılandırma ihtiyacı ne zaman ortaya çıktı acaba? Aciliyeti nedir bu kadar? İki gün süreyle çalışan Komisyonumuza bir anda yıldırım gibi düştüğüne göre ve çalışmalarımızı adeta ikiye böldüğüne göre çok acil olsa gerek. O zaman ihtiyaç açısından bu kadar acil olan şey, neden son dakikaya bırakıldı? Yetki, görev ve sorumluluk ilkesi gereği, son dakikaya bırakanlar açısından Bakanlığınız bir işlem yapacak mı? Rahat yanıt verebilirsiniz çünkü bu metne hiç dokunulmayacak, zaten 31 Aralık diye de öngörmüşsünüz, nasılsa yasalaşacak diye.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Kaboğlu.

Sayın Girgin, buyurun lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Şimdi, teklif önümüze gelince yemekten önce, Muğla Yatağan’dan, kendi seçim bölgemden bir esnaf kardeşimi aradım. “Sevgili kardeşim, yapılandırmalarla ilgili böyle böyle düzenlemeler geliyor, ne söylemek istersin?” dedim. Aynen söylediğini söyleyeyim size: “Yapılandırma olsa ne olacak ağabey? Millet de para mı var? Üç ay sonra işler gene tıkanır.” Deddiği aynen bu ve bir sorusu da var: “Sizce neden ödeyemediler de yapılandırmaya muhtaç kaldılar?” diye sor ağabey.” diyor. Sorusunu aynen bu şekilde iletiyorum: “Şu anda, tabii pandemi döneminde işlerin iyice sardığını ve bu yapılandırılan borçları ödeyebileceklerini size düşündürten nedir?” diye onu da soruver ağabey.” diyor. Ben bu vatandaşın sorularını size sormak istiyorum, aktarmak istiyorum; elçiye zeval olmaz.

Şimdi, geçen hafta içerisinde KOBİ ziyaretleri nedeniyle, Genel Başkanımızın da görevlendirmesiyle bölgedeydik. Muğla Milas’ta bir manifaturacıya girdik, dedi ki: “Mart ayından önce ben düğün hazırlıklarımı yaptım ve malı dükkânıma getirdim. Mart ayında bir pandemi patladı, elimdeki bütün mal kaldı, çekler şişti. Şu anda babamdan miras kalan evi sattım ve kendi oturmakta olduğum evi de satılığa çıkardım. Borcumu bu şekilde ödemeye çalışıyorum. Tek şansım dükkânımın kendimin olması.” dedi. Şimdi, ne istiyorsunuz dedim. “Kredi veriyorlar, e, şimdi taksit, erteleme, kredi verme bunların bize hiçbir yararı yok.” diyor esnaf. Neden? Çünkü veriyorsa faiziyle veriyor, doğrudan bir gelir desteği yok. Bir kere kırmızı yedi, “Kırmızı yediğimden dolayı, bankaya gittiğimde zaten sicil affı olmadığından dolayı da kredi de çekemiyorum.” diyor. Onun için, esnafın özellikle sormak istediği şey şu: “Bu af düzenlemelerinin içerisinde sicil affı var mı?”

Şoför esnaflarıyla görüştüm “Altı aydır kontağı kapattık.” diyor. Ticari yakıt desteği var mı yapılandırma programının içerisinde? Biraz önce Sayın Katırcıoğlu söyledi, gençlerimiz diplomayla değil, bir de KYK borçlarıyla evlere dönüyor. “KYK borçlarının silinmesiyle ilgili bir çalışma var mıdır bu yapılandırmanın içerisinde?” diye vatandaşın sorusu var. Ben de bunları sizlere soruyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Girgin.

Başka söz talebi olan var mı?

Buyurun Sayın Sındır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Tabii, 5 ayrı madde ihdasını biraz daha inceleyeyim, bütün, eksiksiz göreyim de yanlış bir şey ifade etmeyim diyordum ama zamanım yetmedi.

Bu, belediyelerle ilgili zannediyorum hem Çevre Kanunu'na dayalı hem de 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'na dayalı bazı atık su ve katı atık borçlanmalarının ödemelerinin yapılandırılması da var. Su ve atık su var da mesela yol harcamalarına katılma payı dâhil midir burada onu göremedim, daha doğrusu belki benim dikkatimden kaçtı. Şimdi, aslında, yerel yönetimlerin de bir yandan emlak vergileri yapılandırılıyor, bir yandan... Esasen benim partimin ve şahsımın dünyaya bakışı, siyasal anlayışı devletin bu tür yatırımlarının vatandaşlara ödetilmesini de doğru bulmam yani yol harcamalarına katılma payı ödemeleri bana göre yanlıştır. O yol zaten devletin asli sorumluluğudur, yapmalıdır veya su ve atık su düzenlemeleri devlet yatırımdır, kamunun yatırımdır, bütçesinden yapar, kaynağını bir şekilde yaratmakta mükellef ama o yoldan yararlanan vatandaştan alınıyor o yolun bedeli. Neyse, bunlar yapılandırılıyor.

Peki, belediyelerin yapılandırılacak olan bu alacaklarının toplamı, yekûnu nedir, belediyeleri ne durumda bırakacaktır? Bunu merak ediyorum; bir. İkincisi, evet, çiftçimiz -gerçekten bunu samimi söylüyorum, siyasi bir vurgu olarak değil- çok zor durumda yani kredi borçlarını ödeyemiyor, BAĞ-KUR borçları, sulama kooperatiflerine, sulama birliklerine olan borçları, elektrik borçları var. Dolayısıyla bunların yapılandırılmasını da önemsiyorum ama, tabii, yapılandırma dediğimiz şey borcun ötelenmesi. Şimdi, bugüne kadar pandemi nedeniyle esnafa birtakım ödemeler yapıldı, kredi borçlandırmaları yapıldı. Bu ödemelerin uzatılmaları ve daha sonra bunların yeniden yapılandırılmaları gündeme gelecek. Bu yapılandırma, yapılandırma aslında taksitlere bölünen... Asıl bu taksitlerin her biri ayrıca bir yapılandırma ihtiyacı duyacak çünkü biriktikçe birikiyor, ötelenlikçe ötelenecek ve üst üste bunlar birikiyor. Bu, çözüm değil, belki bir nebze sıkıntıyı rahatlatıcı bir önlem, belki de olması gereken bir düzenleme ama çözüm değil. Gene de çözüm getirici yani gerçekten bu sorunu ortadan kaldıracak, bir daha yapılandırmaya ihtiyaç duyulmayacak bir ekonomik yapı, ekonomik düzen üzerinde daha çok kafa yorsak daha çok sevinirim. Yapılandırma, tabii, devlete olan borcunu zamanında ve düzenli olarak ödeyenlerin –ben size söyleyeyim- “Hay Allah, bu sefer ödemeseymişim keşke yani ben o kadar zor duruma soktum kendimi, çocuğumun rızkından devlete olan, kamuya olan borcumu verdim, vermeyenler şimdi ne âlâ işte yapılandırdılar, faizlerinden şey yapıyorlar.”... Hatta faizi yüzde 90 oranında incek daha erken öderse değil mi? Ocak 2021 öncesi ödenirse faiz borçları yüzde 90 oranında indirim tabi anladığım kadariyle. Yani bu aslında toplumda bir kültürel yozlaşma. Devlete vergisini düzenli ödeme alışkanlığını ortadan kaldıracak, bu kültürü, devletine sahip çıkma ve aidiyet duygusunu da yozlaştıracak düzenlemeler bunlar. İhtiyaçsa, evet, içinde bulunduğumuz koşullar bu ihtiyacı gerektiriyor ama bu gittikçe artan sıklıkta yapılandırma ihtiyaçları gerçekten bu kültürel yozlaşmayı da beraberinde getiriyor. Ödeyenler ve ödemeyenler arasında doğan bu yükümlülüğün maliyeti, aradaki fark, bu maliyet farkı, bunun devlet tarafından üstlenilmesi de bir adaletsizlik, toplumda bir eşitsizlik yaratıyor diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, bu haksız, yasal olmayan, kayıtsız, adına ne dersiniz deyin, kara para, ak para, gri para, kazancın ödüllendirilmesi, bir yandan işçi ve emekçinin haklarının elinden alınması, daha zor şartlara sürüklenmesi, şimdi yapılandırma... Gerçekten zor bir dönemden geçiyoruz. Bunu salt pandemiyle falan doğrudan ilişkilendirmek doğru değil. Pandemi nedeniyle esnafın, iş yapmayan, mekânı zorla kapatılmış, kapatmak zorunda bırakılmış esnafın kira borcu vesaire bütün bunlar malum, evet, bunlar üzerinde birtakım... Devlet bu insanları, esnafı bu duruma zorladığı için, aldığı kararlarla bu esnafı zor duruma düşürdüğü için bunun maliyetini üstlenme sorumluluğunda ama bütün bunlar bir kenara, bizim daha ciddi, ülkeyi yöneten siyasal iktidarın daha sorumlu ve üretime yönelik neler yapılabileceğini, bu yapılandırmanın bir daha yaşanmaması için ne gibi önlemler alınması gerektiğini daha dikkatli... Ve bizim buna daha çok zaman ayırmamız, daha çok kafa yormamız gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Sındır.

Sayın Özdemir, buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir soru soracaktım: Ayşe Hanım sunuşunda, 165 milyarlık bir alacak yapılandırılacağını söyledi. Bu, hangi süreci kapsıyor yani hangi tarih aralığında birikmiş bir alacak? Şöyle ki, sunuşunuzda, 165 milyarlık bir alacak yapılandırma kapsamına alınacak bu düzenleme ile... SGK temsilcimiz söylemişti, affedersiniz. Bu, hangi tarih aralığında gerçekleşti? Şöyle ki hani, pandemi -mart sonrası- biriken bu alacaklar ne kadar yani ödenmeyen alacaklar ne kadarını kapsıyordu?

E, bir de zaten, şu an bu kriz ortamında gerçekten farklı beklentiler var, yapılandırma dönemsel getirilen bir süreç, beklenti de oluşmuş bu yönde. Ama pandemi sonrası süreçte etkilenen esnaf; küçük ve orta boy işletmeler ve belli sektörlerdeki örneğin, eğitim sektöründe etkilenen belli esnaf grubu. Mevcut borçları var zaten mart sonrası, bununla birlikte yapılandırma sonrası borçları olacak. E, neyi öngörüyorsunuz yani nasıl bir geri dönüş bekleniyor, nasıl bir rakam beklentisi var bu süreçte? Daha ciddi boyutta, tabii daha kapsamlı ve pandeminin etkilerinin, pandemiyle etkilenen sektörlerle dönük daha ciddi düzenlemeler düşünülüyor mu acaba?

Teşekkürler.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet teşekkür ederim.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de soru sormak istiyorum. Tabii, biraz önce söylediğim gibi beklentilerin altında olunca, özellikle...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Sayın Kuşoğlu, bir saniye...

Ayşe Hanım, sorular size geliyor, lütfen not alın; az sonra söz vereceğim SGK Başkanımıza, size.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu KYK borçlarıyla ilgili olarak epey bir beklenti vardı, Sayın Cumhurbaşkanı da bunu dile getirmişti. Kaç kişi, ne kadarlık bir alaktan bahsediyoruz? Bunların yeniden yapılandırılması büyük bir sıkıntı olacak yani yeniden yapılandırma için başvuran zaten onu öder. Kaç kişiden bahsediyoruz ve ne kadarlık bir tutar söz konusu?

Bir de, bu dönemde -Sayın Başkan, siz de biliyorsunuz- rekor sayıda icra dosyası var. Şimdi, bu icra dosyalarıyla ilgili beklentiniz nedir; Adalet Bakanlığıyla görüştünüz mü, bunların ne kadarını halleder bu? İcra safhasıyla ilgili hiçbir şey yapmayacak mıyız ya da ne kadarlık bir ferahlama getirecek? Yani bu dönemde icra dosyalarıyla ilgili bir şey yapılmayacaksa da bu çok anlamsız kalacak yeniden yapılandırma, değil mi? Öyle görünüyor. Bir cevap verilebilirse ona göre yorum yapacağım.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Emecan, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de aslında soru soracağım: Şimdi, Ayşe Hanım'dı zannederim “Kanun sadece kesinleşmiş borç olan ve üzerinde herhangi bir ihtilaf olmayan borçlar için geçerli.” diye. Şimdi, bu yapılandırma toplum tarafından uzun süredir aslında bekleniyordu. Her ne kadar yapılandırma olayını çok sağlıklı

bulmadığımızı söylesek de -yani zamanında ödeyenleri aslında bir anlamda cezalandıran bir uygulama ama- ülkenin içinde bulunduğu bu koşullarda, ekonomik koşullarda, pandemi koşullarında böyle bir ihtiyaç hakikaten vardı ve yoğun şekilde de beklenen bir talepti. Ancak baktığımız zaman ödeme koşullarına, zaten birtakım ciddi teknik hesaplamalar getirmişsiniz “tamamını peşin öderse, yarısını peşin öderse” gibi biraz önce açıkladınız. Bunların yanında, o vadelerin de çok uzun olmadığını söylememiz lazım. Yani bu tanınan ödeme süreleri borçlu insanlar için ne kadar yeterli olacak? Şimdi insanlar üretilmiyor, insanlar satış yapamıyor. Şimdi tekrara düşmek çok istemiyorum, diğer vekil arkadaşlarımız da bahsettiler. Yani insanlar zaten “yandım Allah” dediği için yapılandırma bekliyorlardı. Acaba toplumun beklediği bu yapılandırma modeli sizin getirdiğiniz model mi? Yani sahada aldığınız geri bildirimlerle mi yaptınız bu planlamayı yoksa sadece kendiniz oturup kendi içinde bulunduğunuz durumda vazgeçeceğiniz alacaklar şeklinde mi?

Şimdi, insanlar yoğun şekilde sicil affı bekliyorlar. Sicil affı çıkmadığı için krediye ulaşmakta ciddi anlamda zorlukları var. Şimdi, çok onaylamasak da bu yapılandırmayla ilgili uygulamaları bazı insanlar belki de kredi çekip borçlarını kapatmak, en azından biraz ekonomilerini, kendilerini döndürmek isteyecekler. Şimdi sicil affı olmayınca ellerinde böyle bir imkân da olmayacak. Üretim yok, satış zaten az, pandemi... Bakın, deminden beri gazetede Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin Koca’nın açıklamalarını okuyorum. Yani patladı, bir sürü ilde ciddi oranda yükselme var. Belki de insanlar devlet ekonomiyi kapatmadan evlerine çekilecekler. Evlerine çekilme durumunda zaten ekonomide yine bir yavaşlama olacak. Bu yavaşlama olursa bu insanlar, bu esnaf, sokakta çalışan, dükkân sahipleri, üreten insanlar nasıl para kazanacaklar da, neyle bu yapılandırmadan yararlanıp borçlarını ödeyecekler? O nedenle, belki bu vadelerin tekrar bir gözden geçirilmesi gerekebilir. Eğer gerçekten bu işten sonuç almak isteniyorsa yani bu yapılandırmadan hakikaten çok fazla kişinin yararlanması, kasaya da para girmesi -e, biz de isteriz insanlar yararlanınsın- isteniyorsa hem bu sicil affının belki tekrar bir düşünülmesi hem de vadelerin biraz daha uzatılması gündeme getirilebilir, yeniden bir düzenleme yapılabilir diye düşünüyorum.

Şimdilik bu kadar Başkanım, teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yılmaz, buyurun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Geçen sene bu zamanlar 2020 yılı bütçesi yapılırken koridorlarda bir grup insan dolaşıyordu ve bir ay buradan gitmediler. Hatta bazıları çocuklarıyla beraber geldiler. Bunlar 1416 sayılı Yasa gereğince yurt dışına öğrenime gönderilmiş ama bir şekilde başarısız olmuş ve dolayısıyla 100 bin doların üzerinde tazminata mahkûm olmuş ve ödeyemeyen kişiler. Acaba bununla ilgili toplumdan bu düzenlemeyle ilgili herhangi bir talep geldi mi? Bununla ilgili bir şey, bir bilgi var mı? Bir düzenleme yapılması düşünülüyor mu? Sadece onu sormak istedim ama bu sene tekrar gelecekler, bu koridorlarda hepimize sıkıntılarını iletcekler.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Sındır, herhâlde kısa bir şeyiniz var galiba sizin.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Evet, aslında söz istediğimde kısa bir sorum vardı, sonra Sayın Emecan sordu. Sicil affını soracaktım, 2017 yılında en son çıkmış olan sicil affından bugüne gene kredi borçlanmaları nedeniyle, ödeyemediği borçları nedeniyle kara listede olan ve hayatını sürdürebilmek için krediye ihtiyacı olup bundan yararlanamayan esnaf için böyle bir düzenleme düşünülüyor mu?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yıldız, buyurun.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben de Ayşe Hanım’a şunu sormak istiyorum: Bu kanunu çıkarırken sicil affı çıkmadan vatandaş gidip nasıl kredi çekecek? Bir kredi olayı çıkardınız pandemi sürecinden dolayı -ben kendi bölgeden bahsediyorum, Aydın’dan- yüzde 80 esnaf müracaat etti, sicil affından dolayı kredi çekemedi.

İki; şimdi, 20 milyona yakın icra dosyaları var. Bu icra daireleri bu işin içine dâhil edilmedikten sonra bunun kamuoyuna, topluma hiç faydası olmaz. Özellikle icra dairelerinin bu konuda hassasiyetini dile getirmeniz gerekiyor.

Kamu bankaları -bankalar burada yok- değerli milletvekillerim, biliyorsunuz, bu bankalar 10 bin lira borcu olan adamın şu an faizle beraber 100 bin lira oluyor. Ama bunları tahsil etmediği zaman banka bu alacaklarını başka firmalara satıyor, en büyük tehlike burada. Bu firmalara sattığında -örnek vereyim, 50 milyar alacağı varsa- bu firmalar bu dosyaları satın alıyorlar ve resmen mafya usulü bir şekilde vatandaştan bunu tahsil ediyorlar. Ben buna şahit oldum kendi bölgede. Adamın 20 bin lira borcu var, 150 bin liraya çıkmış. Aslında banka o dosyayı diğer firmaya 20 bin liraya temlik vermiş, satmış yani ve emekli uzmanlar, emekli polislerden oluşan bir ekip kurmuş o firma ve gidip borçluları “Bu parayı ödemediğiniz takdirde çocuğunuzu öldüreceğiz, şu yapacağız, bunu yapacağız.” diye tehdit ediyorlar. Bence bunun içine kamu bankaları ve bankaları da koymamız gerekiyor. Bunların da cevabını bekliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Dilbay...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Bir soru daha sorabilir miyim?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Teşekkür ederim Başkanım anlayışınız için.

Ayşe Hanım, demin, daha önceki yapılandırmaları verdiniz de şu andaki alacaklarımız neydi, ne kadar alacak var, onu vermedik. Bir de aynı soruyu SGK için de soruyorum: Şu anda SGK’nin ne kadar alacağı var? Bir de geçmiştekileri çok hızlı geçtiniz not alamadık, tekrarlayabilerseniz memnun olurum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Bakan Yardımcımız söz istiyor.

Buyurun Osman Bey, buyurun Sayın Bakanım.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben önce birkaç konuda yorum yapmak isterim, sonra Ayşe Hanım’a devredeceğim detayları onda olduğu için, çok hâkim zaten gördüğünüz gibi.

Öncelikle sayın milletvekillerimden özür diliyorum isimlerini not etmedim ama birkaç konuda cevap da vermek isterim sorulara. Bence en önemli soru -ki doğru bir soru, birkaç vekilimiz de dillendirdi- “Niye sadece yapılandırma, niye daha önce -örneğin- 7143’te olduğu gibi kasa affı, stok affı gibi aflar yok?” diye soruldu. Bu çalışmanın, bu inisiyatifin en önemli hedefi, tıkanmış olan insanlara bir şekilde bu tıkanmayı gidermek için bir yol göstermek. Stok affı, kasa affı gibi konular bu tıkanmayla ilgili değil. Bunlar aslında kayıt dışı ekonomiye yardım eden elementler. Kasa affını getirdiğiniz zaman özellikle patronların şirketlerindeki fonları çekip kasada varmış gibi göstererek yani

yalan miktarlar göstererek vergisini ödemedi işte bonusu, maaşı vesaireyi ödemesini sağladıkları bir yöntem. Bunu affederek “Evet, biz vergi almadan bunu geçiştirmeyi sağlıyoruz.” diyoruz. Böyle bir şey artık söz konusu olmayacak, bunu vurgulamak isterim ama yapılandırma, dediğim gibi, tıkanmış olan insanlarımızın bu tıkanmayı aşmasında yardımcı olacağını düşündüğümüz bir yöntem. Af tamamıyla farklı yönlere gidiyor, onu vurgulamak isterim.

Başka bir sayın vekilim “Bu niye şimdi geldi, niye son dakikada bu gündeme geldi?” diye sordu. Biz bunu çok uzun süredir çalışıyoruz ve olabildiğince çok halk kesimini kapsayabilmesi için her kurumla konuşarak bu aşamaya getirdik. Olabildiğince -dediğim gibi- herkesi kapsadık. Hâlâ şu anda bile vekillerimizin teklifi oluyor “Şu olabilir mi, burası olabilir mi?” diye. Gelir İdaresinin inisiyatifinde gelişti ama sonuçta devletin ulaşabileceği her yeri kapsamasını istediğimiz için epeydir çalıştığımızı söylemek zorundayım.

Bu arada, yol harcamaları katkı payı şu anda dâhil edilmiş durumda, bu maddede var.

Sicil affı, Ticaret Bakanlığını ilgilendiren bir konudur, beraber çalışmak gerekir. Bu bizim Hazine ve Maliye olarak öne alabileceğimiz bir konu değildir. Bunun bilinmesini özellikle istedim.

İcra da efendim, biliyorsunuz, özel hukuktur. Milyonlarca dava olduğu doğru ama özel hukuka biz karışamayız. 2 özel kişi arasındaki probleme biz “Hadi şunu affedin, yapılandırın.” diyemeyiz.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Kamu alacaklarından bahsediyoruz Sayın Bakanım.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Peki.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, buyurun siz.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Bir de efendim son bir şey daha, yanlış anlaşılma olabilir, belki ben yanlış anladım. On sekiz ay değil, 18 taksit otuz altı ay, yani iki ayda bir ödeme olacak. Bunun da hani yanlış anlaşılma varsa bilinmesinde fayda var.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Dilbay buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Teşekkür ederim efendim.

Öncelikle, sıradan gitmek istersem Gelir İdaresi Başkanlığının görev alanına giren, takip ve tahsiliyle yükümlü olduğu alacak grubunda bu kanun kapsamına giren alacak tutarı 289 milyar liradır.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu kanun kapsamına giren toplam alacak ne kadar?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Bu kanun kapsamına giren 289 milyar liradır.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hangi tarih itibarıyla?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – 31/8/2020 itibarıyla.

Kredi ve Yurtlar Kurumu ve öğrenci borçları konusu: Kredi ve Yurtlar Kurumunun alacakları vergi daireleri tarafından tahsil edilir, icra dairelerine gitmez bu dosyalar. Vergi dairelerinin zaten icra yetkisi vardır, vergi daireleri tarafından tahsil edilir. Şu anda vergi dairelerine takip için intikal etmiş borçlu sayısı yaklaşık 3,1 milyon kişi, Kredi ve Yurtlar Kurumu tarafından Maliye Bakanlığına tahsil edilmek üzere gönderilen alacak tutarı da 5,3 milyar TL. Yurt dışı eğitim ve öğretim amaçlı burs alan kişilerin ise Kredi ve Yurtlar Kurumuyla ilgisi yok, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden bu burslar kendilerine veriliyor ve mecburi hizmet karşılığı olarak. Eğitimlerini tamamladıktan sonra eğer bunu ödemezlerse burs olarak kullandıkları tutarı ödemeleri gerekiyor. Bu kategorinin vergi daireleriyle ilgisi yok. Bu, özel hukuk hükümlerine göre tahsil edilen bir alacaktır dolayısıyla bu yasanın kapsamında yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yalnız, orada şu var Ayşe Hanım: Mecburi hizmet kapsamında, ilişkili olduğu kurumda çalışmadığı takdirde ödeme yapacak, yoksa ödeme söz konusu değil.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Tabii, tabii efendim. Yani ödemeyi gerektiren bir yükümlülük olursa özel hukuk çerçevesinde takip edilen bir alacak o da.

Bir önceki yapılandırma yasalarını sayın vekilim tekrar etmemi istedi. 6736 sayılı Kanun: Yapılandırılan 80,4 milyar lira, tahsilat 41 milyar lira, oran yüzde 51. 7020 sayılı Kanun: Yapılandırılan 13,8 milyar lira, tahsilat 5,6 milyar lira, oran yüzde 40,8. Hâlen ödemesi devam eden 7143 sayılı Kanun: Yapılandırılan 49,6 milyar lira, tahsilat 25,8 milyar lira, bugün için ödeme oranı yüzde 37,1.

Sosyal Güvenlik Kurumunun rakamları bende yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

İsmail Bey, buyurun.

SGK BAŞKANI VEKİLİ İSMAİL YILMAZ – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın vekilimiz 165 milyar liranın hangi döneme ait olduğunu sormuştu: 31/8/2020 tarihine kadar olan kesinleşmiş borçlar.

“Pandemi döneminde ödenmeyen, bu kapsama giren borç tutarı ne kadar?” diye sorulmuştu: Yaklaşık 20 milyar lira.

Yine, sayın vekilimiz diğer yapılandırma kapsamındaki tahsilat oranlarını sormuştu: 6736 sayılı Kanun kapsamındaki yapılandırma 43,7 milyar lira, 10 milyar 137 milyon lira tahsilat, tahsilat oranımız yaklaşık yüzde 24. 7020 sayılı Kanun kapsamında 7 milyar 649 milyon liralık bir yapılandırma, burada da 1 milyar 747 milyon liralık bir tahsilat, tahsilat oranımız burada yüzde 22,45. 7143 sayılı Kanun kapsamındaki yapılandırma tutarımız 48,6 milyar lira, şu ana kadar tahsil edilen tutar 6,6 milyar lira, bu da yaklaşık yüzde 16 civarında.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, birlikte görüştüğümüz, yapılandırmaya ilişkin ve sizlere dağıtılan 5 önergeyi sırasıyla oylarınıza sunacağım.

“Kapsam ve Tanımlar” başlıklı 1’inci maddenin olduğu önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

“Kesinleşmiş Alacakların Yapılandırılması” başlıklı 2’nci maddenin olduğu önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

“Ortak Hükümler” başlıklı 3’üncü maddenin olduğu önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 adet önergemiz var, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3147) esas numaralı Kanun Teklifi’ne eklenmesi öngörülen 3’üncü maddenin 1’inci fıkrasının (b) bendinde yer alan “31/1/2021” ibaresinin “31/12/2021”, “28/2/2021” ibaresinin “28/2/2022” ve “18” ibaresinin “36” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Erhan Usta

Durmuş Yılmaz

Samsun

Ankara

Sayın Usta, gerekçeyi mi okutalım yoksa söz talebiniz var mı?

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu önergeyle amacımızı aslında az önce ifade ettim. Yani hem ekonomik şartlar hem pandemi şartları -ocak ayından itibaren- insanlarımızın geçmişten gelen bu vergi borçlarını ödemeleri için bir imkân sağlamayacak. Buraya uyumun sağlanması açısından burada bir yıllık bir ödemesiz sürenin verilmesinin, ayrıca 18 taksitle değil de 36 taksitle ödenmesinin uygun olacağını düşünüyoruz önümüzdeki ekonomik şartlar ve pandemi şartları göz önünde bulundurulduğunda.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Usta tarafından verilen önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Sayın Kuşoğlu, sizin söz talebiniz şimdi herhâlde değil mi?

4'üncü önergede kaldık, devam edeceğiz.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tümüyle ilgiliydi, maddelerle ilgiliydi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Pardon bitmedi o zaman, bitsin söz vereceğim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bürokratlarımızı dinledikten sonra yorum yapacaktım, onun için söz almıştım. Soru sordum, hiç yorum yapmadım; sorduğum sorulara aldığım cevaba göre yorum yapacağım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – İsterseniz sizin yorumunuzu alalım, ondan sonra devam edeyim ben efendim.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Tabii, yorum yapacağım ama şöyle: Her iki kurum için de, Maliye Bakanlığı için de, SGK için de geçmişteki yapılandırmaların çok başarılı olmadığını görüyoruz. Özellikle SGK'de oranlar çok daha düşük maalesef; Maliye Bakanlığında da yüzde 50'ye bile ulaşan bir başarı söz konusu değil geçmişteki yapılandırmalarda, bu sefer de muhtemelen öyle olacak.

Şu anda 31/8/2020 itibarıyla 289 milyar alacak var, 165 milyar da SGK'de; çok büyük bir rakam görüyorsunuz yani bu 500 milyara yakın, 6183 dâhilinde 2 kurumumuzda alacak var. Bunun anlamı devletin, devlet mevhumunun yok edilmesidir, böyle bir sıkıntı var; her şeyden daha önemli bu konu. Devlet vergi alamıyor demektir, Maliye Bakanlığı gücüne göre, egemenlik gücünü kullanarak vergi tahsilatı yapamıyor demektir. Yapılandırmalardan da maalesef istediği sonucu alamıyor.

Şimdi, bunlar aslında çok çok önemli konular olduğu için Sayın Başkanım, burada siyasi iradeye sahip kişiler tarafından bizim yapacağımız eleştirilere göre değerlendirilmesi, konuşulması gerekirdi ama maalesef kimse yok. Ben İsmail Bey'e ya da Ayşe Hanım'a bunlarla ilgili soru soramam, yorum yapamam ya da Cemal Bey'e benzeri eleştirileri yapamam, o da benimle beraber aynı sorumluluğu paylaşıyor, o da benzeri soruları sormak istiyordu. Bu şekilde de başarılı bir yasama yapamıyoruz, bu tekrar ortaya çıkmıştır, bunu da belirtmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, "Diğer Hükümler" başlıklı 4'üncü maddenin olduğu önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5'inci önergemiz. Yapılandırma kapsamında işleme aldığımız 5510 sayılı Kanun'a eklenen geçici 83'üncü maddeye ilişkin önergeyi oylarınıza sunacağım: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Girgin, buyurun lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Aslında bir sorum yok da yani sadece bir şey dikkatimi çekti, paylaşmak istiyorum; takdir, Komisyonun ve vatandaşlarımızın.

Sayın Bakan Yardımcımız Osman Dinçbaş, gayriihtiyari, gayet iyi niyetle de bir şeyi aslında itiraf etti. Konuşmasının satır arasında “Tıkanmış olan vatandaşlarımız için bu yapılandırma ve benzeri şeyler yapılıyor.” dedi. Yani vatandaşın, esnafın, küçük işletmenin, çiftçinin, gençlerin borcunu ödeyecek durumda olmadığının, işlerinin kötü olduğunun ve dolayısıyla işlerin durma noktasına geldiğinin bir nevi itirafı bu.

O zaman, insan ister istemez şunu sormadan geçemiyor: 22 Eylül tarihli haberde Sayın Albayrak “Ekonomi pik yapıyor.” demişti, hani ekonomimiz pik yapıyordu diye insanın sorası geliyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bir sorum vardı.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tabii, buyurun Sayın Sındır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ederim.

Sormuştum ama herhâlde unutuldu veya belki de yanıt...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sicil affına yönelik...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Hayır, sicil affını sormuştum ama esas bu yerel yönetimlerin, belediyelerin yol harcamalarına katılma payı, su ve kanalizasyon harcamalarına katılma payı, su, katı atık ve atık tahsilat tahakkuk oranları nedir, miktarları nedir? Bu konuda bir veri var mı elinizde?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Dilbay, var mı elimizde öyle bir veri?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Maalesef efendim. Belediye alacaklarıyla ilgili elimde bir veri yok çünkü çok sayıda belediyemiz olduğu için. Yalnız siz “Yol harcamaları, katılma payı kapsama giriyor mu?” demiştiniz; yol harcamaları, katılma payı kapsama giriyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, daha önce, Komisyonumuzda görüştüğümüz 5 maddemiz kaldı.

Onun öncesinde, Sayın Katırcıoğlu'nun yapılandırmayla ilgili 4 önergesi var. Teker teker onları okutacağım ve Sayın Katırcıoğlu'nun görüşlerini alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3147) esas numaralı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Erol Katırcıoğlu
İstanbul

Necdet İpekyüz
Batman

“EK MADDE: Covid-19 önlemleri kapsamında Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan, Hazine ve Maliye Bakanlığı koordinasyonunda yürütülen “Ekonomik İstikrar Kalkanı Paketi”yle kamu bankaları aracılığıyla ilk altı ay geri ödemesiz 0,49 faizle verilmiş olan “bireysel temel ihtiyaç” ve “işletme” kredilerinin geri ödeme başlangıç tarihleri altı ay daha ötelenmiştir.”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Katırcıoğlu, buyurun.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Evet, önergemizde açık olarak ifade edildiği gibi, bugün itibarıyla altı ay gecikmeli kredi kullanan vatandaşlarımızın ödeme zamanı geldi, ödemeleri söz konusu. Fakat hepiniz de biliyorsunuz ki pandemi de giderek yaygınlaşıyor, sanki 2’nci bir dalga geliyor gibi. Dolayısıyla da bize gelen bilgilerden insanlarımız gerçekten bu durumdan çok sıkıntılı. Dolayısıyla da altı ay ödemesiz bir süre daha tanınmasını teklif ediyoruz. Bunun, gerçekten de geniş bir halk kesimine katkısı olacağını düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Katırcıoğlu’nun önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Mütekip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3147) esas numaralı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Erol Katırcıoğlu

Necdet İpekyüz

İstanbul

Batman

“GEÇİCİ MADDE 3- Bir defaya mahsus olmak üzere 6172 sayılı kanun kapsamındaki sulama birliklerine üye çiftçilerin borç faizleri, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ödenmesi suretiyle silinmiştir.”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Katırcıoğlu...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Gerekçe okuyalım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Hükümetin en temel görev ve sorumluluklarından biri de tarımsal üretimi desteklemektir. Tarımsal üretimde yaşanan sıkıntılar özellikle pandemi dönemiyle birlikte giderek büyümüş ve çiftçiler ekonomik zorlukların altından kalkamaz duruma gelmiştir. Bu bağlamda, pandemi sürecinin yarattığı zorluklar sebebiyle muhtemel bir gıda krizine karşı çiftçilerin desteklenmesi elzemdir. Bugün binlerce çiftçinin sulama birliğine gecikme borcu bulunmaktadır. Bu sebeple, çiftçilerin giderek ağırlaşmakta olan sorunları göz önüne aldığında 2021 bütçesinde değişiklik yapılmalı ve çiftçilerin kamu tüzel kişiliğine sahip sulama birliklerine üye çiftçilerin gecikme faizi silinmelidir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Mütekip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyon Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3147) esas numaralı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Erol Katırcıoğlu

Necdet İpekyüz

İstanbul

Batman

EK MADDE: “4447 sayılı Kanun’un 50’nci maddesinin (a) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.”

“Madde 50 - (a) 30 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 30 gün”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Katırcıoğlu...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Gerekçe okuyalım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

İşsizliğin giderek arttığı ve kalıcı hâle geldiği, yurttaşların işsizlik sebebiyle intihar ettiği mevcut ekonomik kriz koşullarında İşsizlik Fonu’nun işsizler için kullanılması amaçlanmaktadır. Bu sebeple, İşsizlik Fonu’ndan yararlanma koşulları arasında sayılan 120 gün çalışmış olma zorunluluğu 30 güne düşürülmektedir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyon Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3147) esas numaralı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Erol Katırcıoğlu

Necdet İpekyüz

İstanbul

Batman

EK MADDE: “16/8/1961 tarihli ve 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanunu’na aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.”

“Geçici Madde 7 — Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte katkı ve öğrenim kredisi borcu olan kişilerin borcu silinir.”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Değerli arkadaşlar, şimdi Sayın Usta’nın bir önergesi daha var, onu da alalım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3147) esas numaralı Kanun Teklifi’ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Durmuş Yılmaz

Erhan Usta

Ankara

Samsun

MADDE - 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 46’ncı maddesinin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“6. Mükellefler tarafından bir hesap döneminde yüklenilen ve devrin yapıldığı döneme kadar indirim yoluyla giderilemeyen katma değer vergisi, gelir ve kurumlar vergisi ile 5510 sayılı Kanun kapsamındaki prim borçlarından mahsup edilebilir.”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Yılmaz, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Şimdi, devletimizin sanayicimize, iş adamımıza, vatandaşlarımıza borcu var. Devletin bir geliri var, devlet bu geliriyle bu borcu ödemek durumunda, ödemiyo ama kendisi harcıyor. Dolayısıyla eğer merkezî Hükümet bu geliri kendisi harcamaz da bu borcunu sanayiciye, tüccara, iş adamına öder, onlara harcatırsa bize göre bunun çarpan etkisi devletin harcamasından çok daha fazla olacak ve dolayısıyla da verimliliği daha fazla olacak. O nedenle ekonomik büyümenin hızlanması için bu paranın sanayici, tüccar, iş adamı tarafından harcanabilmesi için bu borçların ödenmesinin veya en azından borçlarına mahsup edilmesinin, vergi borçlarına mahsup edilmesinin daha doğru olacağını düşünüyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ederim Sayın Yılmaz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi, 19 ve 20'nci maddenin birlikte görüşülmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

19 ve 20'nci maddeleri okutuyorum:

MADDE 19- 17/8/1983 tarihli ve 2879 sayılı Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanuna 4 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Cumhurbaşkanlığı Raportörlüğü

MADDE 4/A- Cumhurbaşkanlığının görev alanına giren ve uzmanlık gerektiren konularda çalıştırılmak üzere Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığında Cumhurbaşkanlığı raportörü ve Cumhurbaşkanlığı raportör yardımcısı istihdam edilebilir. Cumhurbaşkanlığı raportörleri mesleğe özel yarışma sınavıyla Cumhurbaşkanlığı raportör yardımcısı olarak alınırlar ve bunlar için mesleğe girişte ihtiyaca göre yabancı dil şartı aranabilir. Cumhurbaşkanlığı raportörlerine ve Cumhurbaşkanlığı raportör yardımcılara, sırasıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi yasama uzmanı ve yasama uzman yardımcılara mevzuatında kadrosuna bağlı olarak mali ve sosyal hak ve yardımlar ile diğer özlük hakları kapsamında yapılması öngörülen ödemeler aynı usul ve esaslar çerçevesinde ödenir. Bu ödemelerden vergi ve diğer kesintilere tabi olmayanlar bu maddeye göre de vergi ve diğer kesintilere tabi olmaz.

Bunlar emeklilik hakları bakımından da Türkiye Büyük Millet Meclisi yasama uzmanı ve yasama uzman yardımcılara denk kabul edilir. Cumhurbaşkanlığı raportörü ve Cumhurbaşkanlığı raportör yardımcıları 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesinin “Ortak Hükümler” bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendi hükmünden yararlanırlar. Bunlar hakkında mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri, yarışma sınavları, tez hazırlama ve yeterlik sınavları ile bu Kanunda yer almayan diğer hususlarda, 657 sayılı Kanunun ek 41 inci maddesi uygulanır.

Cumhurbaşkanlığı raportörü kadrolarında bulunanlardan hizmetine ihtiyaç kalmayanlar, Cumhurbaşkanlığı bağlı kuruluşlarında veya bakanlıkların merkez teşkilatlarında özel yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle girilen ve belirli bir yetiştirme programı sonrası yeterlik sınavına tabi tutulan mesleklerle ilişkin durumlarına uygun uzman kadrolarına atanabilir. Bunların atama teklifleri Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığınca yapılır. Atama teklifi yapılan kurum veya kuruluşça personelin atama işlemleri on beş gün içinde sonuçlandırılır. Bunlar, atama işlemi tamamlanıncaya kadar, mevcut kadrolarına ait her türlü aylık, ek gösterge, zam, tazminat, ikramiye, sözleşme ücretleri ile diğer mali haklarını Cumhurbaşkanlığı bütçesinden almaya devam eder. Bu madde kapsamında

atananların, önceki kadrolarında geçen veya geçmiş sayılan süreleri yeni atandıkları kadrolarda geçmiş sayılır. Bu fıkranın uygulanmasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye ve uygulamayı yönlendirmeye Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.

Hâkimler ve savcılar, yasama uzmanları, 657 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin “Ortak Hükümler” bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde belirtilen merkez teşkilatı kadrolarında bulunanlardan ve mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri ve yeterlikleri aynı veya benzer nitelik arz eden merkez teşkilatı kadro veya pozisyonlarında bulunanlardan yardımcılık, stajyerlik veya adaylık sürecini tamamlamış olanlar Cumhurbaşkanlığı raportörü kadrolarında 4 üncü maddedeki usul ve esaslara göre süreli personel olarak görevlendirilebilir.”

MADDE 20- 2879 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3- Hâkimler ve savcılar, yasama uzmanları, 657 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin “Ortak Hükümler” bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde belirtilen merkez teşkilatı kadrolarında bulunanlar ile mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri ve yeterlikleri aynı veya benzer nitelik arz eden merkez teşkilatı kadro veya pozisyonlarında bulunanlardan 30/9/2020 tarihinde Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığında raportör unvanıyla görev yapmakta olanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on beş gün içerisinde başvuruları kaydıyla başvuruyu takip eden bir ay içinde Cumhurbaşkanlığı raportörü unvanlı kadrolara atanırlar.

Birinci fıkra kapsamındaki kadro veya pozisyonlarda bulunmuş ve Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığında süreli personel olmayanlardan anılan Başkanlıkta, 30/9/2020 tarihinde yönetici kadrolarında görev yapanlar Cumhurbaşkanlığı raportörü unvanını ihraz etmiş sayılırlar. Birinci fıkra kapsamındaki kadro veya pozisyonlarda bulunanlardan süreli personel statüsünde Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığında 30/9/2020 tarihinde yönetici kadrolarında görev yapanlar on beş gün içerisinde başvuruları kaydıyla Cumhurbaşkanlığı raportörü unvanlı kadrolara atanırlar.

Bu maddeye göre Cumhurbaşkanlığı raportörü unvanlı kadrolara atananların ve ihraz etmiş sayılanların adaylık, yardımcılık veya stajyerlik süreleri dâhil birinci fıkra kapsamındaki kadro veya pozisyonlar ile yöneticilik kadrolarında geçirdikleri ve/veya geçirmiş sayıldıkları süreler Cumhurbaşkanlığı raportörü kadrolarında geçmiş sayılır.

Bu maddeye göre atananlardan mali hakları hususunda 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 12 ncı maddesi veya ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulananlar hakkında, talepleri halinde anılan düzenlemelerin uygulanmasına kazanılmış hak aylık derecesi birinci derecenin birinci kademesine yükselinceye kadar devam edilir.

Bu madde kapsamında, Cumhurbaşkanlığı raportörü kadrosuna atananlardan ya da bu unvanı ihraz etmiş sayılanlardan hizmetine ihtiyaç kalmayanların 4/A maddesinin ikinci fıkrası kapsamındaki atama teklifleri talepleri halinde, daha önce görev yaptıkları kurum veya kuruluşa yapılması suretiyle uygulanır. Hâkim ve savcılar hakkında 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 40 ncı maddesi hükümleri uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye ve uygulamayı yönlendirmeye Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Şener, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, bu 2 maddeyi, daha önce bu Komisyonada görüştük...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - ...ve kanun teklifi olarak Genel Kurula indi, Genel Kuruldaki görüşmeler sırasında teklif metninden çıkarıldı; şimdi tekrar görüşüyoruz. Burada bence bir terslik var, o terslik şu: Daha önceki teklifte yer alan bu maddeler Sayın Milletvekillerimiz İbrahim Aydın ve Ekrem Çelebi'nin teklifleridir; aynı metin, herhâlde hiçbir değişiklik yok. Şimdi Cemal Bey'in teklifi hâline geldi, nasıl oldu anlayamadık? Bu teklif sizin mi yoksa Sayın Çelebi ve Aydın'ın mı? Burasını çözemedim ben.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İbrahim Bey'e güveniyoruz, teklifi değiştirmeyeceğiz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Geçen hafta görüştük biz bunu. O zaman o metnin içerisinde Sayın Aydın ve Çelebi'nin teklifiydi bunlar, aynı metin şimdi bu teklifin içerisine girdi.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İbrahim Bey'e çok güveniyoruz, teklifi değiştirmiyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, buyurun efendim, siz devam edin.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, yani bunu nasıl izah ediyorsunuz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, onu bir soralım Sayın Öztürk'e.

Teşekkür ediyorum.

Buyurun, Sayın Kaboğlu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Evet, Sayın Şener'in belirttiği gibi bu metin geçen hafta cuma günü sabahın erken saatlerinde Genel Kurulda öneriden çıkarıldı. Tırnak içerisinde belirtiyorum, şöyle bir gerekçe kullanılıyor: “Söz konusu düzenlemenin daha ayrıntılı bir şekilde ele alınmasını teminen teklif metninden çıkarılması amaçlanmaktadır.” Gerekçe bu fakat belirtildiği üzere Sayın Cemal Öztürk'ün bir başka adla sunduğu yasa önerisine bu ve diğer 3 madde daha aynen konulmuş, getirilmiş ve bu yapılırken herhangi bir biçimde daha önce bu Komisyonla konuşulduğu, görüşüldüğü, sayın teklif sahiplerinin imzalarının olduğu, onlar tarafından hazırlandığı, sonradan torbadan çıkarıldığına dair herhangi bir yollama yok, referans yok.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Komisyon kararlarına güveniyorum.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Aydın, Cumhurbaşkanlığı raportörlerini açıklarken bir bellekten söz etmişti, “devlet hafızası” demişti. İyi de devlet hafızasını, Cumhurbaşkanlığı hafızasını raportörler üzerinden savunmaya çalışan yasama Meclisi üyelerinin yasama belleğini, yasama hafızasını daha bir hassasiyetle sahiplenme hak ve görevleri bulunmamakta mıdır?

Şimdi, ben bu soruyu sorarak konuya girmek istiyorum; bu, çok önemli bir konudur. Evet, bizim bir etkimiz olmuyor; doğru ama biz nitelikli bir muhalefetle, bilgi temelinde bir muhalefetle Parlamentonun hafızasının silinmesini önlemeye çalışıyoruz. Şimdi, o görüşmelerimizde, mesela saraydan gelen bir genel müdür vekili şöyle demişti: “Benzer düzenlemeyi Pasaport Kanunu'nda ek madde 7'de biz yaptık.” Nitekim, şimdi biraz önce gelen Bakanlık yetkilileri -oh, geldiler akşamüzeri-virgülüne bile dokunulmayacağından emin oldukları için metinlerini sundular ve gittiler. Biz ise burada böldük torbayı.

Sayın Öztürk, eğer böyle bir sokuşturma olmasaydı ben aşureye benzetecektim bu torbayı ama bu yama gelince -öyle ya, aşurede bir eş zamanlılık var, konulan malzemelerde- bunun da olmadığını görüyoruz, bir aşure torbası da olamaz.

Şimdi, burada demek ki şöyle bir sorun var: Sayın Genel Müdür Vekilinin söylediği gibi, bu metinler önceden bu Meclis dışında hazırlanıyor. Esnasında ise burada virgülüne bile dokundurtmama iradesi, direnişi... Bu Komisyonu aslında ben kırk yıl süreyle yasama mutfağı olarak öğrencilerime okuttum ama şimdi kiler görevini bile görmediğini burada gözlüyorum. Esnası budur ve bu aslında sürdürülebilir değildir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Kaboğlu, bu ifadelerinizi hiç tasvip etmiyorum. Siz burada sadece Divana hakaret etmiyorsunuz, tüm Komisyon üyelerine hakaret ediyorsunuz.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Hayır efendim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen, lütfen...

Burada, aynı zamanda, şu anda tüm partili milletvekillerimize yaptığınız bu yaklaşım tarzını kabul etmemiz mümkün değil.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, ben ağzımdan çıkan sözlerin hakaret olup olmadığını değerlendirebilecek kapasitedeyim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ben o kapasitede değilim(!) Siz o kapasitedesiniz, ben değilim(!) Ne demek istiyorsunuz “kiler” diye ya! Ne demek istiyorsunuz!

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Asla ve kata, kesinlikle herhangi bir üyeye hakaret biçiminde bir şeyde bulunmadım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, bu bir hakarettir.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Değildir efendim.

Ben burada gözlemlerimi...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Üslubu öyle zaten, “saray” diye başlıyor, Anayasa...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – “Küllîye” diyebilirim efendim hoşunuza gidecekse.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Anayasa’yı Türkiye’de bir tek siz biliyorsunuz zaten(!)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – “Küllîye” diyebilirim.

Şimdi, Sayın Başkan burada -turnak içerisinde- çıkarılma gerekçesini okudum. Kuşkusuz bütün partiler arasında...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – O geceki gerekçe öyle yazılmış yani.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, ben mi konuşuyorum, başkaları mı?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen arkadaşlar...

Sayın Kaboğlu, buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Vereceğim efendim, Sayın Kalaycı, size de söz vereceğim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım ama şöyle: Tek adamlıktan başlayarak ne Anayasa kaldı ne şu kaldı ne bu kaldı.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Aydemir Komisyon üyesi değil mi Sayın Başkan?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, müsaade edin, konuşmasını tamamlasın Sayın Kaboğlu.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Böyle bir şey olabilir mi Sayın Hocam ya! Bakın, “Hocam.” diyorum.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Uğur Bey, ifadelerin nasıl kullanılması gerektiğine siz karar vermeyin.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet Sayın Kaboğlu, devam edin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne tek adamlığımız kaldı, ne Anayasa kaldı. Şimdi ne Meclis kaldı ne Plan Bütçe kaldı ne mutfak kaldı ne kiler kaldı.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Doğru değil mi?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Anayasa’yı bir tek kendisi biliyor yani Anayasa’yı bilen başkası yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar lütfen...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hocamız olmasa Türkiye’de Anayasa dersi diye bir şey olmayacakmış demek, onu anlıyorum ben yani.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Kaboğlu, siz teklifi eleştirebilirsiniz, teklifle ilgili eleştiriler yapabilirsiniz; bu en doğal hakkınız ama burada sizin Plan ve Bütçe Komisyonunu eleştirmeye hakkınız yok. Lütfen haddinizi bilin!

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Hayır Sayın Başkan, ben...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Plan ve Bütçe Komisyonunu eleştirmeye hakkınız yok. Lütfen haddinizi bilin!

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Çok ağır bir ifade.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, ben Komisyonda bazı Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerinden daha çok bulundum; bu benim anayasal ve İç Tüzük hakkım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Size saygımız var, onda bir şey yok ama...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Ben tanık olduğumu burada ifade...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Nereden biliyorsun noktasını değiştirtmeyeceğimizi.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Beyefendi konuşacaksa ona söz verin, ben bekleyeyim. Ben dinlemesini bilen bir kişiyim.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, söz alsın konuşsun.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Kaboğlu, lütfen devam edin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Noktasını değiştirtmeyeceğiz.” diye nereden duydunuz? Niye bu ifadeyi kullanıyorsunuz ya!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aydemir, size de söz vereceğim efendim.

Buyurun Sayın Kaboğlu, tamamlayın lütfen.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Benim söylemek isteğim, buradaki yasa çalışmasının, Plan ve Bütçe Komisyonunun ne kadar önemli bir komisyon olduğu, devletin beyni olduğu...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ama biraz önce öyle demediniz, Komisyona yönelik söylediniz.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Hayır efendim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Kanun teklifine yönelik olabilir, maddeye yönelik olabilir, bu sizin en doğal hakkınız.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Genel Kurulda olduğu gibi, dün sabah nimet ve külfette eşitlik ilkesi gereği, Plan ve Bütçe Komisyonuna fazla yüklenildiğini, diğer komisyonların işsiz kaldığını -örneğin Anayasa Komisyonunda olduğu gibi- ve bunun sürdürülemez olduğunu belirttim. Herhâlde bunu belirtirken Plan ve Bütçe Komisyonunu eleştirmek için değil, onurlandırmak için ve bu yükü kaldırmasının zor olduğunu belirtmek için söyledim.

Ama şuna tanık oldum ki burada gelen teklifler üzerine herhangi bir değişiklik yapılmıyor. Nitekim adaşım Sayın Aydın’la -karşımda oturuyor- o zaman da bunu konuştuk, eleştirdik; herhangi bir değişiklik yapılmadı ama Genel Kurulda, az önce belirttiğim gerekçeyle geri çekildi ve şimdi buraya yeniden getirildi. Dolayısıyla biz Genel Kurulda bu teklifin yeniden geri çekilmeyeceği konusunda herhangi bir garantiye sahip değiliz. Zira oldu. Ben olanları dile getiriyorum, tanık olduğumu dile getiriyorum; yoksa tanık olmadığım, görmediğim, herhangi bir duyumla dile getirdiğim bir husus değil. Ben bunun yasama faaliyeti açısından olmaması gerektiğini, İç Tüzük’e uygun olmadığını, Anayasa’nın bize verdiği yasama göreviyle bağdaşmadığını ve bu yaptığımız faaliyetin yapılış şekli itibarıyla Parlamentoyu saygınsızlaştırmakta olduğunu, itibarsızlaştırmakta olduğunu söylüyorum. Burada kuşkusuz kendime de pay çıkabilir, Başkan olarak size de çıkabilir ama bu eleştiri, böyle, kötü amaçla yapılan bir eleştiri değil. “Anayasa’ya uygun ve İç Tüzük’e uygun olarak kamu yararına, toplumun beklentilerine uygun bir düzenleme yapalım.” anlamında söylüyorum. Bu çerçevede, tabii, Anayasa’nın ihlal edilmesi veya İç Tüzük’ün yanında bunun getiriliş biçimi dikkate alındığı zaman, ben bunu yasama ahlakı ve yasama etiği açısından sorgularım; sorgulamak benim hakkım ve görevim aynı zamanda ama bunu sorguladığım zaman hemen haddimi aşmak biçiminde, hakaret biçiminde bunlar nitelendirilirse o zaman burada bir konuşma yapmanın da pek anlamı yok. Dolayısıyla biz bilgi temelinde muhalefet yapıyoruz; bu şekilde, kaptıkaçtı ve dayatmacı bir anlayışın bizim saygınlığımıza gölge düşürmekte olduğunu ifade ediyorum ve ben bunu ifade edeceğim. Yani evet, dediğim gibi ben kırk yıl “Yasa, genel iradenin ifadesidir.” biçiminde anlattım ama burada iki buçuk yıldır ”bir yasa nasıl yapılmaz” onu öğrendim, öğrenmeye çalışıyorum, ibretle öğrenmeye çalışıyorum ve ben bunu ifade ediyorum Sayın Başkan. Yoksa, ben buna “fırsatçı bir yasama” dediğim zaman, “istismarcı bir yasama” dediğim zaman bu hakaret değildir ama hakaret olarak algılayan varsa onun da hesabını vermeye hazırım ben.

Sonuç olarak bu şekil, bu yasama tarzı, Komisyon öncesi, esnası ve sonrası, Genel Kurula gidiş, tekrar Komisyona geliş tarzı bakımından Anayasa’ya ve İç Tüzük’e, yasama belleğine, yasama etiğine ve yasama ahlakına uygun değildir genel saptamamı yaparak izninizle maddeye geçmek istiyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Lütfi Elvan’ın, İstanbul Milletvekili İbrahim Kaboğlu’nun (2/3147) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 19 ve 20’nci maddeleri üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Kaboğlu, çok saygı duyduğumuz bir kişisiniz. Burada kanun teklifine yönelik olarak her türlü eleştiriyi yapabilirsiniz, bu yöntemi eleştirebilirsiniz, nitekim Sayın Şener de biraz önce eleştirdi, gayet makul bir eleştiri yaptı, bunları yapabilirsiniz ama Komisyona yönelik böyle bir ifadeniz doğru olmamıştır. İsterseniz bir tutanaklara bakın kullandığınız ifadeye. Yani Komisyona yönelik bir ifade kullandınız, bu doğru değildir. Onu söylemek istiyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ne dedi Sayın Başkanım, ben duyamadım gerçekten ne ifade kullandı?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ben de söz istiyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Söz vereceğim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ben de bir değerlendirme yapabilir miyim bu tartışmayla ilgili?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tabii, tabii.

Sayın Şener, buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, benim hangi ifadem?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi “Plan ve Bütçe Komisyonunun bir kilere döndüğü yani Komisyonun bir kiler konumuna geldiği, bunu hoca olarak Komisyona anlattığınızı ancak bu Komisyonun bir kilere döndüğü” şeklinde bir ifade kullandınız. Bunu tasvip etmemiz bizim mümkün değil.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Kiler bile değil.” dedi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Kiler de değil yani bu maddeye...

Sayın Şener, buyurun lütfen.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Adalet Komisyonunda da söyledim aynı sözü ama hiç kimse hakaret kabul etmedi.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşbihte hata olmaz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Olabilir ama Komisyona yönelik yapmasın, maddeye yönelik her türlü eleştiriyi işte Sayın Şener de yaptı, kimse ses çıkarmadı.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Mutfak bir teşbihtir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun Sayın Şener.

IV.-AÇIKLAMALAR

1.- Konya Milletvekili Abdüllatîf Şener'in, Manisa Milletvekili Uğur Aydemir'in, Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı'nın, İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu'nun, İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in ve İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun (2/3147) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 19 ve 20'nci maddeleri üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve Komisyon Başkanı Lütfi Elvan'ın aynı konuyla ilgili yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklamaları

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, tabii, iki gündür geç saatlere kadar çalışıyoruz. Hassasiyetimizin artmış olması normaldir, bunu doğal karşılamak lazım. Yani sabahtan oturup gece yarlarına kadar bir mesai yapma biçimi ülkemizde, diğer yerlerde pek görülmez ama Komisyonumuz bu tür çalışmalara alışmıştır. Şimdi, önümüzde bütçe var, bütçe boyunca da bir ay sabah başlayacağız, kimi gün saat ikide, kimi zaman üçte bitireceğiz gece yarısı. İster istemez sinirlerimiz gerilebilir ama biraz konuşulanları da toleranslı anlamak gerekir diye düşünüyorum. Sayın Kaboğlu'nun konuşmasında ben de şahsen bir hakaret hissetmedim. Şundan dolayı hissetmedim: “Plan ve Bütçe Komisyonunu ben yasamanın mutfakçı olarak gördüm ama şimdi görüyorum ki işte bir kiler bile değil.” dedi.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “...bile değil.”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – “Kiler bile değil.”

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – “Kiler bile değil.” gibi bir ifade kullandı.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Bir aşığılama var.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ama “mutfak” deyince bunu onore olmak için kullandığımızı düşünüp... Kiler de yiyecek maddelerinin mutfakta depolandığı bir yer. Arkadaşlar, ikisi de mutfakla ilgili tanımlanan bir şeydir, kiler kötü, negatif bir yer değildir.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Mutfak kilerden beslenir yahu.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Kiler bile değil.” diyor.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yani “bilginin biriktiği yer” anlamına geliyor; zorlama da bir de dinle, niye giriyorsun araya?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Şener “Kiler bile değil.” ile ne alakası var?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aydemir, lütfen.

Sayın Şener, buyurun siz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, buzdolabı çıktıktan sonra bu kiler kullanılmaz oldu yani nereden bakarsanız bakın yirmi otuz senedir kiler pek çok evde yoktur. Dolayısıyla “kiler” kelimesi de dilimizden, sözlüğümüzden uzaklaştığı için, birden, otuz yılın arkasından “kiler” kelimesini duyunca burada bir negatiflik varmış gibi algılamış olabiliriz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Aşığılıyor ama.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ama “mutfak” bir övücü ifadeyse “kiler” de pozitif bir ifadedir diye bakmak lazım, bir.

İkincisi: İşte “‘Tek adam, tek adam’ diyor.” diye arkadaşımız onu da bir eleştiri konusu yapıyor. Aslında bakarsanız Şevket Süreyya Aydemir’in meşhur kitabı vardır “Tek Adam” diye, 3 cilt, Atatürk’ün hayatını anlatır. Cumhuriyet Halk Partililer olarak biz başka kimseyi de tek adam olarak görmeyiz yani böyle negatif eleştiriyormuş gibi yapıp da tek adamlığa da sahip çıkmayın.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Ben şunu ifade edeyim: Değerli arkadaşlar...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Söz vereceğim.

Değerli arkadaşlar, tabii ki kanun teklifi gelir gelmez kendim çalışmalara başlıyorum ama burada, Plan ve Bütçe Komisyonunda yapılan tartışmalara baktığımızda buradaki müzakereler oldukça nitelikli müzakereler gerçekten, gündeme getirilen hususlar oldukça önemli hususlar; bunu özellikle vurgulamak istiyorum. Evet, zaman zaman istenen hususlar kabul edilmeyebilir ama zaman zaman tabii biz de bizi kendimiz girişimde bulunarak yanlış bir şey varsa bunu düzeltme yolunda çaba sarf ediyoruz ki işte bugün veya dün yaptık; Sayın Kaboğlu “Hiç yapılmıyor.” dediniz, Sayın Emecan’ın bana da çok çok makul gelen bir teklifini geçirdik bir önergeyle, bir şekilde onun katkısıyla yaptık, Sayın Emecan’ın katkısıyla bu düzeltilti. Yani dolayısıyla burada “Bu görüşler dikkate alınmıyor.” diye bir şey yok. Ben Sayın Emecan’ın konuşmasından hemen sonra ilgili Bakan Yardımcımızla, Bakanımızla, bürokratlarla konuştum ki makul bir öneri olduğunu onlar da fark ettiler, bu önerge geldi ve hep birlikte geçirdik.

Dolayısıyla burada iktidarıyla muhalefetiyle veya 1’inci, 2’nci, 3’üncü, 4’üncü partisi, 5’inci partisiyle neyse, gerçekten güzel tartışmalar oluyor. Ben şahsen kendim istifade ediyorum, gerçekten kendime ciddi katkılar sağlıyorum. Zaman zaman tabii bu tür gerginlikler olabiliyor ama şunu çok

açıklıkla söyleyeyim: Gerçekten, Komisyon üyelerimiz arasında çok çok nadiren bu tür şeyler yaşanıyor. Elbette ben de hata yapabilirim, ben de yanlış bir yaklaşım içerisinde olabilirim, her insan hata yapar ama ben her bir Komisyon üyemize burada, huzurlarınızda çok teşekkür etmek istiyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Dışarıdan gelen milletvekillerimize de Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, dışarıdan gelen milletvekillerimize de saygımız sonsuz, onların da katkıları var, onlara da çok teşekkür ediyorum; doğru söylüyorsunuz.

Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

Buyurun Sayın Aydemir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, buradaki konuşmaları dikkatlice takip etmeye çalışıyorum genelde. Gündüzki toplantıda da kıymetli hocamız, muhalefetten ve arkadaşlarımızdan birkaçı konuşmalarında mutsuzluktan bahsetti. Sonra hocamız “Ben daha çok mutsuzum.” gibi “Hukuk ayaklar altına alındı, ne Anayasa kaldı ne bir şey kaldı.” benzerinde konuşmalar yaptı. Akşam geldiğimiz noktada da yine hocamız saraydan başlayarak yine tek adamlık, her zaman olduğu gibi... Yani hem Anayasa’ya saygı duyup da hem milletin vermiş olduğu kararın neticesinde Cumhurbaşkanı seçilen Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ı tanımamak, onu başka isimlerle adlandırmak adeti hâline geldi hocamızın. Kırk yıldan beri, elli yıldan beri hocalık yapmış, Anayasa profesörü olmuş, evet ama artık Değerli Hocam, yeni bir Anayasa yapıldı, ona da ayak uydurun artık siz, bırakın eski Anayasa’yı, yeni Anayasa’ya adapte olmaya çalışın biraz da. Ben de size buradan bunu söylüyorum yani.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kıymetli Başkanım, bir saniye...

İkincisi: Şimdi, bu az önce görüştüğümüz kanun teklifi Genel Kuruldan geri çekildi ve şimdi Hocam diyor ki “Tekrar geri çekilmeyeceğini nereden bilelim biz?” Genel Kurulun inisiyatifi bu, Genel Kurul maddeyi oylar, geri çeker, arkadaşlar Genel Kurul kararına saygı duymak lazım ve Hocam diyor ki “Saraydan gelen kanunun noktasını dahi, virgülünü dahi değiştirtmiyorsunuz. Ben öğrencilerime buranın yasamada mutfak olduğunu anlattım ama şimdi kiler bile değil.” derken Hocam, bu nedir? Siz burada bize “Hakaret değil.” diyorsunuz da bizi nasıl sınıflandırıyorsunuz, biz ne yapıyoruz burada? Yani biz ne yapıyoruz burada Sayın Hocam, “Mutfağı değil, kiler bile değil.” derken siz neyi kastediyorsunuz? Hani bir yere kadar sabır Sayın Şener, bir yere kadar sabrediyoruz. Sabır, tamam, kanunları çıkartalım, teklifleri oylayalım, geçelim yani noktasına... Lütfen... Teşbihte hata olmaz diyorsunuz ama yasama faaliyetlerinin tabii ki mutfağı Plan ve Bütçe diyebiliriz, çoğu kanunlar buradan geçiyor, yüzde 70’i buradan geçiyor ama “Burası artık kiler bile değil.” derken bu nedir yani, nedir yani bu?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yani arkadaşlar hepimiz için ben söylüyorum. Sadece ben birinci partinin milletvekilleri için söylemiyorum, tamamımız için söylüyorum. Lütfen... Burada bu kanunu -maddeyi oylayacağız- belki geçireceğiz, belki geçirmeyeceğiz, Genel Kurulda belki bir daha geri çekeceğiz belli olmaz, herkesin bir görevi var; Komisyonun ayrı bir görevi var, Genel Kurulun ayrı bir görevi var.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Değerli kardeşim, ben başta olmak üzere hepimiz haddimizi bileceğiz, ona göre konuşacağız, birbirimize saygı duyacağız. Saygı ve sevgi içerisinde burayı inşallah yürütmeye çalışalım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Kalaycı, siz söz alacak mısınız?

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, sorulara iki cümlelik yanıt vereceğim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Efendim, söz vereceğim size.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Tabii, bizleri de rahatsız etti ifadeler. Elbette hepimiz milletvekiliyiz, hepimizin Anayasa’dan kaynaklı görev, yetkileri var. Komisyona gelip görüş bildirmek hepimizin doğal hakkı.

Konu nereden çıktı? İşte, bu daha önceki teklif Genel Kurula gitmişti, oradan çıkardılar buraya geldi. Ben Hocadan beklerdim ki... Bunda hukuki anlamda ne sıkıntı var? Elbette ki Genel Kurul bizden giden bir maddeyi kabul etmeyebilir, biz de aynı kararda direnebiliriz, tekrar gönderebiliriz yani bunu hukuki anlamda değerlendirmesini beklerdim ama sözleriyle sanki Komisyona ayar veriyor. Yani bir de küfredecek değil herhâlde, “Hakaret etmedim.” diyor da sözlerinin bütününe baktığınız zaman küçümseyen bir yaklaşım var sözlerinde. Hiç kimsenin haddi değil Komisyonu eleştirmek. Teklifle ilgili ne yaparsa yapsın, hangi eleştiriyi getirirse getirsin onunla ilgili cevap verilir ama Komisyonun tüzel kişiliğine laf söylemesi doğru değil.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ederim.

Sayın Katircioğlu...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Doğrusu bu tür tartışmalar olunca birkaç cümle söylemek zorunda hissediyorum kendimi. Aslında buranın küçük bir Türkiye olduğunu düşünebiliriz ve bunda hiçbirimizin suçu olmayabilir ama sonuçta kutuplaşmış bir Türkiye’nin yansıması burası.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Hocam, etme ya, Komisyon üyeleri olarak aile gibi değil miyiz? Yani kutuplaşma...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bir dakika dinleyin. Hayır, bir dakika müsaade edin.

Biz burada tabii ki bu söylediğim sınırı aşan dostluklar geliştiriyoruz, arkadaşlıklar geliştiriyoruz. Bu da iyi oluyor esasında fakat şu gerçeği değiştirmiyoruz, değiştiremiyoruz, yani bizim dışımızda bir şey bu: Türkiye’de siyaset kurumu öyle bir hâle gelmiş durumda ki, uzlaşma ki bunu tersten söylersek taviz verme diye bir kültürü yok bu ülkenin, bu Parlamentonun. Esasında demokrasi dediğimiz şey, tabii ki fikirlerin tartışılmasıyla ilgili bir şey ama biz benimsediğimiz değerler üzerinden cümle kurarak konuşuyoruz, o zaman da anlaşıyoruz. Anlaşamamak da tabii ki bir şey ama benim söylemek istediğim şey şu: Türkiye’de maalesef hiçbirimizin suçu olmadığı hâlde böyle bir durumdayız. Çıkın dışınıza, dışınıza çıkalım ve Türkiye’ye bakalım. Bu -biz parti olarak da esasında derdimizi anlatmakta zorluk çekiyoruz- beni ve arkadaşlarımı rahatsız eden bir durum. Nesi rahatsız ediyor bunun? Şunu söylemek istiyoruz: Bu ülkede var olan demokrasi çitasını daha yüksek bir yere çıkaralım ve aramızdaki farklılıkları, değerler farklılığının ötesinde, fikir farklılığına dönüştürelim. Fikirleri tartışalım, anlaşamazsak anlaşamayalım ama hiç olmazsa bir müzakere yapalım. Buradaki tartışmalarımız tam olarak müzakere değil.

Arkadaşlar, kabul edin, yani Başkanın söylediği birkaç istisna dışında gelen hiçbir kanunu değiştiremedik biz. Yani, bizim tarafımızdan bakın bir de muhalefet olarak ve şu duygudayız arkadaşlar yani bunu nasıl görmüyorsunuz, ben herkese, tanıdığım dostlarıma söylüyorum: Ben normal olarak

buraya gelmem, katılmam hakikaten çünkü bu kadar birbirini duymayan insanlar topluluğu hâline gelmişiz gibi bir duygu veriyor bana bu yani birlikte bir iş yapıyoruz duygusunu alamıyorum ben. Hâlbuki bizim birlikte bir iş yapıyor olmamız lazım. Ne için yapıyor olmamız lazım? Ülkemizdeki sorunların çözümünüyle ilgili olarak yapıyor olmamız lazım ama böyle bir ruh hâline ben şahsen iki buçuk senedir gelemedim, bütün gayretlerime rağmen gelemedim.

Ben kimseyi suçluyor değilim, yanlış da anlaşılmam. Ben sadece ülkeye dışarı çıkıp baktığımda gördüğüm tablo, kutuplaşmış bir Türkiye’dir. Ama diyeceksiniz ki “Amerika da kutuplaşmış.” Doğrudur ama mesela bu kutuplaşmanın geldiği durum itibarıyla, bakın...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Tahkim mi edelim Komisyonu?

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Hayır canım yani bu konuşmalara devam edeceğiz anlaşılan. Yani birbirimizi anlamak, birbirimizi tartışmaya davet etmek biçiminde bu görüşmelere devam edeceğiz büyük bir olasılıkla. Ama şimdi Sayın Kaboğlu’nun ifadesinde kullandığı benzetmeleri de esasında başka bir koşulda olsaydık öyle anlamayacaktınız zaten çünkü sizin o kavramlara verdiğiniz anlamlar ile Sayın Kaboğlu’nun verdiği anlamlar aynı değil. Aynı gibi geliyor ama verilen yük farklı, anlam yükü farklı. Onun için...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Lütfen ya, lütfen ya!

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Uğur Kardeşim, sana da bir şey demiyorum, sen de öyle bakıyorsun, onu da anlıyorum ama şunu kabul edin ki aramızdaki farklılıkları normal görerek dostluklarımızı, arkadaşlıklarımızı sürdürmemiz lazım. Birbirimizin düşmanı değiliz sonuç olarak.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Beraber çalışıyoruz burada, niye düşman olalım? Ama daha saygılı olalım, ne var bunda?

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Yani, anladınız ne demek istediğimi.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Sındır, buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii, mutfak da bir benzetmedir, kiler de bir benzetmedir. Aslında ikisi de yanlış benzetme bu Komisyon için çünkü mutfak burası değil, mutfak Cumhurbaşkanlığı. İsterseniz Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi diyelim, isterseniz saray diyelim, isterseniz külliye diyelim, isterseniz yürütme diyelim, isterseniz tek adam, isterseniz şahsın hükümeti, ne dersiniz deyin aynı yerdire; mutfak orası. Biz burada ne yapıyoruz? Aslında biz burada kalite kontrolü yapıyoruz; mutfakta üretilen ne varsa buraya geliyor, biz buradan defoluları bir kenara ayırıp en iyi şekilde, en kaliteli şekilde doğru işler çıkarmak zorundayız. Şimdi, dolayısıyla, eğer biz yanlış işlere de “Geçsin bu da, bu da geçsin.” dersek millet zehirlenir. Bu da bir benzetme...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Sındır, bir saniye, bir araya gireyim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Lütfen müdahale etmeyin yani ben kimseye ne hakaret ne bir şey yapmıyorum, ben kendi düşüncemi paylaşıyorum.

Dolayısıyla, teşbihte hata olmaz ya da teşbihte hata aranmaz; teşbihtir. Sayın Hocamızın...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bitmedi Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Madde üzerinde görüşeceğim yani bu konuyu ben de...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bence maddeye sonra söz vereyim. Şimdi bu konuyu bir kapatalım önce.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Peki.

O zaman, o nedenle, hayatını hukuka, Anayasa'ya adanmış, yüzlerce, binlerce insan yetiştirmiş çok kıymetli bir hocamızın bu şekilde...

Sayın Başkan, çok özür dilerim, ben de -ciddi söylüyorum- asla bir hakaret algısı taşımadım ve kişisel olarak da bizlerin şahsına olarak da bir tanım, ifade algısı oluşmadı bende. Kurumsal ve fonksiyonel bir eleştiriydi, ondan öte bir şey değildi. Onu, o düzeyde görmek gerekir. Bu Komisyonunda bizim bunun üzerinde bu kadar durmamız bile çok yanlış diyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Aydemir...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, Sayın Sındır; şimdi, hani, mutfak diyelim, ne dersek diyelim, teşbihte hata olmaz; tamam. Yıllardan beri burada çalışıyoruz. Benim dördüncü dönem milletvekilliğim; Sayın Kuşoğlu burada, CHP'nin sözcüsü; işte, Garo Paylan vardı, diyelim ki Sayın Yılmaz, işte Sayın Kalaycı, işte bizden birkaç arkadaş... Buraya kanun teklifleri geldiği zaman -Sayın Hocam madem bir gün Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanımız, Sayın Başkanımızla konuşsun- nasıl kanunların irdelendiğini, bir araya gelip konuşmadık mı kanun tekliflerini? Konuştuk. Bizim buraya gelene kadar bu kanun teklifi üzerinde ne kadar çalıştığımızı Sayın Hocam bilmiyorsa, katkılarını bilmiyorsa yok mu sayacağız yani? Şimdi, her şeyi biz Sayın Hocama mı soracağız? Ya, mutfak orada değil, mutfak burada, adres mi göstermemiz lazım? Ya, nasıl bizi yok sayabilir, böyle bir şey olabilir mi Sayın Sındır?

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Bizim çalışıp çalışmadığımız değil sonuç alıp almadığımız önemli.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Lütfen... Yani, lütfen... Ama her çalışmamızı anlatmak zorunda mıyız Sayın Hocamıza?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkan...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, kapatacağız. Bu konuyla alakalı mı?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkanım, ben her iki konuyla da bu şeyi...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, şöyle... Bu konuyla alakalıysa, Sayın Kaboğlu'nun ifadesiyle... Bu konuyu kapatacağız, onunla ilgiliyse hemen alayım, maddelere geçeceğiz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Tamam.

Ben şunu ifade etmek istiyorum: Tabii ki Sayın Kaboğlu...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır, hayır. Müzakereye geçeceğiz, maddelere.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, siz başlattınız bu şeyi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ben başlattım, doğru. Doğru söylüyorsunuz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yani tabii kendi açısından, yani kendi hayal dünyasında bir ideali olmuş olabilir ama tabii ki gerçekler var. Hocam, belki bulunduğunuz partide de sizin kafanıza uymayan bir sürü şeyler olabilir, yani bu yönlerden de mutsuz oluyor olabilirsiniz, tamam mı? Ama ben şunu anlamakta güçlük çekiyorum: Siz bu kanun teklifinin aşağıda geri çekilmesini, tekrar buraya gelmesini

etik bulmuyorsunuz ama aşağıdaki, yani bu Bütçe Kanunu’nun çıkarılmasının geciktirilmesine yönelik hareketleri doğru buluyorsunuz. Yani esas burada ikilem içindesiniz, eğer sizin yaptığınız orada Bütçe Kanunu’nun çıkarılmasını geciktirme amaçlı olmasa belki de bu kanun teklifi burada tekrar görüşülmeyecekti, o gün geçecekti. Yani olaya daha demokratik bakmak lazım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, arkadaşlar... Teşekkür ediyorum Sayın Güneş.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başkanım, ben bu maddeyle ilgili...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır, efendim. Bu maddeyle ilgili vereceğim söz.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Özdemir, maddeyle ilgili mi yoksa konuyla ilgili mi?

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Konuyla ilgili.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bir düzeltme yapalım Sayın Başkanım, Bütçe Kanunu’nun geciktirilmesi gibi bir şey söz konusu değil.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Evet, yanlış bir tutum var.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Orada Bütçe Kanunu değil.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet... Peki...

Sayın Özdemir, siz maddelerle ilgili mi söz istiyorsunuz?

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bu konuyla ilgili.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bu konuyla ilgili, tamam. Size de kısa bir söz vereyim, en son Sayın Kaboğlu’na vereceğim.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan. Yani gerçekten şaşkınlıkla ve üzüntüyle izliyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz de aynı, biz de aynı.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Aydemir, siz isterseniz söz alıp konuşmanızı tamamlayın, sonra biz konuşalım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Özdemir, buyurun lütfen.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Aydemir, söz almak istiyorsa...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun, zaman zaman oluyor işte böyle.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Yani şöyle ki: Sayın Kaboğlu Hocamız yanımda konuştu, özellikle dikkatlice takip ettim ama her zamanki nokta, malum tabloyla karşılaştık.

Cümlesinin öncesindeki değerlendirmeler ve sonrasındaki değerlendirmeleri dikkate almadan... O cümleyi kurarken öncesinde açıklamıştı zaten gerekçelerini ve biz de ben, kanun teklifine ulaşip incelemeye başladığım zaman işte, istihdam ve işsizlik sigortasıyla ilgili bir düzenleme. Ama baktığım zaman, geçen hafta Genel Kurulda mutabakatla, Grup Başkan Vekillerinin her zamanki gibi karşılıklı görüşmesiyle bu maddeler çıkarılmıştı, kaygılar vardı, çekinceler vardı, Komisyon da tartışılmış bu maddeler ve çıkarıldı ve bunların detaylıca görüşülüp tekrar...

Şu olsaydı eğer tekrar aynı teklif sahipleri bu maddeleri belli düzeltmelerle, kaygılarla -madem belli kaygılarla çekilmiş- getirmiş olsa buraya farklı bir değerlendirme olurdu ama aynı maddeler istihdamla ilgili bir paketin içerisine tekrar entegre edilmiş, noktasına virgülüne dokunulmadan tekrar

buraya getirilmesi doğal olarak sistemin, Meclisin, Genel Kurulun takdiri, Genel Kurulun öyle takdir etmesi... Genel Kurulda görüşülmedi bu maddeler, reddedilip çekilmesi gibi bir karar alınmadı, doğrudan görüşülmeden maddeler çıkarıldı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Burada olmayan ne var? Bunu çıkarır, burada tekrar...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) - Bakın, geleceğiz, maddelerle ilgili görüşmüyoruz Sayın Kalaycı. Şu an maddelerle ilgili görüşmüyoruz, hayır.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Şimdi, Sayın Başkan, şöyle bir durum var: Sizin Sayın Kaboğlu Hocamıza karşı söylemiş olduğunuz ifadeler gerçekten yerinde olmamıştır, uygun olmamıştır, aynı şekilde Sayın Aydemir’in de.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Neden olmamış? Siz özellikle şuna dikkat edin Sayın Özdemir, bir şey söyleyeceğim: Siz konuşmanın başını dinlemediniz eğer başını dikkate alsaydınız...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Dinledim, dinledim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Siz, Sayın Özdemir, o başını dikkate alırsanız bu hakaretin tamamıyla Plan ve Bütçe Komisyonuna yapıldığını göreceksiniz.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – O bir hakaret değildi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Plan ve Bütçe Komisyonuyla başladı, Plan ve Bütçe Komisyonunun kaliteli olduğunu, Plan ve Bütçe Komisyonunu öğrencilerine anlattığını, bugün kiler dahi olamadığını ifade etti. Siz niye öncesine bakmıyorsunuz? Lütfen...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ben dikkatlice dinledim, başından sonuna kadar dikkatlice dinledim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, teşekkür ediyorum.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Şöyle bir şey, son bir dakika...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Son bir dakika, tamamlayabilir miyim?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Şöyle ki yani yasama faaliyetlerimizde hepimizin de ortak eleştirileri var: Ciddiyetsizlik, itibarsızlık; bu Anayasa değişikliğiyle Meclisin güçlendirileceği noktası, kanun tekliflerinin milletvekilleri tarafından hazırlanacağı ama bugün işte 4-5 tane madde getirilip teklifin içerisine entegre edildi, teklif sahiplerinin bilgisi var mıydı? Bu dönemin geleneği oldu bu.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, peki.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Size göre öyle.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ve şu tabiri kullandınız...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Özdemir, lütfen...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Son cümlem.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Özdemir, lütfen...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Aydemir tamamlamama izin vermiyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aydemir, lütfen...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Aydemir “Bu Anayasa’yı kabul edeceksiniz, etmek zorundasınız.” gibi bir ifade kullandı. Biz bu Anayasa’yla getirilen değişiklikleri reddettik zaten, kabul etmiyoruz ve bu Anayasa değişikliğiyle getirilen uygulamalar da bu Anayasa değişikliği döneminde söylediğimiz bütün kaygılarla bugün karşılaştığımızı gösteriyor ve rahatsızlığı da hepimiz, bütün toplum hissediyor zaten.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki.

Sayın Kaboğlu, buyurun lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kabul etmediğiniz şeye saygı duymayacak mısınız?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Öyle bir şey mi dedik?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, lütfen...

Sayın Kaboğlu, kısaca lütfen.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Tabii, kısaca.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen arkadaşlar...

Buyurun Sayın Kaboğlu.

2.- İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu’nun, (2/3147) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 19 ve 20’nci maddeleri üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine yönelik yapılan konuşmalara ilişkin açıklaması

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Şimdi, çok kısa kısa ifade edeyim. Biz Anayasa’ya tam tersine, evet, “hayır” oyu verdik. Bu Anayasa’nın aşılmasını, gerektiğini ve geleceğimize uygun olarak parlamenter rejime dönülmesini savunuyoruz, tamam, bunda kuşku yok ama bu Anayasa yürürlükte kaldığı sürece buna uyulmasını da savunuyoruz. Bu önemli çünkü, Anayasa’ya saygı adına. Ve “tek adam”ı ben söylemiyorum, Anayasa söylüyor: “Cumhurbaşkanı devletin başıdır. Yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir.”

SALİH CORA (Trabzon) – Önceki Anayasa’da nasıldı?

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın vekiller, kolektif siyasal karar mekanizması kaldırılmıştır, bununla kaldırılmış. Ben bunu Anayasa’dan okuyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Kaboğlu, şimdi efendim, bu Anayasa tartışmasına giremeyiz şu anda, sadece bu hususa yönelik ifadeniz varsa onu alayım.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Girmiyorum, hayır, söylediğini söylüyorum, soruları söylüyorum.

İkinci olarak: Ben de memnun oldum Sayın Güneş, cuma sabahı çünkü gruplar arasında uzlaşma oldu, çıkarılmasını savunduğunuz yasa o gün çıktı, ben de memnun oldum ama bu yasadaki çıkarılan 5 maddenin izlediği seyir kötü olmuştur.

Ve Kalaycı’nın şeyine geliyorum. Eğer kayıt konulmamış olsaydı ve bu daha saydam biçimde yürütülseydi amenna çünkü konulan kayıt düzenlemenin daha ayrıntılı bir şekilde ele alınmasını temin biçiminde ama şimdi baktık, Sayın Öztürk “Elime tutuşturuldu.” dedi, Sayın Aydın haklı olarak bir kelime edemedi. Şimdi bu aslında hepimizi rahatsız etmesi gereken bir husus, yoksa onun ötesinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Kaboğlu, çok teşekkür ediyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – O açıdan bir sıkıntı yok ki. Aynen kabul edemez miyiz bunu?

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Edebiliriz tabii, edebiliriz ama geri çekildiğine göre bir iyileştirme beklenir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Kaboğlu, çok teşekkür ediyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ (Devam)

1.- Komisyon Başkanı Lütfi Elvan'ın, İstanbul Milletvekili İbrahim Kaboğlu'nun (2/3147) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 19 ve 20'nci maddeleri üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması (Devam)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Kaboğlu, bakın, ben burada bunları konuşmak istemezdim ama size, toplantı ara verildiğinde, 5 partinin Genel Kurulda mutabakatıyla o 5 maddenin çekildiğini ve bu maddelerin geri gelmeyeceğine dair herhangi bir şeyin konuşulmadığını, sadece o gün erken bitirilmesi açısından Sayın Özel'in teklifi üzerine... Ki daha önce Özel'in teklifi şuydu: “Sadece 5 maddeyi geçirelim, program bütçeyle ilgili, diğerlerini daha sonra halledersiniz.” şeklinde bir yaklaşımı vardı yani “5 maddeyi geçirelim ve kapatalım.” diye. Bunları ben size anlattım. Size anlatmama rağmen siz burada oradaki bir cümlelik gerekçeyi alarak bunun yanlış bir şey olduğunu ifade ettiniz. Bunu ifade edebilirsiniz, buna da saygım sonsuz ama Komisyona karşı lütfen bu tür ifadeler kullanmayın.

Çok teşekkür ediyorum.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.-Giresun Milletvekili Cemal Öztürk ve Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim ile 46 milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3147) (Devam)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – 19 ve 20'nci madde üzerinde Sayın Sındır, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Evet, tabii bu 2 madde üzerinde Sayın Başkan, söylediklerinizi biliyorum, o akşam biz de yaşadık ve bu konuda... Yalnız ben şunu belirtmek istiyorum: Sayın Kaboğlu'nun okuduğu, ben de özellikle çıkardım, not aldım ve burada tam metin olarak söylüyorum: “Görüşülmekte olan 228 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin şu şu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.” diye 5 milletvekili arkadaşımızın imzasıyla önerge verilmiş. Yani bu bir değişiklik önergesi değil, bir kanun teklifinde bir maddenin reddi değil, tümünün veya bir maddenin komisyona iadesi tanımı yok, bir maddenin değiştirilmesi, metne ek veya geçici madde eklenmesi hakkında değil.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hukuka aykırı bir şey var mı? Sayın Sındır, onu söyleyin siz. Hukuka aykırı ne var?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – İç Tüzük'te...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – İç Tüzük'e aykırı ne var?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – İç Tüzük'te metinden çıkarılması diye bir şey yok, yani öyle bir tanım yok. O nedenle şu anda biz bir belirsizlik içerisindeyiz. Yani o geri alınan, metinden çıkarılan maddelerin nasıl görüşüleceği, hangi şekilde usule göre görüşüleceği konusunda bir belirsizlik var. Başka bir tartışma yok aslında Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, peki.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Yani metinden çıkartılabilir, komisyona geri alınabilir teklifle; komisyonda yeniden görüşülür ama komisyona geri alınan bir madde, o komisyona o teklifi veren milletvekillerinin tekrar komisyona teklifiyle komisyon gündemine alınıp görüşülmesi gerekir herhâlde diye düşünüyorum ve bu kadar acilen, hemen arkasından, ertesi gün gelmesi, mesele oydu, yoksa başka bir şey değil.

Sayın Başkan, ben maddeyle ilgili konuşacağım. Bakın, bu maddeyle ilgili, bu ve bundan sonraki maddeyle ilgili, ben birinci bölüm üzerine söz almıştım Genel Kurulda ve bu maddeler üzerindeki görüşlerimi de ortaya koymuştum ve maddelere geçilmişti, sonradan bu madde geri çekildi. Orada da ifade ettim görüşlerimi paylaşıırken ve aynen şunu söylemiştim: Cumhurbaşkanlığında raportör ve raportör yardımcılığı kadrosunun kariyer meslek sınıfı olarak düzenlenmesi ve atanmalarına dair düzenlemeler getiren teklifin bu maddeleri, Cumhurbaşkanlığında görev yapacak olan raportör ve raportör yardımcılarının görevlerinin tanımlanmaması, sayılarının belirlenmemesi ve görevlerinde sınırlama getirilmemesi nedenleriyle Anayasa'nın 2'nci, 7'nci ve 128'inci maddelerine aykırılık taşımaktadır.” Aynı madde, aynı şekilde yine geldi. Yine aynı düşüncemi burada da paylaşmış oluyorum.

Bir başka konu, Sayın Başkan, bakın, 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle Başbakanlık kaldırıldı. Cumhuriyet tarihi boyunca, Bakanlar Kurulunun çalışmalarında, kurum hafızasının oluşmasında katkıları olan 160 Başbakanlık uzmanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi yasama uzmanı -6100 ek göstergeli- ve bakanlık merkez uzmanı -3600 ek göstergeli- olarak herhangi bir kritere tabi tutulmadan, Devlet Personel Başkanlığı tarafından kurumlara dağıtıldı. Yani yetmişmiş bir eleman, bir kadro diğer kurumlara dağıtıldı. Aynı statüdeki Başbakanlık uzmanları arasında oluşan bu eşitsizliğin giderilmesi adına ve bakanlıklarda görevlendirilen Başbakanlık uzmanlarının bu yeni hükümet sisteminde etkin olarak katkıda bulunabileceklerini ifade etmek isterim.

Meclis Genel Kurulunda ihdas edilen bu kanun teklifiyle, hâlen geçici görevli Başbakanlık uzmanlarının Cumhurbaşkanlığı raportörü olması öngörülmekte ama hâlen bakanlıklarda görevli ve emsallerinden hariç kalarak, dışarıda kalarak bu teklifte yer alamayan yaklaşık 60 Başbakanlık uzmanının da bu kamu kaynağının israfının önlenmesi, yeni hükümet sistemine sunacakları katkıları ve emsallerine olan eşitsizlik durumunun ortadan kaldırılması amacıyla kamu hizmetinin etkin işleyişi, liyakat ve eşitlik ilkeleri gereğince Cumhurbaşkanlığı raportörlüğüne atanmaları konusunda talebi ve benim de bu konudaki destekleyici düşüncemi sizlerle paylaşmak istedim. Tabii, bu iki madde hiç değiştirilmedi ama bundan sonraki maddelerde, geri alınmış maddelerde değişiklikler var, onları o maddeler geldiğinde görüşürüz tekrar.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Aksu...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Ben esasen deminki konuyla ilgili bir şey söylemek için söz istemiştim.

İç Tüzük'te aslında üç türlü yol var. Bunlardan bir tanesi reddetme; Genel Kurulda bir madde reddedilmişse o belli bir süre gündeme gelemiyor. Komisyona geri çekme var; bir de değişiklik önergesiyle madde de tadilat yapma yahut o maddeyi kaldırma var. Burada bir kavram kargaşası baştan beri sürüyor ve sanki bu madde geri çekilmiş gibi gerekçesine dayandırılarak bir ifade kullanılıyor. Bunun doğru olmadığını ifade etmek istedim. Genel Kurulda reddedilen değil ama geri çekilen, herhangi bir milletvekiline ait bir önergeyi aynıyla bir başka sayın milletvekilinin başka bir komisyona da olsa sunması mümkündür. İç Tüzük'e ve kanunlara uygundur. Dolayısıyla burada bu her türlü tartışmadan da varestedir. Dolayısıyla boşuna vakit kaybettik bunca zamandır diye düşünüyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Güneş...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Tabii, bu madde de Cumhurbaşkanlığı raportör yardımcılığı ve raportörlük ihdas edilmesiyle ilgili bir madde. Tabii, daha önceki sistemde, parlamenter sistemde esas icranın başı Başbakan'dı ve dolayısıyla da burada Başbakanlık uzmanları vardı kadro olarak, bu işleri onlar yapıyordu. Cumhurbaşkanlığında herhangi bir kanunla ilgili veya bir çalışmayla ilgili herhangi bir uzman gerektiğinde diğer kurumlardan bunları geçici görevlendirmeye almaktalardı ve dolayısıyla da bu şekilde işlem yürütmekteydi ama eski sistemde Cumhurbaşkanı sadece denetim pozisyonunda olduğu için çok fazla sayıda belki uzmana ihtiyaç duymuyordu ve kadrolu uzmana ihtiyaç duymuyordu. Şimdiki sistemde yani icranın başı Cumhurbaşkanı olduğu için ve dolayısıyla da tüm Türkiye'nin politikalarının yapılmasıyla ilgili tüm hazırlıklar Cumhurbaşkanlığında yapıldığı için burada kadrolu raportör ve raportör yardımcılığı ihdas edilmesi ihtiyacı duydu. Daha önceki, şimdiye kadar nasıl yapıyordu dersiniz şimdiye kadar görevlendirmeye yapıyordu ve buradaki memur alımı da 657 sayılı Kanun'un istisnai maddesiyle alındığı zaman da bu sefer de bazı haklardan mahrum oluyorlardı.

Diğer taraftan, bu maddeyle ilgili, mesela burada 70 tane raportör görev yapıyordu şimdiye kadar, bunlardan 35 tanesi hâkim, 34 tanesi de uzman olarak görev yapmaktaydı. Burada itiraz edilen, yani buradaki Türkiye Büyük Millet Meclisindeki uzmanlar ve uzman yardımcılarının hakları neyse aynı haklara sahip.

Mesela geçen günkü konuşmada şuna itiraz edildi: Sanki bunların Cumhurbaşkanlığından ek ödeme olarak çok yüksek miktarda para aldıkları yönünde bir imada bulundu. Bunu da sorduk biz, en fazla alınan 2 bin, 2.500 lira, en fazlası bu da. Dolayısıyla da bunun ne gibi sakıncası olduğunu ben bilmiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum Sayın Güneş.

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Aslında bu maddeyi konuşmayacağız demiştik ama...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, konuşmayacağız dedik ama işte ortama geldi, Sayın Güneş... Konuşmayacağız dedik.

ERHAN USTA (Samsun) – Ama böyle konuşulursa da şimdi maddeyi konuşmak durumunda kalıyoruz, şimdi bunun karşısında söyleyeceğimiz bir sürü mesele var. Yani orada bir kurumsal hafıza var Başbakanlıkta, arkadaşların söylediği kadarıyla 160 uzman var, bu uzmanları dağıtıyoruz, ondan sonra bu tarafta da Cumhurbaşkanlığı raportörü diye kariyer bir meslek oluşturuyoruz.

Bakın, meslek oluşturulmasına bir itirazımız yok, tam tersine, olmalı diyoruz, hatta burada yazılardan daha itibarlı olmalı diyoruz. Yani hizmetine ihtiyaç kalmayanlar kurumlara gönderilir diye bir şey olmaz, eski alışkanlık. Hani siz diyorsunuz ya bazen “Eski alışkanlıkları bırakalım.” Yani şimdi, madem bu kariyer meslek... Çünkü ben niye böyle yapılıyor diye sorduğumda bana şu söylendi: “Ya, daha önceki kanunda da vardı.” Daha önceki kanunda da vardı ama onlar kariyer meslek değildi. Madem şimdi Cumhurbaşkanlığında kariyer bir meslek oluşturuyoruz, o zaman bunların bir kısım

güvencelerini vermemiz lazım. Bir görüşünden dolayı hoşumuza gitmeyecek, ondan sonra gönderdim ben seni bilmem ne kurumuna falan dersek bu insanlar... Kariyer meslek bu değil, bu normal, standart memuriyettir. Bunları konuştuk aslında Başkanım, bunları konuşmayacaktık.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet konuştuk bunları. “Bu maddelerde konuşmayalım.” diye konuştuk ama maalesef arkadaşlarımız...

ERHAN USTA (Samsun) – Ama konuşulunca bunları konuşmak durumunda kalıyoruz, bunların hepsine verilecek cevap var.

Ben özetle şöyle söyleyeyim: Bu maddeye ilişkin, Komisyondaki daha önceki görüşlerimiz bugün itibarıyla da geçerlidir Sayın Başkanım; uzatmamak için.

Aslında ben sözü önceki konudan istemiştım ama siz görmediniz Sayın Başkanım. Tekrar o tartışmayı açmak istemiyorum ama çok kısa bir şey söylemek istiyorum: Sizin ve arkadaşlarımızın Plan ve Bütçe Komisyonunun itibarının korunması konusundaki hassasiyetinin takdire şayan olduğunu düşünüyorum ancak aynı hassasiyeti mesela dünkü meselede de göstermemiz lazımdı. Dün istihdamla ilgili maddelerde Sayın Başkana sorduk biz, kendisi de şöyle ifade etti: İstihdam Çalışma Komisyonunun o maddeleri görüşmediği, görüşmeyi reddettiği -yani bu anlama geliyor- ifade edildi. Yani Komisyon esas işini orada yapmıyor, bize gönderiyor, “Siz nasılsa her işi yapıyorsunuz.” diyor. Yani, biz, bu komisyonun itibarını düşünüyorsak burada da aynı hassasiyeti göstermemiz lazım. Belki böyle yaparsak hakikaten birbirimizi daha iyi anlarız.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Evet, arkadaşlar, çok teşekkür ediyorum.

Tabii, arkadaşlar, grup sözcüleriyle daha önce yapmış olduğumuz görüşmede de bunları müzakere ettiğimiz için müzakere etmeyelim ancak spesifik olarak ifade edilmesi gereken bir şey varsa bir veya iki arkadaşımız söz alabilir şeklinde bir görüşme gerçekleştirdik. Ben çok teşekkür ediyorum.

Sayın Kaboğlu, sizin herhâlde... Bu konuyla ilgili mi?

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Konuşacaktım. Madem yeniden başlandı, Komisyonda öncekiyle bağlantı kurulmadan, normal olarak konuşulur bir müzakere edilir. Öncekiyle bir ilgisi yok. Yani burada...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Zaten konuştunuz Sayın Kaboğlu. Siz, zaten 10-15 dakika konuştunuz. Sonra o Plan Bütçeye geldiniz. Yani bunları konuştunuz siz. Yani bu yanlışlıkları anlatınız vesairi anlattınız.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Hayır, efendim, o öncekiyle bir bağlantı yok ki.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır, konuşun yine. Lütfen, buyurun siz.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Yok, rica ederim efendim. Zorla konuşuyorum gibi... Ben burada kamusal bir milletvekilliği görevi yapıyorum diye buradayım; yoksa hani, özel bir hevesim olduğu için burada bulunmuyorum yani.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen, buyurun Kaboğlu. Hayır, hayır, lütfen.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Yok, efendim, konuşmama kararı aldım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ya, lütfen, Sayın Kaboğlu.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Konuşmama kararı alındığı için...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Konuşmama kararı alındı diye bir ifade kullandınız.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır, konuşmama kararı alındı demedim, Sayın Kaboğlu, lütfen... Bakın, oturur musunuz lütfen. Büyüğümüzsünüz, oturun lütfen. Bir şey söyleyeceğim.

Şimdi, şöyle söylendi Sayın Kaboğlu, bir dinlerseniz beni.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Dinliyorum sizi efendim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, grup sözcülerimizle yapmış olduğumuz görüşmelerde -yani her partinin burada sözcüleri var, biliyorsunuz- bunu daha önce müzakere ettik, konuşmayalım ama belki konuşmak isteyen görüşünü ifade etmek isteyen birkaç arkadaşımız olabilir, bunlar da görüşlerini ifade etsin şeklinde bir görüşme yaptık, konuşma yaptık. Dolayısıyla ben de bunu açıkladım açıkçası, bunun dışında bir şey söylemedim.

Buyurun Sayın Kaboğlu, lütfen.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Efendim, çok teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bizi üzersiniz ama.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Rica ederim efendim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Şener, siz bir şey diyeceksiniz herhâlde.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yok, demeyeceğim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Demeyeceksiniz.

Peki, teşekkür ediyorum.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

38'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 38- 1/2/2018 tarihli ve 7075 sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

İlave tedbirler için başvuru yolu

GEÇİCİ MADDE 4- (1) Bu Kanunun 2nci maddesinde belirtilen işlemlere bağlı olarak olağanüstü hal kapsamında kabul edilen kanunlarda yer alan ilave tedbirlere karşı hakkında tedbir uygulanan kişi, kanuni temsilcisi ya da mirasçıları tarafından tedbiri uygulayan veya tedbirle ilgili olan kamu kurum ve kuruluşlarına bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde başvurulur. Kamu kurum ve kuruluşları, başvuru üzerine yapacağı inceleme sonucuna göre en geç altı ay içinde başvurunun reddine veya tedbirin kaldırılmasına karar verir. 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanununun ek 7nci maddesi hükmü saklıdır.

(2)Başvuruların incelenmesi ve sonuçlandırılması için kamu kurum ve kuruluşları bünyesinde komisyon kurulabilir.

(3)Kamu kurum ve kuruluşları bu madde kapsamında yapılacak başvuruların sonuçlandırılması için her türlü bilgi ve belgeyi ilgililerden talep edebilir.

(4)Soruşturmanın gizliliğine ve Devlet sırlarına ilişkin ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla kurum ve kuruluşlar ile yargı mercileri, başvuru kapsamında ihtiyaç duyulan her türlü bilgi ve belgeyi gecikmeksizin başvuru yapılan kamu kurum ve kuruluşlarına göndermek veya yerinde incelenmesine imkân sağlamak zorundadır.

(5)Bu madde kapsamındaki çalışmalarda kamu kurum ve kuruluşlarınca görevlendirilenler, görevlerini yerine getirdikleri sırada edindikleri kamuya, ilgililere ve üçüncü kişilere ait gizlilik taşıyan bilgileri, kişisel verileri, ticari sırları ve bunlara ait belgeleri, bu konuda kanunen yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamaz, kendilerinin veya üçüncü kişilerin yararına kullanamaz. Bu yükümlülük görevden ayrılmalardan sonra da devam eder.

(6)Bu madde ile olağanüstü hal kapsamında kabul edilen kanunlarda yer alan ilave tedbirlere karşı kamu kurum ve kuruluşlarına yapılan başvurular hakkında karar verenlerin görev ve fiillerine ilişkin hukuki, idari, mali ve cezai sorumlulukları hakkında 6755 sayılı Kanunun 37 nci maddesi uygulanır.

(7)Kamu kurum ve kuruluşlarının kararlarına karşı Hâkimler ve Savcılar Kurulunca belirlenecek Ankara idare mahkemelerinde iptal davası açılabilir.

(8)Bu madde uyarınca yetkili olmayan kamu kurum ve kuruluşuna yapılan başvurular yetkili olduğu değerlendirilen kamu kurum ve kuruluşuna gönderilir ve durum başvuruca bildirilir.

(9)Bu maddenin uygulanmasına ilişkin ortaya çıkabilecek ihtilafları gidermeye Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu konuyla ilgili bilgi alalım Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tabii.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Geçen sefer de yoktum, bilgi verilmemişti.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Sayın Öztürk, buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, ben biraz efradını cami, ağyarını mâni yapacağım.

(2/3147) esas numaralı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'mizin 38'inci maddesiyle Anayasa Mahkemesinin 24/12/2019 tarih ve esas: 2018/74, karar: 2019/92 sayılı Kararıyla 7075 sayılı Kanunun 2'nci maddesinin (3)'üncü fıkrasında yer alan "...ilave tedbirler ile..." ibaresinin iptali sonrasında olağanüstü hâl kapsamında kabul edilen kanunlarda yer alan ilave tedbirler hakkında başvuru yolunun belirlenmesi ihtiyacı dikkate alınarak idari başvuru yolu ve yargı yolu açılmaktadır.

İlave tedbirlere karşı, tedbiri uygulayan veya tedbir konusu işlemi gerçekleştirmeye yetkili olan ya da tedbiri kaldıracabilecek kurum ve kuruluşlara başvurulabileceği düzenlenmiştir.

Özellikle tedbir uygulandığı tarihten sonra kapatılan veya bünyesinde bulunduğu teşkilatı değiştirilen kurum ve kuruluşlar bakımından başvuru tarihi itibarıyla söz konusu tedbirle ilgili olan kurum ve kuruluşu başvurulması gerekmektedir. Ayrıca kurum ve kuruluşların, başvuruları altı ay içerisinde sonuçlandırması öngörülmektedir. Düzenlemeyle, kurum ve kuruluşlara ilave tedbirlerin asıl tedbirin zorunlu sonucu olup olmadığı veya devamının gerekip gerekmediği gibi hususları göz önünde bulundurmak suretiyle başvuruları reddetme veya tedbirlerin kaldırılmasına karar verme imkânı getirilmiştir. Pasaport Kanunu'nun ek 7'nci maddesinde pasaportları iptal edilenler ile haklarında pasaport verilmemesine yönelik idari işlem tesis edilmiş olanlar bakımından idari başvuru yolu mevcut olduğundan söz konusu tedbirler hakkında mevcut usulün uygulanmaya devam edilmesi belirtilerek mevzuatta oluşabilecek tereddütlerin önlenmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca, başvuruların incelenmesi ve sonuçlandırılması için, zorunlu olmamakla birlikte, başvuru sayısı ve niteliği göz önüne alınarak kurum ve kuruluşlar bünyesinde komisyon kurulabileceği, başvuruların sonuçlandırılması için her türlü bilgi ve belgenin ilgililerden talep edilebileceği, başvuruyu incelemekle görevli idarenin tespitinde ihtilaf ortaya çıkması hâlinde bu ihtilafın Cumhurbaşkanlığınca giderileceği düzenlenmiştir.

Komisyonumuzun takdirine, tensibine, onayına arz olunur.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkürler Sayın Öztürk.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, bilgi istemiştım ilgili bakanlıktan. Adalet Bakanlığı mı, bilmiyorum, kim var konuyla ilgili? Oradan bilgi alabilir miyiz maddeyle ilgili?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, tamam.

Buyurun, bu maddeyle ilgili bilgi alalım.

CUMHURBAŞKANLIĞI KANUNLAR DAİRE BAŞKANI İBRAHİM HAKKI BEYAZİT - Sayın Başkanım, sayın milletvekillerimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, madde, malumunuz.... Önce kısaca OHAL Komisyonunun görevinden bahsedeyim. Şu an OHAL Komisyonu KHK'lerle kamu görevinden ihraç edilen kişilere ilişkin başvurulara bakıyor, kapatılan dernek, vakıf ve kuruluşların başvurularına bakıyor ve emekliyen rütbesi alınan personelin başvurularına bakıyor. 7075 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde "Dava yolu açık olan işlemlere ve ilave tedbirlere komisyon bakamaz." diye bir hüküm vardı. Anayasa Mahkemesi ilave tedbirlere bakılmayacağına ilişkin düzenlemeyi iptal etti çünkü hiçbir başvuru yolu yoktu, KHK'yle bu işlemler yapıldığı için mahkemeye de gidemiyorlardı, bakanlıklara da gelemiyorlardı. Dolayısıyla bu iptalin gereği olarak sadece ilave tedbirler için bir başvuru yolu açılmaktadır bu teklifle. Örneğin, pilot ruhsatının iptali gibi yani ihracın doğrudan sonucu olan veya olmayan ama doğrudan KHK'yle tesis edilen işlemlere yönelik, kişilerin en son çalıştıkları kuruma başvurarak bu tedbirin devamının gerekip gerekmediği, kaldırılmasının mümkün olup olmadığına dair bir talepte bulunacaklar. Kurum eğer uygun görürse tedbiri kaldırıp başvuruyu sonlandırabilir, kabul etmezse idari dava yolu açıktır Sayın Vekilim; düzenlemenin özü bu.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Askerî öğrenciler yararlanabilecekler mi?

CUMHURBAŞKANLIĞI KANUNLAR DAİRE BAŞKANI İBRAHİM HAKKI BEYAZİT – Efendim, kişi bazlı değil ama şöyle söyleyeyim: Eğer askerî öğrenci veya başkaları için KHK'yle bir tedbir uygulanmışsa yani KHK'deyse bu tedbir, herkesi kapsar ama kurumlara verilmişse tedbir uygulama imkânı, zaten buna şu anda dava yolu açık olduğu için uygulanmaz ama tedbir üzerinden şey yapabilirseniz belki cevap verebilirim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki bu şekilde Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesi karşılanmakta mıdır yoksa bu yargılama sürecini uzatan şeyi, Anayasa Mahkemesine ya da AİHM'e başvuruları uzatan bir süreç mi oluşturmaktadır?

CUMHURBAŞKANLIĞI KANUNLAR DAİRE BAŞKANI İBRAHİM HAKKI BEYAZİT – Sayın Vekilim, Anayasa Mahkemesi, malumunuz "Etkili başvuru yolu yoktur." dedi burada, bu sebeple iptal kararı verdi yani bu kişilerin mesela, rütbesi alınan, pilotluk belgesi iptal olan kişilerin başvuracak

hiçbir yolu olmadığı için buradan iptal verdi. Dolayısıyla, tamamıyla o gerekçeyi karşılayacak şekilde hazırlanmıştır. Süreç de son derece hızlı yani kurumlar, altı ay içerisinde başvuruyu sonlandıracak şekilde, bir azami süre de öngörülmek kaydıyla hızlandırılması amaçlanmıştır denilebilir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, Barolar Birliğinden kimse var mı? Bir de o taraftan dinleseydik.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Şu an gözükmüyor. Davet edilmiş ama şu an gözükmüyor.

Evet, siz devam edecek misiniz Sayın Kuşoğlu?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Başkanım, tamamdır.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Katircioğlu...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben, bir tek soru soracağım: Bu konuyla bizim, Plan Bütçe Komisyonunun ne ilgisi var Allah aşkına? Ben anlayamadım yani anlattığınız maddeyi okuduğum kadarıyla, doğrudan doğruya hukukla ilgili bir mesele bu, bizle ne ilgisi var bunun? Ne planla ilgisi var ne bütçeyle ilgisi var yani ben anlamıyorum bu niye geldi.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Torbacı olduğumuz için.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Herhâlde...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Yılmaz, buyurun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ben de zamanınızı boşuna almış olacağım ama özür dileyerek sözlerime başlayorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Estağfurullah, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Gerçekten, bunun bizimle ne ilgisi var? Biz, bir saat burada Komisyonun itibarını tartıştık. Eğer itibarsa işte burada gösterilmesi lazım bunun. Bunu alıp, Meclis Başkanına verip “Bu beni ilgilendirmiyor, Adalet Komisyonu bunu görüşsün.” demesi lazım; eğer itibar kazanacaksa böyle kazanacağız, bu bir.

İkincisi...

Efendim?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Konuyla ne ilgisi var?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – O zaman, deminden beri, bir saattir biz ne itibarı konuşuyorduk? Hakaret makaret falan, boşu boşuna zamanımızı niye harcadık? Demek ki o “itibar” diye bir şey var. Üstelik de etkinlik ve yetkinlik alanımızın da dışında.

İkinci husus, ülkede, zamanın bir noktasında bir olay olmuş. O olay sonucunda idare, yürürlükte olan mevzuat çerçevesinde, ya kurumların kendi inisiyatifi çerçevesinde ya da kanun hükmünde kararnameyle bir eylemde bulunmuş. Onun sonucunda, bazı insanlar işlerini kaybetmişler, mağdur olmuşlar ve bunun sonucunda da şu an mahkemeye gitmişler. Mahkemeden bir kısmı geri gelmiş, bir kısmının mahkemeye gitme hakkı vesairesi yok. Ya, bu Komisyonun ne ilgisi var? “Ben ‘competent’ değilim.” dedim ve bu Komisyon da bunda etkin ve yetkin değil ama benim basit, sokaktaki insan olarak aklım şu: Bir olay olmuş, idare bir karar almış, bazı insanlar hakkında karar vermiş, insanların gideceği yer mahkeme; mahkemeden aldığı karar ya rettir ya kabuldür, orada iş biter. Bu kadar basit bu iş.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, Barolar Birliğinden kimseyi davet etmemişiz, davet listesinde kimse yok.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Davet edildiği söyleniyor bana, ilaveten çağırılmış.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Burada olmadığı için söylüyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sizdeki listede olmayabilir ama bugün davet edilmişler.

Maddeyle ilgili başka görüş var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

24 ve 25'inci maddeleri birlikte müzakereye açıyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

24 ve 25'inci maddeleri okutuyorum:

MADDE 24- 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Elektronik haberleşme altyapılarında yapı ruhsatı alınması

EK MADDE 9- Dördüncü fıkradaki kule ve direkler hariç, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler ile umumi hizmet alanları gibi kamu hizmetine tahsis edilmiş tüm alanlar ile kamu veya özel mülkiyete tabi arsa ve arazilerde yapılacak olan 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu kapsamında elektronik haberleşme istasyonlarının kurulumuna mahsus onbeş metreden yüksek kule ve direklerle bunlara ait zorunlu altyapı unsurları 1/1000 ölçekli uygulama imar planlarında, alan fonksiyonu tahdidi olmaksızın ve herhangi bir bedel, ücret ve harç alınmaksızın gösterilir.

Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler ile umumi hizmet alanları gibi kamu hizmetine tahsis edilmiş tüm alanlar ile kamu veya özel mülkiyete tabi arsa ve arazilerde; 1/1000 ölçekli uygulama imar planlarında gösterilen kule ve direklerle bunlara ait zorunlu altyapı unsurları için ruhsat alınır. Ruhsat başvurularında yatay ve dikey görünüşü ihtiva eden kroki ile statik ve elektrik projeleri dışında herhangi bir proje veya belge istenemez. Ruhsat başvurusuna malik ya da tasarruf sahibi ile işletmeci arasında yapılan kiralamaya veya kullanıma ilişkin belge eklenir. Bu kule veya direklerle kurulumu bunlarla birlikte yapılacak elektronik haberleşme cihazlarına ait bulunduğu konteyner, kabin, kabinet ve benzeri altyapı unsurları için tek ruhsat düzenlenir.

1/1000 ölçekli uygulama imar planlarında gösterilmeyen ve yüksekliği onbeş metreden fazla olmayan elektronik haberleşme istasyonlarının Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler ile umumi hizmet alanları gibi kamu hizmetine tahsis edilmiş tüm alanlar ile kamu veya özel mülkiyete tabi arsa ve arazilerde kurulumuna mahsus kule ve direklerle bunlara ait zorunlu altyapı unsurlarına, statik bakımından sakınca olmadığına dair inşaat mühendislerince hazırlanacak raporun sunulması, fennî mesuliyetin üstlenilmesi, malik ya da tasarruf sahibi ile işletmeci arasında yapılan kiralamaya veya kullanıma ilişkin belgenin sunulması ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun ilgili mevzuatında belirlenen gerekli ve yeterli koruma mesafesinin bırakılması ile yer seçim belgesinin alınmış olması kaydıyla başkaca bir şart aranmaksızın ilgili idarelerce izin verilir.

Yapı ve binalarda kule ve direkler ile bunlara ait zorunlu altyapı unsurlarına; yüksekliği 10 metreden az olmak, statik ve elektrik bakımından sakınca olmadığına dair inşaat ve elektrik/elektronik mühendislerince hazırlanacak rapor ile bu meslek mensuplarınca fennî mesuliyetin üstlenildiğine dair taahhütname verilmek ve malik ya da tasarruf sahibi ile işletmeci arasında yapılan kiralamaya veya kullanıma ilişkin belgenin sunulması kaydıyla başkaca bir şart aranmaksızın ilgili idarece izin verilir.

İkinci fıkra uyarınca yapılan ruhsat ve yapı kullanma izin belgesi başvurularında 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca ruhsat harcı ve yapı kullanma izin harcı alınır. Üçüncü ve dördüncü fıkralar uyarınca yapılan izin başvurularında ruhsat harcı ve yapı kullanma izin harcı tutarı toplamı kadar izin belgesi bedeli alınır. Bu madde kapsamında, ruhsat harcı, yapı kullanma izni harcı ve izin bedeline esas olan haberleşme istasyonlarına mahsus kule ve direklerin alanı [taban alanı*(yükseklikW5)] şeklinde hesaplanır. Bunlar dışında herhangi bir harç, ücret ve bedel alınmaz.

Her tür elektronik haberleşme cihazları ile bu cihazların teknik donanım ve bileşenleri izin veya ruhsata tabi değildir. Ancak ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkra uyarınca kule ve direkler ile konteyner, kabin, kabinet için yapılan ilk izin veya ruhsat başvurusunda elektronik haberleşme cihazları ile teknik donanımları statik projelerde veya raporlarda gösterilir. Elektronik haberleşme cihazları ile teknik donanımlarında; teknoloji değişikliği, ilavesi veya revizyon yapılması durumunda bu hususlar için ayrıca proje veya rapor düzenlenmez.

Elektronik haberleşme istasyonları için kamu kurum veya kuruluşları tarafından yer kullanırılması halinde; sözleşme uyarınca tahsil edilecek yıllık yer kullanım bedeli, büyükşehir belediyelerinde Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının yer seçim belgesi için belirlediği ücretin beş katını, diğer yerlerde üç katını geçemez. Bu hükme aykırı yapılan sözleşmeler geçersizdir.

Elektronik haberleşme istasyonlarının kurulumuna mahsus kule, direk, konteyner, kabin, kabinet gibi altyapı unsurlarının imar planlarında gösterilmesi, bunların kurulumu için yapılacak ruhsat veya izin başvurularında sunulacak projeler, raporlar, bilgi ve belgeler, bunlara mahsus izin belgesi, yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesine ilişkin usul ve esaslar Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının uygun görüşü alınarak Bakanlıkça yönetmelikle düzenlenir. “

MADDE 25- 3194 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 24- Ek 9 uncu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulmuş olup aynı maddenin birinci fıkrası kapsamına giren kule ve direkler bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren işletmecilerin bir yıl içinde başvurusu üzerine üç yıl içinde 1/1000 ölçekli uygulama imar planlarına, alan fonksiyonu tahdidi olmaksızın ve herhangi bir bedel, ücret ve harç alınmaksızın işlenir. Başvuru yapılmaması halinde 32 nci ve 42 nci maddeler uyarınca işlem yapılır.

Ek 9 uncu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulmuş bulunan elektronik haberleşme istasyonlarına mahsus kule ve direklerle bunların zorunlu altyapı unsurları için elektronik haberleşme İstasyonunu ilk kuran işletmeci tarafından bir yıl içinde müracaat dilekçesi ibraz edilmek ve üç yıl içinde gerekli belgeler tamamlanmak şartıyla statik bakımından uygun olduğuna dair inşaat mühendislerince hazırlanacak raporun ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından düzenlenen güvenlik sertifikasının veya güvenlik sertifikasına tabi olmayanlar için radyolink frekansı tahsis edildiğine ilişkin kullanım hakkı yetki belgesi, elektrik aboneliği veya ilgili tarihi tevsik edici bir belgenin idareye sunulması ve söz konusu kule ve direklerin statik/betonarme fennî mesuliyetinin üstlenilmesi kaydıyla başkaca herhangi bir belge aranmaksızın ve ek 9 uncu maddenin beşinci fıkrasında yer alan yöntem ile hesaplanan bedelin ödenmesi şartıyla belirtilen haberleşme istasyonlarına mahsus kule ve direklerle bunların zorunlu altyapı unsurları için izin veya ruhsat verilmiş sayılır. Bu ücret dışında herhangi bir harç, ücret veya bedel alınmaz.

2/7/2004 ile 1/10/2009 tarihleri arasında kurulmuş olan elektronik haberleşme istasyonlarının kurulumuna mahsus yapılmış kule ve direkler için izin veya ruhsat aranmaz. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından verilen güvenlik sertifikası veya güvenlik sertifikasına tabi olmayanlar için radyolink frekansı tahsis edildiğine ilişkin kullanım hakkı yetki belgesi, elektrik aboneliği veya ilgili tarihi tevsik edici bir belgenin idareye sunulması ile bu tarihler arasında kurulum yapıldığı tevsik edilir ve başkaca herhangi bir belge aranmaz.

Ek 9 uncu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış olan elektronik haberleşme istasyonlarının kurulumuna mahsus kule ve direkler için 32 nci ve 42 nci maddeler uyarınca alınmış tüm idari yaptırım kararları iptal edilmiş sayılır ve yıkım kararları uygulanmaz, idari para cezaları tahsil edilmez. Ancak ödenmiş olan idari para cezaları iade edilmez.”

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, maddeyle ilgili bilgi alalım, Sayın Öztürk sizden ve Sayın Bakan Yardımcımızdan.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – 24 ve 25’inci maddelerimiz elektronik haberleşme altyapılarındaki yapılardan bazı belgelerin talep edilmemesiyle ilgili. Mevcut durumda baz istasyonları, yürürlükte bulunan imar mevzuatına göre tam olarak yapı şartlarını taşımadıkları için ruhsatlandırılmamakta, belediyelerce yapı ruhsatı için istenen bazı belgelerin -örneğin kanalizasyon bağlantısı, su aboneliği, kapı numarası gibi- temin edilmesi mümkün olmadığı için ruhsat alamamaktadırlar. Dolayısıyla, elektronik haberleşme mevzuatı kapsamında Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumundan güvenlik sertifikası, belediyeden yer seçim belgesi almış olan baz istasyonlarının imar mevzuatına göre de ruhsatlandırılmasına yönelik müstakil bir düzenleme yapılması zarureti hasıl olmuştur. Teklifte elektronik haberleşme istasyonlarına özgü kurulacak kule, direk ile bunların altyapı unsurları için ücret karşılığında bir ruhsat ve izin belgesi süreci kurgulanarak altyapının yaygınlaştırılmasının kolaylaştırılması amaçlanmaktadır.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan Yardımcımız Fatih Sayan’dan da bilgi alalım bu konuda.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Sayın Başkanım, kıymetli vekillerimiz; 2004 yılından beri esasında birkaç kez kanun yapılmış, daha sonra Anayasa Mahkemesi 2009 yılında iptal etmiş, sonra çeşitli yönetmeliklere girmiş, 2019 yılında da Danıştayda Planlı İmar Yönetmeliği iptal edilmiş. Olay şu: “Baz istasyonu” dediğimiz yapıda normal yapıyla aynı ruhsat şartları aranmakta, tapu fotokopisi, imar durumu, fennî mesuliyet, TUS sözleşmesi, sıhhi tesisat, numarataj krokisi, kanal belgesi gibi birçok belge vatandaştan isteniyor. Burada, zaten, bütün baz istasyonlarının sağlığa uygun olup olmadıkları BTK’ce güvenlik sertifikası alınarak ölçülmekte. Geçtiğimiz dönemde özellikle belirli yerlerde baz istasyonlarına ruhsat istenip bunların mühürlendiğini gördük, bu da haberleşmenin kesintiye uğramasına yol açıyordu. Bundan sonraki süreçte, bu taslak kanunlaştığı durumda statik proje, elektrik proje, kiralama kullanım belgesi ve BTK’nin o güvenlik sertifikası verildikten sonra baz istasyonlarından ayrıca bir belge alınmayacak şekilde bunlar sisteme dâhil edilmiş olacak. Yani bu 24’üncü madde de geçiş sürecini düzenleyen bir madde. Şu ana kadar kurulmuş olan baz istasyonlarıyla ilgili hususları düzenliyor. Bu maddeyle de geçmişte kurulan faal kule ve direklerin nasıl ruhsatlandırılacağı ve bunlar için hangi belge ve ücretlerin isteneceği de açıklığa kavuşmuş oluyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Şimdi maddeyi müzakere edeceğiz.

Sayın Sındır, buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Konuyu gayet iyi biliyorum, geçen Komisyon toplantımızda da aynı maddeyi gördük.

İlk birkaç şey var, bir tanesi: Bu teklifte 24'üncü maddede yani okunan iki maddenin ilk okunan maddesinde, daha önce sondan bir önceki fıkrada “beş katını” yapılmış, önceki teklifte “dört katını” idi. “Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının yer seçimi belgesi için belirlendiği ücretin beş katını” denmiş, diğer yerlerde “üç katını” denmiş, önceki teklifte “iki katını”ydı. Bir değişiklik yapılmış, o dikkatimi çekti. Belki de bu anlamda neden olduğunu sormak istiyorum, bir.

İkincisi: Bu teklifte madde 25 -geçici madde 20, bir yanlışlık olmuş herhâlde, o tashih edilmiş- geçici madde 24 olarak ekleniyor ve “ek 9'uncu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce” diyor oysaki önceki teklifte “ek 8'inci maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce” diyordu. Ek 8'inci madde başka bir şey, ek 9'uncu madde burada konulan ek madde. Yani hangisi doğru? Çünkü önceki, Meclis Genel Kuruluna kadar geldi. Bunu yazmak yerine, aynı kanun teklifine bir önceki maddede, kanun teklifinin 24'üncü maddesinde 3194'e ek bir 9'uncu madde ekliyorsunuz, kanun teklifinin bir sonraki maddesinde de diyorsunuz ki: “Ek 9'uncu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren...” İki de aynı tarihte yürürlüğe giriyor zaten, aynı Meclis Genel Kurulunda görüşülerek aynı kanun çerçevesinde. Niye “ek 9'un yürürlüğe girdiği tarihten önce” diyorsunuz? “Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce” demek yeterli değil mi? Bir mantık hatası var.

Üçüncüsü: İmar Kanunu'na bağlı verilen ruhsat... Yani bir kanundur, imar planı bir kanundur. Dolayısıyla İmar Kanunu da hassasiyetle uygulanması gerekir vatandaşın can ve mal güvenliği adına. Şimdi, bir yapı, kaçak yapı ya da imar barışından yararlanmış, belge verilmiş ama kaçak yapılmış bir bina. Bu binanın tepesine bir baz istasyonu koyuyor. Hangi akıllı adam bu baz istasyonuna “Evet.” diyebilir? Tabii ki yıkım kararı verir. O binaya zaten ek bir yük getiriyorsunuz. Ayrıca, ruhsatsız bir binanın üzerine yapılmış olan bir şeyin kendisi bizzat ruhsatsız. “İmar Kanunu'nun 32'nci, 42'nci maddelerinden istisnadır, onlara tabi değildir, onlar uygulanamaz.” demek, istediğiniz her yere, her kaçak binanın... Kaçak olmasa bile bir binanın yapı statüsü vardır, onun tepesine bir istasyon kurulması o statüsü doğrudan etkiler. Bunun da izne, ruhsata tabi olması gerekir. Nasıl bunu da izin ve ruhsat dışında tutabilirsiniz; 32'nci, 42'nci maddeler dışında tutulabilir, o da benim kabul edemeyeceğim bir şey. Bu kanun teklifinin tümü üzerindeki düşüncelerimi, görüşlerimi sunarken sağlık ve diğer meselelere değindiğim için burada tekrar sizin de vaktinizi almak istemiyorum. Ama bu yapılan işlem ülkede denetimi getiren değil, denetimsizliği ve artık bir pıtrak gibi her yerde dilendiğince, hiçbir denetime de tabi tutulmadan baz istasyonu kurulmasını -sağlığa aykırıdır, sağlıklıdır, değildir; BTK doğru karar veriyordu, değildir tartışması ayrı bir kenara ama- bu denetimden kaçırın bir kanun teklifi diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim.

Sayın Şener, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, her şeyden önce bu madde doğrudan Komisyonumuzu ilgilendiriyor diye düşünmüyorum ben. Dolayısıyla yine torba yasanın kurbanı oluyoruz burada. Diğer taraftan, gerçekten Sayın Milletvekilimiz Cemal Öztürk -iki buçuk senedir birlikte çalışıyoruz- teklifi nedeniyle beni şaşırtmış vaziyettedir. Neden şaşırdım dersanız, her zaman şöyle karşımda oturur, adam benimle kavga da ederdi ama lisanındaki rikkat ve itikalindeki sürate de

hayrandım; böyle seri konuşur. Şimdi, 40 maddeye yakın madde geldi, açıklamalar soruluyor, başını kâğıttan hiç kaldırmadan okuyor sadece. Yani alıştığım Cemal değişti birden. Lütfen, yani gözümdeki imajınızı bozmamak için bir daha kanun teklifi vermeyin. Espri yapıyorum yalnız.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ederim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi, bir de işin başka bir boyutu var. Bu baz istasyonları sağlığa aykırı pek çok şey içeriyor. Yani yerleşim yerlerinin içine serpiştirilmiş çok sayıda baz istasyonu insanlarımızı zehirliyor, sağlığını bozuyor, hayat hakkını elinden alıyor. Ama bu maddeyle imar planlarına aykırı olarak yerleştirilmiş olan baz istasyonları ruhsatlandırılıyor. Yani yeni düzenlemeler var, yeni baz istasyonlarıyla ilgili birtakım hükümler var da eski imara aykırı olanlar da ruhsatlandırılıyor. Herhâlde unutmamışımdır, öyle ki bu yasayla onu sıfır maliyetle geçerli hâle getiriyoruz; bu baz istasyonlarının ilgili olduğu firmalar açısından. Burada öyle zannediyorum ki milyarlarca liralık bir avantaj var. Birileri milyarlarca liralık avantajı bu yasayla maliyetsiz olarak elde etmiş olacak. Yani ben bu çarkların bu ülkede nasıl döndüğünü bildiğimi zannediyorum. Otuz senedir bu çarkların içerisindeyiz, devleti her düzeyinden izledik, iktidarında da, muhalefetine de, dışarıdan izleyen bir gözlemci olarak da izledik. Yani bu işlerin, bu düzenlemelerin böyle kamusal yararlar gözetilerek buraya kadar gelmesi bana göre imkânsız. Mümkün olduğu kadar nazik konuşmaya çalışacağım; imkânsız bu, imkânsız. Ama, şimdi “Bunların şu faydaları vardı, işte okullar açıldı, internet hatlarında problemler var da, bilmem, bizimki şurada çekmiyor da, işte bunlara ihtiyaç vardı.” diye birtakım haklı gerekçeler sunulabilir. O haklı gerekçelerin hepsi her zaman zaten kötü niyetleri örtbas etmek için kullanılır. O bakımdan ben bunu bireysel olarak masum bir teklif olarak görmüyorum, bunun arkasında çok büyük aysberglerin olduğunu düşünüyorum, buna yürekten de inanıyorum. Teklif sahibi arkadaşlarımızın intikalindeki sürâte güvenerek bunu düşürme talebinde bulunabileceklerini umut ediyorum. Çünkü bu Komisyonun, bu benim düşündüğüm aysberglerle bir ilgisi yok, bir alakası yok, teklifi getirenlerle de ilgisi yok ama onun arkasında görmediğimiz kimlerle ilişkisi olduğu belli değil. Kim bunlar? Süreci buraya kadar getiren ve yönetenler kimler? Bunu burada da çözemeyiz, çözemeyeceğimiz için de bu maddelerin böyle bir kenarda kalmasında fayda vardır diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Maddeyle ilgili, Bakan Yardımcımız burada, ondan bilgi alabiliriz Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Aldık ya az önce.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Yani bu sorulara, tereddütlere...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tabii ki alacağız.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Hayır, benim muhatabım... Bakan Yardımcısını da kastetmedim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, müsaade buyurun efendim.

Sayın Yılmaz, buyurun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Milletvekili Abdülatif Şener Bey’in analizine yüzde yüz katılıyorum deyip konuşmaktan imtina edebilirim ama izin verin, benzer şeyleri ben de tekrar etmek istiyorum.

Vatandaşın iletişim hakkının gerekli olduğunu, yerine getirilmesi için devletin sorumlu olduğunu düşünen karar alıcılar makul, mantıklı, ayağı yere basan birtakım kurallar silsilesi oluşturmuşlar ve bu çerçevede vatandaşın iletişim hakkının yerine getirilmesine çalışmışlar ama bunu yaparken de vatandaşın sağlık ve yaşam hakkını öncelemişler. Metnin içeriğinden anladığımız kadarıyla, bu

düzenleme çerçevesinde ilgililer bu kuralların bazılarını uymamışlar, buna aykırı işlem yapmışlar ve ortaya bir “çıkılmaz sokak” çıkmış, bir çatışma ortamı gibi bir şey çıkmış. Dolayısıyla, bunun çözülmesi gerekiyor. Tabii bunun arkasında yabancı sermaye var, vesaire var vesaire var. Bunu halletmek o kadar kolay değil iken elektronik bilgi ağı sisteminde pandemiden dolayı ortaya çıkan sorun bu işin çözümü için âdeta bir kılıf hazırlamış, ona bir yol göstermiş.

Şimdi, benim buradan anladığım, bu pandemi sürecinde ortaya çıkan EBA sisteminin çökmesinden dolayı ilgililer bunu bir fırsat bilmişler, bunu fırsata çevirmişler ve dolayısıyla şu anda biriken, ortaya konulan kurallara uymadan, uyulmadan; İmar Kanunu’na vesaire bir sürü kanuna aykırı olarak yapılan ve dolayısıyla arkasına bir sürü ceza vesaire olan işleri halletmek için bunu fırsat bilmişler ve böylece bir kanun da bizim önümüze getirdiler. Yani burada bir, tabiri caizse “laissez faire” var. Yani diyor ki: Sistem çöktü -bunu bahane ederek- istediğini veriyorum, istediğini al, cezalarının hepsini siliyorum, ortadan kaldırıyorum ama bir an önce şu EBA’yı ayağa kaldır ve herkese erişimi sağla. Son derece masum bir şey ama bunun arkasında, dediğim gibi, büyük bir rant kavgası var, bunun da kayıtlara geçirilmesini istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim.

Maddeyle ilgili söz talebi var mı? Yok.

Evet, Sayın Bakan Yardımcımız Fatih Bey’e sözü veriyorum.

Arkadaşlarımızın soruları vardı, onları bir cevaplarsanız memnun oluruz.

Buyurun.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN

Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Öncelikle sağlıkla ilgili hususta, bu maddede sağlıkla ilgili mevcut durumdan geriye veya ileriye hiçbir şey yok. Sağlıkla ilgili Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun şart koştuğu Avrupa standartlarında birçok ülkeden çok daha ileri olan bizim güvenlik sertifikası uygulaması olduğu gibi devam ediyor. Bu kanunla ortaya konulan 2004-2009 arasında bir kanun var, diyor ki: “Ruhsat aranmaz.” Sonra Anayasa Mahkemesi iptal ediyor, zaten o zamana kadar olanlar, bir parti bu var.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Hangi gerekçeyle iptal etti Anayasa Mahkemesi?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – “Gözetim ve denetim, ruhsat şartı aranmaz”ı tamamen olmamasını, gözetim ve denetim olsun istiyor. Şu anda da getirilen gözetim ve denetimin...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Neden ama? Hangi gerekçeyle? Anayasa’nın hangi maddesine dayanarak...

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Gözetim ve denetimden arkadaşlar hemen bakar ama “Gözetim ve denetim olmadan ruhsat kesinlikle aranmaz.” maddesi o 2004-2009 arasındaki. Anayasa’da 5’inci ve 56’ncı maddelere aykırılıktan iptal etmiş. Şu anda yaptığımız bir, mevcutların buna göre, bütün hepsinin dediğim sağlık, sıhhi muayene, hepsini tekrar alınarak...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması... Herkes sağlıklı bir çevrede, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Anayasa’nın sağlık maddesine dayanarak da Anayasa Mahkemesi iptal etmiş.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Sayın Vekilim, sağlıkla ilgili şu anda yapılan şeyi söyleyeyim: Her bir baz istasyonu yapılmadan önce baz istasyonun ölçümü Avrupa standartlarında ölçülür ve bu güvenlik sertifikası şu anki mevcut kanunda da bütün baz istasyonları için geçerlidir.

İkincisi, “Tip 1” dediğimiz 15 metre üstü kule direk, “Tip 2” 15 metre altı kule direk ve 10 metre altı kule direk... Bu dediğimiz şeyler... Öyle, eskiden çok daha büyüktü baz istasyonları; artık şu anda şu kameradan biraz daha büyük boyuttaki yapılardan bahsediyoruz. Yapı veya bir kutu diye düşünelim, bu kutu ve antenleriyle, bunların hepsinin tekrar ruhsatlandırılarak sisteme dâhil edilmesi. Mevcut durumu ben size anlatayım: Farklı gerekçelerle, farklı zamanlarda bunu birçok farklı belediye yapıyor, farklı partiler de. Baz istasyonlarının ruhsatsız olduğu gerekçesiyle çeşitli zamanlarda bunlar mühürleniyor ve orada iletişimin âdeta kesilmesi durumuna geliyorduk. Bunun yaşanmaması için bunların ne olduğunun tanımlanması gerekiyor ve bu tanımlama şu anda yapılmış durumda. İkinci aşamada, belediyelerden yer seçim belgesi tekrar alınıyor, hiçbir şey yok, yer seçim belgesi alınıyor. Ondan sonra ölçüm değerleri BTK’ye iletiliyor, artı BTK bunları anlık olarak sağlık açısından denetlemeye devam ediyor. Yani sağlık açısından ben size konunun uzmanı olarak da şunu söylemek istiyorum: Baz istasyonunun size yakın olması uzak olmasından çok daha sağlıklıdır. Neden? İletişimde 2 unsur var: Bir baz istasyonu, bir de cep telefonu. Eğer baz istasyonu size uzaksa çoğu vekilimiz yolda giderken biraz daha fazla hisseder. Niye? Yolda, otoyollarda farklı baz istasyonlarından ve normalde şehir içindekinden daha uzak bir baz istasyonundan sinyal alıyorsanız baz istasyonun size verdiği sinyaldense cep telefonunun sizin kulağınıza ve beyninize verdiği sinyal çok daha artar. Bunun için, bu mesafelerin optimal olması gerekir.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – O mesafeler arttığında...

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Vekilim, baz istasyonu uzak olmasındansa yakın olması telefon açısından...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Sındır, mikrofonunuz kapalı, kayıtlara girmiyor zaten, duyamıyoruz buradan da.

Buyurun tamamlayın Sayın Sayan.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Sağlık açısından bütün dünyada bu böyle bilinir. Hani, ben konunun uzmanı olarak sizlere bunu anlatmak istedim.

Bunun dışında, 3 kat ve 5 kat olayına gelince, şu anda, finansal etki analiziyle birlikte önümüzdeki seneyi de düşünerek mevcuda en yakın hâle getirilmesi noktasında -biz orada önergeyle verecektik- şu anda yeniden verilince mevcut gelirlerin en kamu yararı gözetilerek uygulanmış oranı bunu sağlamış oluyor. Bunun dışında da... Sorular sanırım bu kadardı Sayın Başkanım.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim.

Sayın Usta, buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, bu konu yine bizim ihtisas alanımız olmadığı için burada sadece parayla ilgili kısmını biz sormuştuk: Niye bu siliniyor, silinmemesi gerekir diye. Ancak benim şimdi daha farklı bir şey aklıma geldi. Burada TÜRK TELEKOM’un... Şu anda Avea, TÜRK TELEKOM’un bir şirketi değil mi? Onun da borcu siliniyor mu? Borç silme var ya burada cezaların silinmesi...

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Siz sorun, hepsini cevaplayayım Başkanım.

ERHAN USTA (Samsun) – Ha, şunu soruyorum: Yani “Hangi şirketin ne kadar borcu siliniyor?” diye geçen sefer sormuştuk, o söylenmedi. Hem o rakamı alayım hem de arkadaşlar bir sorun görüyor mu? Hem Sayın Bakan Yardımcısı hem de TÜRK TELEKOM’un Yönetim Kurulu Başkanı yani diğer taraftan baktığımızda 2 tane şapkası var; kendi Yönetim Kurulu Başkanı olduğu şirketin borcunun silinmesini sanki burada savunabilir gibi geliyor, bir çıkar çatışması var gibi geldi bana; bilmiyorum Komisyon üyesi arkadaşlar burada bir sorun görüyor mu ama ben burada bir sorun görüyorum işin doğrusu.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, buna da cevabı alalım hemen.

Buyurun.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Sayın Başkanım, teşekkür ederim öncelikle.

Bu İmar Kanunu çerçevesinde 3 mobil işletmeciyse; Turkcell, Vodafone ve TÜRK TELEKOM mobile ait baz istasyonlarına ait 21,5 milyon Türk lirası idari para cezası uygulandı; 21,5 milyon TL. Bunun yüzde 70’e yakını işletmeciler tarafından ödendi ve belediyelerimiz bunu tahsil etti. Bu düzenleme çerçevesinde bunun iadesi söz konusu değil; 21,5 milyonun yüzde 70’i. Belediyelerce kesilmiş ve tahsil edilmemiş tutar 6,8 milyon TL’dir -bunun da hesabını yaptık ve bunu aldık- 3 işletmeci için toplam 6,8 milyon TL tahsil edilmemiş tutar vardır. Bu sadece 1 operatörün değil, 3 operatörün toplam rakamıdır.

ERHAN USTA (Samsun) – Dağılımı var mı bunların?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamamlandı mı Fatih Bey?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Ortalama üçte 1 gibi, 3’ünün de üçte 1; oransal olarak 6,8 milyonun hemen hemen üçte 1’i diyebiliriz her şirket için Sayın Başkanım.

ERHAN USTA (Samsun) – İkinci sorum?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – İkinci soru neydi? Tekrar eder misiniz sorunuzu.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, söz isteyen işaret buyursun, açayım çünkü kayıtlara girmiyor.

Erhan Bey, ilave bir şey mi var? Buyurun, alalım.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – İkinci soruyu alalım.

ERHAN USTA (Samsun) – İkinci sorum şuydu Sayın Bakan Yardımcısı -bir taraftan Sayın Bakan Yardımcısı, bir yandan da TÜRK TELEKOM Yönetim Kurulu Başkanı- burada TÜRK TELEKOM’un da borcunu siliyoruz, dolayısıyla yani sanki burada bana bir sorun varmış gibi geldi. Bakan Yardımcısı şapkasıyla tabii burada oturuyor, TÜRK TELEKOM Yönetim Kurulu Başkanı şapkasıyla oturmuyor. Bu sorunlu bir durum gibi geldi. Hem arkadaşlara sordum... Ben bir sorun görüyorum burada hem de belki teknik olarak da kendisinin de söyleyeceği bir şey olabilir yani burada sorun olup olmadığına ilişkin. Yani burada bir çıkar çatışması var gibi geliyor bana. Ne dersiniz?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - Bu soruya ben cevap vermek istiyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Bir dakika Sayın Öztürk.

Sayın Keşir, bir şey mi var sizin ilave edeceğiniz? Talebiniz var mı?

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Yok efendim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Nilgün Hanım, sizin var mı?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Benim var.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam, buyurun.

Hepsine birden cevap verelim.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Evet, açıkçası, soruya Bakan Yardımcımızın cevap vermesinden ziyade hani bize sormuş gibi oldu. Ben sakınca görmüyorum, ikisi de devlet kurumudur yani TÜRK TELEKOM da devletindir dolayısıyla gayet makul buluyorum yani olabilir.

ERHAN USTA (Samsun) – BTK Başkanı olsa, TÜRK TELEKOM Yönetim Kurulu Başkanı olsa gene sorumlu olmaz mı? İkiisi de devlet kurumu.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Usta, tamam mı sözünüz?

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam da...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Cevabını vereyim isterseniz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam alacağız ama başka talepler var.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Tamam, cevabı ben vereceğim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Siz sürekli söze girdiğiniz zaman ben başkasına söz veremiyorum.

Sayın Sındır, buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şimdi “Sağlık açısından hiçbir sorun yoktur.” deniyor ama bakın, Profesör Doktor Selim Şeker, Boğaziçi Üniversitesi Elektrik, Elektronik Mühendisliğinden yeni emekli olmuş, 2017 yılında; yurt dışında da birçok çalışması var. Sadece başlıklarını söylüyorum: Diyor ki baz istasyonlarının kanser hastalığına yol açtığının kesinleştiğini kaydederek -bu gazetede, Sözcü gazetesinde çıkmış bir haber- bu konuda önlemler alınması gerektiğinin altını çiziyor. Ayrıca, 5G teknolojisiyle beraber otobüs durakları, çöp kutularına da baz istasyonları koyulacağını belirtiyor. Kanser oranlarının artmasının dışında, bundan en fazla çocuklar etkileniyor diyor. 5G’yle -dediğim gibi her yere gelecek- cep telefonlarından yayılan radyasyonun etkisinin nasıl azaltılabileceği konusunda bireysel önlemlerin neler olduğunu söylüyor. Bunun dışında daha da gidiyor, hücre büyümesi ve organlara etki ederek kanserlerin artmasına neden olacağını, bağışıklık sisteminde, biyolojik işlevlerde kaçınılmaz etkiler yaratacağını vesaire... Yine, elektrik elektronik mühendisliği profesörü olan bir bilim insanı, 5G teknolojisine özellikle vurgu yaparak, bunu söylüyor. Yani, zaten Anayasa Mahkemesi eğer Anayasa’nın 56’ncı maddesine göre sağlıkla ilgili konuda bir karar verirken bunu mahkeme üyeleri kendi bilgileri ve birikimleriyle vermiyorlar, bilirkişilerle, bu konudaki aldıkları bilirkişi raporları üzerine veriyorlar. Yani, şunu söylemek istiyorum: Bu konu öyle, hiç zararı yok, çok güzel, her yere yapılabilir... Zaten sizin de dediğiniz gibi, 5G’nin ne kadar çok fazla şiddette elektromanyetik alan ve radyasyon, bugünkü 4.5G denen, 4G denen teknolojinin ne kadar çok fazla katı oranında radyasyon ve elektromanyetik alan yarattığını da sizler de gayet iyi biliyorsunuz. Ben bunu İsveç’e gittiğimde -Ericsson ki 5G teknolojisinin en büyük firmalarından birisi- bizzat Ericsson’un CEO’suna ve NATO toplantısı olarak gidip ziyaret ettiğimizde orada da yöneltmiştim bu soruyu. Bu, gittikçe yaygınlaşacak, bunu da görüyoruz ama öyle dediğiniz kadar geçirilecek bir konu değil diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim Sayın Sındır.

Sayın Öztürk, Buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Değerli Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, tabii bu, 24 ve 25’inci maddeyle aslında baz istasyonlarını imar mevzuatına göre ruhsatlandırarak denetlenebilir bir alana getirmiş oluyoruz, denetlemesi kolay olacak. Ayrıca, bu düzenlemeyle, haberleşme altyapısının da sürekliliğinin sağlanması, bu yeni nesil istasyonlar için, mobil istasyonların altyapıları için -işte, 5G dediniz, fiber altyapılar için- yaygınlaşması amacıyla bu yapılıyor. Benim asıl cevap vermek istediğim Sayın Vekilimizin sorusu. Sayın Bakan Yardımcımız burada, tabii teknik konular olduğu için biz “Siz anlatın.” dedik, yoksa teklif sahibi olarak ben dersime çalıştım, bu sorularınıza cevap verebilirdim ama TÜRK TELEKOM’da altın hisse, biliyorsunuz, Hazinenindir ve bugüne kadar, Sayın Başkanımız da Ulaştırma Bakanlığı yaptı, Ulaştırma Bakanlığı müsteşarları her zaman TÜRK TELEKOM’da o altın hisseyi temsilen bulunmuşlardır, bunları sizler de biliyorsunuz. O bakımdan, Sayın Bakan Yardımcımızın TÜRK TELEKOM’un Yönetim Kurulu Başkanı olması, altın hisseyi temsilen devlet adına orada bulunması dolayısıyladır. Bugün burada, Komisyonumuza teknik olarak bilgi vermesi bizim de talebimiz, sizin de tabii ki talebiniz olmuştur. O bakımdan bunda yadırganacak bir durum olmadığını düşünüyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim Sayın Öztürk.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Usta, ilave bir şey mi var?

ERHAN USTA (Samsun) – Evet.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Belki yanlış anladım. Benim Sayın Bakan Yardımcısının altın hisse çerçevesinde... Zaten devletleştirdi artık TÜRK TELEKOM yani kucağımıza bıraktılar gittiler; o hikâyeyi, Türkiye’nin orada yediği kazığı isterseniz konuşuruz, ayrı bir konu. Orada görev almasına bizim zaten karşı çıkacak bir durumumuz yok, bir itirazımız da yok ama işin bana göre bir nezaketi var. Yani kendi Yönetim Kurulu Başkanı olduğu şirketin de içinde olan bir borç silme maddesinde Sayın Bakan Yardımcısının burada bunu anlatan, savunan konumda olmaması gerekirdi bana göre. Ben de görüşümü ifade ettim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Aslında izah eden diyelim.

ERHAN USTA (Samsun) – İzah eden diyelim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Çünkü teklif sahibi Sayın Öztürk.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, hayır. Teklif sahibi tamam ama izah eden olması zaten esas şey. Öbür türlü olsa onun da üzerine gideriz ama izah eden, biliyorsun, böyle bilirkişi şeklinde oluyor, biz onların sözlerine itimat ediyoruz. Burada, kötü niyetli olacağından falan değil ama çıkar çatışması denilen bir kelime var, böyle bir kavram var. Hani belki burada şöyle olsa daha güzel olurdu: Ulaştırma Bakanlığından bir genel müdür veya başka bir bakan yardımcısı gelse bu iş işin nezaketine daha uygun olurdu diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Sındır, ilave bir şey mi var?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Evet.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şimdi, “32’nci ve 42’nci maddeler uygulanır, denetlenir, yapılıyor...” falan ifadesi de doğru değil.

Bakın, geçici madde 24’le eklenen ifade aynen şu: “İşletmecilerin bir yıl içinde başvurusu üzerine üç yıl içinde 1/1000 ölçekli uygulama imar planlarına, alan fonksiyonu tahdidi olmaksızın -yani her yere, alan ne tanımlıysa lejantında önemli değil, her yere- ve herhangi bir bedel, ücret ve harç alınmaksızın işlenir. Başvuru yapılmaması halinde 32 nci ve 42 nci maddeler uyarınca işlem yapılır.” Başvuru yaparsa öyle ne 32’yi ne 42’yi uygulayamazsınız.

Bir ikincisi, bir öncekinde de aynı ifade var: “1/1000 ölçekli uygulama imar planlarında gösterilmeyen...” falan diye geçiyor, şimdi onun detayına girmemeyeyim. Ama burada bir cihazın kendisi bir de onun 15 metre yüksekliğinden daha fazla bir kuleye yapılıp yapılmaması, tabii ki 15 metrenin altındaysa öyle bir uygulama da yok, İmar Kanunu uygulanmaz tanımı var. “15 metrenin üzerindeyse ruhsat alınır.” diyor ama artık zaten onun üzerinde değil -dediğimiz gibi, siz çok daha iyi bilirsiniz- bu baz istasyonları artık öyle gözle görünür hâlde değil, yakında çok daha küçücük kutular hâlinde, evlerin bile içinde bir köşeye takılarak kimsenin görmediği, bilmediği yerlerde yaygınlaşacak bir hâl alacaktır.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Çok doğru.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Başka söz talebi var mı? Yok.

24’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

25’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

42’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 42- Bu Kanunun;

a) 8 inci, 9 uncu ve 32 nci maddeleri yayımı tarihini takip eden ayın başında,

b) 10 uncu, 11 inci maddeleri ile 14 üncü maddesinin 193 sayılı Kanunun geçici 67nci maddesinin onüçüncü fıkrasının ikinci paragrafına ibare eklenmesine ilişkin hükmü 1/1/2021 tarihinden itibaren elde edilen gelirlerle uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

c) 33 üncü maddesi 1/1/2021 tarihinden, özel hesap dönemine tabi olan mükelleflerde 2021 takvim yılında başlayan özel hesap döneminin başından itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

d) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

43’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 43- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen maddeler doğrultusunda teklifin tamamını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kanun teklifi kabul edilmiştir.

Sayın üyelerimiz, görüşülmekte olan teklif metninde kanunların hazırlanmasında uygulanan esas ve usuller çerçevesinde kanun tekniğine uygunluğun sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması ve madde numaralarının yeniden düzenlenmesi; önergelerle yapılan değişikliklerin kanunun sistematığına uygun olarak metne yerleştirilmesi, anlama açıklık kazandırılması amacıyla redaksiyona tabi tutulması, yürürlük maddesinin kabul edilen değişikliklere göre yeniden gözden geçirilmesi hususlarında Komisyonun Başkanlık Divanına yetki verilmesini; ayrıca muhalefet şerhlerinin 28 Ekim 2020 saat 17.00'ye kadar verilmesini; özel sözcüler olarak Sayın Uğur Aydemir, İsmail Güneş, Yaşar Kırkpınar, İbrahim Aydın, İbrahim Aydemir, Salih Cora, Şirin Ünal, Bekir Kuvvet Erim, Ekrem Çelebi, Nilgün Ök, Ahmet Kılıç, Cemal Öztürk, Mustafa Kalaycı, Ayşe Keşir ve Mustafa Baki Ersoy olarak belirlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Kapanma Saati: 23.04

